

Tjänsteutlåtande Nr: 2023-17

Utfärdat 2023-02-19

Diarienummer 0243/23

Handläggare

Victoria Claesson, Elin Köpman

Telefon: 031- 367 00 37

E-post: victoria.claesson@educ.goteborg.se

Yttrande över remiss från Skolverket - förslag med anledning av införandet av ämnesbetyg, andra remissen

Förslag till beslut

I Utbildningsnämnden

- att godkänna förvaltningens förslag till remissyttrande och översända yttrandet till Skolverket.
- att justera ärendet omedelbart.

Sammanfattning

Skolverket har remitterat;

- Förslag till ämnesplaner för de ämnen som ingår i programmen inom gymnasieskolan och som även ska gälla inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, (408 ämnesplaner)
- Förslag till ämnesplaner för de ämnen som ingår i programmen inom gymnasiesärskolan och som även ska gälla inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå (106 ämnesplaner)
- Förslag till programstrukturer för de nationella programmen i gymnasieskolan (18 programstrukturer)
- Förslag till programstrukturer för den nationella programmen i gymnasiesärskolan (9 programstrukturer)
- Förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan
- Förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasiesärskolan.
- Förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

Utbildningsnämnden har att svara direkt till Skolverket och att inhämta synpunkter från förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning. Yttrandet ska vara Skolverket tillhanda senast den 23 mars 2023.

Förvaltningen har i sitt yttrande lyft in de synpunkter och bedömningar som verksamheterna sammantaget har uppmärksammat kring de ämnesplaner, programstrukturer och föreskrifter som Skolverket föreslagit.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I propositionen Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper (2021/22:36) konstaterar regeringen att det visserligen kan komma att behövas visst förberedande arbete inför att de förändrade bestämmelserna om ämnesbetyg träder i kraft, men att kompetensutveckling, ämnesdidaktiska diskussioner med mera inte är något nytt, utan en naturlig del av lärares arbete, reglerat i skollagen, och således ligger inom ramen för huvudmannens normala ansvar.

Regeringen bedömer däremot att det, trots detta, under en övergångsperiod kan behövas särskilda riktade stödinsatser med anledning av förslagen som bör genomföras med hjälp av statlig finansiering. Skolverket bedömer också att myndigheten behöver göra implementeringsinsatser för skolhuvudmän utifrån förslagen. Regeringen har avsatt medel för ändamålet. Sådana insatser avser att motverka ytterligare kostnader hos skolhuvudmännen för att se till att de är väl förberedda för ett system med ämnesbetyg.

Vidare bedömer Skolverket att myndighetens förslag kan innebära vissa kostnadsmässiga konsekvenser för huvudmännen i gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och inom komvux i form av inköp av läromedel, lärplattformar och viss anpassning av informationsmaterial. Regeringen har föreslagit att kompensation för implementering av reformen ska ges med 25 miljoner kronor per år för åren 2023–2024. Därutöver beräknas 140 miljoner kronor tillföras Skolverket för fördelning av statsbidrag till skolhuvudmännen för åren 2024–2026.

Skolverket bedömer vidare att huvudmän kommer att behöva se över bemanning i samband med att utbildningar och behörighetskrav ändras, och se över organiseringen av utbildningarna.

Förvaltningen delar bedömningen att kompetensutveckling, ämnesdidaktiska diskussioner med mera är en naturlig del av lärares arbete, reglerat i skollagen, och således ligger inom ramen för huvudmannens normala ansvar. Förvaltningen delar Skolverkets bedömning att det, trots detta, under en övergångsperiod kan behövas särskilda riktade stödinsatser med anledning av förslagen som bör genomföras med hjälp av statlig finansiering och välkomnar att regeringen avsatt medel för detta.

Förvaltningen ser en farhåga i att möjligheten att pröva högsta nivå i respektive ämne utan krav på förkunskaper kommer att öka antalet prövningar som inte blir godkända. Förvaltningen anser att ersättningen för prövning för betyg är alltför låg redan idag. Förvaltningen bedömer att det blir administrativa utmaningar och kostnader som följer i spåren av att befästa sig i två system under det fem år långa införandet, till exempel rapporteringsarbetet till Statistiska centralbyrån och Universitets- och högskolerådet. Systemstöd behöver komma på plats. Orienteringskurser kan komma att behövas, som syftar till att ge kunskaper som täcker eventuella glapp mellan kurser och nivåer – dessa skall finansieras.

Förvaltningen har i dagsläget svårt att bedöma vilka ekonomiska konsekvenser genomförandet kan komma att få.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Syftet med ämnesbetygsreformen är att ge bättre förutsättningar för fördjupat lärande och lärande över tid och motivation för eleverna att genomföra utbildningen.

Förvaltningens bedömning är att Skolverkets förslag till största del uppfyller reformens intentioner. Förslaget anses ge en positiv påverkan på den sociala dimensionen.

Samverkan

I förvaltningens samverkansgrupp 2023-03-13.

Bilagor

Skolverket översände i utskicket endast de två konsekvensutredningarna som berör Skolverkets förslag till ämnesplaner, programstrukturer och behörighetsföreskrifter för lärarbehörighet. Samtliga övriga dokument i form av förslag till ämnesplaner, programstrukturer och behörighetsföreskrifter som hänvisas till kan ses via www.skolverket.se/remiss-amnesbetyg

1. *Sammanställning av synpunkter på föreslagna ämnesplaner och programstrukturer.pdf*
2. *Konsekvensutredning 1 – Gymnasieskolans nationella program och ämnesplaner som används inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.pdf*
3. *Konsekvensutredning 2 – Anpassade gymnasieskolans nationella program och ämnesplaner som används inom anpassade gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå.pdf*

Ärendet

Skolverket har remitterat förslag till programstrukturer för samtliga nationella program i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan och ämnesplaner för de ämnen som ingår i de nationella programmen, som även ska gälla inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå respektive som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Skolverket har även remitterat förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne i gymnasieskolan och i anpassade gymnasieskolan samt föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan respektive i anpassade gymnasieskolan.

Ändringarna föreslås med anledning av införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som anpassad utbildning på gymnasial nivå.

Förvaltningen har inhämtat synpunkter från förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning som utgör en del av bedömningarna i detta tjänsteutlåtande. Utbildningsnämndens yttrande ska vara Skolverket tillhanda senast den 23 mars 2023.

Beskrivning av ärendet

Utgångspunkten till de förslag som Skolverket redan har remitterat och till de förslag som denna remiss gäller, är riksdagens beslut om propositionen Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper (prop. 2021/22:36) som fattades den 23 februari 2022. Beslutet innebär bland annat att ämnesbetyg ska ersätta kursbetyg när det gäller gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning (komvux) som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Syftet med ämnesbetygsreformen är att ge bättre förutsättningar för fördjupat lärande och lärande över tid och motivation för eleverna att genomföra utbildningen. Ämnesbetygen ska bättre spegla elevers kunskaper i ämnet som helhet än som separata kursbetyg. Lärare ska därmed få bättre förutsättningar att planera och genomföra undervisningen utifrån hela ämnet.

Modellen för ämnesbetyg innebär att ämnen delas upp i nivåer i stället för dagens kurser och att progressionen i ämnena förstärks för att skapa bättre förutsättningar för elevernas lärande över tid. Skolverket bedömer att nivåer i ett ämne ska bygga på varandra och att en överliggande nivå ska förutsätta kunskaper från den underliggande nivån. Eftersom betygskriterierna behöver fungera för samtliga nivåer i ämnet, är de betygskriterier som föreslås mindre detaljerade än dagens betygskriterier. Skolverket lämnar förslag när det gäller hur ämnen avgränsas och hur programmens uppbyggnad ser ut. Förslagen innehåller också innehållsliga förändringar för att säkerställa att ämnen och program är uppdaterade och relevanta.

Våren 2022 gjordes den första remissrundan inom ramen för ämnesbetygsreformen, regeringens proposition 2021/22:36, med Skolverkets bedömningar och förslag gällande förslag till förändrade programstrukturer, ämnesplaner för gymnasiegemensamma ämnen och examensmål för gymnasieskolan, förändrade programstrukturer och programmål för anpassade gymnasieskolan samt ändringar rörande hantverksprogrammet, vilket utbildningsnämnden lämnade synpunkter på (2022-04-19, §77).

I 2023 års regleringsbrev fick Skolverket i uppdrag att genomföra förberedelser för ämnesbetyg. Förslagen och de konsekvenser som redovisas i denna andra remiss utgår från de tidigare förslag som utbildningsnämnden, bland andra remissinstanser, redan lämnat synpunkter på (2022-04-19, §77) och som Skolverket redovisade till regeringen den 16 september 2022. Skolverket har för avsikt att återkomma med ytterligare ett remisstillfälle som planeras till perioden årsskiftet 2023/2024 med anledning av förslag till de föreskrifter som Skolverket beslutar.

Skolverket lämnar i denna andra remissomgång förslag på:

- Förslag till ämnesplaner för de ämnen som ingår i programmen inom gymnasieskolan och som även ska gälla inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, (408 ämnesplaner)
- Förslag till ämnesplaner för de ämnen som ingår i programmen inom gymnasiesärskolan och som även ska gälla inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå (106 ämnesplaner)
- Förslag till programstrukturer för de nationella programmen i gymnasieskolan (18 programstrukturer)
- Förslag till programstrukturer för den nationella programmen i gymnasiesärskolan (9 programstrukturer)
- Förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan
- Förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasiesärskolan.
- Förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

Remissinstansernas synpunkter ska vara Skolverket tillhanda senast den 23 mars 2023.

Skolverkets skrivningar följt av förvaltningens bedömningar

Gymnasieskolans och anpassade gymnasieskolans programstrukturer

Skolverkets förslag

Skolverket föreslår programstrukturer för varje nationellt program som utgår från ämnen och nivåer i dessa ämnen. Förslagen i denna remiss utgår från de förslag som har redovisats till regeringen och omfattar även ämnen och nivåer i ämnen inom det programgemensamma utrymmet och (gällande gymnasieskolan) inriktningarna och programfördjupningen.

Den 2 juli 2023 byter gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning namn till anpassad gymnasieskola respektive kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Därför har även begreppet gymnasiesärskolegemensamma ämnen ersatts av begreppet gymnasiegemensamma ämnen i anpassad gymnasieskola och begreppet gymnasiesärskolebevis har ersatts av begreppet gymnasiebevis avseende anpassad gymnasieskola.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att Skolverkets förslag till programstrukturer till största del uppfyller reformens intentioner.

Förvaltningens synpunkter på detaljnivå delges i en sammanställning i bilaga 1.

Skolverkets förslag gällande nya ämnesplaner

Skolverkets förslag

Skolverket lämnar förslag när det gäller hur ämnen avgränsas och hur programmens uppbyggnad ser ut. Förslagen innehåller också innehållsliga förändringar för att säkerställa att ämnen och program är uppdaterade och relevanta.

Förvaltningens bedömning

De förändringar som Skolverket gjorde mellan den första remissomgången och redovisningen för regeringen, visar att Skolverket tagit till sig av flera synpunkter som förvaltningen bedömer vara av stor vikt, vilket är positivt.

De mer detaljerade frågor, synpunkter eller sådant förvaltningen önskar påtala för att uppmärksamma vad förvaltningen tolkar som felaktigheter/tryckfel i denna remissomgång, delges i en sammanställning i bilaga 1.

Gällande ett av de nationella programmen i gymnasieskolan, fordons- och transportprogrammet, ser förvaltningen avsevärt mycket större förändringar än för andra program. Främst gäller det hur ämnen avgränsas. Förvaltningen ser inte att förändringarna kan kopplas till ämnesbetygsreformen och har förståelse för att andra uppdateringar är nödvändiga med anledning av att branschen är i stor och snabb förändring. Förvaltningen kan dock inte utläsa vad förändringarna i förslaget syftar till och bedömer att det behövs förtydliganden från Skolverket kring detta. Förvaltningens synpunkter på mer detaljerad nivå delges i bilaga 1.

Skolverkets förslag till nya värdeord i betygskriterierna, anpassade gymnasieskolan

Skolverket föreslår att ämnesplanerna inom de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan får delvis nya värdeord i betygskriterierna. Det är i första hand värdeordet ”medverkar” som kritiserats. I många kurser är det idag det enda värdeordet som används i betygskriterierna för E. I Skolverkets förslag till ämnesplaner föreslås därför nya värdeord för betyget E, till exempel att eleven ”för mycket enkla resonemang” eller ”visar vissa kunskaper”. Avsikten med förslaget att förändra värdeorden är inte att höja kraven för betyget E. I vissa ämnesplaner har justeringar därför gjorts i det centrala innehållet i syfte att säkerställa att kraven för ett godkänt betyg inte höjs.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen välkomnar Skolverkets ambition att säkerställa att kraven för ett godkänt betyg inte höjs.

Skolverkets förslag angående särskilda förutsättningar för kommunal vuxenutbildning

Majoriteten av eleverna inom komvux på gymnasial nivå läser idag inte med inriktning mot en examen utan oftast enstaka kurser eller kurser som ingår i ett yrkespaket. Det har

därför varit viktigt i arbetet med ämnesutformningen att ta hänsyn till en fortsatt möjlighet att läsa enstaka nivåer inom ett ämne inom komvux. Vidare är det idag möjligt för en rektor att fatta beslut om att dela upp nationella kurser i delkurser. Skolverket anser att det är av stor vikt att detta uppmärksammas när förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning anpassas till ett system med ämnesbetyg.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att den flexibilitet som komvux kan tillhandahålla idag kan bibehållas med möjlighet att läsa enstaka nivåer inom ett ämne. Förvaltningen ser positivt på att Skolverket bevakar denna aspekt när förordningen om vuxenutbildning anpassas till ett system med ämnesbetyg.

Föreskrifter och stödmaterial

Skolverkets förslag

Skolverket skriver att förändringarna kommer att medföra behov av informations- och implementeringsinsatser.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen ser att reformen kommer att medföra stora förändringar som i vissa verksamheter skall ske på mycket kort tid. Förvaltningen delar bedömningen att det kommer att finnas behov av stödinsatser från Skolverket.

Reformen träder i kraft fullt ut den 1 juli 2025. Inom kommunal vuxenutbildning innebär det startar på alla nivåer och krav på att ge provningar i varje ämne att jämföra med ett stegvis införande för gymnasieskolan. För att eleven inte skall riskera att lida skada av övergången mellan två system ser förvaltningen att föreskrifter och stödmaterial behöver vara klara minst nio månader före genomförandedatum.

- för att kunna säkerställa att eleverna av studie- och yrkesvägledarna ges en korrekt information vid planering av blandbetyg.
- för att kunna säkerställa att elever kan göra provningar i alla ämnen från och med datum för genomförandet.

Skolverket bör säkerställa att föreskrifter och stödmaterial utformas så att elever som studerar i överlappande system inte kommer att behöva förlängd studietid.

Konsekvenser för befattningar och utfärdande av lärarlegitimationer

Skolverkets förslag

Skolverket bedömer att huvudmän kommer att behöva se över bemanning i samband med att utbildningar och behörighetskrav ändras, och se över organiseringen av utbildningarna.

Enligt regeringens proposition om ämnesbetyg bör Skolverket eftersträva en så smidig och automatiserad hantering som möjligt när det gäller ändringar av lärares behörighet i legitimationerna. I propositionen konstateras vidare att en ansökan normalt sett är förenad

med en avgift för den sökande och att det kan finnas behov av att se över regelverket om avgifter i det avseendet. Förändringarna kommer att medföra behov av informations- och implementeringsinsatser samt behov av uppdatering av lärares legitimationer.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att det återstår ett stort arbete med att tolka och förstå hur lärarbehörigheter påverkas av genomförandet av ämnesbetygsreformen. Inom exempelvis Fordons- och transportprogrammet är förändringarna stora i två steg efter en förändring så sent som 2020. Det behövs stöd av Skolverket för att genomskåda vilka konsekvenserna blir och för att staka ut vägar för lärare att uppnå behörigheter.

Betyg enligt de nya ämnesplanerna kommer att behöva sättas direkt vid införandet, alltså redan under augusti 2025 – detta gäller i högst utsträckning för kommunal vuxenutbildning och vid provning för betyg. Förvaltningen välkomnar en så smidig och automatisk hantering som möjligt. Förvaltningen ser positivt på att regelverket ses över avseende avgifter för den som ansöker om att lärarlegitimationen utfärdas på nytt. Förvaltningen betonar vikten av att Skolverket säkerställer att översynen gällande lärarbehörigheterna är genomförd i tid.

Övriga utmaningar och farhågor

Förvaltningen ser en farhåga i att möjligheten att pröva högsta nivå i respektive ämne kommer att öka antalet provningar som inte blir godkända då inga krav på förkunskaper finns. Förvaltningen har sedan länge sett ett behov av översyn gällande finansieringen av provningar.

Det finns stora utmaningar som följer i spåren av att två system skall leva parallellt under en lång tid. Det innebär risker för att elever kommer i kläm av allt från rena administrativa utmaningar med bristande systemstöd, kunskapsglapp som beror på att eventuella glapp mellan kurser och nivåer inte identifierats i tid, till att gå miste om vidare studiefinansiering. Förvaltningen bedömer att det skulle vara till stor hjälp att Skolverket granskar och identifierar sådana glapp, samt tillgängliggör stöd i form av orienteringskurser för elever som syftar till att ge kunskaper som täcker eventuella glapp. Skolverket bör även se över finansiering för dessa eventuella orienteringskursers genomförande.

Förvaltningen utgår ifrån att möjligheten att utfärda slutbetyg upphör och inte förlängs ytterligare efter 30 juni 2025. I annat fall har kommunal vuxenutbildning så många som tre parallella system att förhålla sig till från 1 juli 2025.

Förvaltningen föreslår att Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till remissyttrande och översänder yttrandet till Skolverket.

Tomas Berndtsson
Förvaltningsdirektör

Maija Söderström
Avdelningschef Planering och utveckling

Rektorer med personal har givits möjlighet att kommentera och ge synpunkter på Skolverkets förslag till programstrukturer och ämnesplaner. I tabellen finns en sammanställning av dessa svar.

Program/programstruktur	
Barn- och fritidsprogrammet	<i>Socialt arbete</i> bör vara programgemensamt ämne. Ämnet pedagogik har stöpts om ordentligt. Det kommer att behövas stöd för att implementera det nya ämnet. Vi upplever att betygskriterierna skiljer sig mycket lite åt mellan kurser med väldigt olika centralt innehåll. Betygskriterierna i respektive ämne behöver en tydligare koppling till ämnets centrala innehåll.
Fordons- och transportprogrammet	Förändringarna är stora, nu i två steg efter en förändring så sent som 2020. Den förändringen är ännu inte helt genomförd och det är få som hunnit uppnå behörighet enligt de förändringarna. Det behövs stöd av Skolverket för att genomsåda vilka konsekvenserna blir och för att staka ut vägar för lärare att uppnå behörigheter. Rektor ställer sig frågande till om branschen varit tillfrågad då ämnet El- och hybrid tas bort. Vi har uppfattat att det har varit viktigt att ha det som separat ämne för att säkerställa rätt kompetens hos lärarna. Vi har många frågor som gäller enskilda kurser. För att vi ska kunna ställa rätt frågor och ge synpunkter behövs flera förtydliganden av Skolverket. Det behövs stödmaterial, exempelvis motsvarandelista för båda stegen i förändringen.
Naturbruk	Skolan saknar i remissförslaget ämnen som <i>Hunduppfödning</i> , <i>Träning av hund</i> , <i>Beteende och mentalitet med fördjupning</i> , alternativt som nivå i något existerande ämne. Detta för att kunna göra branschanpassningar. Vi ser att branschen växer och att det dyker upp nya branschområden/nischer hela tiden. Branschen är stor och spretig och Skolverket behöver se vår växande bransch inom Hund. I nuläget saknar vi en branschorganisation, men förordar att Skolverket samarbetar med DYN, SKK, SBK. (Jämför gärna med hästutbildningen)
Naturvetenskapsprogrammet	<i>Biologi nivå 2</i> saknas som programfördjupning, vi antar att det tappats bort. Angående fysikämnen: <i>Fysik nivå 1</i> med 150 p är fortfarande alltför innehållsrik. Gör tre nivåer i fysik, om vardera 100 p. Betygskriterierna räcker inte till för att tydliggöra vad som skall bedömas. Inför nationella prov i fysik.
Samhällsvetenskapsprogrammet	Skolan anser att det är bra att beteendeinriktningen får en ännu mer teoretisk vinkel, men ser en svårighet i att <i>kommunikation</i> samt <i>organisation och ledarskap</i> har plockats bort. En av dessa borde vara kvar för att visa eleverna att man kan arbeta med beteendevetenskap även inom mer praktiska områden.
Ämne	
Entreprenörskap och företagande	Gör ämnet till "vissa ämnen". Det ökar möjligheten att ta tillvara kompetens hos yrkeslärare med lång erfarenhet av att driva företag (som i så fall skulle kunna bli behöriga)
Pedagogik	Centralt innehåll alltför omfattande. Betygskriterierna: begrepp som "gott" och "mycket gott" lämnar alltför stort utrymme för egen tolkning. Skolverket behöver förtydliga detta.
Pedagogiskt arbete	Det behövs betygskriterier för de mer praktiska delarna.
Socialt arbete	Bör vara programgemensamt ämne.
Förskolans och fritidshemmets arbete	Vi tycker det är positivt att detta ämne tillkommit. Det behövs betygskriterier för de mer praktiska delarna.
Djur för forskningsändamål	Centralt innehåll är bra.

Djurhållning – sällskapsdjur	Ämnesinnehållet är alltför omfattande. Om innehållet skall kvarstå bör ämnet vara 150 p. Vi ser positivt på att basmaskinmomentet tagits bort och att det ingår uppdaterad och vetenskapligt baserad djurhantering i form av exempelvis frivillig hantering.
Kattkunskap	Denna bör vara ett ämne inom inriktningen. Alla djur-inriktningar har nytta av kattkurs. T ex utgången djurparksdjur borde ha mer nytta av den än sällskapsdjur 200p, förutsatt att alla kattendjur omfattas, inte endast tamkatt.
Hundkunskap	Se ovan under programstruktur Naturbruk.
Naturbruk	"Naturbrukets historiska utveckling", anses av rektor, inte vara relevant som kursmål. Om Skolverket anser att det ska kvarstå bör det i stället ingå i centralt innehåll
Sällskapsdjur	Bra att den är 200 p, behövs för att kunna gå igenom de sällskapsdjur som eleverna kan stöta på i sitt framtida yrke Bra att raser och inte endast arter tas upp.
Fysik	Standardmodellen hör hemma i <i>Fysik - fördjupning</i>
Fysik - fördjupning	Bra att Speciella relativitetsteorin ligger här. Standardmodellen hör hemma i detta ämne.
Kemi	Med endast 200 poäng ryms inte <i>kemi och samhälle</i> . "Förmåga att reflektera över kemin som vetenskap och vad den betyder för människors levnadsvillkor och samhällets framväxt". Reflektion kan inte förväntas förrän man fått grunderna i kemi, byggstenar i form av faktakunskaper och samband. Det bör prioriteras enligt universitet och högskolor. Nivå 1: Livets kemi utan organisk kemi blir mest biologi. (nivå 1, med anledning av att livets kemi tillkommit och organisk kemi utgått) Skolan saknar atommodellens utveckling och atomens byggnad. Viss repetition av grundskolekemin är nödvändig.
Biologi	Det är svårt att uppfatta progression mellan nivåerna 1 och 2 i <i>Biologi</i> . Centrala innehållet överlappar till stor del. Det kan vara problematisk för likvärdigheten – tolkningar kommer att avgöra hur man avgränsar innehållet. En ännu större risk är att undervisningen blir upphackad, ytlig och utan röd tråd. Med mycket upprepning i stället för möjlighet att fördjupa.
Moderna språk	I moderna språk utgavs reviderade betygskriterier i juli 2022. Vi känner igen oss till viss del, men de förändringar vi ser förstår vi inte. Ändra tillbaka eller tydliggör vad som är syftet. Det centrala innehållet är väldigt likt de förra kurserna för steg 3 och steg 4, men då fanns det större skillnad i betygskriterierna. Nu är betygskriterierna identiska, och centrala innehållet fortfarande ganska likt. De nya formuleringarna bedöms öppna upp för mer godtycklighet i och med "fungerande språk", "anpassning till syfte, situation och mottagare" ett vagare mål/fokus än ord som varierat och tydligt.
Moderna språk – fortsättning	Ökande progression tydliggörs inte av betygskriterierna. Tydlighet när det gäller grammatiska strukturer, idiomatik, specifik vokabulär, skulle vara till hjälp.
Psykologi	Det är svårt att uppfatta progression mellan nivåerna 1 och 2 i Psykologi. De har i stort samma centrala innehåll. Det kan vara problematisk för likvärdigheten – tolkningar kommer att avgöra hur man avgränsar innehållet. Vi saknar <i>psykodynamiskt perspektiv</i> inom ämnet. Vi uppfattar det som att Psykologi – fördjupning, förutsätter förkunskap från Psykologi nivå 1. Tillämpad psykologi bygger inte på ämnet psykologi och kräver alltså inga förkunskaper, stämmer det?

Konsekvensutredning avseende förslag till föreskrifter med anledning av införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå

- Förslag till ämnesplaner för de ämnen som ingår i programmen i gymnasieskolan och som även ska gälla inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå
- Förslag till programstrukturer för de nationella programmen i gymnasieskolan
- Förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan
- Förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från 6–8 §§ i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Sammanfattning

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2023¹ avseende Statens skolverk har myndigheten i uppdrag att genomföra förberedelser för ämnesbetyg. Skolverket ska i enlighet med propositionen *Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper* (prop. 2021/22:36) och beslutade ändringar i skollagen (2010:800) förbereda för en övergång till ämnesbetyg i gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå samt kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå.²

Denna remiss omfattar Skolverkets förslag till föreskrifter avseende

- ämnesplaner för ämnen som ingår i en ämneslärarexamen enligt 4 kap. förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare³
- ämnesplaner för s.k. vissa ämnen
- ämnesplaner för yrkesämnena
- programstrukturer för de nationella programmen i gymnasieskolan
- programstrukturer för de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan
- vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

¹ Regeringens dnr U2022/03031, U2022/03625, U2022/03626 m.fl.

² Den 2 juli 2023 byter gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning namn till anpassad gymnasieskola respektive kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning. Ändringarna i skollagen (2010:800) införs till följd av propositionen *EleVBälsa och stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning* (prop. 2021/22:162).

³ Ämneslärarexamen regleras i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) och ämneskombinationerna regleras i 4 kap. förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare.

- vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i gymnasieskolan
- vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan.

Skolverket har valt att redovisa förslagen i två konsekvensutredningar, en för gymnasieskolan och en för anpassade gymnasieskolan. I denna konsekvensutredning redovisas Skolverkets förslag avseende gymnasieskolan inklusive kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

Förslagen och de konsekvenser som redovisas i denna konsekvensutredning utgår från de tidigare förslag som Skolverket redovisade till regeringen den 16 september 2022. Dessa förslag remitterades av Skolverkets den 9 februari till 10 maj 2022. Denna konsekvensutredning avser förslag till föreskrifter om ämnesplaner för de ämnen som ingår i de högskoleförberedande programmen inom gymnasieskolan och som även ska gälla inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, föreskrifter om programstrukturer för de nationella program i gymnasieskolan som är högskoleförberedande, föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan⁴ och föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne.

Ämnesbetygsreformen syftar till att ge bättre förutsättningar till fördjupat lärande och lärande över tid där betyget ska spegla elevens kunskaper i ämnet som helhet. Ett ytterligare syfte är att ge bättre planeringsförutsättningar för lärare.

Modellen för ämnesbetyg innebär att ämnen delas upp i nivåer i stället för dagens kurser och att progressionen i ämnena förstärks för att skapa bättre förutsättningar för elevernas lärande över tid. Skolverket bedömer att nivåer i ett ämne ska bygga på varandra och att en överliggande nivå ska förutsätta kunskaper från den underliggande nivån. Eftersom betygskriterierna behöver fungera för samtliga nivåer i ämnet, är de betygskriterier som föreslås mindre detaljerade än dagens betygskriterier. Skolverket lämnar förslag när det gäller hur ämnen avgränsas och hur programmens uppbyggnad ser ut. Förslagen innehåller också innehållsliga förändringar för att säkerställa att ämnen och program är uppdaterade och relevanta.

För den ämnesutformade gymnasieskolan föreslår Skolverket programstrukturer för varje nationellt program som utgår från ämnen och nivåer i dessa ämnen. I september 2022 redovisade Skolverket förslag till regeringen om de delar av programstrukturen som regleras i bilaga 2 till skollagen (2010:800) och i bilaga 1 till gymnasieförordningen (2010:2039).⁵ Det är regeringen som beslutar hur dessa förslag ska hanteras vidare. Förslagen i denna remiss utgår från de förslag som har redovisats till regeringen och omfattar ämnen och nivåer i ämnen inom det programgemensamma utrymmet, inriktningarna och programfördjupningen.

Skolverkets samtliga förslag till ämnesplaner och programstrukturer som omfattas av denna konsekvensutredning finns i bilagor på Skolverkets webbplats. Där finns även förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne i

⁴”Vissa ämnen” innebär i denna konsekvensutredning ämnen som regleras i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:159) om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i gymnasieskolan. ”Vissa ämnen” är ur behörighetshänseende ämnen som inte kan ingå i en ämneslärarexamen, och som inte heller är yrkesämnen. En lärare som redan är behörig att undervisa i ett eller flera ämnen i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan kan få behörighet att undervisa i ett eller flera ”vissa ämnen” genom att visa relevant kompetens för ämnet eller ämnena. Relevant kompetens i ett ämne består av för ämnet relevanta högskolestudier eller likvärdiga kunskaper och kompetenser.

⁵ Skolverkets regeringsredovisning den 16 september 2022, dnr. 2020:1822.

gymnasieskolan och förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i s.k. vissa ämnen i gymnasieskolan.

Skolverket har gjort bedömningen att i denna remissomgång endast redovisa ett tjugotal styrdokument på sådant sätt de formellt kommer att vara utformade när de är beslutade och kungjorda som en författning, till exempel förslag avseende ämnesplan för ämnet *fysik* och programstrukturen för ekonomiprogrammet.

Enligt regeringens proposition om ämnesbetyg bör Skolverket eftersträva en så smidig och automatiserad hantering som möjligt när det gäller ändringar av lärares behörighet i legitimationerna. I propositionen konstateras vidare att en ansökan normalt sett är förenad med en avgift för den sökande och att det kan finnas behov av att se över regelverket om avgifter i det avseendet.

Förändringarna kommer att medföra behov av informations- och implementeringsinsatser samt behov av uppdatering av lärares legitimationer.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Innehåll.....	4
Bakgrund	7
Omfattning och avgränsningar.....	8
A Allmänt.....	10
1. Beskrivning av Skolverkets överväganden och förslag.....	10
Möjligheter och begränsningar med ett ämnesutformat system.....	10
Ämnesbetyg ställer krav på ämnesplanernas konstruktion.....	11
Mål.....	11
Nivåer	12
Centralt innehåll och progression	13
En uppsättning betygskriterier.....	13
Ämnen behöver delas	14
Bildningsbegreppet, det tredelade uppdraget och vissa andra övergripande aspekter i styrdokumentet för gymnasieskolan.....	14
Särskilda förutsättningar för kommunal vuxenutbildning	15
Gymnasieskolans programstrukturer.....	16
Garanterad undervisningstid.....	17
Nationella gymnasieprogrammen.....	17
Högskoleförberedande program.....	18
Ekonomiprogrammet	18
Ämnesplaner på ekonomiprogrammet.....	18
Estetiska programmet	20
Ämnesplaner på estetiska programmet.....	20
Humanistiska programmet.....	34
Ämnesplaner på humanistiska programmet.....	34
Naturvetenskapsprogrammet.....	36
Ämnesplaner på naturvetenskapsprogrammet	36
Samhällsvetenskapsprogrammet.....	38
Ämnesplaner på samhällsvetenskapsprogrammet.....	39
Teknikprogrammet.....	40
Ämnesplaner på teknikprogrammet	41
Yrkesprogram	46
Barn- och fritidsprogrammet	46

Ämnesplaner på barn- och fritidsprogrammet	46
Bygg- och anläggningsprogrammet.....	50
Ämnesplaner på bygg- och anläggningsprogrammet	53
El- och energiprogrammet	61
Ämnesplaner på el- och energiprogrammet.....	63
Fordons- och transportprogrammet	70
Ämnesplaner på fordons- och transportprogrammet presenteras under respektive inriktning	70
Frisör- och stylistprogrammet.....	84
Ämnesplaner på frisör- och stylistprogrammet	85
Försäljnings- och serviceprogrammet.....	87
Ämnesplaner på försäljnings- och serviceprogrammet	88
Hotell- och turismprogrammet	90
Ämnesplaner på hotell- och turismprogrammet	91
Industritekniska programmet.....	93
Ämnesplaner på industritekniska programmet	94
Naturbruksprogrammet	100
Ämnen på naturbruksprogrammet	102
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	109
Ämnesplaner på restaurang- och livsmedelsprogrammet.....	109
VVS- och fastighetsprogrammet	112
Ämnesplaner på VVS- och fastighetsprogrammet.....	113
Vård- och omsorgsprogrammet	116
Ämnesplaner på vård- och omsorgsprogrammet	117
Ämnesplaner som finns på flera program.....	119
Ämnesplaner för döva och hörselskadade.....	129
2. Förslag till föreskrifter som rör behörighet för lärare.....	130
Ämnen som föreslås klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4 och 5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare	131
Förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan.....	131
Förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne	132
Skolverket och UHR har enats om principer för hur föreskrifterna ska vara utformade..	132
3. Beskrivning av alternativa lösningar för det Skolverket vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd	133
4. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen.....	134
5. Uppgifter om de bemyndiganden som Skolverkets beslutanderätt grundar sig på	136

6. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen	136
6.1 Kostnadsmässiga konsekvenser	136
6.2 Konsekvenser för lärarlegitimation	137
6.3 Jämställdhetsperspektiv och funktionshinderperspektiv	140
6.4 Nationella minoriteter	140
6.5 Konsekvenser för elever	141
7. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen	141
8. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser	141
B Kommuner och regioner	143
C Företag	144
D Samråd	144
E Kontaktpersoner	145

Bakgrund

Utgångspunkten till de förslag som Skolverket redan har remitterat och till de förslag som redovisas i denna konsekvensutredning är riksdagens beslut om propositionen *Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper* (prop. 2021/22:36) som fattades den 23 februari 2022. Beslutet innebär bland annat att ämnesbetyg ska ersätta kursbetyg när det gäller gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning (komvux) som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Syftet med ämnesbetygsreformen är att ge bättre förutsättningar för fördjupat lärande och lärande över tid och motivation för eleverna att genomföra utbildningen. Ämnesbetygen ska bättre spegla elevers kunskaper i ämnet som helhet än som separata kursbetyg. Lärare ska därmed få bättre förutsättningar att planera och genomföra undervisningen utifrån hela ämnet.

Regeringsuppdrag att genomföra förberedelser för ämnesbetyg

Enligt Skolverkets regleringsbrev för budgetåret 2023⁶ har myndigheten i uppdrag att genomföra förberedelser för ämnesbetyg. Skolverket ska i enlighet med propositionen *Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper* (prop. 2021/22:36) och beslutade ändringar i skollagen förbereda för en övergång till ämnesbetyg i gymnasieskola och komvux på gymnasial nivå. I uppdraget ingår att genomföra implementeringsinsatser utformade för de olika skolformerna. Vid genomförandet av uppdraget ska myndigheten föra en dialog med Universitets- och högskolerådet och Centrala studiestödsnämnden. Myndigheten ska löpande hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) informerat om uppdraget. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 10 januari 2025.

Myndighetens instruktionsenliga uppdrag

Enligt myndighetens instruktion ska Skolverket kontinuerligt bedöma behovet av utveckling av läroplaner och andra styrdokument för skolväsendet som regeringen beslutar om. Myndigheten ska vid behov föreslå ändringar av dessa samt även utforma och kontinuerligt utveckla de styrdokument som myndigheten har bemyndigande att meddela föreskrifter om.⁷ I samband med uppdraget om att förbereda för ett införande av ämnesbetyg har myndigheten gjort bedömningen att arbetet enligt instruktionen ska bedrivas parallellt med regeringsuppdragen som rör införandet av ämnesbetyg⁸ så att de styrdokument som beslutas inför ett införande av ämnesbetyg 2025 är uppdaterade och relevanta. De olika delarna – regeringsuppdragen och myndighetens uppdrag enligt instruktionen – har hanterats integrerat i arbetet. Förslag till förändringar utifrån de olika uppdragen beskrivs samlat i denna konsekvensutredning.

Skolverket har redovisat delar av uppdraget till regeringen

Skolverket redovisade till regeringen i september 2022 de delar av uppdraget som innehåller förslag som kräver ändringar dels i skollagen som beslutas av riksdagen, dels på förordningsnivå som beslutas av regeringen.⁹ Det som redovisades var förslag till

⁶ <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?rbid=23208> [Regeringens dnr U2022/03031, U2022/03625, U2022/03626 m.fl.](#)

⁷ 5 § förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk.

⁸ Skolverkets redovisning av uppdrag om införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå samt uppdrag om att lämna förslag till åtgärder som rör hantverksprogrammet, den 16 september 2022, dnr. 2020:1822.

⁹ Skolverkets redovisning av uppdrag om införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå samt

examensmål, programmål, ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena och de delar i programstrukturen för de nationella programmen som regeringen beslutar om. Innan förslagen redovisades till regeringen remitterades förslagen under våren 2022.¹⁰ Skolverkets förslag i denna konsekvensutredning utgår från de tidigare förslag som myndigheten har redovisat till regeringen. Eftersom regeringen ännu inte fattat några beslut kan förutsättningarna för Skolverkets förslag komma att ändras beroende på vad regeringen beslutar att gå vidare med.

Omfattning och avgränsningar

De förslag som Skolverket arbetar med inom ämnesbetygsreformen utmynnar i tre olika remissomgångar. Denna konsekvensutredning behandlar de förslag som remitteras i den andra omgången och rör gymnasieskolan och i delar, komvux på gymnasial nivå. Skolverket avser att efter denna remissomgång besluta om de remitterade förslagen inför ett införande av ämnesbetyg hösten 2025.

Förslag till ändringar i de styrdokument som beslutas av Skolverket:

- programstrukturer¹¹ för de nationella högskoleförberedande programmen i gymnasieskolan
- ämnesplaner för övriga ämnen som hör till de nationella programmen (utom de gymnasiegemensamma ämnena för gymnasieskolan)
- föreskrifter som reglerar behörighet att undervisa i yrkesämnena¹² respektive föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i gymnasieskolan¹³.

I denna konsekvensutredning presenteras förslag som gäller för de sex nationella högskoleförberedande programmen och tillhörande ämnesplaner som även ska gälla inom komvux på gymnasial nivå. Ämnesplanerna presenteras under respektive program. De ämnesplaner som finns på flera av programmen redovisas under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program*.

Ämnesplaner för döva och hörselskadade redovisas under rubriken *Ämnesplaner för döva och hörselskadade*.

I bilagorna till konsekvensutredningen presenterats respektive programstruktur i sin helhet och de ämnesplaner som ingår i de nationella programmen.

Skolverket planerar en tredje remissomgång vid årsskiftet 2023–2024. Den remissen kommer att omfatta gymnasieingenjör – vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år, ämnesplaner för utbildningar med egna examensmål och särskilda varianter inom de nationella programmen i gymnasieskolan samt ämnesplaner som gäller försöksverksamhet

uppdrag om att lämna förslag till åtgärder som rör hantverksprogrammet, den 16 september 2022, dnr. 2020:1822.

¹⁰ Konsekvensutredning avseende förslag med anledning av införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom komvux på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå, dnr. 2022:55.

¹¹ En programstruktur är uppbyggd av respektive nationellt program i gymnasieskolan enligt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS) för respektive program.

¹² Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne.

¹³ ”Vissa ämnen” innebär här ämnen som regleras i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:159) om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för s.k. vissa ämnen i gymnasieskolan. ”Vissa ämnen” är ur behörighetshänseende ämnen som inte kan ingå i en ämnesläraresexamen, och som inte heller är yrkesämnen. En lärare som redan är behörig att undervisa i ett eller flera ämnen i gymnasieskolan kan få behörighet att undervisa i ett eller flera ”vissa ämnen” genom att visa relevant kompetens för ämnet eller ämnena. Relevant kompetens i ett ämne består av för ämnet relevanta högskolestudier eller likvärdiga kunskaper och kompetenser.

inom spetsutbildning, särskilda ämnesplaner för Waldorf-utbildningar samt ämnesplaner för ämnena *modersmål* och *minoritetsspråk*. Eventuella förslag till ytterligare ämnen kan också komma att remitteras i den tredje remissomgången. Myndigheten avser även att i ett senare skede remittera ytterligare föreskrifter, bland annat föreskrifter om olika betygsdokument.

Skolverket samarbetar med Universitets- och högskolerådet (UHR) rörande kraven för grundläggande och särskild behörighet till högre utbildning samt systemet med meritpoäng.

Av Skolverkets uppdrag enligt regleringsbrevet för 2022 framgick att om myndigheten bedömer att vissa förändringar behöver göras i de nationella programmens innehåll och att det är lämpligt att göra dessa i samband med en övergång till ämnesbetyg ska Skolverket lämna förslag till sådana justeringar.¹⁴ Myndigheten har dock inte fått i uppdrag att genomgripande förändra innehållet i de aktuella skolformerna. Arbetet har därför inte syftat till att ta fram helt nya program, undantaget det särskilda regeringsuppdraget om hantverksprogrammet. Utgångspunkten är att det nuvarande kunskapsinnehållet i huvudsak ska anpassas och uppdateras inom ramen för befintliga program och ämnen. Samtidigt kan till exempel förändrade behov i arbetslivet och delning av ämnen innebära att de föreslagna förändringarna är mer omfattande i vissa ämnen och program än andra.

Inför regeringsuppdraget om att förbereda för ett införande av ämnesbetyg och inom ramen för Skolverkets instruktionsenliga uppdrag att kontinuerligt revidera styrdokumentet, har Skolverket genomfört en behovsanalys.¹⁵ I det arbetet identifierades bland annat behovet av att i linje med modellen för ämnesbetyg säkerställa en tydlig progression mellan nivåerna i ämnesplanerna, att ta fram en uppsättning betygsriterier som ska gälla för samtliga nivåer i ämnet samt att skapa mer sammanhållna ämnen (läs vidare under rubriken *Ämnesbetyg ställer krav på ämnesplanernas konstruktion*). Ett annat behov som identifierades var att se över det centrala innehållets omfattning i relation till undervisningstid och poäng. Vidare identifierades ett behov av att säkerställa bildningsperspektivet i utbildningarna och att förstärka det tredelade uppdraget, dvs. att utbildningen i enlighet med skollagen ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

I genomförandet av uppdraget har Skolverket genomfört samråd med representanter för Skolverkets olika målgrupper, till exempel lärare, rektorer, elever, myndigheter och branschföreträdare. Under avsnitt D nedan presenteras det samrådsarbete som Skolverket har genomfört.

Nedanstående förslag redovisades till regeringen 16 september 2022 och berörs därför inte av denna konsekvensutredning. Förslagen i denna remiss bygger dock vidare på förslagen till regeringen.

Förslag som har redovisats till regeringen:

- examensmål för de nationella programmen inklusive vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år
- programmålen för de nio nationella programmen i anpassade gymnasieskolan
- de programgemensamma ämnena och deras poängomfattning för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan
- de nationella inriktningarna som anges i bilaga 1 till gymnasieförordningen
- ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena¹⁶

¹⁴ Regleringsbrev för budgetår 2022 avseende Statens skolverk.

¹⁵ Skolverket, dnr. 2020:131.

¹⁶ Redovisning av uppdrag om införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå samt uppdrag om att lämna förslag till åtgärder som rör hantverksprogrammet, dnr. 2020:1822.

- de gymnasiegemensamma ämnena i anpassade gymnasieskolan, deras namn och poängomfattning
- ändringar rörande hantverksprogrammet som föreslås avvecklas och inriktningen *textil design* föreslås flyttas till estetiska programmet och byta namn till *modedesign*. Förslagen innebar vidare att ett nytt program, *frisör- och stylistprogrammet*, föreslås inrättas.

A Allmänt

1. Beskrivning av Skolverkets överväganden och förslag

Skolverket vill med förslagen i denna remiss skapa ämnen som fungerar väl med ämnesbetyg samt programstrukturer som är framtagna för en ämnesutformad gymnasieskola i enlighet med riksdagens beslutade proposition. Nuvarande programstrukturer och ämnen är inte framtagna för en ämnesutformad gymnasieskola med ämnesbetyg. Som en konsekvens behöver även föreskrifterna som rör behörighet att undervisa i olika ämnen anpassas till de nya ämnena.

Möjligheter och begränsningar med ett ämnesutformat system

Ämnesbetygsreformen syftar till att ge eleverna bättre förutsättningar till fördjupat lärande än vad dagens kursutformning gör. Ämnesbetyg bör i högre grad ge förutsättningar för ett lärande över tid där betyget bättre ska spegla elevens kunskaper i hela ämnet. Ett ytterligare syfte är att ge bättre planeringsförutsättningar för lärare.

Modellen för ämnesbetyg innebär att ämnen delas upp i nivåer i stället för dagens kurser och att progressionen i ämnena förstärks för att skapa bättre förutsättningar för elevernas lärande över tid. Skolverket bedömer att nivåer i ett ämne ska bygga på varandra och att en överliggande nivå ska förutsätta kunskaper från den underliggande nivån. Eftersom betygskriterierna behöver fungera för samtliga nivåer i ämnet, är de betygskriterier som föreslås mindre detaljerade än dagens betygskriterier. Skolverket lämnar förslag när det gäller hur ämnen avgränsas och hur programmens uppbyggnad ser ut. Förslagen innehåller också innehållsliga förändringar för att säkerställa att ämnen och program är uppdaterade och relevanta.

Skolverket anser att modellen kan bidra till de syften som beskrivs ovan. Framför allt innebär systemet att det är elevens betyg på visade kunskaper i slutet av ett ämne som kommer med i examensbeviset eller studiebeviset. Samtidigt har Skolverket i arbetet konstaterat att förväntningarna på systemet med ämnesbetyg ibland riskerar att vara större än vad premisserna tillåter. Det är inte säkert att de positiva effekterna av ämnesbetyg blir så omfattande som det ibland kan framstå. Reformen kommer att medföra fördelar i form av flera längre och mer sammanhållna ämnen. Det är samtidigt viktigt att bevara det som fungerar väl inom dagens system. Behovet av flexibilitet är till exempel fortsatt stort inom gymnasial utbildning, bland annat för att inte i onödan förlänga en elevs studietid vid programbyte och för att som idag kunna kombinera kurser utifrån lokala behov inom till exempel kommunal vuxenutbildning. Ämnesbetyg kommer vidare att kombineras med dagens system med gymnasiepoäng och minsta garanterad undervisningstid. Det innebär inte per automatik mer tid för undervisning i respektive ämne. Beslut om undervisningstid kommer att fattas utifrån samma regelverk som idag.

Utgångspunkten för Skolverkets genomförande av uppdraget är att det nuvarande kunskapsinnehållet i program och ämnen anpassas i relation till ämnesbetyg. Förslagen innebär också relevanta uppdateringar av ämnen och program utifrån teknik- och samhällsutveckling. Skolverket har dock inte haft i uppdrag att genomgripande förändra innehållet i de aktuella skolformerna. Det har dels framförts önskemål från målgrupper och

intressenter om ändringar i innehåll i olika ämnen och program, dels framgått tydliga behov av justeringar. Skolverket har strävat efter att balansera de ramar som ämnesbetygsmodellen sätter med övriga förutsättningar som gäller för de aktuella skolformerna. Syftet med remissförfarandet är att hämta in värdefulla synpunkter och få syn på ytterligare behov av justeringar när det gäller de aktuella förslagen. Skolverket välkomnar remissinstansernas synpunkter och förslag.

Ämnesbetyg ställer krav på ämnesplanernas konstruktion

I den av riksdagen beslutade propositionen om ämnesbetyg framgår att progressionen i ämnena behöver förstärkas för att modellen ska fungera samt att ämnen ska delas upp i nivåer i stället för dagens kurser.¹⁷ Skolverkets förslag innebär att nivåer i ett ämne ska bygga på varandra och att en nivå ska förutsätta kunskaper från den underliggande nivån. Vidare ska betyg sättas i ett ämne efter varje avslutad nivå. Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i förhållande till de betygs-kriterier som har föreskrivits för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper på aktuell nivå. Enligt modellen för ämnesbetyg ska det enligt propositionen finnas en uppsättning betygs-kriterier för hela ämnet, i stället för dagens betygs-kriterier som finns för varje kurs i ämnet.

Detta medför att såväl målen som betygs-kriterierna behöver fungera för samtliga nivåer i ämnet, vilket innebär att de behöver vara mindre detaljerade än de är idag. När betyg sätts på en nivå görs det utifrån betygs-kriterierna och det centrala innehållet på den aktuella nivån. Ett godkänt betyg omfattar alltid samtliga poäng eleven har läst i ämnet till och med den senaste godkända nivån. Denna modell är den som Skolverket har haft att utgå från i arbetet.

För att stödja ett införande av ämnesbetyg har modellen för hur ämnesplaner idag är utformade behövt ses över utifrån den beslutade propositionen om ämnesbetyg. Skolverket har analyserat den nuvarande modellen för ämnesplaner och konstaterat att grundstrukturen i form av syftestext inklusive målen för ämnet¹⁸, centralt innehåll och betygs-kriterier även fortsatt är lämplig. Modellen med syftestext, mål, centralt innehåll och betygs-kriterier bildar även tillsammans med övriga skolformer ett sammanhållet system. Skolverket bedömer att det behövs en förskjutning av tyngdpunkten i ämnesplanerna, från dagens betygs-kriterier som behöver bli mindre detaljerade till ämnets syfte och centrala innehåll.

Det centrala innehållet behöver skrivas så tydligt att det ger tillräcklig vägledning för lärarnas planering av undervisningen samtidigt som det beskriver progressionen mellan nivåerna. Detta behöver sammanvägas med såväl konstaterade behov av att minska mängden stoff i vissa ämnen, där innehållet i dag är alltför omfattande, som att värna om lärares professionella utrymme, samt att visst innehåll med nödvändighet behöver ingå enligt önskemål från olika målgrupper. Dessa faktorer har noga sammanvägts i arbetet.

Mål

Varje ämnesplan inleds idag med en syftestext som beskriver vilka kunskaper eleven ska få möjlighet att utveckla i undervisningen. Syftet avslutas med ett antal punkter som fungerar som mål för ämnet som helhet. Målen anger vilka kunskaper som ska betygssättas. Idag förekommer det att vissa mål i ett ämne bara relaterar till vissa kurser. Eftersom nivåer i ett ämne, i ett system med ämnesbetyg, bygger på varandra och där betyget på en nivå ska

¹⁷ Prop. 2021/22:36 s. 76 ff.

¹⁸ Ämnets syfte avslutas med ett antal mål i punktform. Målen fokuserar på de kunskaper i ämnet som ska betygssättas och det finns därför en relation mellan målen och betygs-kriterierna.

kunna ersätta betygen på tidigare nivåer, kommer samma mål att behöva gälla för samtliga ämnet.

Nivåer

Nivåindelning av ämnen utgör modellens grundkonstruktion. Betyget efter en viss nivå ska spegla elevens kunskaper i ämnet som helhet med dess underliggande nivåer, utan att läraren för den skull ska ha behövt gå tillbaka till vad eleven har presterat på tidigare nivåer. För att säkerställa att ett betyg från en högre nivå verkligen betyder att eleven har kunskaper som även omfattar underliggande nivåer behöver ämnena därför konstrueras så att det finns en tydlig koppling och progression vad gäller innehåll mellan nivåerna. Av de ämnen som finns idag är vissa uppbyggda med en relativt tydlig progression, medan andra ämnen kan bestå av kurser som inte bygger på varandra, eller en kombination av dessa principer.

Skolverket uppmärksammade tidigt att modellen för ämnesutformning kan leda till att visst ämnesinnehåll, som idag endast ingår i en kurs, behöver återkomma på flera nivåer eller flyttas till ett nytt ämne. När innehåll behöver återkomma på flera nivåer kan detta i någon mån motverka möjligheten att skapa en tydlig progression och upplevas som onödigt upprepande.

Det totala antalet betygssättningstillfällen kommer inte att skilja sig i så stor utsträckning från idag, då betyg på varje nivå kommer att sättas och dessa är viktiga avstämnings-tillfällen. Vissa ämnen kommer även fortsättningsvis att vara mindre omfattande eller läsas under kort tid, vilket kan innebära att eleven till exempel får vissa slutliga betyg redan i år 1. Men en enskild elev kommer vid ett införande av ämnesbetyg möta något färre ämnen under sin utbildning och framför allt få färre betyg i sitt examensbevis. Elever på olika utbildningar kommer däremot att läsa olika långt i ämnen, beroende på hur många nivåer i ett ämne som ingår i elevens studieväg.

I nuvarande ämnesplaner anges alltid om en kurs i ett ämne bygger på en annan kurs. I modellen för ämnesbetyg bygger en högre nivå alltid på en underliggande nivå eller ett annat ämne. Av den anledningen har Skolverket gjort bedömningen att det inte längre behöver anges specifikt när nivåer bygger på varandra. I förslagen till ämnesplaner bör däremot anges när en nivå bygger direkt på kunskaper från grundskolan eller motsvarande. Ett annat fall är när en högre nivå kan bygga på parallella underliggande nivåer, vilket är fallet i ämnen som har så kallade spår, till exempel ämnet *fysik* på naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet eller ämnet *anatomi och fysiologi* och vård- och omsorgsprogrammet.

De nivåer i de ämnen som föreslås i denna remiss har i stor utsträckning samma omfattning i gymnasiepoäng som dagens kurser. Detta beror på behovet av att modellen ska lämpa sig för alla de berörda skolformerna och att ett och samma ämne ofta läses i olika omfattning på olika utbildningar. En annan orsak är att regeringen i den beslutade propositionen om ämnesbetyg beskriver att behovet av avstämningsstillfällen och återkoppling till eleven i form av betyg kommer att ges i ungefär samma utsträckning som idag.¹⁹ I många fall betyder det att myndigheten bedömer att 100 poäng är den mest ändamålsenliga omfattningen för en nivå. Det förekommer dock fortfarande nivåer om 50 poäng, till exempel i ämnena *filosofi* och *psykologi*. Vissa av ämnen har idag så kallade spår, där till exempel *fysik*, nivå 1a, 150 poäng motsvaras av *fysik*, nivå 1b, 100 poäng + nivå 1b2, 50 poäng. Den konstruktionen föreslås kvarstå i de förslag som Skolverket presenterar. I ämnen där så har bedömts lämpligt kommer det dock att finnas nivåer om 200 poäng. Det kan till exempel gälla ämnen där elever ofta läser mer än 100 poäng under ett läsår.

¹⁹ Prop. 2021/22:36 s. 81 och 122.

Centralt innehåll och progression

Det centrala innehållet i dagens ämnesplaner är det ämnesinnehåll som eleven ska få möta i undervisningen. De olika delarna av det centrala innehållet kan få olika mycket utrymme i undervisningen och kombineras på olika sätt utifrån olika delar av ämnets syfte. Utöver det centrala innehållet kan läraren komplettera med ytterligare innehåll utifrån elevernas behov och intresse, men läraren måste i undervisningen på något sätt behandla det som anges i det centrala innehållet. Det centrala innehållet är ordnat i punktlistor, i en del ämnen under ett antal så kallade områdesrubriker.

Modellen för ämnesbetyg förutsätter som nämnts ovan en tydligare progression i ämnesplanerna. Ett led i att förstärka progressionen har i vissa ämnen även varit att föreslå områdesrubriker där det inte finns sådana i dag, för att visa hur visst centralt innehåll hänger ihop och kan förstås.

Vanligtvis beskrivs progression som ökande svårighetsgrad. Progression kan också beskrivas i termer av ökad djup och bredd. Progressionen mellan nivåer i ett system med ämnesbetyg behöver konstrueras så att den ger goda förutsättningar för elevernas kunskapsutveckling, där ett innehåll som undervisas på en nivå ligger till grund för det som undervisas på efterföljande nivå. Skolverket har arbetat med att synliggöra progressionen, till exempel genom ökad komplexitet och svårighetsgrad, och genom att bredda och fördjupa i de högre nivåerna. Vidare används olika konkretiseringar med valbara exempel eller ordet ”däribland” för att tydliggöra detaljer som ska ingå i undervisningen på en viss nivå. Som nämnts kan den föreslagna modellen för ämnesutformning därmed innebära att visst ämnesinnehåll som idag endast ingår i en kurs behöver återkomma på flera nivåer. I någon mån kan detta motverka möjligheten att skapa en tydlig progression och upplevas som onödigt upprepande. Detta är exempel på en svårighet som myndigheten har arbetat med att hantera i de förslag som nu remitteras.

Ämnesprogression är centralt vid införandet av ämnesbetygen. Om undervisningen i ett ämne senare nivåer inte bygger vidare på undervisningen i de tidigare nivåerna i tillräckligt hög grad riskerar progressionen att utebli. Dessutom är ämnets progression viktig för betygssättningen eftersom ämnesbetygen ska uttrycka elevens samlade kunskaper i ämnet, upp till och med den nivå där betyget sätts.

En uppsättning betygsriterier

I ett ämnesutformat system ska ett ämne enligt propositionen ha en uppsättning betygsriterier, till skillnad från dagens kursutformade utbildning där varje kurs har en sådan uppsättning. Det innebär att betygsriterierna behöver vara mer övergripande än dagens betygsriterier för att kunna användas för betygssättning på hela ämnet och fungera för betygssättningen i samtliga nivåer.

Ett annat skäl till att de nya betygsriterierna behöver vara övergripande är att ju fler bedömningsaspekter som finns i betygsriterierna, desto större kan risken vara för ett alltför stort fokus på betygssättning, i stället för på lärande och undervisning. Skolverket har redan gjort ett arbete med att minska detaljeringsgraden i betygsriterierna i samband med revideringen av grundskolans kursplaner.²⁰ Samtidigt reviderades även gymnasieskolans ämnesplaner i *engelska*, *matematik* och *moderna språk*.²¹ En följd av att de nya

²⁰ Skolverket dnr. 2019:173 och dnr. 2019:770. Ändringar i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:19) om kriterier för bedömning av kunskaper och betygsriterier för grundskolans ämnen trädde i kraft den 1 juli 2021 och började tillämpas på utbildning från och med höstterminen 2022.

²¹ Ändringar i förordningen (SKOLFS 2010:261) om ämnesplaner för de gymnasiegemensamma i fråga om ämnena engelska och matematik trädde i kraft den 1 juli 2021 och började tillämpas första gången på kurser som påbörjades efter utgången av juni 2021 i gymnasieskolan och första gången på kurser som påbörjades efter utgången av december 2021 i fråga om kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Ändringarna i

betygskriterierna blir mindre detaljerade än dagens betygskriterier är att betygskriterierna kan uppfattas som mindre precisa, eftersom detaljer inte skrivs fram på samma sätt som idag. Skolverket har dock bedömt att fördelarna med att minska detaljeringsgraden överväger denna nackdel. De föreslagna ändringarna innebär också att detaljer flyttas från dagens betygskriterier till det centrala innehållet i många ämnen.

Ämnen behöver delas

En följd av en tydlig progression mellan nivåerna och att varje ämne ska ha en uppsättning betygskriterier blir att ett antal ämnen behöver delas. Om kurserna inte passar att arbetas om i sådan utsträckning att de byggs upp med progression och med gemensamma betygskriterier går inte modellen för ämnesbetyg att tillämpa. Ett exempel är den nuvarande ämnesplanen för ämnet *svenska* som idag innehåller sex kurser. De tre första kurserna *svenska 1*, 100 poäng, *svenska 2*, 100 poäng och *svenska 3*, 100 poäng kan i en ämnesutformad gymnasieskola bilda ett ämne med tre nivåer, men de sidoordnade kurserna *litteratur*, 100 poäng, *retorik*, 100 poäng och *skrivande*, 100 poäng kan inte ingå i progressionen för svenskämnet då de är konstruerade för att fördjupa endast ett visst delområde inom det bredare ämnet *svenska*. De behöver därmed utformas som egna ämnen med egna mål och betygskriterier. Detta innebär att det totalt sett utifrån Skolverkets förslag kommer att finnas fler ämnen på den gymnasiala nivån jämfört med idag.

Bildningsbegreppet, det tredelade uppdraget och vissa andra övergripande aspekter i styrdokumentet för gymnasieskolan

Enligt läroplanen för gymnasieskolan ska skolan skapa de bästa förutsättningarna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling.²² Bildningsprocesser har således en central roll i utbildningen. Bildningsaspekter uttrycks idag i första hand i läroplanernas inledande delar, medan de har en mer undanskymd roll i examensmål och ämnesplaner. I Skolverkets arbete med förslagen är följande definition av begreppet bildning använt:

- Bildning som en individuell och öppen process utan givet slut och som drivs av viljan att veta mer och att utvecklas.
- Bildning som innebär individens delaktighet i en gemensam referensram av kunskaper.
- Bildning som förmågan till klokt och etiskt handlande i förhållande till sig själv, till andra människor och naturen.

Skolverket har även kunnat konstatera att det så kallade tredelade uppdraget, dvs. att gymnasieskolan ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet²³ är olika väl representerat i de olika nationella programmen och ämnena, på ett sätt som inte alltid kan förklaras med program- eller ämnesanpassning. Enligt Skolverkets bedömning går bildningsuppdraget och det tredelade uppdraget i linje med varandra.

De fyra perspektiven (det etiska perspektivet, miljöperspektivet, det internationella perspektivet och det historiska perspektivet) i läroplanerna ses som en del av bildningsuppdraget och återfinns på olika sätt i Skolverkets förslag utifrån ämnets eller programmets karaktär.

Skolverket föreslår även att vissa andra övergripande aspekter i läroplanerna förstärks i ämnesplanerna utifrån ämnens karaktär för att säkerställa att läroplanernas intentioner syns på ett tydligare sätt. De aspekter som har setts över i arbetet är demokrati, digital

Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:124) om ämnesplan för ämnet moderna språk i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå trädde i kraft den 1 juli 2021.

²² Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan.

²³ 15 kap. 2 § skollagen (2010:800).

kompetens, entreprenörskap, företagande och innovationstänkande, hållbar utveckling, jämställdhet samt kritiskt förhållningssätt.

Särskilda förutsättningar för kommunal vuxenutbildning

Målen för den kommunala vuxenutbildningen (komvux) är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande, ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling²⁴. Utbildningen ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning. Den ska också utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet.

Utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar.²⁵ Utbildningen på gymnasial nivå bedrivs idag i form av kurser och i form av ett komvuxarbete.²⁶ I den beslutade propositionen föreslår regeringen att det ska införas ett ämnesutformat system med ämnesbetyg även i komvux på gymnasial nivå.

De fyra perspektiven (det etiska perspektivet, miljöperspektivet, det internationella perspektivet och det historiska perspektivet) återfinns i läroplanen för vuxenutbildningen²⁷. Utöver dessa fyra perspektiv lyfter läroplanen för vuxenutbildningen fram ytterligare två perspektiv: ett femte perspektiv om att ”utbildningen ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja att pröva och omsätta nya idéer i handling och att lösa problem”, samt ett sjätte perspektiv om att ”vuxenutbildningen ska bidra till att utveckla elevernas digitala kompetens och utbildningen ska bidra till att alla elever utvecklar förståelse av hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling”. Sammantaget bedömer Skolverket att de förslag som gäller bildningsperspektivet och andra övergripande aspekter ligger väl i linje med vuxenutbildningens uppdrag.

Av läroplanen framgår också att vuxenutbildningens målgrupp är heterogen och att eleverna är individer med i hög grad olika förutsättningar. Även elevernas mål med utbildningen kan variera kraftigt. Utbildningen måste därför anpassas utifrån individens behov och förutsättningar och den kan variera både i längd och till innehåll. Det är viktigt att elever kan börja på den nivå där de befinner sig kunskapsmässigt, utan att behöva ”läsa upp” tidigare nivåer. Utöver detta är det viktigt att elever som har studerat i äldre system ska kunna tillgodoräkna sig betyg på kurser från äldre system. Detta är viktigt för kompletterande och fortsatta studier i stort och kan även ha betydelse för att kunna få en gymnasieexamen. I den av riksdagen beslutade propositionen anges att blandbetyg, det vill säga betyg från olika system, ska vara möjligt i en gymnasieexamen från komvux.²⁸ För att detta ska vara möjligt behöver regeringen besluta om nödvändiga förordningsändringar. Sådana ändringar kan innebära att Skolverket behöver ta fram nya föreskrifter som anger vilka kurser som motsvarar vilka ämnen eller nivåer i ämnen. I propositionen aviseras om ett bemyndigande för Skolverket att föreskriva om detta och att myndigheten bör ta fram ett underlag som baseras på var innehållet i respektive kurs ska återfinnas i de nya ämnesplanerna som ska tillämpas från 1 juli 2025, samt vilka kurser som kan ersätta ämnesnivåer.

Intentionen med reformen om att skapa långa sammanhållna ämnen motsvarar inte automatiskt det behov av flexibilitet som elever i komvux kan ha. En utgångspunkt där är att en elev inte ska läsa mer än nödvändigt utan just det som individen behöver. Indelningen i nivåer är dock avsedd att stödja den nödvändiga flexibiliteten i komvux samt inte minst att underlätta för elever inom komvux att få en utbildning utifrån individens behov. Majoriteten av eleverna inom komvux på gymnasial nivå läser idag inte med

²⁴ 20 kap. 2 § skollagen.

²⁵ 20 kap. 2 § skollagen.

²⁶ 20 kap. 5 § skollagen.

²⁷ Förordningen (SKOLFS 2012:101) om läroplan för vuxenutbildningen.

²⁸ Prop. 2021/22:36 s. 103 ff.

inriktning mot en examen utan oftast enstaka kurser eller kurser som ingår i ett yrkespaket. Det har därför varit viktigt i arbetet med ämnesutformningen att ta hänsyn till en fortsatt möjlighet att läsa enstaka nivåer inom ett ämne inom komvux. Vidare är det idag möjligt för en rektor att fatta beslut om att dela upp nationella kurser i delkurser. Skolverket anser att det är av stor vikt att detta uppmärksammas när förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning anpassas till ett system med ämnesbetyg.

I den delredovisning av regeringsuppdraget som Skolverket lämnade till regeringen i september 2022²⁹ redovisade myndigheten förslag avseende målen för gymnasiearbetet. Dessa förslag gäller inte för komvux då Skolverket har bemyndigande att meddela föreskrifter om komvuxarbetet. De nyligen införda målen för komvuxarbetet som regleras av Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2021:29) om mål för komvuxarbetet har inte setts över i detta arbete och ingår därför inte i denna remiss. Om Skolverkets förslag till ändringar i målen för gymnasiearbetet realiserar avser myndigheten dock att se över målen för komvuxarbetet. Sammantaget ser Skolverket att flera följdändringar kommer att behöva införas i förordningen om vuxenutbildning till följd av ämnesbetygsreformen och Skolverkets förslag.

Yrkespaket inom vuxenutbildning och introduktionsprogram

I samband med ämnesbetygsreformen kommer de av Skolverket beslutade nationella yrkespaketen³⁰ att ses över och anpassas till de nya ämnena för att även fortsättningsvis kunna ge en sammanhållen yrkesutbildning motsvarande de yrkespaket som finns idag.

Gymnasieskolans programstrukturer

Bestämmelser om omfattningen för de gymnasiegemensamma ämnena på ett visst nationellt program finns i bilaga 2 till skollagen och för de programgemensamma ämnena i bilaga 1 till gymnasieförordningen. I bilaga 1 till gymnasieförordningen anges också vilka inriktningar som ska finnas på ett program.

Skolverkets programstrukturer för respektive nationellt program utgörs för den kursutformade gymnasieskolan av de föreskrifter som reglerar vilka kurser som ingår i programmet och i förekommande fall i en viss inriktning samt vilka kurser som får erbjudas som programfördjupning.³¹ För den ämnesutformade gymnasieskolan föreslår Skolverket en ny programstruktur för varje nationellt program som utgår från vilka ämnen och nivåer i dessa ämnen som ska ingå på programmet. Skolverket har i september 2022 redovisat till regeringen de förslag myndigheten har för de delar av programstrukturen som regleras i bilaga 2 till skollagen och i bilaga 1 till gymnasieförordningen.³² Det är regeringen som beslutar hur dessa förslag ska hanteras vidare. Förslagen i denna remiss utgår från förslagen som redovisats till regeringen och innehåller de delar av programstrukturerna som i det ämnesutformade gymnasiet skulle motsvara Skolverkets nuvarande bemyndiganden att föreskriva om programstrukturerna.

I ett ämnesutformat system ska varje ämne ha en ämnesplan. Ett ämne ska bestå av en eller flera nivåer. Om det finns särskilda skäl får flera ämnen ha en gemensam ämnesplan.³³ I prop. 2021/22:36 anges att sådana skäl kan finnas till exempel när det gäller dagens ämne *moderna språk*. I dag kan en elev i ämnet *moderna språk* till exempel läsa kursen *moderna språk 1* i både *tyska* och *franska* och därmed få två separata kursbetyg, ett

²⁹ Skolverkets regeringsredovisning den 16 september 2022 dnr. 2020:1822.

³⁰ Nationella yrkespaket är förslag på innehåll för sammanhållna yrkesutbildningar som motsvarar kompetenskraven på nationell nivå för olika yrkesområden. Yrkespaketen består av en specifik kombination av kurser på gymnasial nivå. Paketen är utformade av Skolverket i samråd med bransch-kunniga.

³¹ Skolverkets bemyndiganden finns i 4 kap. 1 och 5 §§ gymnasieförordningen (2010:2039).

³² Skolverkets regeringsredovisning den 16 september 2022, dnr. 2020:1822.

³³ 16 kap. 21–23 §§ och 20 kap. 6 § skollagen.

i varje språk. På motsvarande sätt kan en elev i ämnet *musik* parallellt läsa olika instrument exempelvis dels *flöjt*, dels *piano*, och få ett betyg för varje instrument. Modellen för ämnesbetyg innebär dock att ett godkänt betyg som sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer. Regeringen anför i propositionen att systemet bör renodlas så att det inte ska vara möjligt att sätta flera betyg på samma nivå i ett ämne. Det innebär att till exempel *franska* som modernt språk och *tyska* som modernt språk behöver utgöra olika ämnen. Det kan samtidigt enligt regeringen vara rimligt att dessa ämnen har en gemensam ämnesplan. För sådana ämnen ser Skolverket behov av att i programstrukturerna kunna ange det som föreslås bli namnet på den gemensamma ämnesplanen. I de förslag till programstrukturer som nu remitteras föreslås därför att namnet på den gemensamma ämnesplanen för *moderna språk* anges, även om det inte utgör ett eget ämne.

Garanterad undervisningstid

Elever i gymnasieskolan har rätt till en minsta garanterad undervisningstid. På de högskoleförberedande programmen uppgår denna rätt till minst 2 180 undervisningstimmar om 60 minuter.³⁴ På yrkesprogrammen uppgår denna rätt till minst 2 430³⁵ undervisningstimmar om 60 minuter.³⁶ De flesta kurser har idag en omfattning om 100 gymnasiepoäng, där antalet gymnasiepoäng är ett mått på den tänkta studieomfattningen av en kurs och på dess beräknade arbetsinsats. Det regleras att det är huvudmannen som beslutar om antalet undervisningstimmar för varje kurs och gymnasiearbetet samt om hur undervisningstiden ska fördelas över läsåren.³⁷ Regeringen har inte ännu kungjort förordningsändringar till följd av ämnesbetygsreformen. Skolverket utgår i nuläget från att de nya regleringarna kommer att motsvara nuvarande reglering och att möjligheten att anpassa och till exempel öka antalet undervisningstimmar när det gäller de nivåer där skolan bedömer att det särskilt behövs, kvarstår. Det kan exempelvis handla om den sista nivån i ett ämne.

Nationella gymnasieprogrammen

I denna konsekvensutredning redovisas förslagen för de nationella gymnasieprogrammen. Först redovisas de högskoleförberedande programmen i bokstavsordning och sedan yrkesprogrammen i bokstavsordning.

För varje program presenteras först Skolverkets förslag till programstruktur. Därefter redovisas de förslag till ämnesplaner, under respektive program, som primärt hör till det programmet. Beskrivningen av de olika programmen skiljer sig åt i vissa fall. Detta beror på programmens olika karaktär och behov av att synliggöra ett visst program med en viss struktur.

Under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program* redovisas ämnesplaner som förekommer på ett flertal program. En särskild rubrik finns också för *ämnesplaner för döva och hörselskadade*.

Skolverket lämnade den 16 september 2022 en redovisning till regeringen avseende förslag som kräver regeringens eller riksdagens beslut. För förslag avseende ämnesplaner för de

³⁴ 16 kap. 18 § skollagen.

³⁵ Regeringens proposition om grundläggande behörighet på yrkesprogram 2021/22:94. Den garanterande undervisningstiden för eleverna på yrkesprogram utökas till programmens ökade omfattning. Det innebär att den garanterande undervisningstiden för elever som läser 2 800 gymnasiepoäng blir 2 720 timmar. För elever som läser 2 700 gymnasiepoäng blir den garanterade undervisningstiden 2 625 timmar. Detta ska gälla från den 1 juli 2023.

³⁶ 16 kap. 18 § skollagen.

³⁷ 4 kap. 22 § gymnasieförordningen.

gymnasiegemensamma ämnena, vilka programgemensamma ämnen som ska ingå i programmen samt inriktningarnas namn hänvisas till den regeringsredovisningen.³⁸

Högskoleförberedande program

Ekonomiprogrammet

Programstruktur

I nuvarande ekonomiprogram är den gymnasiegemensamma delen 1 250 poäng. Programgemensamma ämnen utgör 350 poäng, inriktningsämnena 300 poäng och fördjupningsämnena 300 poäng. Samma struktur har behållits i den föreslagna programstrukturen.

Skolverket föreslår att den inledande nivån av ämnena *företagsekonomi* och *juridik* ska ingå i den programgemensamma delen. *Företagsekonomi*, nivå 2, 100 poäng föreslås ingå i inriktningen *ekonomi* medan den tredje och avslutande nivån i ämnet föreslås ingå i programfördjupningen. *Juridik*, nivå 2 och 3, om vardera 100 poäng, föreslås ingå i inriktningen *juridik*. Programmets bärande ämnen *företagsekonomi* och *juridik* har genomgått stora förändringar i och med kravet på tydlig progression.

Ämnet *entreprenörskap och företagande* föreslås ingå i inriktningen *ekonomi*. Övriga fördjupningsämnena inom det företagsekonomiska området, *redovisning*, *marknadsföring* samt *ledarskap och organisation*, föreslås ingå i programfördjupningen.

Ämnesplaner på ekonomiprogrammet

Entreprenörskap och företagande

Det nya ämnet *entreprenörskap och företagande* föreslås omfatta 100 poäng med en nivå. I dag finns kursen *entreprenörskap och företagande* i ämnet *företagsekonomi* men innehållet i denna kurs föreslås bli ett eget ämne för att passa i modellen för ämnesbetyg.

Ämnet kan läsas fristående och bygger således inte på någon nivå i ämnet *företagsekonomi*. Motivet bakom denna konstruktion är att göra ämnet tillgängligt även för elever som inte läst ämnet *företagsekonomi*. Ämnet föreslås ingå i inriktningen *ekonomi*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *företagsekonomi* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *entreprenörskap och företagande*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnena). En sådan klassificering förutsätter dock att förordningen ändras. Skolverket avser därför att uppmärksamma detta till regeringen.

Företagsekonomi

Ämnet *företagsekonomi* föreslås omfatta totalt 300 poäng med tre nivåer i ämnet. Varje nivå omfattar 100 poäng. Den gällande ämnesplanen för ämnet *företagsekonomi* består av totalt 600 poäng, fördelade på sex olika kurser om vardera 100 poäng. Det har inte bedömts vara möjligt att konstruera det föreslagna nya ämnet *företagsekonomi* i sex nivåer och därför föreslås att ämnet i stället delas.

³⁸ Redovisning av uppdrag om införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå samt uppdrag om att lämna förslag till åtgärder som rör hantverksprogrammet, dnr. 2020:1822.

Av de nuvarande kurserna *entreprenörskap och företagande*, *redovisning* samt *marknadsföring* har nya ämnen tillskapats. Uppdelningen av ämnet gör det möjligt att specialisera sig inom marknadsföring eller redovisning parallellt med att eleven läser nivå 2 eller 3 i ämnet *företagsekonomi*.

Kursen *företagsekonomi – specialisering* i nu gällande ämnesplan har ingen motsvarighet i den föreslagna ämnesplanen för ämnet *företagsekonomi*. De nya föreslagna fördjupningsämnena *redovisning* och *marknadsföring*, samt nivå 3 i ämnet *företagsekonomi*, bedöms skapa tillräckliga möjligheter till fördjupning inom olika företagsekonomiska kunskapsområden. Innehållet i kursen *företagsekonomi – specialisering* utgör inte grund för att bli enskilt ämne och utgår därför.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *företagsekonomi* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *företagsekonomi*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *företagsekonomi* även fortsättningsvis klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Juridik

Ämnet *juridik* föreslås omfatta 300 poäng, med tre nivåer i ämnet. Varje nivå omfattar 100 poäng. Progressionen bärs i första hand av juridisk metod och problemlösning. Den offentliga rätten har även den en tydlig progressionslinje genom ämnets tre nivåer medan det civilrättsliga området behandlas med betoning på olika rättsområden i de tre nivåerna. Ämnet *juridik* består i nu gällande ämnesplan av kurser som kan läsas i valfri ordning.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *juridik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *juridik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *juridik* även fortsättningsvis klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Ledarskap och organisation

Ämnet *ledarskap och organisation* föreslås innehålla en nivå som omfattar 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *ledarskap och organisation* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *ledarskap och organisation*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *ledarskap och organisation* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms kunna vara relevanta för behörighet i ämnet.

Marknadsföring

Det nya ämnet *marknadsföring* föreslås omfatta 200 poäng, med två nivåer i ämnet. Varje nivå omfattar 100 poäng. Nivå 1 i ämnet *marknadsföring* bygger på nivå 1 i ämnet *företagsekonomi*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *företagsekonomi* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *marknadsföring*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Redovisning

Det nya ämnet *redovisning* föreslås omfatta 200 poäng, med två nivåer i ämnet. Varje nivå omfattar 100 poäng. Nivå 1 i ämnet *redovisning* bygger på nivå 1 i ämnet *företagsekonomi*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *företagsekonomi* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *redovisning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnena).

Estetiska programmet

Programstruktur

Estetiska programmet har idag fem inriktningar. Skolverket föreslår att estetiska programmets fem inriktningar *bild och formgivning*, *estetik och media*, *dans*, *musik* och *teater* behåller samma struktur och namn som idag. Skolverket förslag i denna konsekvensutredning bygger på de förslag som myndigheten har lämnat till regering³⁹ där Skolverket föreslagit att inriktningen *textil design* på hantverksprogrammet flyttas till estetiska programmet och utgör en egen ny inriktning. Inriktningen föreslås då byta namn till *modedesign*.

Vidare har Skolverket föreslagit till regeringen att det gymnasiegemensamma ämnet *historia 2b – kultur* flyttas till programfördjupningen. Förutsatt att regeringen beslutar som Skolverket föreslagit föreslås att ämnet *digitalt skapande*, nivå 1, 100 poäng blir programgemensamt. Som följd av detta och att kursen *digitalt skapande 1* idag finns inom inriktningen *estetik och media* föreslås *digitalt skapande*, nivå 2, 100 poäng bli inriktningsgemensamt på inriktningen *estetik och media*.

Ämnesplaner på estetiska programmet

Programgemensamma ämnesplaner

Digitalt skapande

Ämnet *digitalt skapande*, föreslås struktureras i två nivåer om vardera 100 poäng där nivå 1 läses programgemensamt av alla elever på estetiska programmet. *Digitalt skapande*, nivå 2, 100 poäng föreslås vara obligatorisk för elever som läser inriktningen *estetik och media*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *digitalt skapande* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *digitalt skapande*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Vidare föreslår Skolverket att lärare som är behöriga i något av ämnena *bild och form*, *bruksspel och ackompanjement*, *ensemble*, *ensemble – konstnärlig fördjupning*, *instrument eller sång*, *körsång*, *låtskrivande*, *musik*, *musikproduktion*, eller *musikteori* i gymnasieskolan kommer att kunna bli behöriga om de läst 30 högskolepoäng i digitalt skapande inom ett estetiskt område.

Skolverket föreslår att ämnet *digitalt skapande* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

³⁹ Skolverkets regeringsredovisning den 16 september 2022, dnr. 2020:1822.

Estetisk kommunikation

Ämnet *estetisk kommunikation* föreslås uppdateras och kvarstå som eget ämne i tre nivåer om 100 poäng vardera.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *estetisk kommunikation* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *estetisk kommunikation*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *estetisk kommunikation* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Konstarna och samhället

Ämnet *konsterna och samhället* är ett avdelat ämne från ämnet *konst och kultur* och anpassat för estetiska programmet. Ämnet är uppdaterat och strukturerat i två nivåer, nivå 1 på 50 poäng och nivå 2 på 100 poäng. De andra delarna av ämnet *konst och kultur* redovisas nedan under humanistiska programmet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *konst och kultur* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *konsterna och samhället*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet. Vidare föreslår Skolverket att lärare som idag är behöriga i något av dagens ämne *bild, cirkus, dans, musik* eller *teater*. Dessutom bedömer Skolverket att behörighetskravet utökas för de lärare som idag är behöriga ämnet *historia*. Dessa lärare föreslås bli behöriga om de har utökat sina kunskaper inom minst ett konstnärligt område med 30 högskolepoäng.

Skolverket föreslår att ämnet *konsterna och samhället* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Ämnen som utgår ur estetiska programmet

Det nuvarande ämnet *medier, samhälle och kommunikation* föreslås utgå ur programmet och ersättas av ämnena *medieteori* på estetiska programmet och *medier, journalistik och kommunikation* på samhällsvetenskapsprogrammet.

Inriktning bild och form

Bild – konstnärlig fördjupning

Skolverket föreslår ett nytt ämne *bild – konstnärlig fördjupning* i tre nivåer om vardera 100 poäng för att tillgodose de behov som dagens kurs *bild och form – specialisering* uppfyller. Ämnet föreslås även bygga vidare på andra ämnen inom bild-området. Därför föreslås att ämnet bygger vidare på ämnena *bild och form, animation, fotografisk bild, film- och tv-produktion* samt *grafisk illustration*. *Bild – konstnärlig fördjupning* är ett fördjupningsämne som är avsett att ta vara på möjligheten att läsa kursen *bild – specialisering*, som idag kan läsas flera gånger med olika innehåll.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämne *bild* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *bild – konstnärlig fördjupning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *animation, fotografisk bild* eller *film- och tv-produktion* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i ämnet *bild – konstnärlig fördjupning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *bild – konstnärlig fördjupning* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Bild och form

För att göra ett sammanhållet ämne föreslås att dagens ämne *bild* i stället benämns *bild och form*. Strukturen för ämnets progression behandlar både bild och formområdet i tre nivåer om 100 poäng vardera. I dagens system heter ämnet *bild* och innehåller fem kurser: *bild 1a*, *bild 1a2*, *bild och form*, *bild* samt *form*. Strukturering av nivåer i ett ämne baserat på ovan nämnda kurser namnges tydligast med ett gemensamt namn, *bild och form*. Namnet på ämnet speglar bättre innehållet på inriktningen som avser både bild och form.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *bild* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *bild och form*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Bildteori

Ämnet *bildteori* föreslås uppdateras och kvarstå som eget ämne i en nivå på 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *bildteori* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *bildteori*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *bildteori* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Fackteckning och design

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *fackteckning och design*, som avdelas från det nuvarande yrkesämnet *formgivning*. Ämnet är uppdaterat och omfattar en nivå om 100 poäng. *Fackteckning och design* utgör ett eget kunskapsområde och behandlar färdigheter i att teckna designidéer före formgivning. Den nuvarande kursen *textil, färg och form* i ämnet *formgivning* bedöms inte utgöra grund för att bli nytt eget ämne och föreslås därför utgå.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *fackteckning och design* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *fackteckning och design* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *fackteckning och design* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Formgivning

Ämnet *formgivning* är ett yrkesämne och har idag fem kurser; *formgivning 1–3*, *fackteckning och design* och *textil färg och form*, som föreslås delas upp till två egna ämnen; *formgivning* i tre nivåer om vardera 100 poäng och *fackteckning och design* i en nivå om 100 poäng. Det nya ämnet *formgivning* är baserat på dagens kurser *formgivning 1–3* och är strukturerat för att läsas efter varandra. De nuvarande kurserna har en progression i tre nivåer och ett sammanhållet innehåll och kan därför utgöra eget ämne. Den nuvarande kursen *textil, färg och form* föreslås utgå eftersom området kan läsas i ämnet *formgivning*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämnet *formgivning* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *formgivning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Visuell kommunikation

Ämnet *visuell kommunikation* föreslås uppdateras och kvarstå som eget ämne i en nivå om 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *visuell kommunikation* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *visuell kommunikation*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *visuell kommunikation* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Inriktning dans

Inom inriktningen *dans* finns det idag fyra dansämnen. Ämnena är *dansgestaltning*, *dansteknik*, *dansorientering* och *dansteori*. Dessa omfattar i dagens system sex kurser i *dansgestaltning*, sex kurser i *dansteknik* samt en kurs vardera i *dansorientering* och *dansteori*. Då kurserna i ämnena inom dansområdet redan idag är strukturerade i fyra enskilda ämnen samt att dessa områden också är strukturerade i mindre områden är föreslagna delningar och sammanslagningar av ämnena kopplade till nuvarande struktur. Dagens kurser *dansimprovisation* och *dansimprovisation och komposition* bedöms inte utgöra grund för att bli egna ämnen och föreslås därför utgå. Kunskaperna inom kursen *improvisation* har generellt skrivits in i dansämnena och improvisationsdans kan också tillgodoses inom ramen för det nya ämnet *dans – konstnärlig fördjupning*.

Kurserna *repertoar*- och *koreografi* i ämnet *dansgestaltning* utgör egna områden och föreslås därför bli egna ämnen med samma benämning. Ämnena *dansteknik* och *dans – konstnärlig fördjupning* motsvarar det innehåll som idag finns inom ramen för dagens kurser i ämnet *dansteknik*. Innehållet i dagens kurs *dansträning* har skrivits in i ämnet *dansteknik*.

Dans – konstnärlig fördjupning

Dans – konstnärlig fördjupning föreslås som nytt ämne, som bygger på ämnet *dansteknik*, i två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet bedöms kunna tillgodose det behov av fördjupning som de nuvarande specialiseringskurserna i ämnet *dansteknik* idag ger.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *dansteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *dans – konstnärlig fördjupning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Dansorientering

Ämnet *dansorientering* föreslås utgöra ett eget ämne med en nivå om 100 poäng. Ämnets innehåll är uppdaterat.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *dansorientering* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *dansorientering*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Dansteknik

Ämnet *dansteknik* och dess sex nuvarande kurser *dansteknik* 1–4, *dansteknik specialisering* och *dansträning* föreslås slås ihop till ett sammanhållet ämne i fyra nivåer med 100 poäng vardera som benämns *dansteknik*. Ämnet har uppdaterats. Det nya fördjupningsämnet *dans – konstnärlig fördjupning* bygger på ämnet *dansteknik* och tillgodoser det behov som finns inom dansteknikämnet och specialiseringskurserna idag.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *dansteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *dansteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *dansteknik* även fortsättningsvis ska vara klassificerat som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Dansteori

Ämnet *dansteori* föreslås utgöra ett eget ämne med en nivå om 100 poäng. Ämnets innehåll är uppdaterat.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *dansteori* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *dansteori*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Dansgestaltning

Det föreslagna ämnet *dansgestaltning* baseras på de nuvarande två kurserna *dansgestaltning* 1–2 och struktureras i tre nivåer om vardera 100 poäng. De nuvarande kurserna *dansimprovisation*, *dansimprovisation och komposition* föreslås utgå och delar av innehållet återfinns i det nya ämnet *dansgestaltning* som uppdaterats och struktureras. De nuvarande kurserna *koreografi* och *repertoar* föreslås delas av till egna ämnen.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *dansgestaltning* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *dansgestaltning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Koreografi

Skolverket föreslår den nuvarande kursen *koreografi* delas av från det nuvarande ämnet *dansgestaltning* till ett nytt eget ämne som benämns koreografi. Ämnets innehåll har uppdaterats och strukturerats efter det huvudsakliga innehållet i nuvarande motsvarande kurs. Ämnet har en nivå på 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *dansgestaltning* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *koreografi*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnena).

Repertoar

Skolverket föreslår den nuvarande kursen *repertoar* delas av från det nuvarande ämnet *dansgestaltning* till ett nytt eget ämne som benämns repertoar. Ämnets innehåll har uppdaterats och strukturerats efter det huvudsakliga innehållet i nuvarande motsvarande kurs. Ämnet har en nivå på 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *dansgestaltning* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *repertoar*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnena).

Inriktning estetik och media

Inom inriktningen *estetik och media* finns det idag flera olika ämnen; *animation, digitalt skapande, film- och tv-produktion, fotografisk bild, grafisk kommunikation, ljudproduktion, mediekommunikation, medieproduktion* och *medier, samhälle och kommunikation*.

Dessa ämnen omfattar i dagens system tre kurser i *animation*, två kurser i *digitalt skapande*, fem kurser i *film- och tv-produktion*, fyra kurser i *fotografisk bild*, sju kurser i *grafisk kommunikation*, fyra kurser i *ljudproduktion*, tre kurser i *mediekommunikation* två kurser i *medieproduktion* och två kurser i *medier, samhälle och kommunikation*. Ämnena inom medieområdet är idag strukturerade i ämnen och delområden och bedöms kunna kvarstå som egna ämnen. Skolverket bedömer att endast ämnet *grafisk kommunikation* behöver delas av till två egna ämnen.

Animation

Ämnet *animation* och dess nuvarande kurser föreslås uppdateras och struktureras i ett ämne med tre nivåer om vardera 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *animation* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *animation*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Vidare föreslår Skolverket att behörighetskraven för ämnet utökas (se förslag till nya föreskrifter).

Skolverket föreslår att ämnet *animation* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Digitalt skapande

Läs vidare ovan under rubriken *Programgemensamma ämnesplaner*.

Film- och tv-produktion

Ämnet *film- och tv-produktion* och dess nuvarande fem kurser *film- och tv-produktion 1–2, filmproduktion, tv-produktion* och *manus för film och tv-produktion* föreslås uppdateras och struktureras i ett ämne med fyra nivåer om 100 poäng vardera.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *film- och tv-produktion* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *film- och tv-produktion*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Vidare föreslår Skolverket att behörighetskraven för

ämnet utökas (se förslag till nya föreskrifter). Skolverket föreslår att ämnet *film- och tv-produktion* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Fotografisk bild

Ämnet *fotografisk bild* föreslås uppdateras och struktureras i ett ämne med fyra nivåer om vardera 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *fotografisk bild* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *fotografisk bild*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Vidare föreslår Skolverket att behörighetskraven för ämnet utökas (se förslag till nya föreskrifter). Skolverket föreslår att ämnet *fotografisk bild* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Grafisk illustration

Det nuvarande ämnet *grafisk kommunikation* och dess nuvarande sju kurser *grafisk illustration*, *grafisk illustration i pixelgrafik*, *grafisk illustration i vektorgrafik*, *grafisk kommunikation 1–2* och *grafiska arbetsflöden och analysmodeller* samt *original, reproduktion och prepress* föreslås delas av till två ämnen som benämns *grafisk kommunikation* och *grafisk illustration*. Båda ämnena har tre nivåer om vardera 100 poäng och dess huvudsakliga innehåll är uppdaterat och baserat på dagens motsvarande kurser. Förslag avseende den nuvarande kursen *original, reproduktion och prepress* i ämnet *grafisk kommunikation* redovisas under industritekniska programmet.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *grafisk kommunikation* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *grafisk illustration*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *grafisk illustration* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Grafisk kommunikation

Det nuvarande ämnet *grafisk kommunikation* och dess nuvarande sju kurser *grafisk illustration*, *grafisk illustration i pixelgrafik*, *grafisk illustration i vektorgrafik*, *grafisk kommunikation 1–2* och *grafiska arbetsflöden och analysmodeller* föreslås delas av till två ämnen som benämns *grafisk kommunikation* och *grafisk illustration*. Båda ämnena har tre nivåer om vardera 100 poäng och dess huvudsakliga innehåll är uppdaterat och baserat på dagens motsvarande kurser.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *grafisk kommunikation* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *grafisk kommunikation*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *grafisk kommunikation* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Ljudproduktion

Ämnet *ljudproduktion* och dess nuvarande fyra kurser *ljudproduktion 1–2*, *film och interaktiv ljudproduktion* samt *radioproduktion* föreslås uppdateras och struktureras i ett ämne med tre nivåer om 100 poäng vardera.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *ljudproduktion* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *ljudproduktion*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Vidare föreslår Skolverket att lärare som är behöriga i ämnet

musikproduktion kommer att kunna bli behöriga om de läst 15 högskolepoäng inom ljud för film-, radio- eller tv-produktion.

Skolverket föreslår att ämnet *ljudproduktion* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Medieproduktion

Ämnet *medieproduktion* föreslås uppdateras och struktureras i ett ämne med två nivåer om 100 poäng vardera utifrån ämnets nuvarande två kurser.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *medieproduktion* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *medieproduktion*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *medieproduktion* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Medieteor

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *medieteor*, som är anpassat för estetiska programmet och som till stor del är grundat på det nuvarande ämnet *medier, samhälle och kommunikation*, vilket föreslås utgå. Ämnet struktureras i två nivåer om vardera 100 poäng. Motivet till ändringarna är att förtydliga skillnaden mellan estetiska programmets medieinriktning, som har mer fokus på estetik och medieproduktion av olika slags medieinnehåll, och samhällsvetenskapsprogrammets medieinriktning som har journalistik och kopplingen till samhället i fokus.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *mediekommunikation* och *medier, samhälle och kommunikation* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i ämnena *medier, journalistik och kommunikation* samt *medieteor*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *medieteor* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Mediekommunikation

Ämnet *mediekommunikation* föreslås utgå och ersättas av ämnena *medier, journalistik och kommunikation* och *medieteor*.

Inriktning modedesign

Skolverket förslag i denna konsekvensutredning bygger på de förslag som myndigheten har lämnat till regering⁴⁰ där Skolverket föreslagit att inriktningen *textil design* på hantverksprogrammet flyttas till estetiska programmet och utgör en egen ny inriktning. Inriktningen föreslås då byta namn till *modedesign*. Inom inriktningen föreslår Skolverket att två yrkesämnen ska ingå *manuell mönsterkonstruktion* och *modedesign och sömnad*. Skolverket menar att inriktningen ändå är högskoleförberedande eftersom till exempel högskolan i Borås⁴¹ ställer krav på särskild behörighet i teknisk förmåga i mönsterkonstruktion och sömnad för antagning till högre utbildning.

Även det nya ämnet *fackteckning och design*, nivå 1, 100 poäng, som föreslås klassificeras om till ett s.k. vissa ämne, föreslås ingå i inriktningen. Ämnet beskrivs under inriktningen *bild och form*.

⁴⁰ Skolverkets regeringsredovisning den 16 september 2022, dnr. 2020:1822.

⁴¹ <https://www.hb.se/utbildning/program-och-kurser/program/modedesign/#program-course-page-footer>.

Detta innebär att ämnet *entreprenörskap* som på nuvarande hantverksprogram är ett programgemensamt ämne inte kommer ges inom ramen för programgemensamma ämnen på estetiska programmet. Ämnet *entreprenörskap* kommer att kunna läsas inom programfördjupningen om huvudmannen väljer att erbjuda ämnet.

Inom programfördjupningen föreslår Skolverket att följande yrkesämnen och nivåer inom dessa ämnen ska få erbjudas: *manuell mönsterkonstruktion*, nivå 2, 100 poäng, *digital mönsterhantering*, nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng, samt *modedesign och sömnad*, nivå 2–4, om 200 poäng vardera.

Skolverket föreslår att ämnet *hantverkskunskap* utgår för elever som läser inriktningen *modedesign*. Det centrala innehållet i dagens kurs *tradition och utveckling* får motsvarigheter inom ämnet *konsterna och samhället*. Det centrala innehållet i dagens kurs *material och miljö* inkluderas i det nya ämnet *modedesign och sömnad*. Skolverket föreslår vidare att ämnet *hantverk* utgår men att ämnets centrala innehåll som är relevant för det textila området återfinns i det nya ämnet *modedesign och sömnad*.

Digital mönsterhantering

Skolverket föreslår att det nuvarande ämnet *datoriserad mönsterhantering* ska benämnas *digital mönsterhantering* i den ämnesutformade gymnasieskolan. Anledningen är att fokus är användande av digital teknik i ämnet. Det nya ämnet *digital mönsterhantering* föreslås bestå av två nivåer om vardera 100 poäng. Ämnet föreslås även fortsättningsvis vara ett yrkesämne och finnas inom programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *datoriserad mönsterhantering* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *digital mönsterhantering*. Dessa lärare kommer att kunna ansöka om att uppdatera sin legitimation.

Modedesign och sömnad

Det nya ämnet *modedesign och sömnad* är ett yrkesämne och har sin utgångspunkt i dagens kurser *textil design* 1 – 6 inom ämnet *hantverk*. Det innebär att delar av det centrala innehållet i dagens kurser *textil design* återfinns i förslaget för ämnet *modedesign och sömnad*. Skolverket föreslår att poängomfattningen anpassas för estetiska programmens möjlighet till utbildning inom yrkesämne, vilket motiverar förslaget om 600 poäng i ämnet. Ämnets namn ska spegla ämnets fokusområde som är tillverkning av kläder och därför föreslår Skolverket namnändringen från *textil design* till *modedesign och sömnad*.

Skolverket föreslår att *modedesign och sömnad* skapas som spårämne, det vill säga ett spår med nivå 1b om 200 poäng samt eller ett alternativt spår med nivå 1a1 om 100 poäng och nivå 1a2 om 100 poäng. Spåralternativet med nivå 1a1 och 1a2 kan förslagsvis erbjudas inom programfördjupning eller inom individuellt val. Skolverkets förslag att den första nivån i ämnet *modedesign och sömnad* får två alternativ (nivå 1b om 200 poäng eller nivå 1a1 om 100 poäng och nivå 1a2 om 100 poäng) tillkommer för att andra inriktningar på estetiska programmet ska kunna erbjudas yrkeskunskaper inom ämnet *modedesign och sömnad*.

Modedesign och sömnad, nivå 2 föreslås omfatta 200 poäng och nivå 3 och 4 i ämnet föreslås omfatta vardera 100 poäng. Ämnet föreslås även fortsättningsvis vara ett yrkesämne där nivå 2–4 föreslås finnas i programfördjupningen på estetiska programmet.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i det nuvarande ämnet *hantverk* och med bakgrund inom textila yrkesområdet kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *modedesign och sömnad*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Manuell mönsterkonstruktion

Ämnet *manuell mönsterkonstruktion* föreslås bestå av två nivåer om vardera 100 poäng. Ämnet föreslås även fortsättningsvis vara ett yrkesämne där nivå 1 läses inom inriktningen och nivå 2 föreslås få erbjudas inom programfördjupningen. Innehållet i ämnet är i huvudsak detsamma som nuvarande ämne, men reviderat för att fungera inom ämnesbetygsreformen.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *manuell mönsterkonstruktion* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *manuell mönsterkonstruktion*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Inriktning musik

Inom musikområdet finns idag två ämnen, *musik* och *musikteori*. I dagens system omfattar ämnet *musik* sexton kurser och ämnet *musikteori* fyra kurser. För att anpassa ämnena till ämnesbetygsmodellen föreslås nedanstående.

Ämnet *musik* och dess nuvarande sexton kurser *bruksspel och ackompanjemang*, *ensemble 1–2*, *ensemble med körsång*, *ensembleledning och dirigering*, *instrument eller sång 1–3*, *körsång 1–2*, *musik*, *musik för yrkesdansare*, *musikimprovisation*, *musikproduktion 1–2* och *rytmik* föreslås att delas upp i nio ämnen.

En del av dagens kurser utgår i den mening att de inte blir egna ämnen. Detta gäller kurserna *ensembleledning och dirigering* samt *musikimprovisation*. Innehållet i dagens kurs *ensembleledning och dirigering* ingår till stor del i det nya ämnet *ensemble* där en naturlig del av ensembleområdet är ensembleledning. Motsvarande kunskaper i dagens kurs *musikimprovisation* blir möjliga att tillgodose genom det nya ämnet *ensemble – konstnärlig fördjupning* som även föreslås bli möjligt att bygga vidare på från ämnena *rytmik* och *körsång*.

Då musikämnets kurser idag är strukturerade efter musikområden är föreslagna delningar av ämnet kopplade till nuvarande struktur. Skolverkets bedömning är att musikområdena *bruksspel och ackompanjemang*, *ensemble*, *ensemble – konstnärlig fördjupning*, *instrument eller sång*, *körsång*, *musik*, *musikproduktion* samt *rytmik* utgör grund för att vara egna ämnen.

Bruksspel och ackompanjemang

Ämnet *bruksspel och ackompanjemang* baseras på dagens kurs med samma namn. Innehållet har uppdaterats och ämnet är strukturerat i en nivå på 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *musik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *bruksspel och ackompanjemang*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Ensemble

Ämnet *ensemble* föreslås omfatta tre nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet är en sammanslagning av dagens kurser *ensemble 1–2* och innehåll från kursen *ensembleledning och dirigering* samt att nytt centralt innehåll tillförts.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *musik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *ensemble*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne

enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Ensemble – konstnärlig fördjupning

Ämnet *ensemble – konstnärlig fördjupning* är ett nytt ämne som tillåter fördjupning eller breddning av ensembleområdet. Ämnet är strukturerat i två nivåer om 100 poäng vardera.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *musik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *ensemble – konstnärlig fördjupning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Instrument eller sång

Ämnesplanen för *instrument eller sång* föreslås vara strukturerad i tre nivåer om 100 poäng vardera. Motsvarande kurser i det nuvarande ämnet *musik* är specialiseringskurser och kan läsas flera gånger med olika innehåll. Den föreslagna ämnesplanen för ämnen inom *instrument eller sång* är formulerad så att individuella instrument eller sång kan läsas inom ramen för ämnesplanen. Varje instrument eller sång föreslås utgöra ett eget ämne. Därmed ska ämnesplanen kunna omfatta flera olika ämnen inom instrument eller sång och betyg ska kunna ges i respektive instrument eller sång. Av bestämmelserna i skollagen framgår att det för varje ämne ska finnas en ämnesplan. Om det finns särskilda skäl får flera ämnen ha en gemensam ämnesplan.⁴² Utifrån att det finns möjlighet för Skolverket att reglera att en ämnesplan får vara gemensam för flera ämnen föreslår Skolverket att det av bilagan till föreskrifterna om en gemensam ämnesplan för ämnen inom instrument eller sång ska framgå vilka ämnen i form av uppräknade instrument, eller sång, som ämnesplanen gäller för. Skolverket bedömer att respektive skola, dess resurser och lärarkompetens är avgörande för huruvida skolan kan erbjuda undervisning i respektive instrument. Skolan behöver därmed inte erbjuda undervisning i samtliga instrument. En konsekvens av detta är att de skolor som vill erbjuda undervisning i ett instrument som inte finns på listan kommer behöva ansöka om tillstånd för detta hos Skolverket.

Enligt Skolverkets bedömning bör lärare som idag är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *musik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i de föreslagna nya ämnena inom *instrument eller sång*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Körsång

Det nya ämnet *körsång* är baserat på dagens kurs med samma namn. Innehållet är uppdaterat och strukturerat i två nivåer om 100 poäng vardera.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *musik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *körsång*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

⁴² 16 kap. 21 § och 20 kap. 6 § skollagen.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnena).

Låtskrivande

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *låtskrivande*, som saknas inom ramen för dagens kurser. Flera gymnasieskolor och även högre utbildningar har uttryckt ett behov av att tillgodose detta med hjälp av ett nytt ämne. Ämnet har ett tydligare fokus mot låten som konstnärligt uttryck och skrivprocessen samt text i musik. Ämnet *låtskrivande* är strukturerat i två nivåer om 100 poäng vardera.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *musik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *låtskrivande*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i de nya ämnena.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnena).

Musik

Det nuvarande ämnet *musik* föreslås delas i flera egna ämnen baserat på dagens kurser och innehåll. Ämnet *musik* och motsvarande kurs med samma namn föreslås kvarstå som eget ämne i en nivå på 100 poäng. Ämnet är uppdaterat.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *musik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *musik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *musik* klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Musikproduktion

Det nya ämnet *musikproduktion* baseras på dagens kurser med samma namn, är uppdaterat och nytt centralt innehåll har tillförts. Ämnet är strukturerat i två nivåer om 100 poäng vardera.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *musikproduktion* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *musikproduktion* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet. Vidare bedömer Skolverket att även lärare i ämnet *ljudproduktion* föreslås att bli behöriga om de läst 30 högskolepoäng i musik.

Skolverket föreslår att ämnet *musikproduktion* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Musikteori

Det nuvarande ämnet *musikteori* och dess fyra kurser *gehörs- och musicklära 1–2* och *arrangering och komposition 1–2* föreslås struktureras i ett ämne om fyra nivåer om 100 poäng som benämns *musikteori*. *Musikteori* är idag strukturerat i två områden, gehör- och musicklära samt arrangering och komposition. I enlighet med hur undervisningen i ämnet går till idag har ämnet strukturerats i progression med de olika kursdelarna representerade på alla nivåer i det nya ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *musikteori* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *musikteori*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *musikteori* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Rytmik

Det nya ämnet *rytmik* är baserat på dagens kurs med samma namn. Ämnet är uppdaterat och strukturerat i en nivå på 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *musik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *rytmik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Inriktning teater

Idag finns det ett ämne för teaterområdet som omfattar tolv kurser. För att anpassa ämnet till ämnesbetygsmodellen föreslår Skolverket att ämnet *teater* och dess nuvarande tolv kurser *dramatik och dramaturgi*, *fysisk teater*, *ljud och ljus*, *regi*, *röst*, *scenisk gestaltning 1–3*, *sceniskt karaktärsarbete*, *sceniskt karaktärsarbete – text*, *scenografi*, *mask och kostym* och *teaterteori* delas av från teaterämnet till sju nya egna ämnen. De nya ämnena i teaterområdet föreslås benämnas *fysisk teater*, *regi*, *röst*, *scenisk design*, *scenisk gestaltning*, *sceniskt karaktärsarbete* och *teaterteori* och struktureras huvudsakligen utifrån dagens områden inom befintliga kurser. En del av dagens kurser utgår i den mening att de inte blir egna ämnen. I stället har de slagits ihop med och blivit en del av de nya föreslagna ämnena. Då teaterämnets kurser redan idag är strukturerade efter områden inom teater är de föreslagna delningarna av ämnet kopplade till nuvarande struktur. Skolverkets bedömning är att *fysisk teater*, *regi*, *röst*, *scenisk gestaltning* och *sceniskt karaktärsarbete* utgör grund för att vara egna ämnen.

Fysisk teater

Det nya ämnet *fysisk teater* är ett avdelat ämne från det nuvarande teaterämnet. Ämnet är baserat på den nuvarande kursen med samma namn och är uppdaterat och strukturerat i en nivå på 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *teater* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fysisk teater*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Regi

Ämnet *regi* utgör eget område som delats av från det nuvarande ämnet *teater* till ett eget ämne med en nivå på 100 poäng. Ämnet är baserat på nuvarande kurs med samma namn och innehållet är uppdaterat.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *teater* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *regi*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Röst

Ämnet *röst* utgör ett eget område som delats av från det nuvarande ämnet *teater* och baseras på dagens kurs med samma namn. Ämnet omfattar en nivå på 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *teater* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *röst*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Scenisk design

Ämnet *scenisk design* är ett nytt ämne som har delats av från det nuvarande ämnet *teater* och är en sammanslagning av de nuvarande kurserna *scenografi*, *mask och kostym* och *ljud och ljus*. Ämnet behandlar de sceniska uttrycksmedel som stöttar upp en föreställning i teater och är uppdaterat och strukturerat i två nivåer om vardera 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *teater* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *scenisk design*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Scenisk gestaltning

Det nya ämnet *scenisk gestaltning* föreslås omfatta tre nivåer och utgår från dagens tre kurser med samma namn. Ämnet är uppdaterat.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *teater* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *scenisk gestaltning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Sceniskt karaktärsarbete

Ämnet *sceniskt karaktärsarbete* är ett nytt ämne som föreslås delas från det nuvarande ämnet *teater* och är en sammanslagning av de nuvarande kurserna *sceniskt karaktärsarbete* och *sceniskt karaktärsarbete – text*. Ämnet är uppdaterat och omfattar två nivåer om vardera 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *teater* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *sceniskt karaktärsarbete*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne

enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Teaterteori

Ämnet *teaterteori* är ett nytt ämne som föreslås delas från det nuvarande ämnet *teater* och är en sammanslagning av de nuvarande kurserna *teaterteori* och *dramatik och dramaturgi*. Ämnet föreslås struktureras i två nivåer om vardera 100 poäng och innehållet är uppdaterat.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *teater* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *teaterteori*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Riksrekryterande utbildning med spets – cirkus

Akrobatik

Ämnet *akrobatik* är ett avdelat ämne från dagens ämne *cirkus*. Ämnet är uppdaterat och strukturerat i tre nivåer om vardera 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *cirkus* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *akrobatik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *akrobatik* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Cirkus

Ämnet *cirkus* och dess nuvarande kurser föreslås delas till två nya ämnen för att följa intentionen med ämnesbetygsreformen. Ämnet *cirkus* utgår från dagens motsvarande kurser. Ämnet är uppdaterat och strukturerat i tre nivåer om vardera 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *cirkus* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *cirkus*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *cirkus* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Humanistiska programmet

Programstruktur

Skolverket föreslår att de två inriktningarna *språk* och *kultur* ska behållas. Skolverket föreslår att de ämnen som läses inom programmet behålls i deras nuvarande omfattning. Inga förändringsbehov har identifierats med anledning av ämnesbetygsreformen.

Ämnesplaner på humanistiska programmet

Filmkunskap

Filmkunskap föreslås utgöra ett eget ämne med en nivå om 100 poäng. Innehållet ingår i dag i kursen *film- och tv-kunskap* i ämnet *konst och kultur*. Skolverket föreslår att ämnet får namnet *filmkunskap* eftersom TV numera endast är en av många olika visningsplattformar.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *filmkunskap* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *filmkunskap* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *filmkunskap* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Kinesiska

Läs vidare under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program.*

Klassisk grekiska – språk och kultur

Klassisk grekiska – språk och kultur föreslås få två nivåer om vardera 100 poäng. Ämnets innehåll har bearbetats och strukturerats om för och att ge elever och lärare större möjligheter att arbeta med ämnets andra delar.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *klassisk grekiska – språk och kultur* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *klassisk grekiska – språk och kultur*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *klassiskt grekiska – språk och kultur* klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Konst och kultur

Ämnet *konst och kultur* föreslås omfatta två nivåer om vardera 100 poäng. Innehållet motsvarar dagens kurser *kultur- och idéhistoria* och *samtida kulturuttryck*. Kurserna *konstarterna och samhället* samt *film- och tv-kunskap* i det nuvarande ämnet *konst och kultur* föreslås bli egna ämnen. Delningen av ämnet är ett sätt att skapa förutsättningar både för nivåer i *konst och kultur* som bygger på varandra och för ett ämne som är anpassat till estetiska programmet i fråga om innehåll och omfattning. Ämnesplanen i *konst och kultur* har även bearbetats för att förtydliga ämnets innehåll. Till exempel anger det centrala innehållet att nivå 2 ska omfatta tidsperioden från år 1900 och framåt.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *konst och kultur* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *konst och kultur*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *konst och kultur* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Kreativt skrivande på engelska

Läs vidare under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program.*

Latin – språk och kultur

Ämnet *latin – språk och kultur* föreslås få tre nivåer om 100 poäng vardera. I jämförelse med nuvarande ämnesplan har kulturkunskap givits en mindre framträdande plats för att ge elever och lärare större möjligheter att arbeta med ämnets andra delar.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *latin – språk och kultur* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *latin – språk och kultur*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *latin – språk och kultur* klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Moderna språk

Läs vidare under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program.*

Modersmål

I förslaget framgår att ämnet *modersmål* föreslås ligga kvar i humanistiska programmens programfördjupning. Skolverket avser att remittera den ämnesplanen i remiss 3, vid årsskiftet 2023–2024.

Människans språk

Människans språk har bearbetats och strukturerats i två nivåer om vardera 100 poäng. Skolverkets förslag avser att minska den stoffträngsel som flertalet referenslärare har upplevt sedan reformen 2011. I det syftet har olika hjälpmedel och metoder som stödjer språkinlärning strukturerats i såväl centralt innehåll som betygskriterier, eftersom det enligt Skolverkets bedömning i praktiken kan innebära att lärares planering i andra språkämnen påverkas. Dessutom har ett flertal delar av det centrala innehållet i nivå 1 avgränsats för att tydliggöra vad gymnasial nivå innebär inom ämnesområdet. I detta syfte föreslår Skolverket även att ”språkets byggstenar” läggs till i nivå 1.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *människans språk* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *människans språk*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *människans språk* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Retorik på engelska

Läs vidare under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program*.

Svenskt teckenspråk för hörande

Läs vidare under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program*.

Naturvetenskapsprogrammet

Programstruktur

Programstrukturen för naturvetenskapsprogrammet föreslås inte få några förändringar. Vissa ämnen och nivåer tillkommer i programfördjupningsutbudet då namn på ämnen och kurser förändras. De två inriktningarna *naturvetenskap* och *naturvetenskap och samhälle* i programmet genomgår ingen förändring.

Ämnesplaner på naturvetenskapsprogrammet

Skolverket föreslår att de naturvetenskapliga ämnesplanerna för *biologi*, *fysik* och *kemi* har omformats för att ligga närmare varandra. Målen och betygskriterierna är liksom tidigare snarlikt formulerade, men även syftena har samordnats för att underlätta samverkan mellan de naturvetenskapliga ämnena, samt för att möjliggöra en tydlig gemensam grund för naturvetenskapligt arbetssätt, tänkande och logik.

De nya ämnena *bioteknik* och *fysik – fördjupning* har båda tidigare varit kurser som en del av ämnet *biologi* respektive *fysik*, men har brutits ut. Dessa nya ämnen har till stora delar samma innehåll som tidigare men har harmoniserats i mål och betygskriterier i linje med nya skrivningar i de reviderade ämnesplanerna för *biologi*, *fysik* och *kemi*.

Ämnet *naturvetenskaplig specialisering* förblir ett eget ämne med en nivå på 100 poäng.

Biologi

Ämnesplanen för *biologi* föreslås bestå av två nivåer: *biologi*, nivå 1, 100 poäng och *biologi*, nivå 2, 100 poäng. Ämnet *biologi* skärs och struktureras på ett sätt som medger en

progression genom ämnets nivåer. Det får till följd att till exempel innehåll som tidigare funnits i en senare kurs nu påbörjas i nivå 1 för att sedan fördjupas i nivå 2.

Kursen *bioteknik*, 100 poäng som nu ingår i ämnesplanen för *biologi* blir till ett eget ämne; *bioteknik*, nivå 1, 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *biologi* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *biologi*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *biologi* klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Bioteknik

Skolverket föreslår att ämnet *biologi* delas. Nuvarande kursen *bioteknik*, 100 poäng bygger på *biologi* 1, 100 poäng, vilket gör att endast elever med *biologi* 1 i sin studieplan kan läsa denna kurs. Skolverket föreslår att *bioteknik* även ska kunna läsas av elever med *kemi* som grund. *Bioteknik* 1, 100 poäng föreslås bli ett eget ämne, och föreslås delas av från ämnesplanen i *biologi*. Efter reformen kommer *bioteknik*, nivå 1, 100 poäng att vara tillgänglig även för elever som läst *kemi*, nivå 1, 100 poäng, *naturkunskap*, nivå 1b, 100 poäng eller motsvarande.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *biologi*, *kemi* eller *naturkunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *bioteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *bioteknik* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Fysik

Ämnesplanen för *fysik* föreslås bestå av två nivåer. Nivå 1 har liksom tidigare två spår. För elever på naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet är *fysik*, nivå 1a, 150 poäng och *fysik*, nivå 2, 100 poäng delar av programstrukturen. För att naturbruksprogrammet liksom tidigare ska kunna använda ämnet inom sin struktur har, liksom kurserna tidigare, *fysik*, nivå 1a, delats upp i *fysik*, nivå 1b1, 100 poäng och *fysik*, nivå 1b2, 50 poäng. Ämnet *fysik* skärs och struktureras dessutom om på ett sätt som medger en progression genom ämnets nivåer. Det får till följd att till exempel innehåll som tidigare funnits i en senare kurs, nu påbörjas i *fysik*, nivå 1b respektive *fysik*, nivå 1b1 (med fortsättning i *fysik*, nivå 1b2) för att sedan fördjupas i *fysik*, nivå 2.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *fysik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *fysik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *fysik* klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Fysik fördjupning

Skolverket föreslår att kursen *fysik* 3, 100 poäng, som nu ingår i ämnesplanen för *fysik*, blir till ett eget ämne, *fysik – fördjupning*, nivå 1, 100 poäng. Ämnet *fysik – fördjupning*, nivå 1, 100 poäng ersätter *fysik*, kurs 3, 100 poäng. I dagsläget läses kursen av ungefär 250 elever per år. För att uppmuntra fler elever att studera fördjupad *fysik* skapas ett ämne som inte påverkar tidigare betyg inom *fysik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *fysik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fysik – fördjupning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *fysik – fördjupning* klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Kemi

Ämnesplanen för *kemi* föreslås bestå av två nivåer: *kemi*, nivå 1, 100 poäng och *kemi*, nivå 2, 100 poäng. Ämnet *kemi* skärs och struktureras dessutom på ett sätt som medger en progression genom ämnets nivåer. Det får till följd att till exempel innehåll som tidigare funnits i en senare kurs, nu påbörjas i *kemi*, nivå 1, för att sedan fördjupas i *kemi*, nivå 2.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *kemi* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *kemi*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *kemi* klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Naturvetenskaplig specialisering

Ämnet *naturvetenskaplig specialisering*, nivå 1, 100 poäng föreslås bli fortsatt öppen för fördjupning mot olika områden i naturvetenskap och ersätter ämnet *naturvetenskaplig specialisering*, 100 poäng. Ämnet kan endast läsas en gång.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *naturvetenskaplig specialisering* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *naturvetenskaplig specialisering*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *naturvetenskaplig specialisering* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Samhällsvetenskapsprogrammet

Programstruktur

Programmet har idag tre inriktningar *samhällsvetenskap*, *beteendevetenskap* samt *medier, information och kommunikation*. Skolverket föreslår ändringar av ingående ämnen i två av dessa, *beteendevetenskap* och *medier, information och kommunikation*. Den sistnämnda förslås också byta namn till *medier, journalistik och kommunikation*.

Inriktning beteendevetenskap

Skolverket föreslår att ämnena *psykologi*, nivå 3, 100 poäng och *sociologi*, nivå 2, 100 poäng läggs till i inriktningen. Inriktningen förstärks på detta sätt med kunskaper inom två tydliga beteendevetenskapliga områden.

Två ämnen förslås utgå ur inriktningen, *pedagogik* och *ledarskap och organisation*. Ämnena finns kvar inom programfördjupningen.

Inriktning medier, journalistik och kommunikation

Skolverket föreslår att antalet poäng inom inriktningen ökar med 100 poäng till 450 poäng. Två ämnen, *medier, samhälle och kommunikation* och *mediekommunikation* utgår som ämnen. Två nya ämnen läggs till i inriktningen, *medier, journalistik och kommunikation*, nivå 1 och nivå 2, om 100 poäng vardera samt *textkommunikation*, nivå 1, 100 poäng.

Inriktningen förstärks med kunskaper inom medieområdet. *Medier, journalistik och kommunikation*, nivå 1 och nivå 2, om 100 poäng vardera samt *textkommunikation*, nivå 1, 100 poäng. De nya ämnena ersätter *mediekommunikation* och *medier, samhälle och kommunikation* som båda utgår.

Ämnen som utgår ur samhällsvetenskapsprogrammet

Skolverket föreslår att ämnena *mediekommunikation* och *medier, samhälle och kommunikation* utgår ur programmet.

Ämnesplaner på samhällsvetenskapsprogrammet

Geografi

Skolverket föreslår att ämnet struktureras i två nivåer, *geografi*, nivå 1, 100 poäng samt *geografi*, nivå 2, 100 poäng.

Innehållet ligger i linje med den nya kursplanen för grundskolan. Ämnet har uppdaterats och stärkts för att möta samhällets behov att klara av en komplex verklighet med utmaningar som exempelvis de pågående klimatförändringarna, geopolitiska intressekonflikter och förlust av biologisk mångfald. Innehållet i den nuvarande kursen *GIS*, 100 poäng (*geografiska informationssystem*) inom ämnet *geografi* föreslås utgå. I stället förstärks ämnet *geografi* och ämnet *hållbart samhällsbyggande*, som är obligatoriskt på teknikprogrammets inriktning *samhällsbyggande*, med området geografiska informationssystem.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *geografi* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *geografi*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *geografi* klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering

Humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering föreslås få en nivå om 100 poäng. Innehållet har uppdaterats och struktureras i en nivå. Ämnet kan endast läsas en gång.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Medier, journalistik och kommunikation

Skolverket föreslår ett nytt ämne *medier, journalistik och kommunikation* som består av innehåll från ämnena *medier, samhälle och kommunikation* samt *mediekommunikation* som båda utgår. Innehållet i det nya ämnet har uppdaterats med bland annat kunskap om sociala medier och mediers historiska utveckling. Ämnet har strukturerat i tre nivåer, *medier, journalistik och kommunikation* om 100 poäng vardera. Ämnet ligger i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *mediekommunikation* eller *medier, samhälle och kommunikation* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *medier, journalistik och kommunikation* samt ämnet *medieteor*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *medier, journalistik och kommunikation* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Sociologi

Sociologi och dess nuvarande tre kurser, *sociologi*, 100 poäng, *etnicitet och kulturmöten*, 100 poäng och *ungdomskulturer*, 100 poäng, föreslås delas i två nya ämnen. Ämnet *sociologi* föreslås struktureras i två nivåer, *sociologi*, nivå 1, 100 poäng och *sociologi*, nivå 2, 100 poäng, med

innehåll från nuvarande kursen *sociologi* och kursen *etnicitet och kulturmöten*. Båda nivåerna ligger i inriktningen *beteendevetenskap* och i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *sociologi* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *sociologi*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *sociologi* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Textkommunikation

Textkommunikation ingår idag som en kurs i ämnet *mediekommunikation*, men föreslås nu bli ett nytt eget ämne som struktureras i två nivåer, *textkommunikation*, nivå 1, 100 poäng och *textkommunikation*, nivå 2, 100 poäng. Innehållet har uppdaterats med bland annat texter för sociala medier.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *mediekommunikation* eller *medier, samhälle och kommunikation* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *textkommunikation*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *textkommunikation* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Ungdomskunskap

Nuvarande kursen *ungdomskulturer* inom ämnet *sociologi* förslås bli ett eget ämne med nytt namn, *ungdomskunskap*. Ämnet har strukturerat i en nivå med uppdaterat innehåll, *ungdomskunskap*, nivå 1, 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *sociologi* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *ungdomskunskap*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *ungdomskunskap* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Teknikprogrammet

Programstruktur

Skolverket föreslår att de fem inriktningarna *design och produktutveckling*, *informations- och medieteknik*, *produktionsteknik*, *samhällsbyggande och miljö* samt *teknikvetenskap* ska behållas.

På inriktningsnivå föreslås förändringar som påverkar innehållet i inriktningarna *produktionsteknik*, *design och produktutveckling* samt till viss del *informations- och medieteknik*. Inriktningsförändringarna handlar framför allt om uppdatering och anpassning av innehållet utifrån ämnesbetygsreformen men en översyn har även gjorts utifrån teknisk utveckling. I uppdraget om ämnesbetyg poängteras fördjupat lärande, vilket i praktiken innebär att nivåer på 50 poäng undviks och att flertalet ämnesnivåer omfattar 100 poäng. Varje inriktning omfattar 300 poäng och innehåller tre ämnen som är obligatoriska.

Skolverket förslag i denna konsekvensutredning bygger på de förslag som myndigheten har lämnat till regering⁴³ där Skolverket föreslagit att ämnet *naturkunskap*, nivå 1a1, 50 poäng

⁴³ Skolverkets regeringsredovisning den 16 september 2022, dnr. 2020:1822.

blir gymnasiegemensamt samt att ämnet *teknik* ökar från 150 poäng till 200 poäng i den programgemensamma delen.

Om regeringen beslutar enligt Skolverkets förslag kommer minskar programfördjupningen i motsvarande grad i ämnet *teknik*, från 400 poäng till 300 poäng. Alternativet till minskad programfördjupning hade varit en minskad inriktning. Skolverket har bedömt att en mindre omfattning av inriktningen gör det svårare att profilera ett så brett program som teknikprogrammet. Med 300 poäng i inriktning respektive programfördjupning finns möjlighet att fortsätta med inriktningsämnena på nivå 2, fördjupa teknikämnet ytterligare eller bredda sin inriktning genom att välja andra ämnen och samtidigt, i det individuella valet, läsa in särskild behörighet i *matematik* och *fysik*.

Inriktning design och produktutveckling

Design, nivå 1, 100 poäng och *konstruktion*, nivå 1, 100 poäng föreslås ligga kvar i inriktningen med uppdaterat innehåll. *Bild och form* 1a1, 50 poäng och *cad* 1, 50 poäng utgår och ersätts av det nya ämnet *bild och visualisering*, nivå 1, 100 poäng. Ritteknik samt hantering av cad för att skapa konstruktionsritningar ingår i inriktningsämnet *konstruktion*, nivå 1, 100 poäng.

Inriktning informations- och medieteknik

Programmering, nivå 1, 100 poäng och *webbutveckling*, nivå 1, 100 poäng föreslås ligga kvar i inriktningen med uppdaterat innehåll. *Informationsteknik*, nivå 1, 100 poäng blir ett nytt ämne med innehåll av datateknik, IT-infrastruktur, säkerhet och användarvänlighet. Skolverket bedömer att ett bredare informationstekniskt ämne medverkar till att fler kvinnor kan vilja söka inriktningen.

Inriktning produktionsteknik

Mekatronik 1, *produktionskunskap* 1 och *produktionsutrustning* 1 utgår och ersätts av tre nya ämnen; *hållbar produktion*, nivå 1, 100 poäng, *automatiserade processer*, nivå 1, 100 poäng och *produktionsmetoder*, nivå 1, 100 poäng.

Inriktning samhällsbyggande och miljö

Arkitektur, nivå 1, (före detta *arkitektur-bus*), 100 poäng, *hållbart samhällsbyggande*, nivå 1, 100 poäng och *byggnadsverk*, nivå 1, 100 poäng föreslås ligga kvar i med uppdaterat innehåll.

Inriktning teknikvetenskap

Fysik, nivå 2, 100 poäng och *matematik – analys*, nivå 2c, 100 poäng (före detta *matematik* 4) föreslås ligga kvar i inriktningen. *Teknik*, nivå 3, 100 poäng ger eleverna ytterligare fördjupning i programmets huvudämne.

Ämnena som utgår ur teknikprogrammet

Skolverket föreslår att ämnena *mekatronik*, *produktionskunskap* och *produktionsutrustning* utgår ur teknikprogrammet. De ersätts av ämnena *automatiserade processer*, *hållbar produktion* och *produktionsmetoder*. Vidare föreslår Skolverket att ämnet *samhällsbyggande* utgår ur teknikprogrammet och ersätts av det nya ämnet *byggnadsverk*.

Ämnesplaner på teknikprogrammet

Arkitektur

Skolverket föreslår att ämnet *arkitektur* får två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet bygger på innehållet i dagens arkitekturkurser, *arkitektur-bus* och *arkitektur-rum*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *arkitektur* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *arkitektur*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *arkitektur* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Artificiell intelligens

Läs vidare under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program*.

Automatiserade processer

Ämnet *automatiserade processer* föreslås få två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet är nytt och innehållet kommer delvis från dagens ämne *mekatronik* men riktar sig tydligare mot informationsteknik, PLC (programmable logic controller) och robotteknik.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *automatiserade processer* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *automatiserade processer* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *automatiserade processer* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Bild och visualisering

Ämnet *bild och visualisering* föreslås få två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet är nytt och ersätter dagens inriktningsämne *bild och form* 1a1 i inriktningen *design och produktutveckling*. Innehållet i det nya ämnet har större fokus på digitala verktyg och visualisering.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *bild och form*, *design* eller *grafisk kommunikation* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *bild och visualisering*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *bild och visualisering* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Byggnadsverk

Skolverket föreslår att ämnet *byggnadsverk* får två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet är nytt och bygger till stora delar på kursen *byggnadsverk* i dagens ämne *sambällsbyggande*. *Byggnadsverk* blir fortsatt ett av de obligatoriska ämnena på inriktningen *sambällsbyggande och miljö*. Skolverket har övervägt att återinföra *miljö- och energikunskap* som obligatoriskt ämne i stället för nuvarande *byggnadsverk*. Det skulle bredda inriktningen och stärka inslaget av hållbarhet och miljö. I nuvarande förslag bedömer dock Skolverket att inriktningen får en bättre helhet och balans av ämnen genom att ämnet *byggnadsverk* behålls.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *sambällsbyggande* eller *arkitektur* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *byggnadsverk*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *byggnadsverk* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Cad

Ämnet *cad* föreslår få två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet bygger på innehållet i dagens ämne, men har utökats i omfång från dagens tre 50-poängsnivåer till två nivåer om 100 poäng vardera.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *cad* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *cad*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *cad* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Design

Skolverket föreslår att ämnet *design* får tre nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet bygger på innehållet i dagens designkurser.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *design* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *design*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *design* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Gränssnittsdesign

Ämnet *gränssnittsdesign* föreslås få två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet bygger på innehållet i dagens kurser *gränssnittsdesign* och *gränssnitt 3D*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *gränssnittsdesign* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *gränssnittsdesign*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *gränssnittsdesign* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Hållbar produktion

Ämnet *hållbar produktion* är nytt och har två nivåer om 100 poäng vardera.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *hållbar produktion* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *hållbar produktion* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *hållbar produktion* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Hållbart samhällsbyggande

Skolverket föreslår att ämnet *hållbart samhällsbyggande* får två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet är ett nytt och bygger på dagens kurs *hållbart samhällsbyggande* i ämnet *hållbart samhälle*. Ämnet utökas från en 100-poängskurs till sammanlagt 200 poäng för att få ett längre sammanhållet ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *arkitektur*, *geografi* och *hållbart samhälle* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *hållbart samhällsbyggande*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *hållbart samhällsbyggande* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Informationsteknik

Ämnet *informationsteknik* föreslås få två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet är ett nytt ämne i inriktningen *informations- och medieteknik* och ersätter dagens kurs *dator- och nätverksteknik* i ämnet *dator- och kommunikationsteknik*. Innehållet i det nya ämnet har anpassats utifrån behov av en bredare kunskapsbas för fortsatta studier både inom it, och av en rad andra högskoleutbildningar där it är en viktig del.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *informationsteknik* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *informationsteknik* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *informationsteknik* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Konstruktion

Ämnet *konstruktion* föreslås få två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet utgår från dagens konstruktionsämne som innehåller tre kurser. Skolverket har bedömt att det centrala innehållet får tillräckligt med utrymme i 200 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *konstruktion* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *konstruktion*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *konstruktion* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Miljö- och energikunskap

Skolverket föreslår att ämnet *miljö- och energikunskap* får två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet är nytt och utgår från dagens kurs *miljö- och energikunskap* i ämnet *hållbart samhälle*. Ämnet utökas från en 100-poängskurs till sammanlagt 200 poäng för att få ett längre sammanhållet ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *hållbart samhälle*, *fysik*, *kemi* eller *naturkunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *miljö- och energikunskap*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *miljö- och energikunskap* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Produktionsmetoder

Ämnet *produktionsmetoder* föreslås få två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet är nytt ämne och ersätter *produktionsutrustning* i inriktningen *produktionsteknik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *produktionsutrustning* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *produktionsmetoder*. Dessa lärare kommer att kunna ansöka om att uppdatera sin legitimation.

Skolverket föreslår att ämnet *produktionsmetoder* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Produktutveckling

Ämnet *produktutveckling* föreslås få två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet är ett yrkesämne som finns idag och bygger på innehållet i dagens kurser.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *produktutveckling* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *produktutveckling*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Programmering

Läs vidare under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program*.

Teknik

Skolverket föreslår att ämnet *teknik* får tre nivåer om 100 poäng vardera. Skolverket föreslår att ämnet, för att få en tydlig progression, bygger på innehållet på nuvarande kursen i *teknik* 1. Förstärkningar har gjorts i digitala kunskaper, till exempel programmering och användning av digitala verktyg vid ritningsframställning. *Teknik*, nivå 1, 100 poäng och *teknik*, nivå 2, 100 poäng blir programgemensamma. *Teknik*, nivå 3, 100 poäng blir obligatoriskt på inriktningen *teknikvetenskap*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *teknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *teknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *teknik* klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Teknik – specialisering

Ämnet *teknik – specialisering* föreslås få två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet utökas därmed från dagens 100-poängskurs och innehållet kommer delvis från dagens ämne *teknik* och kursen *teknik – specialisering*. Ämnet kan inte längre läsas flera gånger med olika innehåll, utan skolan väljer ett teknikområde för hela ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *teknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *teknik – specialisering*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Tillämpad programmering

Läs vidare under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program*.

Webbserverprogrammering

Ämnet *webbserverprogrammering* föreslås få två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet bygger på dagens kurser *webbserverprogrammering* 1 och *webbserverprogrammering* 2. Innehållet i dagens kurs *webbtjänster* kommer att ingå i ett nytt ämne som bara får läsas på gymnasieingenjör – vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *webbserverprogrammering* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *webbserverprogrammering*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *webbserverprogrammering* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Webbutveckling

Skolverket föreslår att ämnet *webbutveckling* får två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet bygger på dagens kurser *webbutveckling* 1 och *webbutveckling* 2. Innehållet i dagens kurs

webbutveckling 3 kommer att bli ett nytt ämne som bara får läsas på gymnasieingenjör – vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *webbutveckling* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *webbutveckling*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *webbutveckling* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Yrkesprogram

Barn- och fritidsprogrammet

Programstruktur

Skolverket föreslår att barn- och fritidsprogrammet även fortsättningsvis omfattar två inriktningar, *fritid och hälsa* samt *pedagogiskt och socialt arbete*. Inriktningarna föreslås utökas med 200 poäng vilket innebär 500 poäng för varje inriktning. En konsekvens av det blir att utrymmet för valfrihet inom programfördjupningen minskar något.

För inriktningen *fritid och hälsa* innebär det att ämnet *fritid och friskvård*, nivå 1, 200 poäng samt ämnet *fritidskunskap*, nivå 1, 100 poäng föreslås ingå. Vidare föreslås att ämnet *pedagogik*, nivå 3, 100 poäng samt ämnet *aktivitetsledarskap*, nivå 1, 100 poäng ingår.

För inriktningen *pedagogiskt och socialt arbete* innebär det att ämnet *pedagogik*, nivå 3, 100 poäng, ämnet *pedagogiskt arbete* nivå 1, 200 poäng samt ämnet *socialt arbete*, nivå 1 och nivå 2 om 100 poäng vardera föreslås ingå.

Ämnesplaner på barn- och fritidsprogrammet

Aktivitetsledarskap

Det nya ämnet *aktivitetsledarskap*, nivå 1, 100 poäng föreslås få ett innehåll som går att anpassa till olika aktiviteter för att göra det möjligt för skolorna att även fortsättningsvis använda ämnet för de behov som respektive skola har. Idag finns kursen *aktivitetsledarskap* i ämnet *pedagogik*. Det har inte varit möjligt att bygga progression med kursen *aktivitetsledarskap* tillsammans med övriga delar av ämnet *pedagogik* och därför föreslås det i stället bli ett eget ämne.

Idag kan ämnet läsas flera gånger med olika innehåll. I och med ämnesbetygsreformen kommer det fortsättningsvis endast vara möjligt att läsa ämnet en gång med ett innehåll vilket medför att ämnet har skrivits fram med brett innehåll. Detta ökar möjligheterna för anpassning till olika aktiviteter inom ämnets karaktär. Ämnet föreslås ligga i inriktningen *fritid och hälsa* samt i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *pedagogik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *aktivitetsledarskap*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Bevakning

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *bevakning*, nivå 1, 200 poäng. Ämnet är ett resultat av delningen av det befintliga ämnet *brand, bevakning och säkerhet*.

Nuvarande ämne *brand, bevakning och säkerhet* bedöms som problematiskt av både UHR, inför antagning till yrkeslärarutbildningen, och Skolverkets enhet för lärarlegitimation. Ämnet är för brett och omfattar för många olika delar för att det ska vara troligt att en och

samma person har kunskaper motsvarande SeQF nivå 5⁴⁴ i hela ämnet. Skolverket föreslår därför att nuvarande ämne delas i två nya ämnen, *bevakning* respektive *brandskydd*. Ämnet *bevakning* är en del av utbildningen som ges i samband med utbildningen till väktare som är en yrkesutgång på barn- och fritidsprogrammet. Ämnet föreslås ligga i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *brand, bevakning och säkerhet* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *bevakning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Brandskydd

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *brandskydd*, nivå 1, 200 poäng. Ämnet är ett resultat av delningen av det befintliga ämnet *brand, säkerhet och bevakning*.

Nuvarande ämne *brand, bevakning och säkerhet* bedöms som problematiskt av både UHR, inför antagning till yrkeslärarutbildningen, och Skolverkets enhet för lärarlegitimation. Ämnet är för brett och omfattar för många olika delar för att det ska vara troligt att en och samma person har kunskaper motsvarande SeQF nivå 5 i hela ämnet. Skolverket föreslår därför att nuvarande ämne delas i två nya ämnen, *bevakning* respektive *brandskydd*. Ämnet *brandskydd* är en del av utbildningen som ges i samband med utbildningen till väktare som är en yrkesutgång på barn- och fritidsprogrammet. Ämnet föreslås ligga i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *brand, bevakning och säkerhet* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *brandskydd*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fritidsanläggningars skötsel och drift

Skolverket föreslår att nuvarande ämne *fritids- och friskvårdsverksamheter* delas i två nya ämnen, *fritid och friskvård* samt *fritidsanläggningars skötsel och drift*. I nuvarande ämnesplan *fritids- och friskvårdsverksamheter* ingår kurserna *drift och underhåll av fritidsanläggningar* och *fritidsmiljöer och arenor*. Dessa kurser föreslås bilda det nya ämnet *fritidsanläggningars skötsel och drift* med två nivåer om vardera 100 poäng. Innehållet i kurserna passar ihop som ett ämne om två nivåer med en progression mellan de två nivåerna i ämnet. Ämnet föreslås erbjudas i programfördjupningen på barn- och fritidsprogrammet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *fritids- och friskvårdsverksamheter* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fritidsanläggningars skötsel och drift*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fritid och friskvård

Skolverket föreslår att nuvarande ämne *fritids- och friskvårdsverksamheter* delas i två nya ämnen, *fritid och friskvård* samt *fritidsanläggningars skötsel och drift*. *Fritid och friskvård*, nivå 1, 200 poäng föreslås ligga under inriktningen *fritid och hälsa* samt i programfördjupningen.

En delning av ämnet *fritids- och friskvårdsverksamheter* krävdes eftersom den nya modellen för ämnesbetyg med gemensamma betygskriterier för samtliga nivåer som ingår i ämnet inte är möjliga att anpassa till den nuvarande ämnesplanen. I stället för att bygga två nivåer om vardera 100 poäng föreslår Skolverket en nivå om 200 poäng i ämnet *fritid och friskvård*. På så vis kan undervisningens innehåll fördelas över längre tid.

⁴⁴ SeQF nivå 5: En nivåplacering enligt Sveriges referensram för kvalifikationer som motsvarar kunskaper och erfarenheter motsvarande utbildningar som leder till en yrkeshögskoleexamen eller gymnasieingenjörsexamen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *fritids- och friskvårdsverksamheter* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fritid och friskvård*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fritidskunskap

Skolverket föreslår ett nytt ämne *fritidskunskap*, nivå 1, 100 poäng. Det motsvaras av dagens ämne *fritids- och idrottskunskap*. Det nya ämnet har fått större fokus på fritiden och dess olika verksamheter. Det nya ämnet föreslås ligga under inriktningen *fritid och hälsa* samt i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *fritids- och idrottskunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fritidskunskap*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Förskolans och fritidshemmets arbete

Förskolans och fritidshemmets arbete föreslås bli ett nytt ämne med en nivå om 100 poäng. I det nya ämnet ingår delar från nuvarande kurs *barns lärande och växande* från ämnet *pedagogik* samt kurserna *dramapedagogik* och *skapande verksamhet* från nuvarande ämne *pedagogiskt arbete*. Det nya ämnet *förskolans och fritidshemmets arbete* föreslås bli ett yrkesämne. Skolverkets förslag för ämnet *pedagogiskt arbete* redovisas mer utförligt under rubriken *pedagogiskt arbete*.

Nuvarande ämne *pedagogiskt arbete* består av följande kurser:

- *dramapedagogik*, 100 poäng
- *pedagogiskt arbete*, 200 poäng
- *skapande verksamhet*, 100 poäng.

Skolverkets bedömning är att det inte är möjligt att bygga progression mellan ovanstående kurser och inte heller att skapa gemensamma betygskriterier för dem. I arbetet med att skriva om ämnesplanerna och anpassa dem till modellen för ämnesbetyg uppstod därför behov av det nya ämnet *förskolans och fritidshemmets arbete* för att säkerställa att delar av kurserna i nuvarande ämne *pedagogik* skulle finnas kvar. *Förskolans och fritidshemmets arbete*, nivå 1, 100 poäng föreslås ligga i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *pedagogiskt arbete* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *förskolans och fritidshemmets arbete*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Grundläggande vård och omsorg

Skolverket föreslår att ämnet *grundläggande vård- och omsorg* består av nivå 1, 100 poäng. Innehållet i ämnet har uppdaterats och anpassats till ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *grundläggande vård och omsorg* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *grundläggande vård och omsorg*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Hälsopedagogik

Dagens kurs *hälsopedagogik* föreslås bli ett eget ämne *hälsopedagogik*, nivå 1, 100 poäng. Kursen *hälsopedagogik* ingår i nuvarande ämne *hälsa*. Mer information om ämnet *hälsa* finns att läsa under vård- och omsorgsprogrammet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *hälsa* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *hälsopedagogik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Massage

Ämnet *massage* finns idag med kurserna *massage* 1 och 2 om 100 poäng vardera. Skolverket föreslår att ämnet *massage* nu blir ett ämne med en nivå om 100 poäng, eftersom det saknas elevunderlag för att motivera en nivå 2, 100 poäng i ämnet.⁴⁵ Vidare innebär Skolverkets förslag en anpassning till ämnesbetygsmodellen genom att mindre uppdateringar har gjorts av innehållet samt att betygskriterierna har anpassats till modellen. *Massage*, nivå 1, 100 poäng föreslås ligga i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *massage* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *massage*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Pedagogik

Skolverket föreslår att ämnet *pedagogik* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Det nya ämnet *pedagogik* är ett resultat av delningen av det befintliga ämnet *pedagogik*.

Nuvarande ämne *pedagogik* består av följande kurser:

- *aktivitetsledarskap*, 100 poäng
- *kommunikation*, 100 poäng
- *lärande och utveckling*, 100 poäng
- *människors miljöer*, 100 poäng
- *barns lärande och växande*, 100 poäng
- *pedagogiska teorier och praktiker*, 100 poäng
- *pedagogiskt ledarskap*, 100 poäng.

Det bedöms inte som möjligt att bygga progression mellan ovanstående kurser och inte heller att skapa gemensamma betygskriterier för dem. Skolverkets förslag är därför att renodla ämnet *pedagogik* med innehåll från nuvarande kurser *barns lärande och växande*, 100 poäng, *kommunikation*, 100 poäng, *lärande och utveckling*, 100 poäng, *pedagogiska teorier och praktiker*, 100 poäng och *pedagogiskt ledarskap*, 100 poäng. Innehåll från dessa kurser samlas inom det nya ämnet *pedagogik*. Då delar av det centrala innehållet i ovanstående kurser överlappar varandra gör Skolverket bedömningen att det är möjligt att föra samman kvarvarande innehåll i det nya ämnet *pedagogik* och rymma detta inom 300 poäng. Ämnet *pedagogik*, nivå 1 och nivå 2 om 100 poäng vardera föreslås finnas i det programgemensamma för barn- och fritidsprogrammet medan *pedagogik*, nivå 3, 100 poäng föreslås ligga i båda programinriktningarna.

Kursen *aktivitetsledarskap*, 100 poäng föreslås bli ett eget ämne med samma namn. Detta ämne blir då ett yrkesämne i stället för en del av det tidigare ämnet *pedagogik*, som var ett av ”vissa ämnena”.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *pedagogik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *pedagogik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Pedagogiskt arbete

Skolverkets förslag är att renodla ämnet *pedagogiskt arbete* med innehåll från nuvarande kurs *pedagogiskt arbete*, 200 poäng och i samband med det anpassa innehållet till ämnesbetygsmodellen. Kursen *dramapedagogik*, 100 poäng och kursen *skapande verksamhet*, 100 poäng föreslås bilda det nya ämnet *förskolans och fritidshemmets arbete*. Det nya ämnet *pedagogiskt arbete* blir ett yrkesämne.

⁴⁵ Skolverkets statistik för läsåret 20/21.

Nuvarande ämne *pedagogiskt arbete* består av följande kurser, *dramapedagogik*, *pedagogiskt arbete* och *skapande verksamhet*. Det är inte möjligt att bygga progression mellan ovanstående kurser och inte heller att skapa gemensamma betygskriterier för dem och därför föreslås två nya ämnen. *Pedagogiskt arbete*, nivå 1, 200 poäng föreslås finnas i inriktningen *pedagogiskt och socialt arbete* samt i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *pedagogiskt arbete* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *pedagogiskt arbete*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Socialt arbete

Skolverkets förslag till ämnesplaner för *socialt arbete* innebär en anpassning till ämnesbetygsmodellen genom att mindre uppdateringar av innehåll har gjorts. Vidare föreslås ämnet nu ha två nivåer om 100 poäng i stället för nuvarande två kurser om 100 poäng samt att betygskriterierna anpassas till modellen för ämnesbetyg och nuvarande betygskriterier.

Socialt arbete, nivå 1, 100 poäng samt *socialt arbete*, nivå 2, 100 poäng föreslås finnas i inriktningen *pedagogiskt och socialt arbete* samt i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämnen *socialt arbete* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *socialt arbete*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Specialpedagogik

Skolverkets förslag till ämnesplaner för *specialpedagogik* innebär en anpassning till ämnesbetygsmodellen genom att mindre uppdateringar av innehåll har gjorts. Vidare föreslås ämnet nu ha två nivåer om 100 poäng i stället för nuvarande två kurser om 100 poäng samt att betygskriterierna anpassas till modellen för ämnesbetyg och nuvarande betygskriterier.

Specialpedagogik, nivå 1, 100 poäng finns i det programgemensamma medan *specialpedagogik*, nivå 2, 100 poäng föreslås finnas i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *specialpedagogik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *specialpedagogik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Träningslära

Skolverket förslag till ämnesplan för *träningslära* innebär en anpassning till ämnesbetygsmodellen genom att mindre uppdateringar av innehåll har gjorts. Vidare föreslås ämnet nu ha två nivåer om 100 poäng vardera i stället för nuvarande två kurser om samma poäng samt att betygskriterierna har anpassats till modellen. *Träningslära* nivå 1, 100 poäng samt *träningslära*, nivå 2, 100 poäng föreslås båda ligga i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *träningslära* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *träningslära*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Bygg- och anläggningsprogrammet

Programstruktur

Skolverkets förslag innebär att bygg- och anläggningsprogrammet kommer att ha fyra inriktningar: *byggnadsplåtslageri*, *husbyggnad*, *mark och anläggning* samt *måleri*. De föreslagna ändringarna för bygg- och anläggningsprogrammets inriktningar i denna konsekvensutredning utgår från Skolverkets regeringsredovisning om ett namnbyte på inriktningen *plåtslageri* till *byggnadsplåtslageri* samt en sammanslagning av inriktningarna

anläggningsfordon och *mark och anläggning* till en inriktning med det nya namnet *mark och anläggning*. Skolverket inväntar regeringsbeslut om de förslagna ändringarna.

Det programgemensamma ämne som redovisats i regeringsredovisningen är *bygg och anläggning*, nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng.

Skolverket konstaterar i samråd med utbildningsgivare och bransch att gränsdragningen mellan maskinförare och väg- och anläggningsarbetare har förändrats över tid och att olika slag av maskinförarkompetens blir allt vanligare samtidigt som renodlade väg- och anläggningsarbeten fortfarande förekommer. Skolverket anser att en sammanslagning av inriktningarna *anläggningsfordon* med *mark och anläggning* till en gemensam inriktning har fördelar ur ett pedagogiskt perspektiv, eftersom det ger en större möjlighet för eleverna att fördjupa och bredda sina kunskaper inom yrkesområdet. Skolverket föreslår utifrån detta att anläggningsförare blir en valbar yrkesutgång i inriktningen *mark och anläggning*.

Skolverkets förslag på namnändringen av inriktningen *plåtslageri* till *byggnadsplåtslageri* sker efter samråd med branschen som i likhet med Skolverket anser att namnändringen bidrar till ett förtydligande av inriktningens huvudsakliga innehåll.

Konsekvenser av Skolverkets förslag att *anläggningsförare* blir en valbar yrkesutgång i inriktningen *mark och anläggning* kan bidra till att enstaka skolor kan påverkas då de tidigare inte har erbjudit inriktningen *mark och anläggning*. Skolverkets bedömning är ändå att fördelarna överväger eventuella nackdelar med en anpassning till förändringar inom mark- och anläggningsbranschen samt till en större nationell likvärdighet i utbildningen.

Inriktning byggnadsplåtslageri

Skolverkets föreslår en namnändring på inriktningen från nuvarande *plåtslageri* till *byggnadsplåtslageri*. Detta sker efter samråd med branschen som i likhet med Skolverket anser att namnändringen bidrar till ett förtydligande av inriktningens koppling till utbildningens huvudsakliga innehåll.

Skolverket föreslår att det nya ämnet *byggnadsplåtslageri* med tre nivåer om sammanlagt 600 poäng ersätter de nuvarande inriktningssämnena *plåtslageri* med kurserna *plåtslageriprocessen* och *plåtslageri – grunder* tillsammans med kursen *ventilationsplåtslageri*. De nuvarande kursernas huvudsakliga centrala innehåll kommer att återfinnas i det nya ämnet *byggnadsplåtslageri*.

Den nuvarande kursen *ventilationsplåtslageri* kommer att ersättas med det nya ämnet *ventilationstillverkning*, nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet ventilationstillverkning kommer att erbjudas i programfördjupningen.

Inriktningen föreslås ha följande ämnen och nivåer:

- *byggnadsplåtslageri*, nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng

Skolverkets förslag innebär att den inriktningsgemensamma poängomfattningen utökas från nuvarande 400 poäng till 600 poäng. Utökningen av poängomfattningen i inriktningen *byggnadsplåtslageri* motiveras med att eleverna genom utökningen ges möjligheter till mera likvärdig utbildning och möjligheter till ett lärande över en längre tid inom inriktningen *byggnadsplåtslageri* för att sedan genom ämnen inom programfördjupningen ges möjlighet till både breddning och fördjupning.

Inriktning husbyggnad

Skolverket föreslår att det nya ämnet *husbyggnad* med tre nivåer om sammanlagt 600 poäng ersätter det nuvarande ämnet *husbyggnad* och de kurser som ingår. Det huvudsakliga centrala innehållet från dagens kurser kommer att återfinnas i det nya ämnet *husbyggnad*.

Inriktningen föreslås ha följande ämnen och nivåer:

- *husbyggnad*, nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng

Skolverkets förslag innebär att inriktningen kommer att omfatta 600 poäng vilket är en minskning från nuvarande 700 poäng. Minskningen av poäng inom inriktningen har skett i samråd med ämnesexperter och lärare och förändringen motiveras med att eleverna genom detta ges ökade möjligheter till både breddning och fördjupning inom programfördjupningen.

Inriktning mark och anläggning

Skolverket har redovisat till regeringen⁴⁶ förslaget om att slå samman dagens inriktningar *anläggningsfordon* med *mark och anläggning* till en gemensam inriktning med namnet *mark och anläggning*. Skolverkets nedanstående förslag för denna inriktning förutsätter att regeringen beslutar i enlighet med det redovisade förslaget.

Skolverket konstaterar i samråd med utbildningsgivare och bransch att gränsdragningen mellan maskinförare och väg- och anläggningsarbetare har förändrats över tid och att både maskinförar- och maskinoperatörskompetens för både mindre och större maskiner blir allt vanligare inom yrket samtidigt som kompetenser inom renodlade väg- och anläggningsarbeten allt oftare efterfrågas inom alla yrkesgrupper inom mark och anläggning. Skolverket anser att en sammanslagning av inriktningarna har fördelar ur ett pedagogiskt och branshperspektiv, eftersom det ger en större möjlighet för eleverna att fördjupa och bredda sina kunskaper inom valt yrkesområdet. Nuvarande kurser *anläggningsprocessen* och *anläggningsförare – process* utgår och kursernas huvudsakliga centrala innehåll kommer att återfinnas i de nya ämnena *anläggning* och *anläggningsförare*. Möjligheten att inom inriktningens undervisning erbjuda körkortsutbildning för körkortsbehörighet B finns kvar i ämnet *anläggningsförare*. Denna möjlighet får enligt tidigare överenskommelse mellan Skolverket och Transportstyrelsen endast erbjudas elever som inom inriktningen *mark och anläggning* läser ämnet *anläggningsförare*.

Inriktningen föreslås ha följande ämnen och nivåer:

- *anläggning*, nivå 1, 150 poäng och nivå 2, 150 poäng
- *anläggningsförare*, nivå 1, 150 poäng och nivå 2, 150 poäng

Konsekvenser av Skolverkets förslag att anläggningsförare blir en del av den sammanslagna inriktningen *mark och anläggning* kan bidra till att enstaka skolor kan påverkas då de tidigare inte har erbjudit inriktningen *anläggningsfordon*. Skolverkets bedömning är ändå att fördelarna överväger eventuella nackdelar med en anpassning till förändringar inom mark- och anläggningsbranschen samt till en större nationell likvärdighet i utbildningen.

Inriktning måleri

Skolverket föreslår att det nya ämnet *måleri* med tre nivåer om sammanlagt 600 poäng ersätter det nuvarande ämnet *måleri* och de kurser som ingår. Det centrala innehållet i nuvarande ämne *måleri* finns till stora delar kvar men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet. Kursen *måleriprocessen* i ämnet nuvarande ämne *måleri* utgår men kursens huvudsakliga centrala innehåll kommer att återfinnas i det nya ämnet *måleri*.

Inriktningen föreslås ha följande ämnen och nivåer:

- *måleri*, nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng

Skolverkets förslag till förändringen av poängomfattningen i inriktningen från nuvarande 400 poäng till 600 poäng har skett i samråd med ämnesexperter och lärare. Utökningen av poängomfattningen i inriktningen *måleri* motiveras med att eleverna genom utökningen ges möjligheter till mera likvärdig utbildning och möjligheter till ett lärande över en längre tid

⁴⁶ Skolverkets regeringsredovisning den 16 september 2022, dnr. 2020:1822.

inom inriktningen *måleri* för att sedan genom ämnen inom programfördjupningen ges möjlighet till både breddning och fördjupning.

Ämnesplaner på bygg- och anläggningsprogrammet

Anläggning

Skolverket föreslår att ämnet *anläggning* består av nivå 1, 150 poäng och nivå 2, 150 poäng och nivå 3, 200 poäng. Det nuvarande ämnet *anläggning* har delats och innehåll från nuvarande kurser har fördelats i detta nya ämne *anläggning* och i två nya ämnesplaner *ledningsbyggnad*, *stensättning* och *vägbyggnad*. Mer information finns nedan under respektive ämne. Nuvarande centrala innehåll har till stora delar lämnats oförändrat samtidigt som det centrala innehållet har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för yrket.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *anläggning* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *anläggning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Anläggningsförare

Skolverket föreslår att ämnet *anläggningsförare* består av nivå 1, 150 poäng och nivå 2, 150 poäng. Ämnets nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet. Möjligheten att inom undervisning erbjuda körkortsutbildning för körkortsbehörighet B⁴⁷ finns kvar i det centrala innehållet i ämnet *anläggningsförare* i nivåerna 1 och 2. Denna möjlighet får enligt tidigare överenskommelse mellan Skolverket och Transportstyrelsen endast erbjudas elever som inom inriktningen *mark och anläggning* läser ämnet *anläggningsförare*. Detta innebär att ämnet *anläggningsförare* endast kan erbjudas som ett inriktningsämne inom inriktningen *mark och anläggning* på bygg- och anläggningsprogrammet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *anläggningsförare* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *anläggningsförare*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Bandschaktare

Skolverket föreslår att ämnet *bandschaktare* består av nivå 1, 200 poäng. Ämnet är ett nytt ämne där det huvudsakliga innehållet kommer från kursen *bandschaktare* i det borttagna ämnet *mobila arbetsmaskiner*. Ämnets och kursens nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i det nya ämnet *bandschaktare* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *anläggningsförare* eller *mobila arbetsmaskiner* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *bandschaktare*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Beläggning

Skolverket föreslår att ämnet *beläggning* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnets nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *beläggning* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *beläggning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

⁴⁷ <https://www.skolverket.se/getFile?file=7881>

Berghantering

Skolverket föreslår att ämnet *berghantering* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnets nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *berghantering* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *berghantering*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Betong

Skolverket föreslår att ämnet *betong* består av nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 100 poäng. Ämnets nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *betong* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *betong*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Byggnadsplåtslageri

Skolverket föreslår att ämnet *byggnadsplåtslageri* består av nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng, nivå 3, 200 poäng och nivå 4, 100 poäng. Ämnet är ett nytt ämne och det huvudsakliga innehållet kommer från de borttagna ämnen *plåtslageri* och *plåtslageriteknik*. Dessa ämnens nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i det nya ämnet *byggnadsplåtslageri* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnen *plåtslageri* eller *plåtslageriteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *byggnadsplåtslageri*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Bygg och anläggning

Skolverket föreslår att ämnet *bygg och anläggning* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnets nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *bygg och anläggning* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *bygg och anläggning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Glasteknik

Skolverket föreslår att ämnet *glasteknik* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Ämnets är ett nytt ämne för ett av programmets specialyrken med koppling till branschen. Undervisningen har tidigare kunnat bedrivas inom ämnet *busbyggnad – specialyrken*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *busbyggnad – specialyrken* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *glasteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Golvläggning

Skolverket föreslår att ämnet *golvläggning* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 200 poäng. Ämnets nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *gohläggning* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *gohläggning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Grävmaskiner

Skolverket föreslår att ämnet *grävmaskiner* består av nivå 1, 200 poäng. Ämnet är ett nytt ämne, där det huvudsakliga innehållet kommer från kursen *grävmaskiner* i det borttagna ämnet *mobila arbetsmaskiner*. Ämnets och kursens nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i det nya ämnet *grävmaskiner* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *anläggningsförare* eller *mobila arbetsmaskiner* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *grävmaskiner*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Hjullastare

Skolverket föreslår att ämnet *hjullastare* består av nivå 1, 200 poäng. Ämnet är ett nytt ämne, där det huvudsakliga innehållet kommer från kursen *hjullastare* i det borttagna ämnet *mobila arbetsmaskiner*. Ämnets och kursens nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i det nya ämnet *hjullastare* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *anläggningsförare* eller *mobila arbetsmaskiner* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *hjullastare*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Husbyggnad

Skolverket föreslår att ämnet *husbyggnad* består av nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng. Ämnets nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *husbyggnad* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *husbyggnad*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Håltagning

Skolverket föreslår att ämnet *håltagning* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnet är ett nytt ämne för ett av programmets specialyrken med koppling till branschen. Undervisningen har tidigare kunnat bedrivas inom ämnet *husbyggnad – specialyrken*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *husbyggnad – specialyrken* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *håltagning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Järnvägsbyggnad

Skolverket föreslår att ämnet *järnvägsbyggnad* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnets nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *järnvägsbyggnad* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *järnvägsbyggnad*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Kulturplåtslageri

Skolverket föreslår att ämnet *kulturplåtslageri* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet är ett nytt ämne, där det huvudsakliga innehållet kommer från kursen *kulturplåtslageri* i det borttagna ämnet *plåtslageriteknik*. Kursen kulturplåtslageris nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i det nya ämnet *kulturplåtslageri* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av nuvarande ämnen *plåtslageri* eller *plåtslageriteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *kulturplåtslageri*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ledningsbyggnad

Skolverket föreslår att ämnet *ledningsbyggnad* består av nivå 1, 200 poäng. Ämnet är ett nytt ämne där det huvudsakliga innehållet kommer från kursen *ledningsbyggnad* i ämnet *anläggning* som har delats. Kursen *ledningsbyggnad* nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i det nya ämnet *ledningsbyggnad* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *anläggning* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *ledningsbyggnad*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Mur- och putsverk

Skolverket föreslår att ämnet *mur- och putsverk* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Ämnets nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i det nya ämnet *mur- och putsverk* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *mur- och putsverk* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *mur- och putsverk*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Måleri

Skolverket föreslår att ämnet *måleri* består av nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng. Det nuvarande ämnet *måleri* har delats och innehåll från nuvarande kurser har fördelats i detta nya ämne *måleri* och i tre nya ämnesplaner *måleri – invändigt*, *måleri – utvändigt* samt *måleri – äldre målningstekniker*. Mer information finns under respektive ämne.

Nuvarande centrala innehåll har till stora delar lämnats oförändrat samtidigt som det centrala innehållet har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för yrket.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *måleri* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *måleri*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Måleri – invändigt

Skolverket föreslår att ämnet *måleri – invändigt* består av nivå 1, 200 poäng. Ämnet är ett nytt ämne, där det huvudsakliga innehållet kommer från ämnet *måleri* som har delats. Ämnets nuvarande centrala innehåll kopplat till invändiga måleriarbeten finns till stora delar kvar i det nya ämnet *måleri – invändigt* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *måleri* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *måleri – invändigt*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Måleri – utvändigt

Skolverket föreslår att ämnet *måleri – utvändigt* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet är ett nytt ämne, där det huvudsakliga innehållet kommer från ämnet *måleri* som har delats. Ämnets nuvarande centrala innehåll kopplat till utvändiga måleriarbeten finns till stora delar kvar i det nya ämnet *måleri – utvändigt* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *måleri* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *måleri – utvändigt*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Måleri – äldre måleritekniker

Skolverket föreslår att ämnet *måleri – äldre måleritekniker* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet är ett nytt ämne, där det huvudsakliga innehållet kommer från kursen *måleri – äldre målningstekniker* i ämnet *måleri* som har delats. Ämnets nuvarande centrala innehåll kopplat till äldre målningstekniker finns till stora delar kvar i det nya ämnet *måleri – äldre måleritekniker* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *måleri* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *måleri – äldre målningstekniker*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Plattsättning

Skolverket föreslår att ämnet *plattsättning* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnet är ett nytt ämne för ett av programmets specialyrken med koppling till branschen. Undervisningen har tidigare kunnat bedrivas inom ämnet *husbyggnad – specialyrken*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *husbyggnad – specialyrken* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *plattsättning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Plåtslageri – kopparplåt

Skolverket föreslår att ämnet *plåtslageri – kopparplåt* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet är ett nytt ämne, där det huvudsakliga innehållet kommer från kursen *byggnadsplåtslageri 3*, i ämnet *plåtslageriteknik* som har delats. Ämnets och kursens nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i det nya ämnet *plåtslageri – kopparplåt* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av nuvarande ämnen *plåtslageri* eller *plåtslageriteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *plåtslageri – kopparplåt*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Plåtslageri – svetsmetoder

Skolverket föreslår att ämnet *plåtslageri – svetsmetoder* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet är ett nytt ämne, där det huvudsakliga innehållet kommer från kursen *plåtslageri – svetstekniker* i ämnet *plåtslageriteknik* som har delats. Ämnets och kursens nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i det nya ämnet *plåtslageri – svetsmetoder* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av nuvarande ämnen *plåtslageri* eller *plåtslageriteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *plåtslageri – svetsmetoder*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Plåtslageri – titanzinkplåt

Skolverket föreslår att ämnet *plåtslageri – titanzinkplåt* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet är ett nytt ämne, där det huvudsakliga innehållet kommer från kursen *byggnadsplåtslageri 3*, i ämnet *plåtslageriteknik* som har delats. Ämnets och kursens nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i det nya ämnet *plåtslageri – titanzinkplåt* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av nuvarande ämnena *plåtslageri* eller *plåtslageriteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *plåtslageri – titanzinkplåt*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Solcellsmontering

Skolverket föreslår att ämnet *solcellsmontering* består av nivå 1, 200 poäng. Ämnet är ett nytt ämne som i huvudsak behandlar arbeten med montering av olika typer solenergianläggningar.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *solcellsmontering* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behörig att undervisa i ämnet *solcellsmontering* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Stenmontering

Skolverket föreslår att ämnet *stenmontering* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnet är ett nytt ämne för ett av programmets specialyrken med koppling till branschen. Undervisningen har tidigare kunnat bedrivas inom ämnet *busbyggnad – specialyrken*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *busbyggnad – specialyrken* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *stenmontering*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Stensättning

Skolverket föreslår att ämnet *stensättning* består av nivå 1, 200 poäng. Ämnet är ett nytt ämne, där det huvudsakliga innehållet kommer från kursen *stensättning* i ämnet *anläggning* som har delats. Ämnets och kursens nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i det nya ämnet *stensättning* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *anläggning* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *stensättning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ställningsbyggnad

Skolverket föreslår att ämnet *ställningsbyggnad* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 100 poäng. Ämnet är ett nytt ämne för ett av programmets specialyrken med koppling till branschen. Undervisningen har tidigare kunnat bedrivas inom ämnet *busbyggnad – specialyrken*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *busbyggnad – specialyrken* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *ställningsbyggnad*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Tak- och tätskiktsmontering

Skolverket föreslår att ämnet *tak- och tätskiktsmontering* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnet är ett nytt ämne för ett av programmets specialyrken med koppling

till branschen. Undervisningen har tidigare kunnat bedrivas inom ämnet *busbyggnad – specialyrken*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *busbyggnad – specialyrken* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *tak- och tätskiktsmontering*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Träarbete

Skolverket föreslår att ämnet *träarbete* består av nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng. Ämnets nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i det nya ämnet *träarbete* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Skolverket föreslår att namnet på ämnet ändras från *trä* till *träarbete*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *trä* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *träarbete*. Dessa lärare kommer att kunna ansöka om att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Tätskikt våtrum

Skolverket föreslår att ämnet *tätskikt våtrum* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnets nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i det nya ämnet *tätskikt våtrum* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *tätskikt våtrum* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *tätskikt våtrum*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Undertaksmontering

Skolverket föreslår att ämnet *undertaksmontering* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnet är ett nytt ämne för ett av programmets specialyrken med koppling till branschen. Undervisningen har tidigare kunnat bedrivas inom ämnet *busbyggnad – specialyrken*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *busbyggnad – specialyrken* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *undertaksmontering*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ventilationstillverkning

Skolverket föreslår att ämnet *ventilationstillverkning* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet är ett nytt ämne, där det huvudsakliga innehållet kommer från kursen *ventilationsplåtslageri* i ämnet *ventilation – plåtslageri* som har delats. Ämnets och kursens nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i det nya ämnet *ventilationstillverkning* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *ventilation – plåtslageri* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *ventilationstillverkning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Vägbyggnad

Skolverket föreslår att ämnet *vägbyggnad* består av nivå 1, 200 poäng. Ämnet är ett nytt ämne, där det huvudsakliga innehållet kommer från kursen *vägbyggnad* i ämnet *anläggning* som har delats. Ämnets och kursens nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i

det nya ämnet *vägbyggnad* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *anläggning* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *vägbyggnad*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Väghyvlar

Skolverket föreslår att ämnet *väghyvlar* består av nivå 1, 200 poäng. Ämnet är ett nytt ämne, där det huvudsakliga innehållet kommer från kursen *väghyvel* i det borttagna ämnet *mobila arbetsmaskiner*. Ämnets och kursens nuvarande centrala innehåll finns till stora delar kvar i det nya ämnet *väghyvlar* men har utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *anläggningsförare* eller *mobila arbetsmaskiner* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *väghyvlar*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ämnen som utgår ur bygg- och anläggningsprogrammet

Elementmontering

Ämnet *elementmontering* med kursen *elementmontering* föreslås utgå och kursens huvudsakliga centrala innehåll kommer att återfinnas i ämnena *betong*, *husbyggnad*, och *trä*.

Husbyggnad – specialyrken

Ämnet *husbyggnad – specialyrken* med kurserna *specialyrken* 1, 2 och 3 föreslås utgå. Ämnet har ersatts med sju nya ämnesplaner *glasteknik*, *båltagning*, *plattsättning*, *stenmontering*, *ställningsbyggnad*, *tak- och tätskikt* samt *undertaksmontering*.

Mobila arbetsmaskiner

Ämnet *mobila arbetsmaskiner* med kurserna *bandschaktare*, *grävmaskiner*, *hjullastare*, *teleskoplastare*, och *väghyvel*, föreslås utgå. Ämnet *mobila arbetsmaskiner* har ersatts med fyra nya ämnesplaner *bandschaktare*, *grävmaskiner*, *hjullastare* och *väghyvlar*. Skolverket har efter samråd med det nationella programrådet, branschorganisationer och yrkesnämnder valt att inte skriva fram någon ämnesplan för fordonsslaget teleskoplastare.

Plåtslageri

Ämnet *plåtslageri* med kurserna *plåtslageriprocessen*, och *plåtslageri grunder* föreslås utgå. Kursernas huvudsakliga centrala innehåll kommer att återfinnas i det nya ämnet *byggnadsplåtslageri*.

Plåtslageriteknik

Ämnet *plåtslageriteknik* med kurserna *byggnadsplåtslageri* 1, 2, 3 och 4, *kulturplåtslageri*, *lättbyggnadsteknik*, samt *plåtslageri – svetsstekniker* föreslås utgå. Kursernas huvudsakliga centrala innehåll kommer att återfinnas i de nya ämnena *byggnadsplåtslageri*, *kulturplåtslageri*, *plåtslageri – kopparplåt*, *plåtslageri – svetsmetoder* samt *plåtslageri – titan-zinkplåt*.

Ventilation – installation

Ämnet *ventilation – installation* med kurserna *ventilationsisolering*, *ventilationsmontering* 1 och 2 samt *ventilationservice* föreslås utgå. Ämnets huvudsakliga innehåll kommer att återfinnas inom VVS- och fastighetsprogrammet.

Ventilation – plåtslageri

Ämnet *ventilation – plåtslageri* med kurserna *ventilationsplåtslageri* 1 och 2 har utgått. Kursernas huvudsakliga centrala innehåll kommer att återfinnas i det nya ämnet *ventilationstillverkning*.

Ventilationsteknik

Ämnet *ventilationsteknik* med kurserna *luftbehandling* och *ventilationsteknik – injustering* föreslås utgå. Ämnets huvudsakliga innehåll kommer att återfinnas inom VVS- och fastighetsprogrammet.

El- och energiprogrammet

Programstruktur

Skolverkets förslag innebär att programmet kommer att ha fyra inriktningar *automationsteknik*, *dator- och kommunikationsteknik*, *elteknik* och *energiteknik*. Nuvarande inriktning *automation* byter namn till *automationsteknik*. Nuvarande programgemensamma ämne *mekatronik* utgår men innehållet uppgår i det nya ämnet *automationsteknik*. Tre av fyra inriktningar föreslås få utökat antal poäng.

Skolverket gjorde i dialog med det nationella programrådet bedömningen att behålla de fyra inriktningarna och ett ämne per inriktning i de programgemensamma ämnena. Inriktningen *dator- och kommunikationsteknik* har fått den största förändringen eftersom det skett en utökning av poängantalet 400 poäng till 700 poäng. Det är inriktningarnas olika behov som har fått styra poängomfattningen inom inriktningarna och bedömningen är att det inte utgör något hinder för helheten av programmet.

I samband med den första remissomgången⁴⁸ kom två branschorganisationer in med egna förslag på hur programstrukturen skulle se ut och önskemål om att programmet behövde genomgå stora förändringar för att uppdateras i linje med den tekniska utvecklingen i samhället. Skolverket har tagit emot förslagen men dessa ryms inte inom detta uppdrag och kommer att diskuteras vidare med det nationella programrådet⁴⁹.

Konsekvenser av de förslag som läggs gällande programstrukturen är att Skolverket genom att öka antalet poäng i några av inriktningarna ger bättre möjlighet till lärande över tid och en tydlig progression. Vidare blir studievägarna mer styrda vilket leder till större nationell likvärdighet. Enstaka skolor kan drabbas negativt då de inte kan välja ämnen till sina lokalt utformade yrkesutgångar eftersom utrymmet att välja ämnen minskar på alla inriktningar utom en, *energiteknik*. Skolverket bedömer trots det att fördelarna överväger då det ger en mer likvärdig utbildning inom respektive inriktning. Trots en viss begränsning kommer det även fortsättningsvis att finnas utrymme för skolorna att välja ämnen från programfördjupningen tillsammans med det lokala programrådet.

Inriktning automationsteknik

Inriktningen föreslås öka från 400 poäng till 600 poäng och består av ämnena *automationsteknik*, nivå 2, 200 poäng samt nivå 3, 200 poäng, *installationsteknik*, nivå 1, 100 poäng och *ellära*, nivå 1, 100 poäng. Nuvarande kurs *mät-, styr- och reglerteknik* utgår ur inriktningen och innehållet flyttar i viss omfattning över till ämnet *automationsteknik*.

Ämnena *ellära*, nivå 1, 100 poäng och *installationsteknik*, nivå 1, 100 poäng ger eleverna den teoretiska delen av auktorisation B enligt Elsäkerhetsverkets föreskrifter.

Konsekvensen med ökat antal poäng i inriktningen blir att utbildningen blir mer styrd men ger också en ökad möjlighet till en tydligare ”röd tråd” genom utbildningen.

Inriktning dator- och kommunikationsteknik

Inriktningen föreslås öka från 400 poäng till 700 poäng och består av ämnena *dator- och kommunikationsteknik*, nivå 2, 150 poäng och nivå 3, 150 poäng, *kommunikationsnät*, nivå 1,

⁴⁸ Skolverkets remiss 1, dnr: 2022:55.

⁴⁹ Skolverkets remissammanställning för el- och energiprogrammet dnr: 2021:272.

100 poäng, *nätverksadministration* nivå 1, 100 poäng, *nätverksteknologier* nivå 1, 100 poäng och *tillämpad programmering* nivå 1, 100 poäng.

Det finns flera syften med utökningen av poäng för inriktningen. Eftersom inriktningen blir större blir det enklare att inkorporera branschcertifikat (Cisco, Microsoft, CompTIA) som många skolor vill göra och redan gör idag. En större inriktning ger också en möjlighet till en tydligare ”röd tråd” genom utbildningen.

Inom inriktningen finns många fristående skolor som enbart erbjuder denna inriktning på programmet. Förslaget gör att det blir lättare för de skolor som önskar att ge eleverna certifikat som finns inom området. Vidare så väntas förslagen öka likvärdigheten då det blir tydligare för branschen vilken kompetens som eleverna har när de lämnar utbildningen oavsett vilken skola eleverna gått på.

Inriktning elteknik

Inriktningen föreslås öka från 500 poäng till 600 poäng och består av ämnena *ellära*, nivå 1, 100 poäng, *fastighetsystem*, nivå 1, 100 poäng, *installationsteknik*, nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng, *kommunikationsnät*, nivå 1, 100 poäng samt *säkerhetsystem*, nivå 1, 100 poäng.

Kursen *praktisk ellära* utgår men innehållet finns kvar i det nya ämnet *ellära*, nivå 1, 100 poäng. Även kursen *elkraftteknik* utgår men innehållet återfinns i stället i ämnena *ellära*, nivå 1, 100 poäng och ämnet *installationsteknik*, nivå 1, 100 poäng. Ämnet *elektroteknik* utgår och innehållet återfinns i ämnet *installationsteknik*. Det gamla ämnet *installationsteknik* får en motsvarighet i det nya ämnet *installationsteknik* med ett uppdaterat innehåll.

Förändringarna görs då Skolverket, i dialog med referensskolor och branschorganisationer, fått information om att det behövs en större förändring av inriktningen för att utbildningen ska vara uppdaterad och relevant. Skolverket har därför gjort de förändringar som anses vara möjliga inom ramen för detta uppdrag. Både *kommunikationsteknik*, *installationsteknik*, *säkerhetsteknik* och *fastighetsystem* kommer att ha flera nivåer som leder till progression och djupinläring.

En konsekvens blir att de elever som går inriktningen *elteknik* får flera nya ämnen som tidigare var valbara. Det breddar utbildningen men det leder också till att de som läser eldistribution och järnväg även kommer att få med sig *säkerhetsystem*, *fastighetsystem* och *kommunikationsnät*. Eftersom den absoluta majoriteten som går inriktningen blir elektriker gör Skolverket ändå bedömningen att det är av vikt att dessa nya ämnen läggs in i inriktningen för att modernisera utbildningen utifrån de krav som arbetsgivarna ställer.

Ämnen som utgår ur inriktningen elteknik

Elektroteknik

Ämnet *elektroteknik* föreslås utgå ur inriktningen då få elever läser ämnet och innehållet i nuvarande ämne inte är relevant för branschen. Branschen tillstyrker således Skolverkets förslag att ta bort ämnet. Kursen *elkraftteknik* som finns i nuvarande ämne *elektroteknik* används i hög utsträckning idag och delar av innehållet är högst relevant. Bedömningen gjordes att dess innehåll inte räckte till ett eget ämne utan det relevanta innehållet återfinns i ämnet *installationsteknik*. Detta får konsekvenser för komvux där eleverna nu behöver läsa fler nivåer av ämnet *installationsteknik* i stället för ett eget ämne *elkraftteknik*. Skolverket gjorde ändå bedömningen att denna konstruktion ger eleverna bättre förutsättningar för djupinläring.

Inriktning energiteknik

Inriktningen föreslås finnas kvar med 400 poäng. Ämnet *ellära*, nivå 1, 100 poäng läggs i inriktningen i stället för kursen *praktisk ellära*. Kursen *förnybar energi* utgår och går upp i

ämnet *energiteknik* där nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng återfinns i inriktningen tillsammans med ämnet *installationsteknik*, nivå 1, 100 poäng.

Eleverna har möjlighet att få den teoretiska delen för auktorisation B. Det förs även fortsatta diskussioner med UHR om att inriktningen även fortsättningsvis kan ge en så kallad motsvarande bedömning, det vill säga att ämnena i inriktningen *energiteknik* ger behörighet motsvarande fysik 1a eller Fysik 1b1 + 1b2. Ämnet *driftsäkerhet- och underhåll* utgår ur inriktningsämnena men finns kvar i programfördjupningen.

Energiinriktningen lockar idag få elever och är dyr att bedriva. Skolorna menar också att det är svårt att hitta yrkeslärare. 2019/2020 erbjuds inriktningen endast på 16 skolenheter i landet. Med bakgrund av detta samt den tekniska utvecklingen och det kompetensbehov som branschen ser krävs en förändring av inriktningen. Förändringen för energiinriktningen som behövs är större än vad som ryms inom denna reform. Skolverket kommer att arbeta vidare i det nationella programrådet med frågan.

Ämnesplaner på el- och energiprogrammet

Allmän järnvägsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *allmän järnvägsteknik* består av nivå 1, 100 poäng och är ett nytt ämne och som har sitt ursprung i form av en kurs från nuvarande ämne *järnvägsteknik*. Det blir ett orienteringsämne för att öka intresset för arbete inom järnväg.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *järnvägsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *allmän järnvägsteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Automationsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *automationsteknik* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng och skapas utifrån innehåll från nuvarande kurser *mekatronik*, *mät- och styrteknik*, *programmerbara styrsystem* och *mät- och reglerteknik*.

Ämnet *automationsteknik* får en progression från introduktionen i nivå 1 i den programgemensamma delen till en del av inriktningen *automationsteknik* med nivå 2 och 3 i ämnet. Ämnet har fått en ökad tydlighet då överlappningar tagits bort och det gjorts en uppdatering av innehållet utifrån teknik- och samhällsutveckling.

Lärarbehörigheten kommer att påverkas då lärare som enbart har behörighet i *mekatronik* inte kommer att få behörighet i det nya ämnet *automationsteknik* då nivå 3 i *automationsteknik* har ett mer fördjupat innehåll än vad ämnet *mekatronik* har. Däremot kommer de lärare som har behörighet i *mät-, styr- och reglerteknik* att få behörighet i det nya ämnet *automationsteknik*. Skolverket gör bedömningen att utifrån intentionen med långa sammanhållna ämnen så ger ett nytt automationsämne en större möjlighet till djupinläring hos eleverna.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *mät-, styr- och reglerteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *automationsteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Dator- och kommunikationsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *dator- och kommunikationsteknik* består av nivå 1, 100 poäng som programgemensamt ämne, nivå 2, 150 poäng och nivå 3, 150 poäng och har skapats från de fem kurserna *datorteknik 1a*, *dator- och nätverksteknik*, *digital kommunikationsteknik*, *multimedia samt datorsamordning och support*. Nivå 2 och 3 är på motsvarande 150 poäng vardera och fördjupar elevens kunskaper inom ämnet. En konsekvens av 150-poängsnivåer är att det blir svårare för andra inriktningar och andra program att välja ämnet eftersom eleverna då behöver ett annat 50-poängsämne som väger upp. Alternativet

är att läsa både nivå 2 och 3 för att uppnå ett jämnt antal poäng. Skolverket gör dock bedömningen att 150-poängsnivåer i detta ämne är nödvändiga för att få plats med allt innehåll.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *dator- och kommunikationsteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *dator- och kommunikationsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Driftteknik

Skolverket föreslår att ämnet *driftteknik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet har tagits fram för att uppdatera yrkesutgången mot driftoperatör. Nivå 1, 100 poäng består av nuvarande kurs *avhjälpande underhåll 1*. Nivå 2, 100 poäng består av nuvarande *mät-, styr- och reglerkurser* med en anpassning mot vatten och värmeverk.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *energiteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *driftteknik*. Dessa lärare kommer att kunna ansöka om att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Eldistributionsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *eldistributionsteknik* består av nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng och är en sammanslagning av nuvarande sju kurser, *belysningsnät, högspänningsnät, lågspänningsnät, nät-och transformationsstationer, nätunderhållsarbete i stadsnät, nätunderhållsarbete i vindkraftnät* och *nätunderhållsarbete på luftledningsnät 0,4-24kV*. Innehållet i det nya ämnet *eldistributionsteknik* skiljer sig inte nämnvärt åt från nuvarande kurser.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *eldistributionsteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i *eldistributionsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Elektriska kretsar

Skolverket föreslår att ämnet *elektriska kretsar* består av nivå 1, 100 poäng och är ett resultat av den förändring som gjorts av nuvarande ämne *ellära*. Ämnet *ellära* kommer fortsättningsvis ha en nivå, *ellära*, nivå 1, 100 poäng, som motsvaras av nuvarande kurs *praktisk ellära*. *Ellära 2* utgår. Ämnet *elektriska kretsar* blir ett introduktionsämne till *ellära*, nivå 1.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *ellära* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *elektriska kretsar*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Elektronik

Skolverket föreslår att ämnet *elektronik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och består av delar av nuvarande kurser *elektronik- och mikrodatorteknik* samt *provning och kontrollarbete* från ämnena *elektronik och elektronikproduktion*. Det har under flera år varit få elever som läst dessa kurser. Skolverket föreslår därför en uppdatering av ämnet som en anpassning till nuvarande behov.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *elektronik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *elektronik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Elektronikproduktion

Skolverket föreslår att ämnet *elektronikproduktion* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet innehåller delar av nuvarande kurser *elektronik- och mikrodatorteknik* samt *provning och kontrollarbete* från ämnena *elektronik och elektronikproduktion*. Det har under flera år

varit få elever som läst dessa kurser. Skolverket föreslår därför en uppdatering av ämnet som en anpassning till nuvarande behov.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *elektronikproduktion* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *elektronikproduktion*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Ellära

Skolverket föreslår att ämnet *ellära* består av nivå 1, 100 poäng och ersätter delar av nuvarande kurs *praktisk ellära*. Ämnet *ellära*, nivå 1 kommer att bli den kurs som Elsäkerhetsverket och Elbranschens centrala yrkesnämnd (ECY) har som krav för auktorisation B (tillsammans med *installationsteknik* nivå1). Delar av innehållet i ”praktisk ellära” flyttas till *installationsteknik*, nivå 1, 100 poäng. Experterna har i samråd med ECY och branschen föreslagit detta för att på så sätt renodla ämnet *ellära* mer.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *ellära* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *ellära*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Elmotordrivsystem

Skolverket föreslår att ämnet *elmotordrivsystem* består av nivå 1, 100 poäng och har endast uppdaterats utifrån ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *elmotordrivsystem* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *elmotordrivsystem*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Elmätteknik

Skolverket föreslår att ämnet *elmätteknik* består av nivå 1, 100 poäng och kommer att finnas kvar som eget ämne men delar av dagens innehåll går upp i det nya ämnet *elektronik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *elmätteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *elmätteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Elteknik

Skolverket föreslår att ämnet *elteknik* består av nivå 1, 100 poäng och är ett programgemensamt ämne som ersätter kursen *elektromekanik*. Innehållet är liknande men ämnet har bytt namn för att ha samma namn som inriktningen. Ämnet ger en översikt över inriktningen *elteknik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *elektroteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *elteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Elteknik – järnväg

Skolverket föreslår att ämnet *elteknik – järnväg* består av nivå 1, 200 poäng är ett nytt ämne som har sitt ursprung i form av en kurs från nuvarande ämne *järnvägsteknik*. Innehållet är uppdaterat utifrån ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *järnvägsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i ämnet *elteknik – järnväg*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Energiteknik

Skolverket föreslår att ämnet *energiteknik* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng och har uppdaterats enligt modellen för ämnesbetyg. En förändring som skett är att kemiavsnittet har flyttats till ämnet *miljö- och vattenteknik*. Skolverket bedömer att

en konsekvens av den flytten kommer att underlätta lärarbehörigheten i ämnet *energiteknik*. Detta eftersom många lärare haft svårt att uppvisa behörighet då de läst för lite kemi.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *energiteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *energiteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Eventteknik

Skolverket föreslår att ämnet *eventteknik* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng och har endast uppdaterats utifrån ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *eventteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *eventteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Fastighetssystem

Skolverket föreslår att ämnet *fastighetssystem* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng ersätter ämnet *fastighetsautomation* för inriktningen *elteknik* då ämnet *fastighetsautomation* är mer anpassad för VVS- och programmet. Det nya ämnet *fastighetssystem* är tänkt att bredda blivande elektrikers kunskaper inom fastigheters olika system och dess enheter vilket idag har identifieras som en brist som Skolverket har fångat upp i sina nätverk.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *fastighetsautomation* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fastighetssystem*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Industriautomation

Skolverket föreslår att ämnet *industriautomation* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och har endast uppdaterats utifrån ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *industriautomation* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *industriautomation*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Industriell informationsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *industriell informationsteknik* består av nivå 1, 100 poäng föreslås som nytt ämne. Det var tidigare en kurs inom ämnet *dator- och kommunikationsteknik*. Bedömningen är att innehållet inte passar in i det nya ämnet *dator- och kommunikationsteknik* och Skolverket föreslår därför att ämnet delas. Det nya ämnet *industriell informationsteknik* har i princip samma innehåll som nuvarande kurs med samma namn men med några tekniska uppdateringar.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *dator- och kommunikationsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *industriell informationsteknik*. Dessa lärare kommer få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Installationsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *installationsteknik* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet innehåller delar av nuvarande kurs *praktisk ellära* samt delar av nuvarande kurs *elkraftteknik*. *Installationsteknik* nivå 2, 100 poäng innehåller delar från nuvarande kurs *elinstallationer*. *Installationsteknik*, nivå 3 innehåller fördjupning och breddning i ämnet. Den största ändringen är att skrivningarna är gjorda för att få in mer förståelse för kontroll av elanläggningar samt öppna för skolor att arbeta med renovering samt om- och tillbyggnad på ett bättre sätt än tidigare. Det ska också ge en djupare kunskap inom ämnet samt trycka mer på säkerhet vid arbete med elinstallationer.

Nuvarande kurser *kommunikationsnät* 1, 2 och 3 kommer att bilda ett nytt ämne och lyfts därför ut ur nuvarande ämne *installationsteknik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *installationsteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *installationsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Kommunikationsnät

Skolverket föreslår att ämnet *kommunikationsnät* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet är en sammanslagning av nuvarande kurser *kommunikationsnät* 1, 2 och 3 från nuvarande ämne *installationsteknik*. *Kommunikationsnät* nivå 1 ger en bred grund för förståelse och installation av olika nät samt kommunikationen som går där.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *installationsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *kommunikationsnät*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Kraft- och värmeteknik

Skolverket föreslår att ämnet *kraft- och värmeteknik* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng och innehåller i princip samma kunskapsinnehåll som tidigare förutom att vattenrening och kemi är flyttat till ämnet *miljö- och vattenteknik*.

Skolverket bedömer att det blir enklare att få lärarbehörighet i ämnet när kemidelarna är flyttade, eftersom många lärare inte får ut sin behörighet för att de läst för lite kemi.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *kraft- och värmeteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *kraft- och värmeteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Miljö- och vattenteknik

Skolverket föreslår att ämnet *miljö- och vattenteknik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet består av innehåll från nuvarande kurser inom ämnet *vatten- och miljöteknik*. Kurserna *vatten- och miljöteknik*, *dricksvatten* och *förorenat vatten* skrivs om och går upp i det nya ämnet *miljö- och vattenteknik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämnet *vatten- och miljöteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *miljö- och vattenteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Nätverksadministration

Skolverket föreslår att ämnet *nätverksadministration* består av nivå 1, 100 poäng (finns i inriktningen) och nivå 2, 100 poäng (finns i programfördjupningen) och är ett nytt ämne med innehåll från kurser i nuvarande ämne *nätverksteknik*. Ämnet *nätverksadministration* har fokus mot server- och domänhantering samt mot mjukvara. Moln och virtualisering är nytt kunskapsinnehåll i detta ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *dator- och kommunikationsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i ämnet *nätverksadministration*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Nätverksteknologier

Skolverket föreslår att ämnet *nätverksteknologier* består av nivå 1, 100 poäng (finns i inriktningen) och nivå 2, 100 poäng (finns i programfördjupningen) och är en sammanslagning av kurserna *nätverksteknologier*, *nätverksäkerhet* och *administration av nätverks- och serverutrustning* från nuvarande ämne *nätverksteknik*. Ämnet *nätverksteknologier* handlar om att bygga och förstå samt administrera nätverk. På nivå 1 är det mer fokus på själva

nätverket och dess komponenter, på nivå 2 mer fokus mot att hålla nätverket säkert och administrera detsamma.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *dator-och kommunikationsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i ämnet *nätverksteknologier*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Processautomation

Skolverket föreslår att ämnet *processautomation* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och har endast uppdaterats utifrån ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *processautomation* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *processautomation*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Reservkraftsystem

Skolverket föreslår att ämnet *reservkraftsystem* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och består av innehåll från kursen *reservkraft* som idag är en kurs i ämnet *kraft- och värmeteknik*. Innehållet bildar ett eget ämne och lyfts därför bort från ämnet *kraft- och värmeteknik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *kraft-och värmeteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *reservkraftsystem*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Robotteknik

Skolverket föreslår att ämnet *robotteknik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet blir ett resultat av att nuvarande kurs *robotteknik* i ämnet *industriautomation* passar bättre som eget ämne och lyfts därför bort från ämnet *industriautomation* och bildar det nya ämnet *robotteknik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *industriautomation* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *robotteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Signalteknik – järnväg

Skolverket föreslår att ämnet *signalteknik – järnväg* består av nivå 1, 200 poäng och är ett nytt ämne som består av innehåll från nuvarande ämne *järnvägsteknik*. Innehållet är uppdaterat utifrån ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *järnvägsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *signalteknik – järnväg*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Solcellsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *solcellsteknik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet är nytt utifrån ett identifierat behov av ett ämne som behandlar solcellsteknik.

Elsäkerhetsverket pekar på att det sker många olyckor med solceller som är fel installerade. Skolverket gör bedömningen att efterfrågan på kompetens inom området kommer att öka och att blivande elektriker därför ska kunna välja ämnet *solcellsteknik*.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *solcellsteknik* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *solcellsteknik* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Styrteknik

Skolverket föreslår att ämnet *styrteknik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet är nytt efter identifierade behov att blivande elektriker behöver ha möjligheten att läsa *styrteknik*, något som saknas idag. Ämnet *styrteknik* ger yrkesutgången ”Industrielektriker” chansen att bli mer relevant och uppdaterad.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *mät-, styr- och reglerteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *styrteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Support och servicearbete

Skolverket föreslår att ämnet *support och servicearbete* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng och har endast uppdaterats utifrån ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *support och servicearbete* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *support och servicearbete*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Säkerhetssystem

Skolverket föreslår att ämnet *säkerhetssystem* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3 100 poäng. Det nya ämnet *säkerhetssystem* består av innehåll från nuvarande kurs *larm-, övervaknings- och säkerhetsteknik*. Ämnet ger grundkunskaper för olika säkerhetssystem.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *larm- och säkerhetsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *säkerhetssystem*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Tillämpad programmering

Läs vidare under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program*.

Vattenkraftteknik

Skolverket föreslår att ämnet *vattenkraftteknik* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng och har endast uppdaterats utifrån ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *vattenkraftteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *vattenkraftteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Vattenreningsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *vattenreningsteknik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och består av delar av nuvarande kurser *dricksvatten* och *rening av förorenat vatten* i ämnet *vatten- och miljöteknik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *vatten- och miljöteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *vattenreningsteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ämnen som utgår ur el- och energiprogrammet

Ämnena *hållbart samhälle*, 300 poäng, *medicinsk teknik*, 300 poäng och *marina elektroniksystem*, 100 poäng har inte haft några elever på el- och energiprogrammet sedan 2015. Skolverket gör därför bedömningen att ämnena bör utgå. Innehåll inom hållbarhet kommer att finnas mer programspecifikt i andra ämnen.

De väsentliga delarna från ämnet *verktyg och materialhantering*, 100 poäng skrivs in i de nya ämnena där det finns behov av den kunskapen.

Fordons- och transportprogrammet

Programstruktur

De programgemensamma ämnen som eleverna läser föreslås återfinnas i varierande grad även i den inriktning som eleverna väljer. På så sätt får eleverna läsa längre och mer sammanhållna ämnen under sin gymnasietid. Ett nytt programgemensamt ämne *fordon och transport* föreslås ersätta nuvarande två programgemensamma ämnen *fordons- och transportbranschen*, 200 poäng och *fordonsteknik*, 200 poäng. Skolverket föreslår att ämnesinnehållet i ämnet *fordonsteknik* moderniseras och läggs ihop med det andra programgemensamma ämnet *fordons- och transportbranschen* och resulterar i det nya ämnet *fordon och transport*. Denna revidering bedömer Skolverket stärker programmets helhet och sammanhang samt ger en bra grund för alla programmets elever oavsett val av inriktning andra året i utbildningen.

Fordon och transport

Skolverket föreslår att ämnet *fordon och transport* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng och behandlar fordons- och transportbranschens verksamhetsområden samt hur de organiseras och samverkar. Ämnet ger en orientering om olika arbetsområden och behandlar arbetsuppgifter inom fordons- och transportbranschens olika yrkesområden.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av nuvarande ämnen *fordons- och transportbranschen* eller *fordonsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fordon och transport* om de även har behörighet att undervisa i något av nuvarande ämnen:

- *personbilar – service och underhållsteknik*
- *lastbilar och mobila maskiner – service och underhållsteknik*
- *karosseriteknik*
- *lackeringsteknik*
- *transportteknik.*

Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ämnesplaner på fordons- och transportprogrammet presenteras under respektive inriktning

Inriktning personbil samt de ämnen i programfördjupningen som relaterar till aktuell inriktning

Ämnena inom inriktningen *personbilar* samt de ämnen som relaterar till inriktningen inom programfördjupningen har moderniserats och uppdaterats efter ämnesbetygsmodellen. Detta har bland annat inneburit att nuvarande ämne *el- och hybridfordonsteknik* föreslås utgå och att det aktuella ämnesinnehållet därmed integreras i alla ämnen inom området på i den utsträckning som det bedöms relevant. Skolverket identifierar ett behov av att branschen fortsätter att erbjuda yrkeslärare inom området fortbildning i ny teknik, eftersom teknikutvecklingen inom området fortsätter att utvecklas hela tiden.

Skolverket bedömer att detta inte påverkar lärarbehörigheten i aktuella ämnen i någon större utsträckning eftersom sökanden till lärarutbildningen från och med hösten 2025 med största sannolikhet har med sig yrkeserfarenhet inom el- och hybridfordon. Skolverket föreslår även ett ämne inom ett nytt område, ämnet *cykelteknik*. Ett sådant ämne har efterfrågats av cykelbranschen och av vissa skolhuvudmän. Ämnet är teknikintensivt och behandlar cyklar, elcyklar och elsparkcyklar.

ATV- och motorcykelteknik

Skolverket föreslår att ämnet *ATV- och motorcykelteknik* består av nivå 1, 200 poäng och behandlar service, underhåll, felsökning och reparationer av ATV och motorcyklar, deras konstruktion och funktion samt deras olika tilläggsutrustningar.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *ATV- och motorcykelteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *ATV- och motorcykelteknik*. Dessa lärare kommer få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Cykelteknik

Skolverket föreslår att ämnet *cykelteknik* består av nivå 1, 200 poäng och behandlar cykelbranschen och dess olika verksamheter. Ämnet behandlar även cyklarnas konstruktion, funktion och användningsområden samt service, underhåll och reparationer av cyklar, elcyklar och elsparkcyklar samt deras tilläggsutrustningar.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *cykelteknik* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *cykelteknik* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Hjulutrustningsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *hjulutrustningsteknik* består av nivå 1, 200 poäng och behandlar den teknik som berör fordons hjulutrustning och omfattar reparation och byte av däck, fälgar och hjul. Ämnet behandlar även material, arbetsmetoder, verktyg och andra hjälpmedel inom området.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *hjulutrustningsteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *hjulutrustningsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Husvagns- och husbilsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *husvagns- och husbilsteknik* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng och behandlar service, underhåll och reparation av husvagnar och husbilar och deras tilläggsutrustning samt deras uppbyggnad och funktion.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *husvagns- och husbilsteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *husvagns- och husbilsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Personbilar – reparations- och systemteknik

Skolverket föreslår att ämnet *personbilar – reparations- och systemteknik* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng och behandlar reparationer av fordonskomponenter och system i personbilar och lätta transportfordon. Ämnet behandlar även elsäkerhet vid arbete på eller i närheten av högvoltssystem i el- och hybridfordon. Innehåll från nuvarande ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* ingår i det nya ämnet. Ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* utgår därmed.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *personbilar – reparations- och systemteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *personbilar – reparations- och systemteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Personbilar – service och underhållsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *personbilar – service och underhållsteknik* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng och behandlar fordonsverkstaden som arbetsplats. Ämnet behandlar även funktion hos samt service och underhåll av personbilar och lätta transportfordon. Innehåll från nuvarande ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och

flerbränslefordonsteknik ingår i det nya ämnet. Ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* utgår därmed.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *personbilar – service och underhållsteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i *personbilar – service och underhållsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Personbilar – system och diagnosteknik

Skolverket föreslår att ämnet *personbilar – system- och diagnosteknik* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng och behandlar funktion samt felsökning, diagnos och reparationer i olika system i fordon. Ämnet behandlar även elsäkerhet vid arbete på eller i närheten av högvoltssystem i el- och hybridfordon. Innehåll från nuvarande ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* ingår i det nya ämnet. Ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* utgår därmed.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *personbilar – reparations- och systemteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *personbilar – system- och diagnosteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Inriktning lastbilar och mobila maskiner samt de ämnen i programfördjupningen som relaterar till aktuell inriktning

Ämnena inom inriktningen *lastbilar och mobila maskiner* samt de ämnen som relaterar till inriktningen inom programfördjupningen har moderniserats och uppdaterats efter ämnesbetygsmodellen. Detta har bland annat inneburit att ämne *el- och hybridfordonsteknik* föreslås utgå och att det aktuella ämnesinnehållet föreslås integreras i alla ämnen inom området på i den utsträckning som det bedöms relevant. Skolverket identifierar ett behov av att branschen fortsätter att erbjuda yrkeslärare inom området fortbildning i ny teknik, detta eftersom teknikutvecklingen inom området fortsätter att utvecklas hela tiden.

Skolverket föreslår även ett nytt ämne som har efterfrågats av branschen och av vissa skolhuvudmän, ämnet *anläggningsmaskinsteknik*. Ämnet är teknikintensivt och behandlar olika anläggningsmaskiner och deras tilläggsutrustning.

Anläggningsmaskinsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *anläggningsmaskinsteknik* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar olika typer av tilläggsutrustningar och maskinstyrningssystem för anläggningsmaskiner. Ämnet behandlar även service, underhåll, felsökning, reparationer och kalibrering av maskinstyrningssystem och system i tilläggsutrustningar.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *anläggningsmaskinsteknik* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *anläggningsmaskinsteknik* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Bussteknik

Skolverket föreslår att ämnet *bussteknik* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar service, felsökning och enklare reparationer av bussar och vanligt förekommande tilläggsutrustningar samt deras uppbyggnad och funktion.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *bussteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *bussteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Grönyte- och småmaskinsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *grönyte- och småmaskinsteknik* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar service, felsökning och reparationer av grönyte- och småmaskiner och deras olika redskap samt deras uppbyggnad och funktion.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *grönyte- och småmaskinsteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *grönyte- och småmaskinsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Lantbruksmaskinsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *lantbruksmaskinsteknik* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar service, felsökning och reparationer av vanligt förekommande fordon och redskap som används i lantbruket samt deras uppbyggnad och funktion.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lantbruksmaskinsteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *lantbruksmaskinsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Lastbilar och mobila maskiner – motorteknik

Skolverket föreslår att ämnet *lastbilar och mobila maskiner – motorteknik* består av nivå 1, 200 poäng och behandlar motorers funktion och konstruktion samt felsökning och reparationer av motorer i lastbilar och mobila maskiner. Innehåll från nuvarande ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* ingår i det nya ämnet. Ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* utgår därmed.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lastbilar och mobila maskiner – motorteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *lastbilar och mobila maskiner – motorteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Lastbilar och mobila maskiner – service och underhållsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *lastbilar och mobila maskiner – service och underhållsteknik* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng och behandlar fordonsverkstaden som arbetsplats. Ämnet behandlar även funktion hos samt service och underhåll av lastbilar och mobila maskiner. Innehåll från nuvarande ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* ingår i det nya ämnet. Ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* utgår därmed.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lastbilar och mobila maskiner – service och underhållsteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *lastbilar och mobila maskiner – service och underhållsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Lastbilar – reparations- och systemteknik

Skolverket föreslår att ämnet *lastbilar – reparations- och systemteknik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och behandlar reparationer av fordonskomponenter och system i lastbilar. Ämnet behandlar även elsäkerhet vid arbete på eller i närheten av högvoltssystem i el- och hybridfordon. Innehåll från nuvarande ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* ingår i det nya ämnet. Ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* utgår därmed.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lastbilar – reparations- och systemteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *lastbilar – reparations- och systemteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Lastbilar – system- och diagnosteknik

Skolverket föreslår att ämnet *lastbilar – system- och diagnosteknik* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng och behandlar funktion samt felsökning, diagnos och reparation i olika system i lastbilar. Ämnet behandlar även elsäkerhet vid arbete på eller i närheten av högvoltssystem i el- och hybridfordon. Innehåll från nuvarande ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* ingår i det nya ämnet. Ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* utgår därmed.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lastbilar – reparations- och systemteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *lastbilar – system- och diagnosteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Lastbilspåbyggnad – container och anläggning

Skolverket föreslår att ämnet *lastbilspåbyggnad – container och anläggning* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar felsökning och reparationer av chassiburen container- och anläggningspåbyggnad på lastbilar med tillhörande system och utrustning.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lastbilspåbyggnadsteknik* och har en yrkesbakgrund som omfattar container och anläggning kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *lastbilspåbyggnad – container och anläggning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Lastbilspåbyggnad – rundvirkestransporter

Skolverket föreslår att ämnet *lastbilspåbyggnad – rundvirkestransporter* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar felsökning och reparationer av chassiburen kranförsedd lastbilspåbyggnad för rundvirke med tillhörande utrustning.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lastbilspåbyggnadsteknik* och har en yrkesbakgrund som omfattar rundvirkestransporter kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *lastbilspåbyggnad – rundvirkestransporter*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Lastbilspåbyggnad – skåp

Skolverket föreslår att ämnet *lastbilspåbyggnad – skåp* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar felsökning och reparationer av chassiburna påbyggnadsskåp på lastbilar med tillhörande system och utrustning.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lastbilspåbyggnadsteknik* och har en yrkesbakgrund som omfattar skåp kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *lastbilspåbyggnad – skåp*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Lastbilspåbyggnad – tank och bulk

Skolverket föreslår att ämnet *lastbilspåbyggnad – tank och bulk* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar felsökning och reparationer av chassiburen tank- och bulkpåbyggnad med tillhörande utrustning på lastbilar.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lastbilspåbyggnadsteknik* och har en yrkesbakgrund som omfattar tank och bulk kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *lastbilspåbyggnad – container och anläggning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Mobila maskiner – reparations- och systemteknik

Skolverket föreslår att ämnet *mobila maskiner – reparations- och systemteknik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och behandlar reparationer av fordonskomponenter och system i mobila maskiner. Ämnet behandlar även elsäkerhet vid arbete på eller i närheten av högvoltssystem i el- och hybridfordon. Innehåll från nuvarande ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* ingår i det nya ämnet. Ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* utgår därmed.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *mobila maskiner – reparations- och systemteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *mobila maskiner – reparations- och systemteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Mobila maskiner – system- och diagnosteknik

Skolverket föreslår att ämnet *mobila maskiner – system- och diagnosteknik* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng och behandlar funktion samt felsökning, diagnos och reparation i olika system på mobila maskiner. Ämnet behandlar även elsäkerhet vid arbete på eller i närheten av högvoltssystem i el- och hybridfordon. Innehåll från nuvarande ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* ingår i det nya ämnet. Ämnena *el- och hybridfordonsteknik* och *flerbränslefordonsteknik* utgår därmed.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *mobila maskiner – reparations- och systemteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *mobila maskiner – system- och diagnosteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skogsbruksmaskinsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *skogsbruksmaskinsteknik* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar service, felsökning och reparationer av olika skogsbruksmaskiner och deras tilläggsutrustning samt deras uppbyggnad och funktion.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *skogsbruksmaskinsteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *skogsbruksmaskinsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Truckteknik

Skolverket föreslår att ämnet *truckteknik* består av nivå 1, 200 poäng och behandlar olika truckar och tilläggsutrustningar samt deras användningsområden. Ämnet behandlar även service, felsökning och reparationer av olika truckar och tilläggsutrustningar.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *truckteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *truckteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Inriktning fordonsskadeteknik och lackering samt de ämnena i programfördjupningen som relaterar till aktuell inriktning

Inriktningen *karosseri och lackering* föreslås byta namn till *fordonsskadeteknik och lackering* då det bedöms vara en mer modern och relevant benämning på den aktuella inriktningen. Utifrån Skolverkets bedömning kommer det föreslagna namnet på inriktningen göra inriktningens innehåll tydligare än i dag för avnämare, elever och skolhuvudmän. Benämningen fordonsskadeteknik öppnar för alla typer av fordon på ett tydligare och mindre begränsande sätt än i dag och möjliggör fördjupningar för olika fordonsslag inom utbildningen. Dessutom är benämningen mer vedertagen i branschen och därför även mer anpassad till framtida yrkesutövning. Skolverket ser dock att förslaget att ändra inriktningens namn leder till att enskilda huvudmäns tillstånd behöver revideras. Det

innebär även att alla skolhuvudmän behöver uppdatera sin egen information om utbildningen.

Ämnena inom inriktningen *fordonsskadeteknik och lackering* samt de ämnen som relaterar till inriktningen inom programfördjupningen har moderniserats och uppdaterats efter ämnesbetygsmodellen och elevers framtida kompetensbehov inom de aktuella yrkesområdena. Syftet är att stärka elevernas möjlighet att vara anställningsbara på en modern fordonsskadeteknikverkstad eller fordonslackeringsverkstad efter slutförd utbildning. Detta har bland annat inneburit att innehållet från nuvarande ämnen, ämnet karosseriteknik och ämnet lackeringsteknik, har delats upp i flera ämnen och innehållet har dessutom omarbetats utifrån kunskapsbehoven. Skolverket identifierar ett behov av att branschen erbjuder yrkeslärare inom området fortbildning i ny teknik och specifikt inom hantering av skadade el- och hybridfordon. Skolverket föreslår utöver ovanstående ett nytt ämne som har efterfrågats av branschen och av vissa skolhuvudmän, ämnet fordonsskadeteknik – plastreparationer. Ämnet är efterfrågat och kan med fördel även läsas av elever inom inriktningen *personbilar* eller *lastbilar och mobila maskiner*. Ämnet behandlar olika plaster som finns i fordon, olika reparations- och sammanfogningsmetoder av plaster samt den utrustning som krävs.

Fordonslackering

Skolverket föreslår att ämnet *fordonslackering* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng och behandlar våtlackering av fordonsdetaljer. Ämnet behandlar fordonslackeringsverkstaden som arbetsplats, arbetsprocessen för fordonslackering samt verktyg, utrustning och produkter som används.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lackeringsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fordonslackering*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fordonslackeringsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *fordonslackeringsteknik* består av nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 100 poäng och behandlar lackering av fordon och de olika arbetsmomenten vid uppbyggnad av lackskikten samt färglära, materiallära och skadeberäkning.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lackeringsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *fordonslackeringsteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fordonslackeringsteknik – småreparationer

Skolverket föreslår att ämnet *fordonslackeringsteknik – småreparationer* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar arbetsprocesser och arbetsmetoder för småreparationer av lackerade ytor på fordon samt uppbyggnaden av lackskikt och efterbehandling.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lackeringsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *fordonslackeringsteknik – småreparationer*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fordonsskadereparationer

Skolverket föreslår att ämnet *fordonsskadereparationer* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng och behandlar fordonsskadereparationer av fordonsdetaljer. Ämnet behandlar fordonsskadeverkstaden som arbetsplats och arbetsprocessen för fordonsskadereparationer samt materiallära och produkter, verktyg och utrustning som används.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *karosseriteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *fordonsskadereparationer*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fordonsskadeteknik

Skolverket föreslår att ämnet *fordonsskadeteknik* består av nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 100 poäng och behandlar diagnos och reparationer av chassi- och karosseriskador samt de arbetsmetoder, verktyg och utrustning som används i arbetet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *karosseriteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *fordonsskadeteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fordonsskadeteknik – plastreparationer

Skolverket föreslår att ämnet *fordonsskadeteknik – plastreparationer* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och behandlar arbetsprocesser och arbetsmetoder för reparationer av olika typer av fordonsdetaljer i plast. Ämnet behandlar även olika plastmaterial och deras egenskaper samt verktyg och utrustning för plastreparationer.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *fordonsskadeteknik – plastreparationer* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behörig att undervisa i ämnet *fordonsskadeteknik – plastreparationer* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Fordonsskadeteknik – småreparationer

Skolverket föreslår att ämnet *fordonsskadeteknik – småreparationer* behandlar arbetsprocesser och arbetsmetoder för småreparationer av mindre plåtskador på begränsade ytor på fordon.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *karosseriteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *fordonsskadeteknik – småreparationer*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Inriktning transport samt de ämnen i programfördjupningen som relaterar till aktuell inriktning

Ämnena inom inriktningen *transport* samt de ämnen som relaterar till inriktningen inom programfördjupningen har moderniserats och uppdaterats efter ämnesbetygsmodellen och framtida kompetensbehov inom de aktuella yrkesområdena. I syfte att stärka elevernas möjlighet att vara anställningsbara så har ett flertal av de nya ämnena varit föremål för samråd med Transportstyrelsen. Syftet är att eleverna ska få möjlighet att tillgodogöra sig olika körkortsbehörigheter och yrkesförarkompetens för gods- eller persontransporter under sin utbildning. En del mindre lag- och förordningsändringar⁵⁰ har redan genomförts och Transportstyrelsens föreskrifter behöver därför revideras utifrån de nya ämnena som föreslås. Transportstyrelsens föreskrifter är föremål för en egen remiss.

Skolverket föreslår en uppdelning av innehållet i nuvarande godshanteringsämnen där truck, hjullastare och fordonsmonterad kran blir separata ämnen. Avsikten är att skapa en större flexibilitet för skolhuvudmännen och eleverna samt att underlätta lärarrekryteringen genom att ämnena blir mer tydligt avgränsade än motsvarande ämnen idag. Vidare föreslår Skolverket ett antal ämnen som syftar till att ersätta innehållet i nuvarande ämnen godstransporter, kursen godstransporter – specialisering. De aktuella ämnena, till exempel, *godstransporter – distribution och fjärr* föreslås nu avgränsas utifrån respektive typ av transport.

⁵⁰ Lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens, förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens och körkortsförordningen (1998:980).

Detta är till följd av att Skolverket har beslutat att inte ta fram ämnen med motsvarande specialiseringsmöjligheter samt att denna lösning med mer avgränsade ämnen utifrån olika godstransporttyper bedöms underlätta för yrkeslärare att bli behöriga i dessa ämnen.

Djurtransporter

Skolverket föreslår att ämnet *djurtransporter* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar yrkesmässiga djurtransporter. Det behandlar dels förarutbildning för att framföra de olika fordon som används för godstransporter på väg, dels säker hantering av de djur som transporteras.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *godstransporter* och har en yrkesbakgrund som omfattar djurtransporter kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *djurtransporter*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Flygplatsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *flygplatsteknik* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng och behandlar flygplatsen som arbetsplats och de olika verksamheter som förekommer på en flygplats. I ämnet behandlas även olika arbetsområden och arbetsuppgifter samt säkerhets- och miljöaspekter.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *flygplatsteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *flygplatsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Fordonskombinationer – godstransporter

Skolverket föreslår att ämnet *fordonskombinationer – godstransporter* består av nivå 1, 200 poäng och behandlar yrkesmässiga vägtransporter av gods med fordonkombinationer. Det omfattar dels förarutbildning för att framföra de olika fordon som används för godstransporter på väg, dels säker hantering av det gods som transporteras.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *transportteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fordonskombinationer – godstransporter*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fordonskombinationer – persontransporter

Skolverket föreslår att ämnet *fordonskombinationer – persontransporter* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar yrkesmässiga persontransporter med fordonkombinationer. Det omfattar dels förarutbildning för att framföra fordonkombinationer som används för persontransporter på väg, dels säker och trygg transport av passagerare och gods.

De lärare som idag är behöriga i ämnet *transportteknik* kommer att bli behöriga i det nya ämnet *fordonskombinationer – persontransporter*. Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *transportteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fordonskombinationer – persontransporter*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Godshantering – fordonsmonterad kran

Skolverket föreslår att ämnet *godshantering – fordonsmonterad kran* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar godshantering med hjälp av kranar och olika lyftredskap. Det behandlar också lastning och lossning av gods samt lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesmässig godshantering.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *godshantering* och har en yrkesbakgrund som omfattar fordonsmonterad kran kommer att kunna bli behöriga att

undervisa i det nya ämnet *godshantering – fordonsmonterad kran*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Godshantering – hjullastare

Skolverket föreslår att ämnet *godshantering – hjullastare* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar godshantering med hjälp av hjullastare och olika typer av lastbärare. Det behandlar också lastning och lossning av gods samt lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesmässig godshantering.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *godshantering* och har en yrkesbakgrund som omfattar hjullastare kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *godshantering – hjullastare*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Godshantering – truck

Skolverket föreslår att ämnet *godshantering – truck* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och behandlar godshantering med hjälp av truckar och olika typer av lastbärare. Det behandlar också lastning och lossning av gods samt lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesmässig godshantering.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *godshantering* och har en yrkesbakgrund som omfattar truck kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *godshantering – truck*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Godstransporter

Skolverket föreslår att ämnet *godstransporter* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och behandlar yrkesmässig vägtransport av gods. Det behandlar dels förarutbildning på de olika fordon som används för godstransporter på väg, dels säker hantering av det gods som transporteras.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *godstransporter* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *godstransporter*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Godstransporter – anläggning

Skolverket föreslår att ämnet *godstransporter – anläggning* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar yrkesmässiga anläggningstransporter. Det behandlar dels förarutbildning för att framföra de olika fordon som används för godstransporter på väg, dels säker hantering av det gods som transporteras.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *godstransporter* och har en yrkesbakgrund som omfattar anläggning kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *godstransporter – anläggning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Godstransporter – container och återvinning

Skolverket föreslår att ämnet *godstransporter – container och återvinning* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar yrkesmässiga container- och återvinningstransporter. Det behandlar dels förarutbildning för att framföra de olika fordon som används för godstransporter på väg, dels säker hantering av det gods som transporteras.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *godstransporter* och har en yrkesbakgrund som omfattar container och återvinning kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *godstransporter – container och återvinning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Godstransporter – distribution och fjärr

Skolverket föreslår att Ämnet *godstransporter – distribution och fjärr* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar yrkesmässiga distributions- och fjärrtransporter. Det behandlar dels förarutbildning för att framföra de olika fordon som används för godstransporter på väg, dels säker hantering av det gods som transporteras.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *godstransporter* och har en yrkesbakgrund som omfattar distribution och fjärr kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *godstransporter – distribution och fjärr*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Godstransporter – skog

Skolverket föreslår att ämnet *godstransporter – skog* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar yrkesmässiga skogstransporter. Det behandlar dels förarutbildning för att framföra de olika fordon som används för godstransporter på väg, dels säker hantering av det gods som transporteras.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *godstransporter* och har en yrkesbakgrund som omfattar skog kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *godstransporter – skog*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Godstransporter – specialtransport

Skolverket föreslår att ämnet *godstransporter – specialtransport* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar yrkesmässiga specialtransporter med mått eller vikt som avviker från vad som allmänt tillåts på väg. Det behandlar dels förarutbildning för att framföra de olika fordon som används för specialtransporter på väg, dels säker hantering av det gods som transporteras.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *godstransporter* och har en yrkesbakgrund som omfattar specialtransporter kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *godstransporter – specialtransporter*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Godstransporter – sug- och spolbil

Skolverket föreslår att ämnet *godstransporter – sug- och spolbil* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar yrkesmässiga sug- och spolbilstransporter. Det behandlar dels förarutbildning för att framföra de olika fordon som används för godstransporter på väg, dels säker hantering av det gods som transporteras.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande s ämne *godstransporter* och har en yrkesbakgrund som omfattar sug- och spolbil kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *godstransporter – sug- och spolbil*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Godstransporter – tank och bulk

Skolverket föreslår att ämnet *godstransporter – tank och bulk* behandlar yrkesmässiga tank- och bulktransporter. Det behandlar dels förarutbildning för att framföra de olika fordon som används för godstransporter på väg, dels säker hantering av det gods som transporteras.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *godstransporter* och har en yrkesbakgrund som omfattar tank och bulk kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *godstransporter – tank och bulk*. Dessa lärare kommer få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Lager och terminal

Skolverket föreslår att ämnet *lager och terminal* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng och behandlar olika logistikflöden, kopplingar mellan olika transportslag och hanteringsmetoder samt hur samspelet mellan dessa påverkar gods- och varuflöden. I ämnet behandlas också rationell lager- och terminalhantering samt de krav och regelverk som är kopplade till yrkesmässig lager- och terminalhantering.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lager och terminal* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *lager och terminal*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Persontransporter

Skolverket föreslår att ämnet *persontransporter* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 100 poäng och behandlar yrkesmässiga persontransporter med buss. Det omfattar förarutbildning på buss samt kommunikation, kundbemötande och säkerhet för passagerare.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *persontransporter* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *persontransporter*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Persontransporter – beställningstrafik

Skolverket föreslår att ämnet *persontransporter – beställningstrafik* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar yrkesmässig beställningstrafik med buss. Det omfattar förarutbildning på buss samt service och kundbemötande, säkerhet för passagerare och reseplanering.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *persontransporter – beställningstrafik* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behörig att undervisa i ämnet *persontransporter – beställningstrafik* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Persontransporter – sjuktransport

Skolverket föreslår att ämnet *persontransporter – sjuktransport* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar sjuktransporter. Det omfattar förarutbildning på fordon för sjuktransporter samt kommunikation, kundbemötande och säkerhet för passagerare.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *persontransporter – sjuktransport* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behörig att undervisa i ämnet *persontransporter – sjuktransport* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Persontransporter – skolskjutstrafik

Skolverket föreslår att ämnet *persontransporter – skolskjutstrafik* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar yrkesmässiga skolskjutstrafik. Det omfattar förarutbildning på fordon för skolskjutstrafik samt kommunikation, bemötande av barn och ungdomar och säkerhet för passagerare.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *persontransporter – skolskjutstrafik* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behörig att undervisa i ämnet *persontransporter – skolskjutstrafik* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Persontransporter – taxitrafik

Skolverket föreslår att ämnet *persontransporter – taxitrafik* består av nivå 1, 100 poäng och behandlar yrkesmässig taxitrafik. Det omfattar körning med fordon som används för taxitrafik samt service, kundbemötande och säkerhet för passagerare.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *persontransporter – taxitrafik* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behörig att undervisa i det nya ämnet *persontransporter – taxitrafik* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Snöfordon – service och underhållsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *snöfordon – service och underhållsteknik* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng och behandlar arbete och verksamhet i en fordonsverkstad inrättad för pistmaskiner och snöskotrar. Ämnet behandlar även funktion hos samt service och underhåll av pistmaskiner och snöskotrar. I ämnet ingår också elsäkerhet vid arbete på eller i närheten av högvoltssystem i el- och hybridfordon.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *snöfordonsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *snöfordon – service och underhållsteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Yrkestrafik

Skolverket föreslår att ämnet *yrkestrafik* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng och behandlar yrkesmässiga vägtransporter inom områdena persontransporter och godstransporter. Det behandlar även fordon som används inom dessa transportverksamheter samt framförande av fordon i trafik och säker hantering av det som transporteras.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *transportteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *yrkestrafik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ämnena som utgår ur fordons- och transportprogrammet

Fordonsteknik

Ämnet föreslås utgå och ersättas av det nya ämnet *fordon och transport*. Mer information finns under rubriken ämnet *fordon och transport*.

El- och hybridfordonsteknik

Ämnet föreslås utgå och det ämnesinnehåll som bedöms vara relevant för framtiden har fördelats ut och integrerats i de nya ämnena *fordon och transport*, *personbilar – service och underhållsteknik*, *personbilar – reparations och systemteknik*, *personbilar – system- och diagnosteknik*, *lastbilar och mobila maskiner – service och underhållsteknik*, *lastbilar och mobila maskiner – motorteknik*, *lastbilar – reparations och systemteknik*, *lastbilar – system- och diagnosteknik*, *mobila maskiner – reparations och systemteknik* och *mobila maskiner – system- och diagnosteknik*.

Flerbränslefordonsteknik

Ämnet föreslås utgå och det ämnesinnehåll som bedöms vara relevant för framtiden har fördelats ut och integrerats i de nya ämnena *fordon och transport*, *personbilar – service och underhållsteknik*, *personbilar – reparations och systemteknik*, *personbilar – system- och diagnosteknik*, *lastbilar och mobila maskiner – service och underhållsteknik*, *lastbilar och mobila maskiner – motorteknik*, *lastbilar – reparations och systemteknik*, *lastbilar – system- och diagnosteknik*, *mobila maskiner – reparations och systemteknik* och *mobila maskiner – system- och diagnosteknik*.

Marinmotorteknik

Ämnet föreslås utgå och ersätts inte eftersom ämnesinnehållet bedöms irrelevant för framtiden inom fordons- och transportprogrammets branschområden.

Reseproduktion och marknadsföring

Ämnet föreslås utgå och ersätts inte eftersom ämnesinnehållet bedöms irrelevant för det framtida rekryteringsbehovet inom fordons- och transportprogrammets branschområden.

Service och bemötande

Ämnet föreslås utgå och ersätts inte eftersom ämnesinnehållet bedöms irrelevant för det framtida rekryteringsbehovet inom fordons- och transportprogrammets branschområden. Ämnesinnehåll som berör *service och bemötande* är integrerat i ett flertal yrkesämnen som föreslås inom programmet, såväl inom det programgemensamma ämnet som inom inriktnings- och programfördjupningsämnena inom respektive branschområde.

Specifika ämnen som endast kan läsas inom kommunal vuxenutbildning (yrkesförarutbildningarna)

Skolverket föreslår specifika vux-ämnen som ska ingå i yrkesförarutbildningarna inom kommunal vuxenutbildning. Dessa ersätter nuvarande specifika vux-kurser och innehållet har därmed moderniserats och uppdaterats efter ämnesbetygsmodellen och framtida kompetensbehov inom de aktuella yrkesområdena. Skolverket föreslår också ett förkunskapskrav om körkortsbehörighet B (personbil) till ämnet *yrkestrafik – vux*. Förkunskapskravet är utformat på samma vis för nuvarande kurs *yrkestrafik – vux* som nu ersätts genom ämnet *yrkestrafik – vux*. Syftet är att möjliggöra för eleverna att tillgodogöra sig olika körkortsbehörigheter och yrkesförarkompetens för gods- eller persontransporter under sin utbildning. Aktuella ämnen har varit föremål för samråd med Transportstyrelsen och ämnena medger en förkortad grundutbildning för yrkesförarkompetens⁵¹ tillsammans med andra ämnen⁵² inom de sammanhållna yrkesförarutbildningarna för buss eller lastbil alternativ lastbil med släp. En del mindre lag- och förordningsändringar har redan genomförts medan Transportstyrelsens föreskrifter behöver revideras utifrån de nya ämnena som föreslås. Transportstyrelsens föreskrifter är föremål för en egen remiss.

Yrkestrafik – vux

Skolverket föreslår att ämnet *yrkestrafik – vux* behandlar yrkesmässiga vägtransporter inom områdena persontransporter och godstransporter. Det behandlar även fordon som används i olika transportverksamheter och framförande av fordon i trafik samt säker hantering av det som transporteras. Förkunskapskrav för att få delta i ämnet är att eleven har körkort med behörigheten B.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *transportteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *yrkestrafik – vux*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ämnet godstransporter – vux

Ämnet *godstransporter – vux* behandlar yrkesmässig vägtransport av gods. Det behandlar dels förarutbildning på de olika fordon som används för godstransporter på väg, dels säker hantering av det gods som transporteras.

⁵¹ 4 kap. 2 § lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens.

⁵² Ämnet godshantering – truck eller godshantering – hjullastare samt ämnet godstransporter – distribution och fjärr eller godstransporter – anläggning eller godstransporter – skog eller godstransporter – container och återvinning eller godstransporter – tank och bulk eller godstransporter – specialtransport eller godstransporter – sug- och spolbil eller godstransporter – djur och fordonskombinationer – godstransporter.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *godstransporter* i kommunal vuxenutbildning kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *godstransporter – vux* i kommunal vuxenutbildning. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ämnet persontransporter – vux

Ämnet *persontransporter – vux* behandlar yrkesmässiga persontransporter med buss. Det omfattar förarutbildning på buss samt kommunikation, kundbemötande och säkerhet för passagerare.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *persontransporter* i kommunal vuxenutbildning kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *persontransporter – vux* i kommunal vuxenutbildning. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Frisör- och stylistprogrammet

Programstruktur

Skolverket föreslår att hantverksprogrammet upphör från och med 1 juli 2025 och myndigheten har därför den 16 september 2022 redovisat till Regeringskansliet förslag på hur hantverksprogrammets nuvarande utbildningsinnehåll för samtliga inriktningar kan tas omhand inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. I regeringsredovisningen föreslår Skolverket att nuvarande inriktning frisör, barberare och hår- och makeupstylist på hantverksprogrammet blir ett nytt nationellt program med namnet frisör- och stylistprogrammet. Programmet föreslås ha de tre inriktningarna *barberare*, *frisör* och *hår- och makeupstylist*. Huruvida Skolverkets förslag till regeringen, som remitterades våren 2022, genomförs beror på om regeringen beslutar att gå vidare med förslaget. I denna remiss utgår Skolverket från förslaget i regeringsredovisningen och föreslår därmed programstruktur samt ämnesplaner för det föreslagna nya programmet frisör- och stylistprogrammet.

Ämnena *entreprenörskap* och *hårvård och salongs-kunskap* föreslås bli programgemensamma ämnen för frisör- och stylistprogrammet. Det nya ämnet *entreprenörskap* motsvarar det nuvarande ämnet *entreprenörskap* på hantverksprogrammet. Det föreslagna programgemensamma ämnet *hårvård och salongs-kunskap* innehåller kunskaper samt tekniker och metoder som är gemensamma inom programmets alla inriktningar. Det innebär bland annat att ämnets syfte, mål och betygskriterier specifikt beskriver yrkeskunskaper som programmet utbildar för. Vad undervisningens ska omfatta blir tydligare konkretiserat för läraren och resultatet blir en tydligare styrning i undervisningen, vilket bör bidra till en ökad likvärdighet i undervisningen och även en ökad likvärdighet i bedömning och betygsättning.

Frisör- och stylistprogrammet föreslås bestå av tre inriktningar:

- *frisör*
- *barberare*
- *hår- och makeupstylist*.

Inom inriktningarna föreslås omfattningen av poäng i yrkesämnena vara högre än de 100 poängen i nuvarande inriktning *frisör, barberare och hår- och makeupstylist* på dagens hantverksprogram. Det innebär att poängomfattningen ökar inom respektive inriktning och därmed blir obligatoriska för huvudman att anordna.

Skolverket föreslår en viss skillnad i poängomfattningen för yrkesämnena mellan *barberare* och *frisör*. De arbetsmoment som arbetsgivarna efterfrågar inom barberaryrket har en mindre omfattning än arbetsmoment inom frisöryrket. Detta visar sig bland annat i

branschens yrkesprov och därför finns en skillnad i poängomfattning mellan yrkesämnena inom barberare och frisör.

Ämnesplaner på frisör- och stylistprogrammet

Barberare – teknik

Skolverket föreslår att ämnet *barberare – teknik* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnet bygger på ämnet *hårvård och salongs-kunskap*, nivå 1. I ämnet föreslås eleverna i huvudsak träna grundläggande tekniker för yrkesutövande som barberare. I ämnets centrala innehåll återfinns delar från nuvarande barberarkurser samt delar av centralt innehåll från nuvarande kurs *material och miljö*. Ämnet finns i sin helhet under inriktningen *barberare*.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och med bakgrund inom barberaryrket kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *barberare – teknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Barberare – fördjupning

Skolverket föreslår att ämnet *barberare – fördjupning* består av nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng, nivå 3, 200 poäng och nivå 4, 100 poäng. Ämnet bygger på ämnet *barberare – teknik*. I ämnet föreslås eleverna i huvudsak utveckla sin förmåga att utföra salongsarbete och barberarbehandlingar på kunder samt utföra moment inom yrkesprovet. I ämnets centrala innehåll återfinns delar från nuvarande barberarkurser samt delar av centralt innehåll från nuvarande kurser *material och miljö* samt *tradition och utveckling*. Nivå 1 och 2 finns under inriktningen *barberare* och nivå 3 och 4 finns i programfördjupningen.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och med bakgrund inom barberaryrket kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *barberare – fördjupning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Frisör – behandling

Skolverket föreslår att ämnet *frisör – behandling* består av nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng, nivå 3, 200 poäng och nivå 4, 100 poäng. Ämnet bygger på ämnet *frisör – teknik*. I ämnet föreslås eleverna i huvudsak utveckla sin förmåga att utföra salongsarbete och frisörbehandlingar på kunder. I ämnets centrala innehåll återfinns delar från nuvarande frisörkurser samt delar av centralt innehåll från nuvarande kurser *material och miljö* samt *tradition och utveckling*. Nivå 1, 2 och 3 finns under inriktningen *frisör* och nivå 4 finns i programfördjupningen.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och med bakgrund inom frisöryrket kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *frisör – behandling*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Frisör – fördjupning

Skolverket föreslår att ämnet *frisör – fördjupning* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Ämnet bygger på ämnet *frisör – fördjupning*, nivå 3. I ämnet föreslås eleverna i huvudsak vidareutveckla sin förmåga att utföra salongsarbete och frisörbehandlingar på kunder samt utföra moment inom yrkesprov. I ämnets centrala innehåll återfinns delar från nuvarande frisörkurser samt delar av centralt innehåll från nuvarande kurser *material och miljö* samt *tradition och utveckling*. Hela ämnet finns i programfördjupningen.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och med bakgrund inom frisöryrket kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *frisör – fördjupning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Frisör – teknik

Skolverket föreslår att ämnet *frisör – teknik* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnet bygger på ämnet *hårvård och salongs-kunskap*, nivå 1. I ämnet föreslås eleverna i huvudsak träna grundläggande tekniker för yrkesutövande inom frisör. I ämnets centrala innehåll återfinns delar från nuvarande frisörkurser samt delar av centralt innehåll från nuvarande kurs *material och miljö*. Ämnet finns i sin helhet under inriktningen *frisör*.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och med bakgrund inom frisöryrket kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *frisör - teknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Hårstyling och makeupteknik

Skolverket föreslår att ämnet *hårstyling och makeupteknik* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnet bygger på ämnet *hårvård och salongs-kunskap*, nivå 1. I ämnet föreslås eleverna i huvudsak träna grundläggande tekniker för yrkesutövande inom hårstyling och makeup. I ämnets centrala innehåll återfinns delar från nuvarande hår- och makeupstylistkurser samt delar av centralt innehåll från nuvarande kurs *material och miljö*. Hela ämnet återfinns i inriktningen *hår- och makeupstylist*.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och med bakgrund inom hår- och makeupstylist kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *hårstyling och makeupteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Hår- och makeupstylist

Skolverket föreslår att ämnet *hår- och makeupstylist* består av nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng, nivå 3, 200 poäng och nivå 4, 100 poäng. Ämnet bygger på ämnet *hårstyling och makeupteknik*. I ämnet föreslås eleverna i huvudsak utveckla sin förmåga att utföra hårstyling och makeup på kunder och modeller. I ämnets centrala innehåll återfinns delar från nuvarande hår- och makeupstylistkurser samt delar av centralt innehåll från nuvarande kurser *material och miljö* samt *tradition och utveckling*. Nivå 1, 2 och 3 finns under inriktningen *hår- och makeupstylist* och nivå 4 finns i programfördjupningen.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och med bakgrund inom hår- och makeupstylist kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *hår- och makeupstylist*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Hårstylist och makeupartist

Skolverket föreslår att ämnet *hårstylist och makeupartist* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Ämnet bygger på ämnet *hår- och makeupstylist*, nivå 3. I ämnet föreslås eleverna i huvudsak vidareutveckla sin förmåga att utföra hårstyling och makeup på kunder och modeller samt utföra moment som ingår inom yrkesprovet. I ämnets centrala innehåll återfinns delar från nuvarande hår- och makeupstylistkurser samt delar av centralt innehåll från nuvarande kurser *material och miljö* samt *tradition och utveckling*. Ämnet finns i sin helhet i programfördjupningen.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och med bakgrund inom hår- och makeupstylist kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *hårstylist och makeupartist*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Hårvård och salongs-kunskap

Skolverket föreslår att ämnet *hårvård och salongs-kunskap* omfattar nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 200 poäng och är ett nytt programgemensamt ämne. Det centrala innehållet i nivå 1

består av yrkenas gemensamma grundkunskaper och tekniker. Nivå 2 kan riktas mer yrkesspecifikt mot respektive yrkesområde, barberare, frisör eller makeupstylist. Nivå 2 i ämnet *hårvård och salongs-kunskap* kan med fördel läsas parallellt med respektive yrkesområdes andra yrkesämnen.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och med bakgrund inom något av yrkesområdena frisör, barberare eller hår- och makeupstylist kommer att kunna bli behörighet i det nya ämnet *hårvård och salongs-kunskap*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ämnena som utgår ur frisör- och stylistprogrammet

Ämnena *hantverk* och *hantverkskunskap* är programgemensamma ämnena på dagens hantverksprogram och läses av samtliga elever på programmet, till exempel de som går inriktningen *frisör, barberare och hår- och makeupstylist*. Ämnena föreslås utgå men det centrala innehållet som är relevant för det nya programmet återfinns i de nya yrkesspecifika ämnesplanerna. I denna remiss redogör vi för hur ändringarna påverkar lärare som undervisar elever som läser till frisör, barberare och hår- och makeupstylist. Att dessa ämnena utgår påverkar dock även andra lärare, det vill säga lärare som idag undervisar i ämnena *hantverk* och *hantverkskunskap* för elever som läser hantverksprogrammets inriktningar *finsnickeri, florist, textil design* och *övriga hantverk*. Enligt Skolverkets förslag till regeringen den 16 september 2022 ska dessa inriktningar kunna bli riksrekryterande utbildningar med eget examensmål, om en huvudman ansöker och får tillstånd om att få bedriva en sådan utbildning. Skolverket planerar att ta fram nya yrkesämnen för yrkesområdena finsnickeri, florist och även för utbildningar inom dagens inriktning *övriga hantverk* som bedöms kunna ges som riksrekryterande utbildningar med egna examensmål såsom guldsmid. I de ämnena kommer det centrala innehållet från dagens ämnena *hantverk* och *hantverkskunskap* som är relevant för respektive yrkesområde återfinnas i de nya yrkesspecifika ämnesplanerna. Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämnena *hantverk* och *hantverkskunskap* ska kunna ansöka om att uppdatera sin legitimation på samma sätt som redovisas för lärare inom utbildningar till frisör, barberare och hår- och makeupstylist. Ämnesplaner för de hantverksutbildningar som inte ingår i frisör- och stylistprogrammet remitteras vid tredje remissomgången som är vid årsskiftet 2023/2024. Ämnesplaner inom inriktningen *textil design* återfinns under estetiska programmet. Detta eftersom Skolverket föreslår till regeringen att inriktningen flyttas till estetiska programmet. Inriktningen *textil design* kan även bli föremål för riksrekryterande utbildning med eget examensmål. Då kommer ytterligare yrkesämnen att tas fram på samma sätt som beskrivits ovan.

Beskrivning av eventuella alternativa lösningar

Förslaget i sin helhet och motiveringen till förslagen gällande nuvarande hantverksprogram kan läsas i Skolverkets redovisning till regeringen.⁵³

Försäljnings- och serviceprogrammet

Programstruktur

Försäljnings- och serviceprogrammet har inga inriktningar varför denna text endast handlar om ämnena inom den programgemensamma delen och programfördjupningen.

Det ska vara möjligt för eleverna att fördjupa sig ytterligare i de ämnena som ingår i den programgemensamma delen (*entreprenörskap, försäljning och kundservice, handel och information och kommunikation*), men det ska också vara möjligt att läsa nya ämnena som kan bredda utbildningen för eleverna, till exempel *administration, besöksnäringen, exponering, färskvaror och*

⁵³ Skolverket uppdrag om att lämna förslag till åtgärder som rör hantverksprogrammet. Se avsnitt 3.4 sidan 56 i regeringsredovisningen gällande förslag på åtgärder som rör hantverksprogrammet. Dnr: 2022:263

delikatesser, godshantering, inköp, logistik och personaladministration. Förslaget innehåller också ämnen som *företagsekonomi, ledarskap och organisation, möten och event* samt *moderna språk* för att ge möjlighet till en breddad utbildning.

Ämnesplaner utan större förändringar

Affärskommunikation, 1 nivå, 100 poäng

Försäljning och kundservice, 4 nivåer om 100 poäng vardera

Information och kommunikation, 2 nivåer om 100 poäng vardera

Förslagen innebär inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämnen *affärskommunikation, försäljning och kundservice* och *information och kommunikation* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnen med samma namn. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Ämnesplaner på försäljnings- och serviceprogrammet

Administration

Skolverket föreslår att ämnet *administration* delas upp i två nya ämnen, *administration*, nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng samt *personaladministration*, nivå 1, 100 poäng. Kurserna *administration specialisering* och *receptions- och konferensservice* utgår. Kursen *administration specialisering* utgår då innehållet i kursen återfinns i andra ämnen såsom *administration, information och kommunikation* samt *personaladministration*. Kursen *receptions- och konferensservice* ersätts av ämnet *möten och event*, nivå 1, 100 poäng från hotell- och turismprogrammet och återfinns i programfördjupningen.

Nuvarande ämne *administration* är bedömt som problematiskt av både UHR inför antagning till yrkeslärarutbildningen och Skolverkets enhet för lärarlegitimation. Ämnet är för brett och omfattar för många olika delar för att det ska vara troligt att en och samma person har kunskaper motsvarande SeQF nivå 5 i hela ämnet. En lösning har då varit att dela nuvarande ämne i två nya ämnen, *administration* respektive *personaladministration*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *administration* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *administration*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Exponering

Skolverket föreslår att ämnet *exponering* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng är ett nytt ämne och ersätter tidigare ämnet *utställning och design*. Ämnet *exponering* speglar bättre branschens behov och gör det tydligare vad ämnets innehåll ska bestå av.

Ämnet *exponering* kommer att finnas i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *utställningsdesign* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *exponering*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Handel

Skolverket föreslår att ämnet *handel* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Ämnet är ett resultat av en delning av det befintliga ämnet *handel*. Nivå 1 och 2 finns i den programgemensamma delen och nivå 3 i programfördjupningen

Nuvarande ämne *handel* är bedömt som problematiskt av både UHR inför antagning till yrkeslärarutbildningen och Skolverkets enhet för lärarlegitimation. Ämnet är för brett och omfattar för många olika delar för att det ska vara troligt att en och samma person har kunskaper motsvarande SeQF nivå 5 i hela ämnet. En lösning har då varit att dela

nuvarande ämne i tre nya ämnen, *handel*, *handel och hållbar utveckling* respektive *praktisk marknadsföring*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *handel* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *handel*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Handel och hållbar utveckling

Skolverket föreslår att ämnet *handel och hållbar utveckling*, består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet är ett resultat av delningen av det befintliga ämnet *handel*. Nivå 1 i ämnet finns i den programgemensamma delen och nivå 2 i programfördjupningen.

Nuvarande ämne *handel* är bedömt som problematiskt av både UHR inför antagning till yrkeslärarutbildningen och Skolverkets enhet för lärarlegitimation. Ämnet är för brett och omfattar många olika delar vilket medför att det inte är troligt att en och samma person har kunskaper motsvarande SeQF nivå 5 i hela ämnet. En lösning har då varit att dela nuvarande ämne i tre nya ämnen, *handel*, *handel och hållbar utveckling* respektive *praktisk marknadsföring*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *handel* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *handel och hållbar utveckling*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Inköp

Skolverket föreslår att ämnet *inköp* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet är ett resultat av delningen av det befintliga ämnet *inköp och logistik*. Ämnet finns i programfördjupningen.

Nuvarande ämne *inköp och logistik* är bedömt som problematiskt av både UHR inför antagning till yrkeslärarutbildningen och Skolverkets enhet för lärarlegitimation. Ämnet är för brett och omfattar många olika delar vilket medför att det inte är troligt att en och samma person har kunskaper motsvarande SeQF nivå 5 i hela ämnet. En lösning har då varit att dela nuvarande ämne i två nya ämnen, *inköp* respektive *logistik*.

En tydligare uppdelning av ämnen gör det enklare att skapa yrkespaket för vuxenutbildningen och introduktionsprogrammen samt skapar tydligare yrkesutgångar.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *inköp och logistik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *inköp*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Logistik

Skolverket föreslår att ämnet *logistik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2 100 poäng. Ämnet är ett resultat av delningen av det befintliga ämnet *inköp och logistik*. Ämnet finns i programfördjupningen.

Nuvarande ämne *inköp och logistik* är bedömt som problematiskt av både UHR inför antagning till yrkeslärarutbildningen och Skolverkets enhet för lärarlegitimation. Ämnet är för brett och omfattar många olika delar vilket medför att det inte är troligt att en och samma person har kunskaper motsvarande SeQF nivå 5 i hela ämnet. En lösning har då varit att dela nuvarande ämne i två nya ämnen, *inköp* respektive *logistik*.

En tydligare uppdelning av ämnen gör det enklare att skapa yrkespaket för vuxenutbildningen och introduktionsprogrammen samt skapar tydligare yrkesutgångar.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *inköp och logistik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *logistik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Personaladministration

Skolverket föreslår att ämnet *personaladministration* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet är ett resultat av delningen av det befintliga ämnet *administration*. Ämnet finns i programfördjupningen.

Nuvarande ämne *administration* är bedömt som problematiskt av både UHR inför antagning till yrkeslärarutbildningen och Skolverkets enhet för lärarlegitimation. Ämnet är för brett och omfattar många olika delar vilket medför att det inte är troligt att en och samma person har kunskaper motsvarande SeQF nivå 5 i hela ämnet. En lösning har då varit att dela nuvarande ämne i två nya ämnen, *administration* respektive *personaladministration*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *administration* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *personaladministration*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Praktisk marknadsföring

Skolverket föreslår att ämnet *praktisk marknadsföring* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet är ett resultat av delningen av det befintliga ämnet *handel*. Nivå 1 i ämnet finns i den programgemensamma delen och nivå 2 i programfördjupningen.

Nuvarande ämne *handel* är bedömt som problematiskt av både UHR inför antagning till yrkeslärarutbildningen och Skolverkets enhet för lärarlegitimation. Ämnet är för brett och omfattar många olika delar vilket medför att det inte är troligt att en och samma person har kunskaper motsvarande SeQF nivå 5 i hela ämnet. En lösning har då varit att dela nuvarande ämne i två nya ämnen, *handel* respektive *praktisk marknadsföring*.

En tydligare uppdelning av ämnen gör det enklare att skapa yrkespaket för vuxenutbildningen och introduktionsprogrammen samt skapar tydligare yrkesutgångar.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *handel* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *praktisk marknadsföring*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Hotell- och turismprogrammet

Programstruktur

Hotell- och turismprogrammet har inga inriktningar varför denna text endast handlar om programfördjupningen. Skolverket föreslår att det för den enskilda skolan kommer det finnas 500 poäng från programfördjupningen för att anpassa utbildningen till lokala behov och efterfrågan från arbetsliv och eleverna. Till det kommer elevernas individuella val om 200 poäng.

Det ska vara möjligt för eleverna att fördjupa sig ytterligare i de ämnen som ingått i det programgemensamma blocket (*hållbar turism, logi och värdskap, möten och event och resor och destinationer*), men det ska också vara möjligt att läsa nya ämnen specifika för branschen, till exempel *frukost- och bufféserving, barteknik och ansvarfull alkoholservering, eventteknik, marknadsföring inom besöksnäringen och våningsservice*. Skolverkets förslag innehåller också ämnen som *företagsekonomi, ledarskap och organisation, moderna språk och praktisk psykologi*, för att ge möjlighet till en utvidgad utbildning.

Skolverket menar att förslaget dels ger eleverna en likvärdig grundutbildning om 900 programgemensamma poäng som är densamma för alla elever på programmet, dels en möjlighet att anpassa utbildningen till eleven och till lokal efterfrågan.

Ämnesplaner på hotell- och turismprogrammet

Aktiviteter och upplevelser

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *aktiviteter och upplevelser* som består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet är ett resultat av delning av det befintliga ämnet *aktiviteter och värdskap*. Ämnet är förlagt till programfördjupningen.

Det har länge funnit ett behov av ett ämne med ett ganska öppet innehåll som går att anpassa till lokala och regionala förutsättning för skolorna. Ämnet ger också möjlighet till individuell anpassning utifrån varje elevs intresse för olika aktiviteter och upplevelser.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *aktiviteter och värdskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *aktiviteter och upplevelser*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Besöksnäringen

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *besöksnäringen* som består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet är ett resultat av en delning av ämnet *aktiviteter och värdskap*. Ämnet finns i den programgemensamma delen.

Ämnet *besöksnäringen* är grunden i utbildningen på hotell- och turismprogrammet. Några av de andra ämnena föreslås ”bygga på” ämnet *besöksnäringen* för att ge eleverna ett gemensamt avstamp i utbildningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *aktiviteter och värdskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *besöksnäringen*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Frukost- och bufféserving

Skolverket föreslår att ämnet *frukost- och bufféserving* består av nivå 1, 100 poäng. Idag finns kursen *frukost- och bufféserving* under ämnet *serveringskunskap*. Ämnet föreslås ligga i programfördjupningen. Nuvarande kurs läses främst av elever på hotell- och turismprogrammet. Ämnet *frukost- och bufféserving* kan inte ingå i ämnet *serveringskunskap* eftersom ämnet *frukost- och bufféserving* behöver egna betygskriterier.

Genom att skapa det nya ämnet *frukost- och bufféserving* kommer elever på hotell- och turismprogrammet även fortsättningsvis att kunna läsa ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *serveringskunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *frukost- och bufféserving*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Hållbar turism

Skolverket föreslår att ämnet *hållbar turism* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Den nuvarande kursen *hållbar turism* finns i ämnesplanen *reseproduktion och marknadsföring* men föreslås i stället bli ett eget ämne. Nivå 1 läses programgemensamt och nivå 2 återfinns i programfördjupningen.

Hållbarhetsfrågor är något av det viktigaste inom besöksnäringen och att inte erbjuda eleverna ett ämne inom detta område vore att missa en kärnverksamhet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *reseproduktion och marknadsföring* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *hållbar turism*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Logi och värdskap

Skolverket föreslår att ämnet *logi och värdskap* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Det nuvarande ämnet *reception* byter namn till *logi och värdskap*.

Eleverna på programmet läser *logi och värdskep*, nivå 1 och nivå 2 programgemensamt och nivå 3 återfinns i programfördjupningen.

Ämnet får ett delvis nytt kunskapsområde för att visa att ämnet innehåller mer än receptionsarbete. Skolverket föreslår att eleverna läser två nivåer programgemensamt.

Nuvarande fyra kurser i ämnet *reception* ingår i det nya ämnet *logi och värdskep* som kommer ha tre nivåer. Ämnesplanen föreslås inte kunna ingå i examen tillsammans med ämnet *service och bemötande* eftersom en central del av ämnet *logi och värdskep* är just service och bemötande.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *reception* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *logi och värdskep*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Marknadsföring inom besöksnäringen

Skolverket föreslår att ämnet *marknadsföring inom besöksnäringen* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet innehåller delar av nuvarande kurser *marknadsföring och försäljning* och *reseproduktion och försäljning*. Det nya ämnet kommer återfinnas i programfördjupningen.

Marknadsföring är viktigt inom besöksnäringen och därför skapas det nya ämnet *marknadsföring inom besöksnäringen*. Ämnet får också ett namn som tydligt visar att det är just marknadsföring inom besöksnäringen till skillnad från till exempel handeln. Begreppet reseproduktion får inte samma fokus i det nya ämnet eftersom det är först i eftergymnasial utbildning som eleverna förväntas lära sig och kunna något om detta.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *reseproduktion och marknadsföring* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *marknadsföring inom besöksnäringen*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Möten och event

Skolverket föreslår att ämnet *möten och event* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Nuvarande ämnesplan *konferens och evenemang* byter namn till *möten och event*. Eleverna på programmet läser *möten och event*, nivå 1 och nivå 2 programgemensamt medan nivå 3 återfinns i programfördjupningen. *Möten och event* föreslås inte kunna ingå i examen tillsammans med ämnet *service och bemötande*.

Ämnet byter namn eftersom branschen mer och mer använder begreppen möten och event i stället för konferens och evenemang. Att ändra namnet visar också att möten och event kan ske på andra ställen än en konferensanläggning (på till exempel ett hotell). En stor del av besöksnäringen består av möjligheten att mötas och därför föreslår Skolverket att eleverna läser två nivåer programgemensamt.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *konferens och evenemang* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *möten och event*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Resor och destinationer

Skolverket föreslår att ämnet *resor och destinationer* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Det nya ämnet *resor och destinationer* är en sammanslagning av flera kurser i nuvarande hotell- och turismprogram. Dessa kurser är *guide och reseledare*, *turistbyråservice*, *värdskep på resmålet* från nuvarande ämne *aktiviteter och värdskep* samt kursen *resmål och resvägar* från ämnet *reseproduktion och marknadsföring*. Eleverna på programmet läser *resor och destinationer*, nivå 1 och nivå 2 programgemensamt och nivå 3 återfinns i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *aktiviteter och värdskep* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *resor och destinationer*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Städservice

Skolverket föreslår att ämnet *städservice* består av nivå 1, 100 poäng. Det nya ämnet *städservice* motsvaras av dagens ämne *rengöringsservice* och läses inom vuxenutbildningen. Ämnesplanen läses ofta i kombination med SFI och blir ett första steg in på svensk arbetsmarknad för målgruppen. Namnet föreslås byta namn från *rengöringsservice* till *städservice* för att underlätta förståelsen för målgruppen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *rengöringsservice* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *städservice*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Våningsservice

Skolverket föreslår att ämnet *våningsservice* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Skolverket föreslår att ämnet omfattar två nivåer om 100 poäng per nivå i stället för nuvarande tre kurser. Det centrala innehållet i nuvarande ämnesplans tre kurser har anpassats till två nivåer.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *våningsservice* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *våningsservice*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Industritekniska programmet

Programstruktur

Skolverket föreslår att behålla de fyra inriktningarna, *driftsäkerhet och underhåll*, *processteknik*, *produkt och maskinteknik* samt *svetsteknik*. Svetsteknik ökar i antalet inriktningsgemensamma poäng från 400 poäng till 600 poäng.

Inriktning driftsäkerhet och underhåll

Skolverket föreslår att ämnet *driftsäkerhet*, nivå 2 läggs in i inriktningen. Kursen *underhåll – driftsäkerhet 1* utgår, men innehållet finns kvar fördelat i det programgemensamma ämnet *driftsäkerhet*, nivå 1 samt i inriktningsgemensamma ämnen. Ämnet *underhåll och automation*, nivå 1 läggs till i inriktningen. Ämnet *mekaniskt underhåll*, nivå 1 läggs till i inriktningen. *Avhjälpande underhåll* utgår men innehållet finns kvar, fördelat i övriga inriktningsgemensamma ämnen. *Underhåll – lager och smörjteknik* utgår men innehållet finns kvar i ämnet *mekaniskt underhåll*. *Underhåll – elteknik* finns kvar.

Det nationella programrådet har förordat att kunskaper inom automation och el behöver förstärkas inom inriktningen på grund av elektrifieringen av industrin. Därför förstärks det programgemensamma innehållet med ett nytt ämne i underhåll och automation. I delningen av ämnet *driftsäkerhet och underhåll* har flera nya ämnen skapats, bland annat ett nytt sammanhängande ämne i *mekaniskt underhåll*, där bland annat *lager och smörjteknik* ingår.

Inriktning processteknik

Skolverket föreslår att ämnet *produktionskunskap* ersätts av *industriell produktion*, nivå 2 i inriktningen. *Industritekniska processer*, nivå 1 läggs till i inriktningen men med ett uppdaterat innehåll. *Industritekniska processer*, nivå 2 samt *produktionsutrustning*, nivå 2 finns kvar i inriktningen. Inriktningen förstärks med kunskaper inom industriell produktion och industritekniska processer.

Inriktning produkt och maskinteknik

Skolverket föreslår att ämnena *produktionsutrustning, nivå 2* och *produktutveckling* nivå 1 finns kvar i inriktningen. *Datorstyrd produktion*, nivå 1 finns kvar med uppdaterat innehåll.

Inriktning svetsteknik

Skolverket föreslår att antalet inriktningsgemensamma ämnen ökar från 400 poäng till 600 poäng. *Svets grund* finns kvar men byter namn till *svetsteknik, nivå 1*. Tillverkningsunderlag finns kvar. *Produktutveckling* utgår på inriktningen. *Svetsmetod MMA*, nivå 1 läggs in i inriktningen. *Svetsmetod MIG/MAG* läggs in i inriktningen. *Svetsmetod TIG* läggs in i inriktningen. *Materialkunskap* läggs in i inriktningen. *Kälsvets 1* utgår.

Genom att utöka antalet inriktningsgemensamma ämnena får eleverna en mer likvärdig och bred grund. Eleven kan bli mer rörlig på arbetsmarknaden och inte lika beroende av regionala behov. Eleven får också en bredare grundkompetens med baskunskaper i de tre vanligaste metoderna MMA, MIG/MAG och TIG. Skolverket anser att kunskaper om material är viktigt inom svetsteknik. De kunskaper som eleverna behöver inom *produktutveckling* får de med sig i det programgemensamma ämnet *industriell produktion*.

Ämnesplaner på industritekniska programmet

Automatiserade system

Skolverket föreslår att ämnet *automatiserade system* består av nivå 1, 100 poäng. Dagens ämne har uppdaterats och anpassats till ämnesbetygsreformen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *automatiserade system* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *automatiserade system*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Cam

Skolverket föreslår att ämnet *cam* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng och är ett nytt ämne som består av innehåll från kursen *cad/cam* i ämnet *datorstyrd produktion* men med fokus på enbart cam. Skälet är bland annat att det nationella programrådet har förordat ett ämne som enbart behandlar cam.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *datorstyrd produktion* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *cam*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Datorstyrd produktion

Skolverket föreslår att ämnet *datorstyrd produktion* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng, nivå 3, 100 poäng och nivå 4, 100 poäng och har uppdaterats och anpassats till ämnesbetygsreformen. Bedömningen gjordes att det centrala innehållet får tillräckligt med utrymme i 400 poäng, då innehållet som behandlar cam blir ett eget ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *datorstyrd produktion* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *datorstyrd produktion*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Distribuerade styrsystem

Skolverket föreslår att ämnet *distribuerade styrsystem* består av nivå 1, 100 poäng och är ett nytt ämne där innehållet kommer från ämnet *mät-, styr- och reglerteknik* och kurserna *programmerbara styrsystem* och *distribuerade styrsystem*, som stryks från el- och energiprogrammet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *mät-, styr- och reglerteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *distribuerade styrsystem*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Driftsäkerhet

Skolverket föreslår att ämnet *driftsäkerhet*, är ett nytt programgemensamt ämne. Innehållet ingår idag som kurser i ämnet *driftsäkerhet och underhåll*. Ämnet har två nivåer om 100 poäng vardera.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *driftsäkerhet och underhåll* kommer att kunna bli behöriga att undervisa *driftsäkerhet*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Grafisk produktion

Skolverket föreslår att ämnet *grafisk produktion* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 200 poäng har uppdaterats och finns kvar i programfördjupningen. Bedömningen gjordes att det centrala innehållet får tillräckligt med utrymme i 300 poäng. För att få en tydlig progression i ämnet har innehållet fördelats på två nivåer.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *grafisk produktion* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *grafisk produktion*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Industriell elmotorstyrning

Skolverket föreslår att ämnet *industriell elmotorstyrning* består av nivå 1, 100 poäng och är ett nytt ämne som finns i programfördjupningen. Innehållet kommer från ämnet *installationsteknik* och kursen *elmotorstyrning* som stryks från el- och energiprogrammet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *installationsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *industriell elmotorstyrning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Industriell mätteknik

Skolverket föreslår att ämnet *industriell mätteknik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och är ett nytt ämne som finns i programfördjupningen. Det ingår idag som en kurs i ämnet *produktionsutrustning*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *produktionsutrustning* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *industriell mätteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Industriell produktion

Skolverket föreslår att ämnet *industriell produktion* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och är ett nytt programgemensamt ämne med innehåll från ämnet *produktionskunskap* som utgår som ämne och *industritekniska processer* som utgår som programgemensamt ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *produktionskunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *industriell produktion*. Dessa lärare kommer att kunna ansöka om att uppdatera sin legitimation.

Industriella interna transporter

Skolverket föreslår att ämnet *industriella interna transporter* består av nivå 1, 100 poäng och är ett nytt ämne som finns i programfördjupningen. Ämnet består av innehållet från kursen *interna transporter* som ingår i det nuvarande ämnet *produktionsutrustning*. Ett nytt ämne skapas då innehållet i kursen inte kan fördelas i nuvarande ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *produktionsutrustning* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *industriella interna transporter*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Industriteknisk fördjupning

Skolverket föreslår att ämnet *industriteknisk fördjupning* består av nivå 1, 100 poäng, och finns kvar i programfördjupningen. Nuvarande kurser i ämnet *industriteknisk fördjupning* har slagits ihop till en nivå.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *industriteknisk fördjupning* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *industriteknisk fördjupning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Industritekniska processer

Skolverket föreslår att ämnet *industritekniska processer* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng och har uppdaterats och anpassats till ämnesbetygsmodellen. Då kursen *industritekniska processer* utgår som programgemensam kurs, flyttas innehållet från den kursen till det nya programgemensamma ämnet *industriell produktion*. Utifrån detta har innehållet i det nya ämnet *industritekniska processer* justerats och bedömningen gjorts att det centrala innehållet får tillräckligt med utrymme i 300 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *industritekniska processer* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *industritekniska processer*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Laboratorieteknik

Skolverket föreslår att ämnet *laboratorieteknik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och är ett nytt ämne som finns i programfördjupningen. Det ingår idag som kurs i *produktionsutrustning*. Ett nytt ämne skapas då innehållet i kurserna inte kan fördelas i nuvarande ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *produktionsutrustning* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *laboratorieteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Lås- och passerteknik

Skolverket föreslår att ämnet *lås- och passerteknik* består av nivå 1, 150 poäng och nivå 2, 150 poäng och är ett befintligt ämne som finns i programfördjupningen. Ämnet utökas i antal poäng och blir ett längre sammanhållet ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lås- och passerteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *lås- och passerteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Låsinstallation

Skolverket föreslår att ämnet *låsinstallation* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng och är ett nytt ämne som finns i programfördjupningen. Innehållet kommer ifrån ämnena *larm- och säkerhetsteknik* och kursen *låsteknik* i ämnet *lås- och passerteknik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lås- och passerteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *låsinstallation*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Materialteknik

Skolverket föreslår att ämnet *materialteknik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Det tidigare ämnet *materialkunskap* har bytt namn till *materialteknik*. Ämnet har uppdaterats och anpassats till ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *materialkunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *materialteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Mekaniskt underhåll

Skolverket föreslår att ämnet *mekaniskt underhåll* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Innehållet ingår till viss del idag som kurser i ämnet *driftsäkerhet och underhåll* men har nu förts samman i ett underhållstekniskt ämne. Ämnet har två nivåer om 100 poäng vardera.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *driftsäkerhet och underhåll* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *mekaniskt underhåll*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Människan i industrin

Skolverket föreslår att ämnet *människan i industrin* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och har uppdaterats och anpassats till ämnesbetygsmodellen och finns kvar som programgemensamt ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *människan i industrin* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *människan i industrin*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Mät- och reglerteknik

Skolverket föreslår att ämnet *mät- och reglerteknik* består av nivå 1, 100 poäng som finns i programfördjupningen. Innehållet kommer ifrån ämnet *mät-, styr- och reglerteknik* och kursen *mät- och reglerteknik* som stryks från el- och energiprogrammet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *mät-, styr- och reglerteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *mät- och reglerteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Original, reproduktion och prepress

Skolverket föreslår att ämnet *original, reproduktion och prepress* består av nivå 1, 100 poäng och är ett nytt ämne som finns i programfördjupningen. Innehållet kommer ifrån ämnet *grafisk kommunikation* och kursen *original, reproduktion och prepress* som stryks från Estetiska programmet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *grafisk produktion* eller *grafisk kommunikation* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *original, reproduktion och prepress*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Produktionsutrustning

Skolverket föreslår att ämnet *produktionsutrustning* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng, nivå 3, 100 poäng och nivå 4, 100 poäng och har uppdaterats och anpassats till ämnesbetygsmodellen och finns kvar som programgemensamt ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *produktionsutrustning* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *produktionsutrustning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Sammanfogning

Skolverket föreslår att ämnet *sammanfogning* består av nivå 1, 100 poäng och är ett nytt ämne som finns i programfördjupningen. Det ingår idag som en kurs i ämnet *sammanfogningsteknik*. Ett nytt ämne skapas då innehållet i kurserna inte kan fördelas i nuvarande ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *sammanfogningsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *sammanfogning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Svetsmetod MIG/MAG

Skolverket föreslår att ämnet *svetsmetod MIG/MAG* är ett nytt ämne som består av sex nivåer med sammanlagt 600 poäng. Det nya ämnet skapas då innehållet i kursen inte kan fördelas i nuvarande ämnet *sammanfogningsteknik*. I ämnet *sammanfogningsteknik* har det tidigare funnits kurser i *kälsvets*, *stumsvets* och *rörsvets* och det har varit möjligt att läsa kurserna flera gånger med inriktning på olika svetsmetoder. Utifrån ämnesbetygsmodellen skapas nya ämnen utifrån svetsmetoderna MMA, MIG/MAG och TIG.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *sammanfogningsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *svetsmetod MIG/MAG*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Svetsmetod MMA

Skolverket föreslår att ämnet *svetsmetod MMA* är ett nytt ämne som består av sex nivåer med sammanlagt 600 poäng. Det nya ämnet skapas då innehållet i kursen inte kan fördelas i nuvarande ämnet *sammanfogningsteknik*. I ämnet *sammanfogningsteknik* har det tidigare funnits kurser i *kälsvets*, *stumsvets* och *rörsvets* och det har varit möjligt att läsa kurserna flera gånger med inriktning på olika svetsmetoder. Utifrån ämnesbetygsmodellen skapas nya ämnen utifrån svetsmetoderna MMA, MIG/MAG och TIG.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *sammanfogningsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *svetsmetod MMA*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Svetsmetod TIG

Skolverket föreslår att ämnet *svetsmetod TIG* är ett nytt ämne som består av sex nivåer med sammanlagt 600 poäng. Det nya ämnet skapas då innehållet i kursen inte kan fördelas i nuvarande ämnet *sammanfogningsteknik*. I ämnet *sammanfogningsteknik* har det tidigare funnits kurser i *kälsvets*, *stumsvets* och *rörsvets* och det har varit möjligt att läsa kurserna flera gånger med inriktning på olika svetsmetoder. Utifrån ämnesbetygsmodellen skapas nya ämnen utifrån svetsmetoderna MMA, MIG/MAG och TIG.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *sammanfogningsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *svetsmetod TIG*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Svetsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *svetsteknik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och är ett nytt ämne som finns i programfördjupningen. Det ingår idag som en kurs i ämnet *sammanfogningsteknik* under namnet *svets grund*. Ett nytt ämne skapas då innehållet i kurserna inte kan fördelas i nuvarande ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *sammanfogningsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *svetsteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Tillverkningsunderlag

Skolverket föreslår att ämnet *tillverkningsunderlag* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och har uppdaterats och anpassats till ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *tillverkningsunderlag* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i *tillverkningsunderlag*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Tillämpat underhåll

Skolverket föreslår att ämnet *tillämpat underhåll* består av nivå 1, 100 poäng och är ett nytt ämne som finns i programfördjupningen. Skolverket har fått signaler från bransch, lärare och skolledare att det finns ett behov av ett underhållsämne som går att tillämpa inom olika typer av industritekniska områden.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *driftsäkerhet och underhåll* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *tillämpat underhåll*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Underhåll – automation

Skolverket föreslår att ämnet *underhåll – automation* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och är ett nytt ämne i inriktningen *driftsäkerhet och underhåll*. Innehållet kommer ifrån nuvarande ämne *automatiserade system* och *kursen avhjälpan och förebyggande underhåll* men är nu sammanfört i ett underhållstekniskt ämne för att möjliggöra en fördjupning för underhåll kopplat till automatiserad utrustning.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *driftsäkerhet och underhåll* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *underhåll – automation*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Underhåll – elteknik

Skolverket föreslår att ämnet *underhåll – elteknik* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng och är ett nytt ämne som finns i programfördjupningen. Innehållet ingår idag som kurser i ämnet *driftsäkerhet och underhåll*, *underhåll – elteknik*, *underhåll mekatronik* och *underhåll – produktionsmekanik* men är nu sammanfört till ett underhållstekniskt ämne med fokus på elteknik.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *elektroteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *underhåll – elteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Underhåll hydraulik och pneumatik

Skolverket föreslår att ämnet *underhåll hydraulik och pneumatik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och är ett nytt ämne som finns i programfördjupningen. Innehållet ingår idag som kurser i ämnet *driftsäkerhet och underhåll*, *underhåll hydraulik och pneumatik*, *underhåll hydraulik* och *underhåll pneumatik* men har nu förts samman i ett underhållstekniskt ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *driftsäkerhet och underhåll* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *underhåll hydraulik och pneumatik*. Dessa lärare kommer att kunna ansöka om att uppdatera sin legitimation.

Underhåll pumpteknik

Skolverket föreslår att ämnet *underhåll pumpteknik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och är ett nytt ämne som finns i programfördjupningen. Innehållet ingår idag som kursen *underhåll – pumpteknik* i ämnet *driftsäkerhet och underhåll* men har nu sammanförts till ett underhållstekniskt ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *driftsäkerhet och underhåll* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *underhåll pumpteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Verktygsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *verktygsteknik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och är ett nytt ämne. Innehållet kommer från nuvarande ämne *produktionsutrustning* och kursen *verktygskunskap*. Det nya ämnet får namnet *verktygsteknik* i stället för *verktygskunskap*. Ämnet byter namn för att det ska bli tydligare att det handlar om tillverkning av verktyg.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *produktionsutrustning* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *verktygsteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ämnen som utgår ur industritekniska programmet

Kurser i ämnena *biologi – naturbruk*, *fordonsteknik*, *husbyggnad*, *hälsa*, *lackeringsteknik*, *mekatronik*, *mät- styr och reglerteknik* samt *skogsproduktion* utgår.

Ämnet *driftsäkerhet och underhåll* stryks och delas upp i nya ämnen inom driftsäkerhet och underhåll: *Driftsäkerhet*, två nivåer, *mekaniskt underhåll*, två nivåer, *underhåll – automation*, två nivåer, *underhåll hydraulik och pneumatik*, två nivåer, *underhåll pumpteknik*, två nivåer, *underhåll – elteknik*, tre nivåer och *tillämpat underhåll*, en nivå.

Ämnet *driftsäkerhet och underhåll* består av 13 olika kurser. Att göra dessa till ett enda stort ämne är inte möjligt då det måste finnas möjlighet att inrikta sig på olika typer av underhåll. Enligt nationella programrådet, lärare och huvudmän finns ett ökat behov inom området. Därför har en del av de nya ämnena fler nivåer än nuvarande kurser. Det finns även ett behov av ett ämne inom *underhåll – automation*.

Innehåll från ämnet *mekatronik* samt *mät-, styr- och reglerteknik* ingår i nya ämnen på industritekniska programmet. Kursen *mångbruk av skog* samt kurser i ämnet *livsmedelskunskap* utgår, eftersom ingen elev på industritekniska programmet har läst kurserna sedan 2015. Skolverket gör därför bedömningen att ämnet bör utgå. *Larm- och säkerhetsystem* utgår och ersätts av nya ämnen inom låsteknik.

Ämnet *sammanfogningsteknik* utgår och bildar i stället nya ämnen inom sammanfogningsteknik: *Sammanfogning*, en nivå, *svetsmetod MIG/MAG*, sex nivåer, *svetsmetod MMA*, 6 nivåer, *svetsmetod TIG*, 6 nivåer och *svetsteknik*, 2 nivåer. I ämnet *sammanfogningsteknik* har det tidigare funnits kurser i *kälsvets*, *stumsvets* och *rörsvets* och det har varit möjligt att läsa kurserna flera gånger med inriktning på olika svetsmetoder. Nya ämnen har skapats utifrån svetsmetoderna MMA, MIG/MAG och TIG med sex nivåer i varje ämne. Även kursen *svets grund* och kursen *sammanfogning* har blivit ett eget ämne.

Naturbruksprogrammet

Programstruktur

Naturbruksprogrammet har nyligen genomgått en omarbetning där såväl examensmål som programstruktur och antalet inriktningar förändrats. Programmet är nu avsevärt mycket tydligare och mer logiskt uppbyggt än tidigare med de sex inriktningarna *djurrvård*,

hästhållning, lantbruk, naturturism, skogsbruk och trädgård. Några ytterligare förändringar på programnivå eller inriktningarnas egentliga innehåll och omfattning är därför inte aktuella.

De justeringar som ändå görs är i huvudsak konsekvensförändringar utifrån ett införande av ämnesbetyg och vissa anpassningar efter till exempel teknik- eller branschutveckling och ett behov av att göra vissa av de nuvarande kurserna mer inriktningsspecifika och kopplade mer mot karaktärsämnena än den relativt generella karaktär de har idag. Detta gäller i första hand de kurser som ryms inom ämnet *biologi – naturbruk* samt kurserna *djurbållning* och *djuren i naturbruket* som dessutom anses vara alltför lika varandra.

Inriktning djurvård

Skolverket föreslår att antalet inriktningsgemensamma poäng fortsätter att vara 500 poäng. Ämnet *sällskapsdjur* finns kvar som inriktningsgemensamt och utökas till 200 poäng. Ämnet *djur* delas i flera ämnen där *sällskapsdjur* finns kvar som inriktningsgemensamt med första nivån om 100 poäng. De nuvarande kurserna *djuren i naturbruket* och *djurbållning* slås ihop och utgör grunden i det nya inriktningsgemensamma ämnet *djurbållning – sällskapsdjur* om 100 poäng. Ämnet *hundkunskaps* första nivå om 100 p tillkommer som inriktningsgemensamt ämne medan ämnet *biologi – naturbruk* utgår då det biologiska innehållet i stället arbetats in i karaktärsämnena.

Inriktning hästhållning

Skolverket föreslår att antalet inriktningsgemensamma poäng fortsätter att vara 700 poäng. Ämnet *hästkunskap* utökas till 300 inriktningsgemensamma poäng. Ämnet *fordon och redskap inom naturbruk* ersätts av det nya ämnet *maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk* men poängomfattningen behålls. Ämnet *ridning och körning* delas i ämnena *ridning* respektive *körning med häst* där de första nivåerna om 100 poäng blir inriktningsgemensamma. Ämnet *djurbållning* ersätts av det nya mer hästspecifika ämnet *djurbållning – häst*. Ämnet *biologi – naturbruk* utgår då det biologiska innehållet i stället arbetats in i karaktärsämnena.

Inriktning lantbruk

Skolverket föreslår att antalet inriktningsgemensamma poäng fortsätter att vara 700 poäng. Ämnena *lantbruksdjur* och *växtodling* behålls som inriktningsgemensamma men den sistnämnda utökas med 100 poäng. Ämnet *fordon och redskap inom naturbruk* ersätts av det nya ämnet *maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk* och utökas med 100 poäng. Ämnena *djuren i naturbruket* samt *naturbrukets byggnader* ersätts av de nya ämnena *djurbållning – lantbruksdjur* respektive *byggnadsunderhåll inom naturbruk* om 100 poäng var. Ämnet *biologi – naturbruk* utgår då det biologiska innehållet i stället arbetats in i karaktärsämnena.

Inriktning naturturism

Skolverket föreslår att antalet inriktningsgemensamma poäng fortsätter att vara 600 poäng. Ämnet *naturturism* utökas till 300 poäng medan ämnet *mångbruk av skog* utgår. Den nuvarande kursen *terrängtransporter* bryts ut ur ämnet *skogsmaskiner* och blir inriktningsgemensamt ämne om 100 poäng. *Motor och röjmotorsåg* 100 poäng kvarstår som inriktningsgemensamt. Ämnet *biologi – naturbruk* utgår och ersätts av det nya ämnet *ekologi i naturbruksmiljöer*.

Inriktning skogsbruk

Skolverket föreslår att antalet inriktningsgemensamma poäng fortsätter att vara 700 poäng. Ämnet *motor och röjmotorsåg* kvarstår som inriktningsgemensamt med 100 poäng. Ämnet *mångbruk av skog* utgår. *Terrängtransporter* bryts ut ur ämnet *skogsmaskiner* och båda blir inriktningsgemensamma ämnen om 100 poäng. Ämnet *skogsproduktion* kvarstår om 200

poäng och ämnet *skogsvård* tillkommer med 200 poäng. Ämnet *biologi – naturbruk* utgår då det biologiska innehållet i stället arbetats in i karaktärsämnena.

Inriktning trädgård

Skolverket föreslår att antalet inriktningsgemensamma poäng fortsätter att vara 700 poäng. Ämnena *växtkunskap*, *trädgårdsanläggning* och *skötsel av utemiljöer* kvarstår med oförändrad poängomfattning. Ämnet *trädgårdsodling* utökas till 200 poäng. Ämnet *fordon och redskap inom naturbruk* ersätts av det nya ämnet *maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk* men poängomfattningen behålls. Ämnet *biologi – naturbruk* utgår då det biologiska innehållet i stället arbetats in i karaktärsämnena.

Ämnena på naturbruksprogrammet

Bevarandebiologi

Skolverket föreslår att ämnet *bevarandebiologi* består av nivå 1, 100 poäng och bygger på nuvarande kursen *bevarandebiologi* och vissa andra delar av ämnet *biologi – naturbruk*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *biologi – naturbruk* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *bevarandebiologi*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Biodling

Skolverket föreslår att ämnet *biodling* består av nivå 1, 100 poäng. Förslaget innebär inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *biodling* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *biodling*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Byggnadsunderhåll inom naturbruk

Skolverket föreslår att ämnet *byggnadsunderhåll inom naturbruk* består av nivå 1, 100 poäng som bygger på den gamla kursen *byggnadsunderhåll* och fokus på underhåll har förstärkts.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *naturbrukets byggnader* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *byggnadsunderhåll inom naturbruk*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Djur för forskningsändamål

Skolverket föreslår att ämnet *djur för forskningsändamål* består av nivå 1, 200 poäng och bedöms svara väl mot branschkrav och standarder. Förslagen innebär inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *djur för forskningsändamål* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *djur för forskningsändamål*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Djur i zoohandel

Skolverket föreslår att ämnet *djur i zoohandel* består av nivå 1, 200 poäng. Ämnet är en delning från ämnet *djur* som bland annat innehöll kursen *djur i zoohandel*. Förslagen innebär inte några större innehållsliga ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *djur* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *djur i zoohandel*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Djurhållning – häst

Skolverket föreslår att ämnet *djurhållning – häst* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet är en delning från ämnet *djur* som bland annat innehöll kurserna *djurhållning* och *djuren i naturbruket* som nu utgör basen i tre ämnen i syfte att göra innehållet mer djurslagspecifikt och bättre kunna anpassa till respektive inriktning.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *djur* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *djurhållning – häst*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Djurhållning – lantbruksdjur

Skolverket föreslår att ämnet *djurhållning – lantbruksdjur* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet är en delning från ämnet *djur* som bland annat innehöll kurserna *djurhållning* och *djuren i naturbruket* som nu utgör basen i tre ämnen i syfte att göra innehållet mer djurslagspecifikt och bättre kunna anpassa det till respektive inriktning.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *djur* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *djurhållning – lantbruksdjur*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Djurhållning – sällskapsdjur

Skolverket föreslår att ämnet *djurhållning – sällskapsdjur* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet är en delning från ämnet *djur* som bland annat innehöll kurserna *djurhållning* och *djuren i naturbruket* som nu utgör basen i tre ämnen i syfte att göra innehållet mer djurslagspecifikt och bättre kunna anpassa det till respektive inriktning.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *djur* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *djurhållning – sällskapsdjur*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Djurparksdjur

Skolverket föreslår att ämnet *djurparksdjur* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Förslagen innebär inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *djurparksdjur* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *djurparksdjur*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Djurvård inom djurens hälso- och sjukvård

Skolverket föreslår att ämnet *djurvård inom djurens hälso- och sjukvård* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng. Det innebär en utökning av antalet poäng jämfört med dagens ämne med 200 poäng. Vissa veterinärmedicinska delar har tillkommit och den biologiska grunden har förtydligats.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *djurvård inom djurens hälso- och sjukvård* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *djurvård inom djurens hälso- och sjukvård*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Ekologi i naturbruksmiljöer

Skolverket föreslår att ämnet *ekologi i naturbruksmiljöer* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet är nytt och framtaget för att möjliggöra en biologisk grund för inriktningen *naturturism* som annars saknar en sådan bas.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *biologi – naturbruk* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *ekologi i naturbruksmiljöer*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fiske och vattenvård

Skolverket föreslår att ämnet *fiske och vattenvård* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnet är en delning av ämnet *skog, mark och vatten* vilket har anpassats och delats i två olika ämnen utifrån ämnesbetygsreformens förutsättningar.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *skog, mark och vatten* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fiske och vattenvård*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Hundkunskap

Skolverket föreslår att ämnet *hundkunskap* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 100 poäng. Innehållet i nuvarande kurs *träning av hund* är integrerat i ämnet. Förslaget innebär utöver detta inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *hundkunskap* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *hundkunskap*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Hästkunskap

Skolverket föreslår att ämnet *hästkunskap* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Ämnet har fått ett större fokus på den biologiska grunden. I övrigt har inga andra ändringar gjorts än en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *hästkunskap* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *hästkunskap*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Jakt och viltvård

Skolverket föreslår att ämnet *jakt och viltvård* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 100 poäng. Ämnet är en delning av nuvarande ämne *skog, mark och vatten* vilket har anpassats och delats i två ämnen utifrån ämnesbetygsreformens förutsättningar.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *skog, mark och vatten* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *jakt och viltvård*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Kattkunskap

Skolverket föreslår att ämnet *kattkunskap* består av nivå 1, 100 poäng och är ett nytt ämne. Ämnet bedöms fylla ett behov då katten är ett av de vanligaste husdjuren och utgör en icke obetydlig del av djurbranschen.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *kattkunskap* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behörig att undervisa i det nya ämnet *kattkunskap* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Körning med häst

Skolverket föreslår att ämnet *körning med häst* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Det nya ämnet *körning med häst* är en delning av ämnet *ridning och körning* som har delats i två ämnen som en anpassning till ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *ridning och körning* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *körning med häst*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Lantbruksdjur

Skolverket föreslår att ämnet *lantbruksdjur* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Den nuvarande specialiseringskursen har tagits bort men ämnet omfattar fortfarande samma antal poäng. Förslaget innebär inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *lantbruksdjur* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *lantbruksdjur*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk

Skolverket föreslår att ämnet *maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Ämnet utgår från innehåll i ämnena *fordon och redskap*, *trädgårdsmaskiner* och *lantbruksmaskiner*. Körningen har koncentrerats hit, och ämnet är inriktningsgemensamt för tre inriktningar vilket förmodligen innebär samordningsvinster för utbildningsanordnaren.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av nuvarande ämnena *fordon och redskap inom naturbruk*, *trädgårdsmaskiner* eller *lantbruksmaskiner* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Motor- och röjmotorsåg

Skolverket föreslår att ämnet motor- och röjmotorsåg består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Förslagen innebär inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier. Ämnet bedöms svara väl mot branschstandarder och krav.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *motor- och röjmotorsåg* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *motor- och röjmotorsåg*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Naturbruk

Skolverket föreslår att ämnet *naturbruk* består av nivå 1, 200 poäng och är ett programgemensamt ämne. Innehållet från det befintliga ämnet *naturbruk* har reviderats för att bättre passa alla programmets inriktningar. Bland annat har körning med basmaskin tagits bort och mer om arbetsmiljö, systematiskt arbetsmiljöarbete och arbetslivets villkor lagts till.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *naturbruk* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *naturbruk*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Natur- och landskapsvård

Skolverket föreslår att ämnet *natur- och landskapsnivå* består av nivå 1, 100 poäng. Förslaget innebär inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *natur- och landskapsvård* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *natur- och landskapsvård*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Naturturism

Skolverket föreslår att ämnet *naturturism* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Förslagen innebär utöver en anpassning till ämnesbetygsmodellen och anpassade betygskriterier endast små ändringar.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *naturturism* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *naturturism*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Ridning

Skolverket föreslår att ämnet *ridning* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Ämnet är en delning av ämnet *ridning och körning* vilket har delats i två som en anpassning till ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *ridning och körning* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *ridning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Serviceteknik – naturbruk

Skolverket föreslår att ämnet *serviceteknik – naturbruk* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Den nuvarande specialiseringskursen utgår, men utöver detta innebär det inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *serviceteknik - naturbruk* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *serviceteknik – naturbruk*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skogsproduktion

Skolverket föreslår att ämnet *skogsproduktion* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 200 poäng. Nuvarande ämne *skogsproduktion* har arbetats om och delats i två nya ämnen *skogsproduktion* och *skogsvård* som en anpassning till ämnesbetygsmodellen. Innehåll från kurserna *virkeslära* och *virkesmätning* ingår i detta ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *skogsproduktion* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *skogsproduktion*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skogsmaskiner

Skolverket föreslår att ämnet *skogsmaskiner* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 200 poäng. Nuvarande ämne *skogsmaskiner* har delats i två nya ämnen *skogsmaskiner* och *terrängtransporter*. Ämnet har arbetats om utifrån ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *skogsmaskiner* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *skogsmaskiner*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skogsvård

Skolverket föreslår att ämnet *skogsvård* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Ämnet bygger på en delning av ämnet *skogsproduktion* i ämnena *skogsvård* och *skogsproduktion* som en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *skogsproduktion* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *skogsvård*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skötsel av utemiljöer

Skolverket föreslår att ämnet *skötsel av utemiljöer* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 100 poäng. Den nuvarande specialiseringskursen har tagits bort och beskärning och trädvård arbetats in i ämnet. Utöver detta innebär förslagen inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *skötsel av utemiljöer* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *skötsel av utemiljöer*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Småskalig skogsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *småskalig skogsteknik* består av nivå 1, 100 poäng. Det nya ämnet bygger på en delning av ämnet *skogsmaskiner* och bygger på den tidigare kursen *småskalig skogsteknik* och är en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *skogsproduktion* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *småskalig skogsteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Sällskapsdjur

Skolverket föreslår att ämnet *sällskapsdjur* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet *sällskapsdjur* är ett resultat av delningen av det befintliga ämnet *djur* som en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *djur* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *sällskapsdjur*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Terrängtransporter

Skolverket föreslår att ämnet *terrängtransporter* består av nivå 1, 100 poäng och är inriktningsgemensamt för inriktningarna *naturturism* respektive *skogsbruk*. Förslaget innebär inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *terrängtransporter* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i *terrängtransporter*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Travkunskap

Skolverket föreslår att ämnet *travkunskap* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Förslagen innebär inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *travkunskap* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *travkunskap*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Trädgårdsanläggning

Skolverket föreslår att ämnet *trädgårdsanläggning* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Den nuvarande specialiseringskursen har tagits bort, men

utöver detta innebär förslagen inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *trädgårdsanläggning* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i *trädgårdsanläggning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Trädgårdsodling

Skolverket föreslår att ämnet *trädgårdsodling* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnet *trädgårdsodling* bestod tidigare av flera specifika odlingskurser och en specialiseringskurs. Ämnet är nu omgjort för att vara mer generellt och går att tillämpa inom den gren av trädgårdsodlingen som utbildningsanordnaren väljer. Poängomfattningen är oförändrad men med något mer fokus på den biologiska grunden.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *trädgårdsodling* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *trädgårdsodling*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Växthusteknik

Skolverket föreslår att ämnet *växthusteknik* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet *växthusteknik* bygger på de tekniska delarna i ämnet *odling i växthus*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *odling i växthus* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *växthusteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Växtkunskap

Skolverket föreslår att ämnet *växtkunskap* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Det nya ämnet *växtkunskap* har ett mer uttalat fokus på den biologiska grunden, men utöver detta innebär förslagen inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *växtkunskap* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *växtkunskap*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Växtodling

Skolverket föreslår att ämnet *växtodling* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. Den nuvarande specialiseringskursen och kursen *odling av djurfoder* har tagits bort. Bedömningen är att specialgrödor och vallodling med mera ryms inom ämnet som det nu är utformat. Ämnet har fått ett något ökat fokus på den biologiska grunden.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *växtodling* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *växtodling*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Ämnen som har delats på naturbruksprogrammet

Det gamla ämnet *djur* innehöll kurserna *djurbållning* och *djuren i naturbruket* som har delats i tre ämnen i syfte att göra innehållet mer djurslagspecifikt och bättre kunna anpassa det till respektive inriktning. De nya ämnena är nu *djurbållning – häst*, *djurbållning – lantbruksdjur*, samt *djurbållning – sällskapsdjur*.

Det gamla ämnet *djur* har vidare delats i *sällskapsdjur* och *djur i zoohandel*. Ämnet *djur* var alltför brett för att passa nuvarande regelverk sett såväl till ämnesbetyg som lärarbehörighet.

Det gamla ämnet *ridning och körning* har delats i två ämnen: *ridning* respektive *körning med häst*.

Det gamla ämnet *skogsmaskiner* delas i ämnena *terrängtransporter* som fokuserar mer på körning och *skogsmaskiner*.

Det gamla ämnet *skogsproduktion* delas i ämnena *skogsvård* och *skogsproduktion*. I den sistnämnda ingår bland annat innehåll från kurserna *virkeslära* och *virkesmätning*.

Det gamla ämnet *skog, mark och vatten* delas upp i ämnena *fiske och vattenvård* och *jakt och viltvård*. Innehållet i den nuvarande kursen *mångbruk av skog* fångas delvis upp av dessa.

Ämnen som utgår ur naturbruksprogrammet

Ämnet *naturguidning* bedömdes inte ha tillräckligt stor skillnad i innehållet jämfört med ämnet naturturism. Kursen *guidning i naturbruksmiljöer* blir eget ämne.

Ämnet *arkitektur* har lästs av mycket få elever de senaste åren och utgår därför ur programfördjupningen.

Ämnet *design* har lästs av mycket få elever de senaste åren och utgår därför ur programfördjupningen.

Ämnet *mobila arbetsmaskiner* utgår men kommer att ersättas av de nya ämnena *grävmaskiner* och *hjullastare*.

Ämnet *hygienkunskap* ersätts av ämnet *livsmedelshygien* som bedömts vara bättre lämpat för naturbruksprogrammet.

Ämnet *lantbruksmaskiner* utgår men innehållet återfinns i huvudsak i ämnet *maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk*.

Ämnet *livsmedel-s och näringskunskap* har lästs av mycket få elever de senaste åren och utgår därför ur programfördjupningen. Det ersätts i viss mån av ämnet *livsmedelshygien*.

Ämnet *lastmaskiner och truckar inom naturbruk* bedöms inte kunna svara mot nuvarande krav och standarder och ersätts därför i viss mån av ämnet *hjullastare*.

Ämnet *odling i växthus* innehåller tekniska delar som fångas upp i det nya ämnet *växthusteknik* medan odlingen återfinns i det mer allmänt skrivna ämnet *trädgårdsodling*.

Ämnet *trädgårdsmaskiner* utgår eftersom innehållet i huvudsak återfinns i ämnet *maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk*.

Restaurang- och livsmedelsprogrammet

Programstruktur

Skolverket föreslår att restaurang- och livsmedelsprogrammet även fortsättningsvis har en programgemensam del som omfattar 400 poäng med samma innehåll som idag, fördelat på ämnena *livsmedels- och näringskunskap* nivå 1, 100 poäng samt *måltid och bransch*, nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 100 poäng.

Vidare föreslås att programmets två inriktningar, *bageri och konditori* och *kök och servering* finns kvar med motsvarande innehåll och omfattning som idag.

I programfördjupningen föreslår Skolverket såväl långa sammanhållna ämnen som tydligt leder mot olika yrkesutgångar som mindre ämnen och nivåer för att skapa en rimlig flexibilitet i studiegången.

Ämnesplaner på restaurang- och livsmedelsprogrammet

Bageri

Skolverket föreslår att ämnet *bageri* består av *bageri*, nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 och består av innehåll från det nuvarande ämnet *bageri- och konditorikunskap*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *bageri- och konditorikunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i ämnet *bageri*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Barteknik och ansvarsfull alkoholservering

Skolverket föreslår att ämnet *barteknik och ansvarsfull alkoholservering* består av nivå 1, 100 poäng och bygger på två kurser i nuvarande ämne *dryckeskunskap*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *dryckeskunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *barteknik och ansvarsfull alkoholservering*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Caféluncher

Skolverket föreslår att ämnet *caféluncher* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet har ett innehåll som idag delvis motsvarar kursen *bageri specialisering* i nuvarande ämnet *bageri- och konditorikunskap*. Ämnet *bageri- och konditorikunskap* kommer att utgå.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *bageri- och konditorikunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *caféluncher*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Charkuteri

Skolverket föreslår att ämnet *charkuteri* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng och motsvaras av nuvarande *charkuterikunskap*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *charkuterikunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *charkuteri*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Choklad och konfektyr

Skolverket föreslår att ämnet *choklad och konfektyr* består av nivå 1, 100 poäng och motsvarar nuvarande kurs *choklad och konfektyr* i ämnet *bageri- och konditorikunskap*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *bageri- och konditorikunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *choklad och konfektyr*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Färskvaror och delikatesser

Skolverket föreslår att ämnet *färskvaror och delikatesser* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och motsvarar nuvarande ämne *mat och butik* vilket inte innebär några större ändringar än anpassning till ämnesbetygsmodellen med nivåer och anpassade betygsriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *mat och butik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *färskvaror och delikatesser*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Konditori

Skolverket föreslår att ämnet *konditori* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng och består av innehåll från det nuvarande ämnet *bageri- och konditorikunskap*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *bageri- och konditorikunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *konditori*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Livsmedels- och näringskunskap

Skolverket föreslår att ämnet *livsmedels- och näringskunskap* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 100 poäng och är en del av nuvarande ämne *livsmedels- och näringskunskap*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *livsmedels- och näringskunskap* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *livsmedels- och näringskunskap*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Mat och dryck i kombination

Skolverket föreslår att ämnet *mat och dryck i kombination* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng och motsvarar nuvarande ämne *mat och dryck i kombination*. Detta innebär inte några ändringar förutom en anpassning till ämnesbetygsmodellen med nivåer och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *mat och dryck i kombination* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *mat och dryck i kombination*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Matlagning

Skolverket föreslår att ämnet *matlagning* består av, nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 200 poäng, nivå 3, 200 poäng och nivå 4, 200 poäng och motsvarar nuvarande ämne *matlagningskunskap*. Detta innebär inte några större ändringar än anpassning till ämnesbetygsmodellen med nivåer och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *matlagningskunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *matlagning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Måltid och bransch

Skolverket föreslår att ämnet *måltid och bransch* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 100 poäng och är en sammanslagning av ämnena *service och bemötande*, *hygienkunskap* och *måltid och branschkunskap*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *måltids- och branschkunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *måltid och bransch*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Servering

Det nya ämnet *servering* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 200 poäng, nivå 3, 200 poäng och nivå 4, 200 poäng och bygger på nuvarande ämnet *serveringskunskap* samt relevanta delar av nuvarande ämnet *dryckeskunskap*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *serveringskunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *servering*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Styckning

Skolverket föreslår att ämnet *styckning* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng. Innehållet i ämnet *styckning* motsvarar nuvarande ämne *styckningskunskap* och innebär inte några större ändringar än anpassning till ämnesbetygsmodellen med nivå och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *styckningskunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *styckning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Livsmedelshygien

Läs vidare under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program.*

Service och bemötande

Läs vidare under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program.*

VVS- och fastighetsprogrammet

Programstruktur

Skolverket föreslår ingen förändring vad gäller antal inriktningar eller inriktningarnas namn. Inriktningen *fastighet* ökar i antalet inriktningsgemensamma poäng från 300 poäng till 600 poäng. Inriktningen *kyl- och värmepumpsteknik* ökar i antalet inriktningsgemensamma poäng från 300 poäng till 600 poäng. Inriktningen *ventilation* behåller antalet inriktningsgemensamma poäng, 500 poäng. Inriktningen *VVS* behåller antalet inriktningsgemensamma poäng, 300 poäng.

Inriktning fastighet

Skolverket föreslår att inriktningen får en utökning med 300 poäng jämfört med idag. Samtidigt förtydligas inriktningen i linje med den föreslagna yrkesutgången, fastighetstekniker, där första nivån i ämnena *kyl-och värmepumpsteknik*, *ventilationsteknik* och *VVS-teknik* läggs in tillsammans med *fastighetsteknik* och *ellära*. Ämnet *fastighetsteknik* fortsätter i programfördjupningen där också övriga fastighetsspecifika ämnen finns. Inriktningen föreslås ha följande ämnen och nivåer:

- *ellära*, nivå 1, 100 poäng
- *fastighetsteknik*, nivå 1, 200 poäng
- *kyl- och värmepumpsteknik*, nivå 1, 100 poäng
- *ventilationsteknik*, nivå 1, 100 poäng
- *VVS-teknik*, nivå 1, 100 poäng.

Inriktning kyl- och värmepumpsteknik

Skolverket föreslår att inriktningen får en utökning med 300 poäng jämfört med idag. Anledningen är dels att en första nivå lades på 100 poäng för att möjliggöra för inriktningen *fastighet* att använda ämnet, dels att det i ämnesplanekonstruktionen blev nödvändigt med denna fördelning för progressionsbygget. I inriktningen finns även *ellära*. Inriktningen föreslås ha följande ämnen och nivåer:

- *ellära*, nivå 1, 100 poäng
- *kyl- och värmepumpsteknik*, nivå 1, 100 poäng
- *kyl- och värmepumpsteknik*, nivå 2, 200 poäng
- *kyl- och värmepumpsteknik*, nivå 3, 200 poäng.

Inriktning VVS

Skolverket föreslår att inriktningen VVS finns även idag med 300 poäng. Förslag på upp till 900 poäng har diskuterats. Denna inriktning har flera programfördjupningspaket att ta hänsyn till och tillsammans med en strävan att, så långt det är möjligt, freda det individuella valet, så landade slutförslaget på 300 poäng. Inriktningen föreslås ha följande ämnen och nivåer:

- *VVS-teknik*, nivå 1, 100 poäng
- *VVS-teknik*, nivå 2, 200 poäng.

Inriktning ventilation

Skolverket föreslår att inriktningen *ventilation* är relativt nyligen reviderad och bedömningen är att omfattningen är den optimala för inriktningen. Det har skett en intern omfördelning när det gäller inriktningens centrala innehåll för att medge progressionsbygge och för att följa principen om långa och sammanhållna ämnen. Inriktningen föreslås ha följande ämnen och nivåer:

- *ventilation – installation*, nivå 1, 200 poäng
- *ventilation – installation*, nivå 2, 200 poäng
- *ventilation – installation*, nivå 3, 100 poäng.

Föreslagna förändringar inom respektive inriktning har, utöver det uppdraget anger, gjorts för att på olika sätt öka sammanhållningen i programmet. Det programgemensamma ämnet *VVS och fastighet* är den inledande plattformen för betoningen av det gemensamma som sedan byggs på med inriktningsspecifika ämnen. Strävan är sedan att eleverna ska komma snabbare in på sina respektive yrkesområden utan att förlora helhetsbilden av området och att det ges större utrymme inom programfördjupningen.

Ämnesplaner på VVS- och fastighetsprogrammet

Fastighetsautomation

Skolverket föreslår att ämnet *fastighetsautomation* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet är i sin grund detsamma som nuvarande ämne *fastighetsautomation* och föreslås ligga i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *fastighetsautomation* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *fastighetsautomation*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Fastighetsförvaltning

Skolverket föreslår att ämnet *fastighetsförvaltning* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet är i sin grund detsamma som nuvarande ämne *fastighetsförvaltning*. Ämnet föreslås ligga i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *fastighetsförvaltning* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *fastighetsförvaltning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Fastighetsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *fastighetsteknik* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 100 poäng och utgår från nuvarande ämne *fastighetservice*. Ämnet får även en namnändring från *fastighetservice* till *fastighetsteknik*. Nivå 1 föreslås ligga i inriktningen *fastighet* och nivå 2 i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *fastighetservice* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fastighetsteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Gassvetsning rör

Skolverket föreslår att ämnet *gassvetsning rör* består av nivå 1, 100 poäng som utgår från nuvarande ämne *VVS – installation* som har delats i tre nya ämnen, *VVS-teknik*, *VVS – installation* och *gassvetsning rör*. Ämnet *gassvetsning rör* omfattar centralt innehåll från nuvarande kurser *VVS gassvetsning rör* samt något moment från kursen *VVS svets och lödning rör*. Ämnet föreslås ligga i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *VVS-installation* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *gassvetsning rör*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Industrirörteknik

Skolverket föreslår att ämnet *industrirörteknik* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnet är i sin grund detsamma som nuvarande ämne *industrirörteknik*. Ämnet föreslås ligga i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *industrirörteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *industrirörteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Industriisolering

Skolverket föreslår att ämnet *industriisolering* består av nivå 1, 200 poäng. Ämnet utgår från nuvarande ämne *teknisk isolering* som har delats i tre nya ämnen, *teknisk isolering*, *VVS-isolering* och *industriisolering*. Ämnet föreslås ligga inom programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *teknisk isolering* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *industriisolering*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Kyl- och värmepumpsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *kyl- och värmepumpsteknik* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 200 poäng, nivå 3, 200 poäng och nivå 4, 200 poäng. Ämnet är i sin grund detsamma som nuvarande ämne *kyl- och värmepumpsteknik*. Nivå 1, 2 och 3 föreslås ligga i inriktningen *kyl- och värmepumpsteknik* och nivå 4 i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *kyl- och värmepumpsteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *kyl- och värmepumpsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

MMA-svetsning rör

Skolverket föreslår att ämnet *MMA-svetsning rör* består av nivå 1, 200 poäng. Ämnet utgår från nuvarande ämne *industrirör svets VVS* och är ett resultat av delning av det nuvarande ämnet *industrirör svets VVS*. Omfattningen av det föreslagna ämnet *MMA-svetsning rör* är utökat i jämförelse med nuvarande kurs *VVS MMA-svetsning rör*. Ämnet föreslås ligga inom programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *industrirör svets VVS* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *MMA-svetsning rör*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Sprinklerteknik

Skolverket föreslår att ämnet *sprinklerteknik* består av nivå 1, 200 poäng. Ämnet är i sin grund detsamma som nuvarande ämne *sprinklerteknik* men där nuvarande två kurser läggs samman till en nivå. Ämnet föreslås ligga i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *sprinklerteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *sprinklerteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Teknisk isolering

Skolverket föreslår att ämnet *teknisk isolering* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Nuvarande ämne *teknisk isolering* har delats i tre nya ämnen: *teknisk isolering*, *VVS-*

isolering och *industriisolering*. Dessa ämnen redovisas under respektive ämnesnamn. Ämnet föreslås ligga inom programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *teknisk isolering* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *teknisk isolering*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

TIG-svetsning rör

Skolverket föreslår att ämnet *TIG-svetsning rör* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnet utgår från nuvarande ämne *industrirör svets VVS* och är ett resultat av en delning av det nuvarande ämnet. Poängomfattningen i det nya ämnet *TIG-svetsning rör* är den samma som i nuvarande kurs *VVS TIG-svetsning rör*. Ämnet föreslås ligga inom programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *industrirör svets VVS* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *TIG-svetsning rör*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ventilationsteknik

Skolverket föreslår att ämnet *ventilationsteknik* består av nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng. Det innebär att ämnet innehåller 200 poäng mindre i jämförelse med nuvarande ämne *ventilationsteknik*. Den minskade omfattningen är ett resultat av en omfördelning mellan detta ämne och ämnena *VVS och fastighet* samt *ventilation – installation*. Ämnet *ventilationsteknik* föreslås ligga i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *ventilationsteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *ventilationsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Ventilation – installation

Skolverket föreslår att ämnet *ventilation – installation* består av nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 100 poäng. Det innebär samma poängomfattning som det nuvarande ämnet *ventilation – installation*. Ämnet i sin helhet föreslås ligga som inriktningsämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *ventilation – installation* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *ventilation – installation*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

VVS-isolering

Skolverket föreslår att ämnet *VVS-isolering* består av nivå 1, 200 poäng. Ämnet utgår från nuvarande ämne *teknisk isolering* och är ett resultat av en delning av det nuvarande ämnet i tre nya ämnen, *industriisolering*, *teknisk isolering* och *VVS-isolering*. Ämnet föreslås ligga inom programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *teknisk isolering* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *VVS-isolering*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

VVS-teknik

Skolverket föreslår att ämnet *VVS-teknik*, nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnet utgår från nuvarande ämne *VVS – installation* och är ett resultat av en delning av det nuvarande ämnet i tre nya ämnen, *gassvetsning rör*, *VVS-teknik* och *VVS – installation*. Ämnet föreslås i sin helhet att ligga i inriktningen *VVS*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *VVS-installation* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *VVS-teknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

VVS och fastighet

Skolverket föreslår att ämnet *VVS och fastighet* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnet utgår från de nuvarande ämnena *systemkunskap* och *verktygs- och materialhantering*. Därtill har grundläggande moment från respektive inriktning på programmet flyttats upp och använts som konkretion av innehållet samt för att skapa ett mer praktiskt ämne än det nuvarande programgemensamma ämnet *systemkunskap*. Ämnet *VVS och fastighet* föreslås i sin helhet ligga som programgemensamt ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *systemkunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *VVS och fastighet*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

VVS – installation

Skolverket föreslår att ämnet *VVS – installation* består av nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng. Ämnet utgår från nuvarande ämne *VVS – installation* och är ett resultat av en delning av det nuvarande ämnet i tre nya ämnen, *gassvetsning rör*, *VVS-teknik* och *VVS – installation*. Ämnet föreslås ligga inom programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *VVS – installation* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *VVS – installation*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Yttre miljö

Skolverket föreslår att ämnet *yttre miljö* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Ämnet har uppdaterats och har i delar förtydligats kring material samt verktyg och maskiner i jämförelse med nuvarande ämnet *yttre miljö*. Ämnet föreslås ligga inom programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *yttre miljö* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *yttre miljö*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Ämnena som utgår ur VVS- och fastighetsprogrammet

Kursen *Mekatronik* uppgår i nytt ämne, *automationsteknik*. Ämnet *mät-, styr- och reglerteknik* som finns under el- och energiprogrammets ansvar där innehållet uppgår i nytt ämne, *automationsteknik*. Detta nya ämne är inte av intresse för VVS-och fastighetsprogrammet, eftersom relevant innehåll för detta program återfinns i det egna ämnet *fastighetsautomation*. På industritekniska programmet skapas ett nytt ämne, *mät- och reglerteknik*, som utgår från dagens ämne *mät-, styr- och reglerteknik*. Då det nya ämnet *mät- och reglerteknik* är alltför begränsat för VVS- och fastighetsprogrammets behov så har i stället har ämnet *fastighetsautomation* förstärkts.

Ämnena *skötsel av utemiljöer* och *växtkunskap* utgår, för programmet relevant innehåll återfinns i det egna ämnet *yttre miljö*, som har förstärkts på gemensamma punkter.

Vård- och omsorgsprogrammet

Programstruktur

Det nya vård- och omsorgsprogrammet som tillämpades första gången från och med 1 juli 2021 har ännu inte hunnit utvärderas i någon större omfattning. Därför har inte programmet genomgått någon större förändring i detta förslag utan det har mest handlat om att anpassa ämnena till den nya modellen för ämnesbetyg. Skärningen mellan ämnena har behållits helt för de ämnena som ingår i den programgemensamma delen.

Den programgemensamma delen, som omfattar 1 300 poäng är remitterad sedan tidigare. I den delen behålls ämnena och dess omfattning på samma sätt som i nuvarande utformning.

Då vård- och omsorgsprogrammet saknar inriktningar både nu och framöver finns inga förslag där.

Eftersom den programgemensamma delen omfattar 1300 poäng medför det att det endast finns 200 poäng kvar i programfördjupningen för eleven att välja på. Utifrån begränsningen om 200 poäng har nuvarande ämnen i programfördjupningen setts över. Ibland har kursers innehåll lagts ihop till ett nytt ämne och ibland har det behövts delas på för att kunna bygga ett fungerande ämne utifrån modellen med ämnesbetyg.

Ämnesplaner på vård- och omsorgsprogrammet

Skolverket föreslår att

- *funktionsförmåga och funktionsnedsättning* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng
- *gerontologi och geriatrik* består av nivå 1, 100 poäng
- *grundläggande vård och omsorg*, består av nivå 1, 100 poäng
- *hälso- och sjukvård* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng
- *människans säkerhet* består av nivå 1, 100 poäng
- *omvårdnad* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng
- *psykiatri* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng
- *social omsorg* består av nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng
- *vård och omsorg – specialisering* består av nivå 1, 100 poäng.

Förslagen för ämnena ovan innebär inte några större ändringar än viss justering mellan nivåerna och anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämnen, enligt ovan, kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämne med samma namn. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Akut omhändertagande (tidigare kursen *räddningsmedicin* i ämnet *hälso- och sjukvård*)

Kursen *räddningsmedicin* ingår i nuvarande ämne *hälso- och sjukvård*. Då ämnet *hälso- och sjukvård* behöver delas föreslås att kursen *räddningsmedicin* byter namn till *akut omhändertagande* och bildar ett eget ämne *akut omhändertagande*, nivå 1, 100 poäng. Innehållet i ämnet handlar till stor del om ett akut omhändertagande vilket gör att det föreslagna namnet bättre speglar ämnets faktiska innehåll. Förslaget innebär i övrigt inte några större ändringar än anpassning till ämnesbetygsmodellen och något ändrade betygskriterier för att passa i modellen.

De konsekvenser som kan identifieras är möjligen att man ändrar ett känt begrepp, räddningsmedicin, men i övrigt bedöms det inte innebära några konsekvenser.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *hälso- och sjukvård* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *akut omhändertagande*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Anatomi och fysiologi

Ämnet föreslås bli ett så kallat spårämne med *anatomi och fysiologi*, nivå 1a, 50 poäng, *anatomi och fysiologi*, nivå 2a, 50 poäng och *anatomi och fysiologi*, nivå 1b, 100 poäng. Förslaget innebär i övrigt inte några andra ändringar än anpassning till ämnesbetygsmodellen och något ändrade betygskriterier för att passa till modellen och nuvarande betygskriterier.

Skolverket har fått en mängd reaktioner från olika samråd, frågor till Skolverkets upplysningstjänst, synpunkter vid konferenser och andra möten som framhåller att det är olämpligt att dela upp nuvarande två kurser *anatomi och fysiologi* 1 och 2 om 50 poäng vardera

för de elever som sammanhållet läser båda kurserna. Skolverket lämnar därför ett förslag där både motsvarigheten till nuvarande två kurser finns kvar i form av *anatomi och fysiologi*, nivå 1a och 2a om 50 poäng vardera och en sammanhållen nivå om *anatomi och fysiologi*, nivå 1b om 100 poäng för de som läser på vård- och omsorgsprogrammet och de som läser yrkespaketet till undersköterska om 1 500 poäng. Då kan elever inom vuxenutbildningens yrkespaket för vårdbiträden, 800 poäng och introduktionsprogrammen fortfarande läsa *anatomi och fysiologi* 1a, 50 poäng inom ramen för sina utbildningar och sedan ha möjlighet att bygga på med den senare delen i form av *anatomi och fysiologi* 2a, 50 poäng.

Förslaget innebär en bättre anpassning till behoven hos de elever som behöver få detta ämne sammanhållet och erbjuder även en möjlighet att dela upp ämnet i två nivåer som kan läsas vid olika tillfällen för de elever som har behov av detta, till exempel elever på introduktionsprogram eller yrkespaket för vårdbiträden inom vuxenutbildningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *anatomi och fysiologi* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *anatomi och fysiologi*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Barn- och ungdomsvård

Ämnet *barn- och ungdomsvård* består idag av två kurser, *barnhälsovård*, 100 poäng och *barnsjukvård*, 200 poäng. Skolverket föreslår att dessa två kursers innehåll slås samman och bildar ämnet *barn-och ungdomsvård*, nivå 1, 200 poäng.

Statistik visar att få elever väljer att läsa kursen *barnhälsovård 100 poäng* samt att det är svårt att skapa apl-platser inom det området. Fler elever väljer att läsa nuvarande kurs *barnsjukvård* 200 poäng. Vid en genomgång av de befintliga kurserna har Skolverket gjort bedömningen att det inte är lämpligt att göra två nivåer av nuvarande ämne men att det däremot är möjligt att slå samman innehållet från nuvarande två kurser och även minska poängomfattningen i det föreslagna nya ämnet. Utifrån tillgängligt utrymme för elever på vård- och omsorgsprogrammet så passar dessutom ett ämne om 200 poäng bättre då det ryms inom de 200 poäng som kvarstår för eleverna att välja inom programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *barn- och ungdomsvård* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *barn- och ungdomsvård*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Handledning i vård och omsorg

Nuvarande ämne *pedagogik i vård och omsorg* föreslås byta namn till *handledning i vård och omsorg*, nivå 1, 50 poäng och nivå 2, 50 poäng.

Skolverkets förslag om namnbyte på ämnet utgår från behovet av att lyfta handledning redan i ämnesnamnet. Förslaget om att dela ämnet i två 50-poängsnivåer utgår från bedömningen att lättare anpassa ämnet till identifierade behov av att kunna dela upp ämnet i mindre delar för att skaffa sig praktisk erfarenhet som sedan kan byggas på.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *pedagogik i vård och omsorg* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *handledning i vård och omsorg*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Internationellt arbete

Nuvarande kurs *internationellt arbete* i ämnet *människan* föreslås bilda ett eget ämne med namnet *internationellt arbete*, nivå 1, 100 poäng

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *människan* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *internationellt arbete*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ämnen som utgår ur vård- och omsorgsprogrammet

Nuvarande ämne *hälsa* föreslås utgå och de ingående kurserna *ergonomi*, *kost och hälsa* utgår på grund av att de bedöms ha ett innehåll som återfinns i andra obligatoriska ämnen på programmet. Kursen *mental träning* bedöms inte ha ett aktuellt och relevant innehåll och kommer inte enligt förslaget heller att bli ett eget ämne. Kursen *hälsopedagogik* är den kurs inom ämnet *hälsa* som föreslås bli ett eget ämne med namnet *hälsopedagogik*, nivå 1,100 poäng. Det nya ämnet *hälsopedagogik* finns närmare redovisat under barn-och fritidsprogrammet ovan.

Ämnet *hälsa* har även identifierats som problematiskt av både UHR i samband med ansökningar till yrkeslärarutbildningen och Skolverkets hantering av lärarlegitimationer, då ämnet är så brett att det är svårt att finna en lärare som har den kunskapsbredd som krävs för hela ämnet på en SeQF nivå 5.

Nuvarande ämne *hälsovård* föreslås utgå i sin helhet då de ingående kurserna *friskvård och hälsa* och *kost, måltid och munhälsa* har innehåll som i olika omfattning bedöms ingå i andra obligatoriska ämnen. Kursen *komplementärmedicin*, 100 poäng bedöms inte ha ett innehåll som är relevant att göra ett eget ämne av och föreslås därför utgå helt. Ämnet har även identifierats som problematiskt av både UHR i samband med ansökningar till yrkeslärarutbildningen och Skolverkets hantering av lärarlegitimationer, då ämnet är så brett att det är svårt att finna en lärare som har den kunskapsbredd som krävs för hela ämnet på en SeQF nivå 5.

Det blir ett något minskat utbud av möjliga ämnen (tidigare kurser) för eleverna att välja mellan inom ramen för sin utbildning. Denna konsekvens bedöms dock vara ringa då både vård- och omsorgsprogrammet och yrkespaketet för undersköterskor är tänkta att utgöra grunden för den skyddade yrkestiteln för undersköterskor som Socialstyrelsen hanterar och som ska träda i kraft den 1 juli 2023. Då de ämnen som föreslås utgå inte ingår i den gemensamma utbildningen bedöms detta inte få någon större påverkan.

Ämnesplaner som finns på flera program

Artificiell intelligens

Skolverket föreslår att ämnet *artificiell intelligens* får två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet är nytt och behandlar AI-utvecklingen framför allt ur ett samhällsperspektiv samt vilka konsekvenser det kan ha för det digitaliserade samhället.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *programmering*, *gränssnittsdesign* eller *webbutveckling* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *artificiell intelligens*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *artificiell intelligens* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Entreprenörskap

Skolverket föreslår att ämnet *entreprenörskap* får 1 nivå om 100 poäng. Ämnets innehåll är uppdaterat.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *entreprenörskap* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *entreprenörskap*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Filosofi

Ämnesplanen i *filosofi* föreslås bestå av två nivåer om 50 poäng, vilket är en viktig omständighet när ämnesplanen utformas. Filosofin som ämne på gymnasial nivå läses obligatoriskt för vissa inriktningar på det samhällsvetenskapliga programmet och på samtliga inriktningar på det humanistiska programmet. I den ämnesutformade gymnasieskolan bibehålls ämnets två nivåer, poängomfattningen om 50 poäng per nivå samt ämnets förekomst på de olika utbildningarna.

Syftet skrivs om för att bättre beskriva ämnet *filosofi* relation till andra ämnen samt för att lyfta det filosofiska samtalet. Skolverket föreslår att tydliggöra progressionen i ämnesplanen i *filosofi*. Målet har varit att dels forma innehållet på nivå 1 och 2 så att nivå 2 förutsätter inhämtade kunskaper på nivå 1, dels att konkretisera innehållet på nivå 2 så att den ger mer stöd för vad som ska avhandlas.

Stoffträngseln är en utmaning i ämnet *filosofi*. Skolverket föreslår att omfattningen i det centrala innehållet begränsas genom att till exempel formuleringen nutida filosofiska riktningar har tagits bort i *filosofi*, nivå 1, 50 poäng, samt att strecksatsen om logik och argumentation begränsas till att endast innehålla argumentation. I *filosofi*, nivå 2, 50 poäng föreslår Skolverket att grundläggande redskap för logisk analys tas bort.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *filosofi* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *filosofi*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *filosofi* klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Internationell ekonomi och internationella relationer

I nuvarande ämnesplan för ämnet *samhällskunskap* ingår kurserna *internationell ekonomi* och *internationella relationer*. I den reviderade ämnesplanen för ämnet *samhällskunskap* har dessa kurser brutits ut. Skolverket föreslår i stället att *internationell ekonomi* och *internationella relationer* bildar egna ämnen. Varje ämne utgörs av en nivå med omfattningen 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *samhällskunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i de nya ämnena *internationella ekonomi* och *internationella relationer*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Livsmedelshygien

Skolverket föreslår att ämnet *livsmedelshygien* består av nivå 1, 100 poäng och har i stora delar ett innehåll som motsvarar nuvarande ämne *hygienkunskap*. Ämnet byter namn för att bättre svara mot innehållet i ämnet och en anpassning till ämnesbetygsmodellen med nivå och anpassade betygsriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *hygienkunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *livsmedelshygien*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Programmering

Ämnet *programmering* föreslås få två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet bygger på innehållet i dagens kurser *programmering 1* och *programmering 2*. Innehållet i dagens kurs *programmering 3* föreslås bli ett eget ämne som, liksom idag, bara får läsas på

gymnasieingenjör – vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år. Ämnet kommer remitteras i remiss 3 runt årsskiftet 2023–2024.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *programmering* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *programmering*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *programmering* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Service och bemötande

Skolverket föreslår att ämnet *service och bemötande* består av nivå 1, 100 poäng och innebär inte några större ändringar än anpassning till ämnesbetygsmodellen med nivå och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *service och bemötande* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *service och bemötande*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Tillämpad programmering

Ämnet *tillämpad programmering* föreslås få två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnets innehåll är detsamma som idag, men utökas med ytterligare en nivå och ger därmed möjlighet till fördjupning.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *tillämpad programmering* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *tillämpad programmering*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *tillämpad programmering* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Ämnesplaner inom ämnesgruppen engelska

Kreativt skrivande på engelska

Kreativt skrivande på engelska föreslås bli ett nytt ämne som omfattar en nivå på 100 poäng. Innehållet kommer från ämnet *språk specialisering*. Dagens ämne *språk specialisering* kan läsas på olika språk och bygger på *engelska 5*, *moderna språk* eller *modersmål 1*. Skolverkets statistik visar dock att ämnet aldrig har lästs på något annat språk än *engelska* sedan det infördes 2011. Skolverket bedömer därför att ändringen inte kommer att minska huvudmännens utbud av undervisning i andra språk än *engelska*. Namnändringen syftar till att tydliggöra ämnets innehåll och att skilja ämnet från ämnet *kreativt skrivande*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *engelska* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *kreativt skrivande på engelska*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Retorik på engelska

Retorik på engelska föreslås bli ett nytt ämne som omfattar en nivå på 100 poäng. Innehållet kommer från ämnet *språk specialisering*. Dagens ämne *språk specialisering* kan läsas på olika språk och bygger på *engelska 5*, *moderna språk 5* eller *modersmål 1*. Skolverkets statistik visar dock att ämnet aldrig har lästs på något annat språk än *engelska* sedan det infördes 2011.

Skolverket bedömer därför att ändringen inte kommer att minska huvudmännens utbud av undervisning i andra språk än *engelska*. Namnändringen syftar till att tydliggöra ämnets innehåll och att skilja ämnet från ämnet *retorik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *engelska* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *retorik på engelska*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Ämnesplaner inom ämnesgruppen matematik

Skolverket redovisade⁵⁴ ett huvudförslag avseende ämnet *matematik* till regeringen i september 2022. Förslaget innebär att dagens ämnesplan i *matematik* med fyra kurser *matematik* 1c, 2c, 3c och 4c bildar två ämnen, *matematik* och *matematik – analys*. Båda med två nivåer om 100 poäng/nivå. Skolverket inväntar regeringens beslut för dessa ämnen som är gymnasiegemensamma och därför beslutas av regeringen. De ämnen som inte är gymnasiegemensamma beslutar Skolverket om ämnesplaner för och det är sådana matematikämnen som förslagen i denna remiss behandlar. Skolverkets utgångspunkt är att en lärare som idag är behörig i gymnasieämnet *matematik* i den kursutformade gymnasieskolan ska kunna bli behörig i samtliga matematikämnen i den ämnesutformade gymnasieskolan.

Matematik – analys

Skolverket föreslår att ämnet *matematik* kompletteras med ämnet *matematik – analys* (motsvarande nuvarande *matematik* 3–4). Att de 400 första poängen av nuvarande ämnesplan i *matematik* delas upp i två ämnen motiveras dels med att innehållet har en mer specialiserad inriktning, dels att det finns en risk att elever väljer bort att läsa *matematik* av rädsla för att sänka ämnesbetyget. Om betygen omfattar högst 200 poäng kompenseras eventuell sänkning av betyg i praktiken av meritpoäng för många elevgrupper. Innehållsmässigt avspeglar *matematik – analys* i mycket hög grad nuvarande *matematik* 3b, 3c och 4.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *matematik* kommer att kunna bli behöriga att också undervisa i det nya ämnet *matematik – analys*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Matematik – fördjupning samt matematik – specialisering B och matematik – specialisering C

Som komplement till ämnena *matematik* och *matematik – analys* (motsvarande nuvarande *matematik* 1–4) föreslår Skolverket tre fördjupande matematikämnen: *matematik – fördjupning*, *matematik – specialisering B* och *matematik – specialisering C*.

Att två specialiseringsämnen föreslås beror på att modellen för ämnesbetyg inte tillåter att läsa en specialisering flera gånger med olika innehåll och på så sätt få flera betyg i samma ämne. Med de två ämnena *matematik – specialisering B* och *matematik – specialisering C* ges möjlighet att läsa som mest 200 poäng specialisering inom matematikområdet.

⁵⁴ Skolverkets regeringsredovisning den 16 september 2022, dnr. 2020:1822.

Nuvarande *matematik – specialisering* läses av 1200–1900 elever per avgångskull. Cirka 50–120 elever har två betyg i kursen och cirka 25–60 elever har mer än två betyg i kursen, per avgångskull. Kursen läses mycket sällan inom kommunal vuxenutbildning. I och med övergång till ämnesbetyg skulle möjligheten att läsa mer än 200 poäng specialisering inom *matematik* försvinna, 25–60 elever per avgångskull har alltså gjort detta under åren 2014–2021.

Innehållsmässigt avspeglar ämnena *matematik – fördjupning* respektive *matematik – specialisering* B och C i mycket hög grad nuvarande kurserna *matematik* 5 respektive *matematik – specialisering*. De är dock de exempel på områden som nämns i *matematik – specialisering* B och är valda för att bättre passa med de program där matematikens b-spår används. Specialisering B kan dessutom läsas efter sista nivån inom b-spåret, vilket är 100 poäng tidigare än nuvarande specialisering. En konsekvens av övergång till ämnesbetyg bedöms därmed vara att elever inom b-spåret får lättare att läsa specialisering inom matematikområdet. I övrigt bedöms övergången till ämnesbetyg inom dessa ämnen ha små konsekvenser för elever, undervisning och exempelvis inköp av läromedel.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *matematik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i de nya ämnena *matematik – fördjupning*, *matematik – specialisering* B och *matematik – specialisering* C. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Ämnesplaner inom språk

Kinesiska

Skolverket föreslår att kurser i *kinesiska* som idag ingår i ämnet *moderna språk* delas upp i tre olika ämnen: *kinesiska – nybörjare*, *kinesiska – fortsättning* och *kinesiska – fördjupning*. I nuvarande ämnesplan finns fjorton kurser, varav sju i *kinesiska* som bygger på varandra. Progressionen uttrycks genom det centrala innehållet och genom betygskriterierna. Skolverket har under arbetet övervägt en konstruktion med alla nivåer i *kinesiska* i en och samma ämnesplan. Myndigheten bedömer dock att det inte är lämpligt att ha samma betygskriterier på nybörjarnivå som på en mer avancerad nivå.

I Skolverkets förslag på ämnesplaner i *kinesiska* behålls den nuvarande konstruktionen med relativt detaljerade värdeord. Myndigheten bedömer att den nuvarande konstruktionen i grunden även passar för ämnesbetyg i *kinesiska*. Den kunskapsnivå som värdeorden anger har dock i vissa fall behövt justeras något för att fungera för ämnets samtliga nivåer. Justeringen medför att förslaget på betygskriterier för ämnet *kinesiska – nybörjare* i högre grad liknar nuvarande kurs 1 än kurs 2 och att det därmed kommer att ställas något lägre krav på nivå 2 i *kinesiska – nybörjare* än i nuvarande kurs 2. Det medför också att det kommer att ställas olika krav i *kinesiska* inom gymnasial utbildning och inom grundskolans språkval efter att samma centrala innehåll behandlats. Genom förslaget skapas dock tydlig progression inom den gymnasiala utbildningens ämnesplaner i *kinesiska*.

Läs även under *moderna språk* nedan.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *moderna språk/kinesiska*, *mandarin* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i de nya ämnena *kinesiska – nybörjare*, *kinesiska – fortsättning* och *kinesiska – fördjupning*. Dessa lärare kommer att kunna ansöka om att uppdatera sin legitimation.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Moderna språk

Skolverket föreslår att de nuvarande kurserna i *moderna språk* delas upp i tre olika ämnesplaner: *moderna språk – nybörjare* med två nivåer, *moderna språk – fortsättning* med två nivåer och *moderna språk – fördjupning* med tre nivåer. I nuvarande ämnesplan finns fjorton kurser, varav sju i *moderna språk* som bygger på varandra. Progressionen uttrycks genom det centrala innehållet och genom betygskriterierna. Skolverket har under arbetet övervägt en konstruktion med alla nivåer i *moderna språk* i en och samma ämnesplan. Myndigheten bedömer dock att det inte är lämpligt att ha samma betygskriterier på nybörjarnivå som på en mer avancerad nivå. Det gäller särskilt de värdeord som beskriver förmågan att uttrycka sig på språket. Genom att dela upp de sju kurserna i *moderna språk* på tre ämnesplaner används inte samma betygskriterier för mer än tre nivåer i någon av ämnesplanerna. För att bedöma vilken fördelning av antalet nivåer per ämne i *moderna språk* som är mest ändamålsenligt har Skolverket beaktat hur *moderna språk* läses inom gymnasial utbildning och grundskoleutbildning samt relationen mellan ämnesplanerna i *moderna språk* och ämnesplanen i *engelska*. Av bestämmelserna i skollagen framgår att det för varje ämne ska finnas en ämnesplan. Om det finns särskilda skäl får flera ämnen ha en gemensam ämnesplan.⁵⁵ Utifrån att det finns möjlighet för Skolverket att reglera att en ämnesplan får vara gemensam för flera ämnen föreslår Skolverket att respektive ämnesplan för *moderna språk* ska vara gemensamma för flera olika moderna språk, det vill säga flera olika ämnen. Förslaget innebär vidare att de olika språk som anges i bilagan till föreskrifterna utgör de ämnen som respektive ämnesplan omfattar.

Betygets omfattning behöver ses över för nivå 2 i nybörjarämnet så hänsyn tas till elevens utbildningsnivå

I gymnasieförordningen anges att språkundervisningen i gymnasieskolan ska utgå från grundskolans utbildningsnivå.⁵⁶ Det innebär i dag att en elev som har läst språkval i grundskolan och vill fortsätta med språket i gymnasieskolan ska läsa kursen *moderna språk 3* i gymnasieskolan. På samma sätt ska en elev som har läst ett språk som elevens val i grundskolan och vill fortsätta i gymnasieskolan läsa kursen *moderna språk 2*. För en elev som i den ämnesutformade gymnasieskolan vill läsa motsvarigheten till *moderna språk 3* innebär förslaget att eleven kommer att läsa nivå 1 i *moderna språk – fortsättning*. Läser eleven vidare i ämnet kommer eleven att läsa nivå 2 i *moderna språk – fortsättning*. Därefter kommer eleven att få ett ämnesbetyg där betyget på nivå 2 ersätter betyget på nivå 1. Betyget i ämnet kommer då att i enlighet med ämnesbetygsreformen omfatta 200 gymnasiepoäng. För den elev som i den ämnesutformade gymnasieskolan vill läsa motsvarigheten till dagens kurs *moderna språk 2* innebär förslaget att eleven ska börja på nivå 2 i *moderna språk – nybörjare*. Anledningen är att eleven läst språket i grundskolan till en utbildningsnivå som motsvarar nivå 1 i *moderna språk – nybörjare*. Skolverket menar dock att en sådan elev rimligtvis inte ska få ett betyg i *moderna språk – nybörjare* som omfattar 200 gymnasiepoäng utan endast 100 gymnasiepoäng. Detsamma gäller *kinesiska – nybörjare* och *svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare*. Skolverket avser därför att utreda denna fråga vidare eftersom det frångår principerna för ämnesbetygsreformen.

Läs även under *moderna språk* ovan.

⁵⁵ 16 kap. 21 § och 20 kap. 6 § skollagen. Angående särskilda skäl, se ovan under rubriken *Gymnasieskolans programstruktur*.

⁵⁶ 4 kap. 9 § gymnasieförordningen. Det framgår också att en elev även får läsa nya språk i gymnasieskolan.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *moderna språk* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i de nya ämnena *moderna språk – nybörjare*, *moderna språk – fortsättning* och *moderna språk – fördjupning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *moderna språk* klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Svenskt teckenspråk för hörande

Skolverket föreslår att de nuvarande kurserna i ämnet *svenskt teckenspråk för hörande* delas upp i tre olika ämnesplaner: *svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare* med två nivåer, *svenskt teckenspråk för hörande – fortsättning* med två nivåer och *svenskt teckenspråk för hörande – fortsättning* med tre nivåer. Samtliga nivåer föreslås bestå av 100 poäng. I nuvarande ämnesplan finns sju kurser som bygger på varandra. Progressionen uttrycks genom det centrala innehållet och genom betygskriterierna. Skolverket har under arbetet övervägt en konstruktion med alla nivåer i *svenskt teckenspråk för hörande* i en och samma ämnesplan. Myndigheten bedömer dock att det inte är lämpligt att ha samma betygskriterier på nybörjarnivå som på en mer avancerad nivå. Det gäller särskilt de värdeord som beskriver förmågan att uttrycka sig på språket. Genom att dela upp de sju kurserna i *svenskt teckenspråk för hörande* på tre ämnesplaner används inte samma betygskriterier för mer än tre nivåer i någon av ämnesplanerna. För att bedöma vilken fördelning av antalet nivåer per ämne i *svenskt teckenspråk för hörande* som är mest ändamålsenlig har Skolverket beaktat relationen till ämnesplanerna i *moderna språk* och ämnesplanen i *engelska*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *svenskt teckenspråk för hörande* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i de nya ämnena *svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare*, *svenskt teckenspråk för hörande – fortsättning* och *svenskt teckenspråk för hörande – fördjupning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *svenskt teckenspråk för hörande* klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Alternativ lösning

Skolverket föreslår att *svenskt teckenspråk för hörande* bör byta namn och avser att se över möjliga förslag till nytt namn. Detta bottnar i att referenspersoner från Institutet för språk och folkminnen, Riksgymnasiet Örebro, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Stockholms universitet och Sveriges Dövas Riksförbund har uttryckt kritik mot att ämnesnamnet *svenskt teckenspråk för hörande* kan uppfattas som att en elev som inte hör inte får läsa ämnet, oavsett vilka kunskaper i svenskt teckenspråk eleven har. Förutom hörande elever utan någon tidigare kunskap i svenskt teckenspråk kan det till exempel handla om elever med hörselnedsättning med begränsade kunskaper i svenskt teckenspråk. Det nuvarande ämnesnamnet väcker också frågor om ämnet även riktar sig till de elever som talar flytande svenskt teckenspråk i familjen och som själva är hörande. Referenterna menar därför att namnet bör tydliggöra att ämnet behandlar grundläggande kunskaper i språket. Även Utredningen⁵⁷ om kvalitet i utbildningen för elever med vissa funktionsnedsättningar föreslog att ämnet *svenskt teckenspråk för hörande* skulle byta namn.

Ämnesplaner inom psykologi

Psykologi

Det nya ämnet *psykologi* föreslås bestå av nivå 1, 50 poäng, nivå 2, 50 poäng och nivå 3, 100 poäng. Dagens ämne *psykologi* behöver delas för att fungera i en ämnesutformade

⁵⁷ U2013:02

gymnasieskola. Delningen resulterar i ämnena *psykologi*, *psykologi – fördjupning* och *tillämpad psykologi*. Delningen av ämnet har sin grund i att ämnesbetygsmodellen bygger på en tydlig progression inom ämnet och med endast en uppsättning betygskriterier för hela ämnet. För att kunna bygga progression på ett relevant sätt har vissa delar av det centrala innehållet i dagens ämne *psykologi* behövt bilda egna ämnen.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *psykologi* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *psykologi*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *psykologi* klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Psykologi – fördjupning

Det nya ämnet *psykologi – fördjupning* föreslås bestå av nivå 1, 100 poäng. Det nya ämnet har sitt ursprung i dagens ämne *psykologi*. Ämnet *psykologi – fördjupning* tar hand om de delar av dagens ämne *psykologi* som inte bedömts möjligt att bygga progression på. Vissa delar av det centrala innehållet i dagens ämne *psykologi* bildar det nya ämnet *psykologi – fördjupning*. I och med att det föreslås bli ett eget ämne skapas det även utrymme för en ytterligare fördjupning inom psykologi jämfört med dagens ämne.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *psykologi* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *psykologi – fördjupning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Tillämpad psykologi

Skolverket föreslår att det nya ämnet *tillämpad psykologi* består av nivå 1, 100 poäng. Ämnesplanen i *tillämpad psykologi* är framtagen utifrån ett identifierat önskemål om att kunna vikta ett psykologiamne mot olika områden, specifika för de olika gymnasieutbildningarna.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *psykologi* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *tillämpad psykologi*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnet varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

Ämnesplaner inom specialidrott, tränings- och tävlingslära, träningslära och tävlingsidrott

Specialidrott och tränings- och tävlingslära

Ämnet *specialidrott* omfattar i dagens system sju kurser om vardera 100 poäng tre kurser med benämning *idrottsspecialisering*, tre kurser med benämning *tränings- och tävlingslära* samt en kurs benämnd *idrottsledarskap*.

Kurserna *idrottsspecialisering* 1, 2 och 3 har haft fokus på genomförande av träning, tävling och satsning mot elitnivå inom den valda idrotten vilket är syftet med gymnasiala idrottsutbildningar i stort. Kurserna *tränings- och tävlingslära* 1, 2 och 3 har haft ett större teoretiskt fokus. För att möjliggöra en tydlig progression genom ämnets nivåer samt att en uppsättning betygskriterier ska gälla för samtliga nivåer föreslår Skolverket att ämnet

specialidrott delas i två ämnen, *specialidrott*, 3 nivåer, om sammanlagt 400 poäng, samt *tränings- och tävlingslära*, 1 nivå, 100 poäng.

Eftersom ämnet *specialidrott* förekommit på de gymnasiala idrottsutbildningarna sedan lång tid och är ett etablerat begrepp, avser Skolverket inte att ta bort ämnesnamnet *specialidrott*. I stället att de nu gällande kurserna *idrottspecialisering* och deras kunskapsinnehåll får namnet *specialidrott* och att kurserna *tränings- och tävlingslära* behåller sitt namn men blir ett nytt ämne.

Skolverket föreslår att den första nivån i ämnet *specialidrott* blir 200 poäng eftersom elever som läser ämnet på gymnasiala idrottsutbildningar läser 400 poäng, 200 poäng inom programfördjupningen samt 200 poäng inom individuellt val. Detta svarar då bättre mot intentionerna med längre och mer sammanhållna ämnen. Skolverket har vidare renodlat det centrala innehållet mellan två nya ämnen och också gjort bedömningen att *tävlings- och träningslära* i fortsättningen ska omfatta 100 poäng i 1 nivå. Statistik visar att kursen *tränings- och tävlingslära* 3 läses av få elever. De delar av kunskapsinnehållet som handlar om dubbla karriärer och möjligheter efter avslutad idrottskarriär har dock ansetts vara viktiga i elevens utbildning.⁵⁸ Dessa delar har därför komprimerats samt lyfts över i ämnet *specialidrott*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *specialidrott* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *specialidrott* med samma namn. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket bedömer att ämnet *specialidrott* ska klassificeras som ett vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Skolverket föreslår att det inte kommer finnas något ”bygger på” mellan ämnena *tränings- och tävlingslära* och *specialidrott* vilket skulle kunna få till följd att eleverna enbart skulle läsa ämnet *specialidrott* om 400 poäng. Skolverket har därför försökt göra detta tydligt genom en skrivning i de båda ämnenas ämnesplaner att de tillsammans utgör en helhet för elevens elitidrottssatsning.

Kursen *idrottsledarskap* utgår då statistik visar att mycket få elever väljer denna kurs inom ramen för sin elitsatsning. De väljer i stället meritthöjande kurser om det finns utrymme i studieplanen. Skolverket gör dessutom bedömningen att ledarskap som kunskapsområde finns inom andra ämnesplaner och då kan erbjudas inom individuellt val.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *specialidrott* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *tränings- och tävlingslära*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *tränings- och tävlingslära* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnena.

Träningslära

I Skolverket förslag till ämnesplan för *träningslära* har mindre uppdateringar av innehåll gjorts. En förstärkning av ledarskap har skrivits fram för att förstärka elevernas förberedelser för framtida arbete inom fritids- och friskvårdssektorn. Vidare föreslås ämnet nu ha två nivåer om 100 poäng vardera i stället för dagens två kurser om samma poäng och betygsriterierna har anpassats till modellen. *Träningslära*, nivå 1, 100 poäng samt *träningslära*, nivå 2, 100 poäng föreslås båda ligga i programfördjupningen.

⁵⁸ Samråd med Riksidrottsförbundet.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *träningsslära* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *träningsslära*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Tävlingsidrott

Kurserna, *idrott och hälsa 1 – specialisering* samt *idrott och hälsa 2 – specialisering*, är inriktade mot den valda idrotten och används idag av många gymnasieskolor som en variant av idrottsutbildningar. Eftersom en idrottsutbildning i hög grad fokuserar på tävlingsidrott har inte Skolverket sett att idrott och hälsa specialiseringskurserna gått att förena med syfte och betygskriterier för ämnet *idrott och hälsa*.

Skolverket föreslår därför ett nytt ämne *tävlingsidrott* om 200 poäng i två nivåer (100 poäng/nivå). Det nya ämnet kan ges av samtliga gymnasieskolor utan tillstyrkansprocess i enlighet med ämnet *specialidrott* och *tävlings- och träningsslära*. Syftet är att elever ska kunna fördjupa sig i den valda tävlingsidrotten lokalt och utan elitidrottssatsning inom ramen för individuellt val.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *idrott och hälsa* eller *specialidrott* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *tävlingsidrott*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *tävlingsidrott* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnena.

Ämnesplaner inom ämnesgruppen svenska

Journalistiskt skrivande, kreativt skrivande, litteratur och retorik

För att ämnet *svenska* ska fungera i ett ämnesbetygssystem med krav på tydlig progression mellan ämnets nivåer och betygskriterier som gäller för hela ämnet föreslår Skolverket att fördjupningskurserna, *litteratur, retorik och skrivande*, som i gällande ämnesplan ingår i ämnet *svenska* lyfts ut och görs om till egna ämnen. Samtliga fördjupningsämnen består av en nivå som omfattar 100 poäng. Ämnena bygger på nivå 1 i ämnet *svenska* eller nivå 1 i ämnet *svenska som andraspråk*.

Den nuvarande kursen *skrivande* motsvaras i det nya systemet av två ämnen, nämligen *journalistiskt skrivande* respektive *kreativt skrivande*. Syftet med denna konstruktion är att skapa tydligare fördjupningar inom respektive område. I den nuvarande kursen *skrivande* ingår skriftlig framställning av såväl skönlitterära texter som journalistiska texter. Det har bedömts vara svårt att åstadkomma fördjupade färdigheter inom båda dessa skilda områden inom ramen för 100 poäng. Genom att bilda två nya ämnen skapas förutsättningar för fördjupning inom respektive område. Ett ytterligare skäl är att *kreativt skrivande* föreslås ingå i ämnesplanen för *svenska*, vilket är en förändring jämfört med gällande ämnesplan. Det är mot den bakgrunden logiskt att också skapa fördjupningsämnet *kreativt skrivande* inom vilket elever kan få möjlighet att utveckla sin förmåga att skriva i skönlitterära genrer.

Ämnet *journalistiskt skrivande* syftar till att utveckla elevernas förmåga att skriva journalistiska texter. I ämnet *journalistiskt skrivande* ingår också läsning av journalistiska texter i syfte att utveckla elevernas förmåga att skriva och kritiskt granska sådana texter.

I ämnet *kreativt skrivande* ingår också läsning av skönlitterära texter för att utveckla elevernas förmåga att skriva i skönlitterära genrer.

Ämnet *litteratur* syftar till att utveckla elevernas förmåga att läsa och analysera skönlitteratur. I ämnet ingår läsning av skönlitterära texter från olika tider.

Ämnet *retorik* syftar till att utveckla elevernas förmåga att uttrycka sig retoriskt medvetet. I ämnet ingår muntlig framställning i olika typer av retoriska situationer. Dessutom läses nedtecknade tal och andra typer av texter i syfte att utveckla elevernas förmåga att identifiera och kritiskt granska retorik i olika typer av texter.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *svenska* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i de nya ämnena *litteratur*, *kreativt skrivande*, *journalistiskt skrivande* och *retorik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket anser att det föreslagna nya ämnena *kreativt skrivande* och *retorik* varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att det nya ämnet i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4–5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnena).

Skolverket föreslår att ämnena *journalistiskt skrivande* och *litteratur* ska klassificeras som s.k. vissa ämnen eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnena.

Ämnesplaner för döva och hörselskadade

För elever som är döva eller hörselskadade finns ämnesplanerna *engelska för döva*, *svenska för döva* och *svenskt teckenspråk*. Av gymnasieförordningen framgår att teckenspråk som gymnasiegemensamt ämne ska förekomma på alla nationella program som anordnas för döva elever. Kurser i teckenspråk som gymnasiegemensamt ämne får ersätta en eller flera kurser i studievägen för döva elever med undantag för kurser i svenska. Beslut fattas av rektor. I stället för *svenska* eller *svenska som andraspråk* respektive *engelska* får döva elever läsa *svenska för döva* respektive *engelska för döva* som gymnasiegemensamma ämnen.⁵⁹

Vidare framgår av gymnasieförordningen att kurser i teckenspråk som annat ämne än gymnasiegemensamt ämne får anordnas för hörselskadade elever, om de har behov av det och vill delta i de kurserna. Kurser i teckenspråk som gymnasiegemensamt ämne får ersätta en eller flera kurser i studievägen för hörselskadade elever med undantag för kurser i *svenska*. Beslut fattas av rektor.⁶⁰

Engelska för döva

Skolverket föreslår att ämnet *engelska för döva* blir ett ämne med tre nivåer om 100 poäng vardera. Den föreslagna ämnesplanen är uppbyggd på samma sätt som den föreslagna ämnesplanen i *engelska* och delar i princip samma formuleringar i fråga om *engelska* i skrift.

Ämnet *engelska för döva* likställs i alla sammanhang med ämnet *engelska* och riktar sig till elever med svenskt teckenspråk som primärt språk. Skolverket har därför bedömt det motiverat att ämnesplanen endast avviker från ämnesplanen i *engelska* i de fall det är motiverat utifrån målgruppens förutsättningar. I jämförelse med den gällande ämnesplanen i *engelska för döva* har beskrivningen av didaktiska principer för undervisning av döva elever fått mindre plats. Skälet är att de elever som undervisas i *engelska för döva* är en mycket heterogen grupp vilket gör det svårt att formulera principer för undervisning av döva som berör alla elever. Därför har Skolverket valt att även i detta efterlikna ämnesplanen i *engelska* och i stort sett utelämna didaktiska anvisningar.

I arbetet har särskilt övervägts om American Sign Language har en plats i ämnet samt om innehåll som berör dövas kulturella sammanhang bör ingå. American Sign Language är, precis som *svenskt teckenspråk för hörande*, ett eget språk. Skolverket menar därför att lärare i *engelska* inte bör förväntas ha kunskaper i detta språk. På samma sätt innebär den föreslagna

⁵⁹ 10 kap. 5 § gymnasieförordningen.

⁶⁰ 10 kap. 6 § gymnasieförordningen.

ämneshöjningen att det är det kulturella sammanhang där *engelska* används som eleverna ska få möta. Innehåll som berör dövas kultur föreslås i stället ingå i ämnena *svenska för döva*, *svenskt teckenspråk* samt *svenskt teckenspråk för hörande*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *engelska för döva* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *engelska för döva*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *engelska för döva* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Svenska för döva

Idag finns ämnet *svenska för döva* med kurserna *svenska för döva* 1–3.

Ämnet *svenska för döva* följer helt ämneshöjningen för *svenska* förutom i de delar som är specifika för ämnet *svenska för döva*. Ämnet har uppdaterats och formulerats i progression i 3 nivåer om vardera 100 poäng. Ämnet är strukturerat från motsvarande ämnens huvudsakliga innehåll. Vidare har förändringar av innehållsmässig karaktär gjorts i det centrala innehållet i syfte att stärka läsning, litteraturhistorisk bildning, kritisk läsning och akademisk skriftspråkskompetens. Slutligen har de delar av det centrala innehållet som berör nationella minoriteter stärkts genom att det nuvarande begreppet minoritetsspråk ersatts av nationella minoritetsspråk.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *svenska för döva* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *svenska för döva*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *svenska för döva* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Svenskt teckenspråk

Idag finns ämnet *svenskt teckenspråk* med kurserna *svenskt teckenspråk* 1–2 och *svenskt teckenspråk – aktiv tvåspråkighet*.

För att anpassa ämnena till ämnesbetygsmodellen föreslår Skolverket att ämnet *svenskt teckenspråk* uppdateras och formuleras med progression i tre nivåer om vardera 100 poäng. Ämnet är strukturerat från motsvarande ämnens huvudsakliga innehåll.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *svenskt teckenspråk* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *svenskt teckenspråk*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *svenskt teckenspråk* klassificeras som ett kapitel 4-ämne eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

2. Förslag till föreskrifter som rör behörighet för lärare

Ämnesbetygsreformen innebär att befintliga legitimationer kommer att behöva uppdateras för många lärare. Behörighetsreglerna ser olika ut beroende på om det är ett ämne som klassificeras som ett yrkesämne, ett ämne som anges i kapitel 4 i förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare eller om det handlar om ett s.k. vissa ämne. Skolverkets förslag och hur de påverkar lärares legitimationer och behörighet i olika ämnen beskrivs ovan under respektive ämne.

Ämnen som föreslås klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4 och 5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare

Som redovisats ovan anser Skolverket att flertalet av de föreslagna nya ämnena varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att ett flertal ämnen i stället bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. 4 och 5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare (s.k. kap. 4-ämnen).

I kapitel 4 förordningen om utbildning till lärare och förskollärare anges vilka ämnen som kan ingå i en ämneslärarexamen. Av nämnda kapitel framgår att en ämneslärarexamen kan omfatta följande undervisningsämnen: bild, biologi, dans, engelska, filosofi, fysik, företagsekonomi, geografi, grekiska, hem- och konsumentkunskap, historia, idrott och hälsa, juridik, kemi, latin, matematik, moderna språk, modersmål, musik, naturkunskap, psykologi, religionskunskap, samhällskunskap, slöjd, svenska, svenska som andraspråk, teater, teckenspråk och teknik. Det är också möjligt att få en ämneslärarexamen utfärdad i andra ämnen, exempelvis sociologi och programmering, om läraren läser en kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen.⁶¹ Den lärare som sedermera ansöker om behörighet att undervisa i andra ämnen än yrkesämnena i gymnasieskolan utifrån en ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan blir behörig i de undervisningsämnena som ingår i examen.⁶² Eftersom Skolverket bedömer att flertalet nya ämnen bör klassificeras som ett ämne enligt 4 kap. förordningen om utbildning till lärare och förskollärare avser myndigheten att lyfta förslagen till utbildningsdepartementet.

Förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan

Vad som krävs för att vara behörig att undervisa i gymnasieskolan i andra ämnen än yrkesämnena framgår av 2 kap. 21 och 22 §§ förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. En lärare kan utifrån en ämneslärarexamen bli behörig att undervisa i det eller de ämnen som omfattas av lärarens examen. En lärare med en annan behörighetsgivande examen kan även bli behörig att undervisa i ett eller flera ämnen i gymnasieskolan (som inte är yrkesämne) om denne har fullgjort kompletterande studier om 90 högskolepoäng i ämnet eller om 120 högskolepoäng för ämnen svenska, samhällskunskap och musik. En lärare som genom sin examen eller kompletterande studier uppfyller kraven för att vara behörig att undervisa i ett eller flera ämnen i gymnasieskolan (som inte är yrkesämnena) kan även få behörighet att undervisa i ett eller flera andra ämnen för vilka lärarens kompetens är relevant (s.k. vissa ämnen). Skolverket får meddela föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för ett sådant ämne. Ett sådant s.k. vissa ämne får inte vara ett ämne som anges i 4 kap. förordningen om utbildning till lärare och förskollärare.⁶³ Skolverket har meddelat sådana föreskrifter genom Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:159) om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i gymnasieskolan. I bilagan till föreskrifterna anges vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för ett ämne enligt 2 kap. 22 § förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. Relevant kompetens i ett s.k. visst ämne består av för ämnet relevanta högskolestudier eller likvärdiga kunskaper och kompetenser.

⁶¹ Förordningen (2011:686) om kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen, förordningen (2016:705) om kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå, förordningen (2016:705) om kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå, förordningen (2021:1336) om försöksverksamhet med kompletterande pedagogisk utbildning som leder till grundlärarexamen eller ämneslärarexamen

⁶² 2 kap. 21 och 22 §§ förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

⁶³ 2 kap. 22 och 23 §§ förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

Eftersom Skolverket föreslår nya och förändrade ämnen behöver myndighetens föreskrifter ses över. Skolverkets förslag till nya föreskrifter innehåller bestämmelser om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i de s.k. vissa ämnen som anges i denna konsekvensutredning. Ändringarna innebär således förslag till vilka krav som ställs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vart och ett av de föreslagna ämnen som föreslås vara s.k. vissa ämnen, se Skolverkets förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan.

Förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

En lärare är endast behörig att undervisa i det eller de yrkesämnena i gymnasieskolan för vilka lärarens yrkeskunskaper är relevanta. Motsvarande gäller i sak även för anpassade gymnasieskolan. Skolverket får meddela föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att de ska vara relevanta för ett yrkesämne.⁶⁴ Skolverket har meddelat sådana föreskrifter genom Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne. I bilaga 1 till föreskrifterna anges vad som krävs för att en lärares yrkeskunskaper ska vara relevanta för respektive yrkesämne i gymnasieskolan. Relevanta yrkeskunskaper för ett yrkesämne i anpassade gymnasieskolan är de som regleras i bilaga 1 för motsvarande ämne i gymnasieskolan. Vilka yrkesämnena i anpassade gymnasieskolan som motsvarar yrkesämnena i gymnasieskolan framgår av bilaga 2 till föreskrifterna.

Eftersom Skolverket föreslår nya och förändrade ämnen behöver myndighetens föreskrifter ses över. Skolverkets förslag till nya föreskrifter innehåller de yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i de yrkesämnena som anges i denna konsekvensutredning. Ändringarna innebär således förslag till så kallade kunskapskriterier för var och ett av de föreslagna ämnena.

Särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen har den som genom yrkeserfarenhet har tillägnat sig kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper. Universitets- och högskolerådet (UHR) får meddela närmare föreskrifter om vad som är kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper.⁶⁵ Eftersom Skolverket föreslår nya och förändrade ämnen innebär det att UHR behöver ändra i sina motsvarande föreskrifter – Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS 2013:4) om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen. Myndigheterna skickar ut respektive föreskrifter på remiss var för sig.⁶⁶

Skolverket och UHR har enats om principer för hur föreskrifterna ska vara utformade

- Ett ämne bör inte vara bredare än att en lärare kan undervisa i hela ämnet.
- Myndigheternas föreskrifter ska utformas så att de är likalydande.
- Det som myndigheterna kan föreskriva om är yrkeskunskaper. I ämnesplanerna, som lärarna ska undervisa utifrån, ingår även andra mer generella kunskapsområden. Dessa kunskaper och förmågor får lärarna antas ha bland annat utifrån den grundläggande behörigheten för högskolestudier.
- Yrkeskunskaperna ska vara såväl erfarenhetsbaserade som teoretiska.⁶⁷

⁶⁴ 2 kap. 25 och 26 §§ förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

⁶⁵ 4 § förordningen (2010:2021) om tillträde till utbildning som leder till yrkeslärarexamen.

⁶⁶ UHR:s remiss, dnr 4.1.2-02016-2019.

⁶⁷ Detta innebär att en person genom yrkesutövning anses kunna förvärva såväl erfarenhetsbaserade som teoretiska yrkeskunskaper. Det innebär däremot inte att en person som genom utbildning förvärvat teoretiska yrkeskunskaper också anses ha förvärvat erfarenhetsbaserade yrkeskunskaper.

- Med kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper avser myndigheterna innehåll (vad man ska kunna), nivå (hur väl man ska kunna det) och aktualitet (att kunskapen är giltig i nutid). För att definiera vad som är nödvändig kunskap använder sig myndigheterna av Sveriges referensram för kvalifikationer, SeQF, nivå 5.⁶⁸
- De kvalificerade och relevanta yrkeskunskaperna uttrycks i form av kunskapskriterier. Kunskapskriterierna ska ge en förutsägelse om vilka yrkeskunskaper som, tillsammans med yrkeslärarutbildningen eller lärarutbildningen⁶⁹, ger optimala förutsättningar för att kunna undervisa i det aktuella ämnet.
- En viktig utgångspunkt för kunskapskriterierna är ämnesplanerna för de enskilda yrkesämnena i gymnasieskolan eftersom det är ämnesplanerna som anger vad läraren kommer att undervisa i. Kunskapskriterierna utgår också från yrkeskunskaper förvärvade genom yrkesutövandet i arbetslivet och som anses nödvändiga som grund för att undervisa i ett yrkesämne.

SeQF används som utgångspunkt för kunskapskriterierna

För att definiera vad som är nödvändiga kunskaper för att undervisa i ett yrkesämne använder sig myndigheterna av Sveriges referensram för kvalifikationer, SeQF. Ramverket innehåller åtta referensnivåer - från grundläggande nivå (nivå 1) till avancerad nivå (nivå 8). De åtta referensnivåerna uttrycks som resultat av lärande, som definieras som vad en person vet, förstår och kan göra när en lärandeprocess är avslutad, inte för hur lärandet uppnåtts. Myndigheterna har i framtagandet av kunskapskriterier utgått från principen att den som undervisar ska ha kunskaper som ligger minst en nivå över de kunskaper en elev förvärvat i gymnasieskolan. Gymnasieexamen är inplacerad på nivå 4 i SeQF. Det innebär att den som vill undervisa i yrkesämnen i gymnasieskolan ska ha yrkeskunskaper motsvarande minst nivå 5 i SeQF.

3. Beskrivning av alternativa lösningar för det Skolverket vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Skolverket bedömer att de generella ändringar som görs för att förbereda gymnasieskolan för ett införande av ämnesbetyg är nödvändiga utifrån de ändringar som införts i skollagen om ämnesbetyg samt enligt det uppdrag om förberedelser för ämnesbetyg i gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och dess motsvarigheter inom den kommunala vuxenutbildningen som Skolverket har att genomföra.⁷⁰

Parallellt med anpassningen till ämnesbetyg föreslår Skolverket även olika nödvändiga följdändringar av gymnasieprogram och ämnen för att de ska vara aktuella utifrån teknik- och samhällsutveckling. I de fall det finns program- eller ämnesspecifika alternativa lösningar presenteras dessa under respektive program eller ämne.

Om de ändringar som Skolverket föreslår inte kommer till stånd skulle det innebära att ämnesbetygsreformen inte kan realiseras fullt ut eftersom det är nödvändigt att ämnesplanerna för de ämnen som ges inom såväl gymnasieskolan som kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå utformas i enlighet med hur bestämmelserna i skollagen är utformade. Om föreslagen reglering inte kommer till stånd så kommer de vinster som förväntas av ämnesbetygsreformen att utebli. Förslagen ökar möjligheten till längre och mer sammanhållna ämnen som ger eleverna mer tid för lärande innan ett slutligt betyg sätts i ett ämne. Sammanhållna ämnen med progression kommer att minska fragmentiseringen och kan bidra till att minska stressen och öka elevers motivation.

⁶⁸ För ett fåtal yrkesämnena inom vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år har SeQF nivå 6.

⁶⁹ För behörighet enligt 2 kap. 25 § 3 behörighetsförfordningen krävs inte nödvändigtvis en yrkeslärarexamen.

⁷⁰ Givet i Skolverkets regleringsbrev för 2023.

4. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Förslagen berör samtliga elever som påbörjar en utbildning på gymnasial nivå, i gymnasieskolan och komvux, efter den 30 juni 2025. Enligt övergångsbestämmelserna i skollagen ska äldre bestämmelser fortsatt gälla för utbildning i gymnasieskolan som har påbörjats före den 1 juli 2025. Detsamma gäller för komvux på gymnasial nivå i fråga om kurser eller en sammanhållen yrkesutbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. Efter den 30 juni 2030 ska utbildningen dock fullföljas enligt de nya bestämmelser som gäller för utbildning som har påbörjats efter den 30 juni 2025.

Förslagen kommer att påverka skolhuvudmän⁷¹ som bedriver eller avser att bedriva gymnasieutbildning då de behöver tillämpa och implementera de nya ämnena och de ändrade programstrukturerna. Förslagen om nya ämnesplaner berör även huvudmän och utbildningsanordnare inom vuxenutbildningen som bedriver eller avser att bedriva utbildning på gymnasial nivå.

Förslagen kommer även att påverka lärare i olika omfattning (se ovan under respektive programs redovisning). Vissa justeringar av ämnen bedöms underlätta förutsättningarna att uppfylla kraven för lärarlegitimation. Under respektive ämne ovan framgår vad som krävs för just det ämnet.

Elever, lärare, rektorer och studie- och yrkesvägledare

Skolverkets förslag berör elever, lärare, rektorer och studie- och yrkesvägledare som arbetar i gymnasieskolan och i komvux på gymnasial nivå.

Elever, lärare, rektorer och studie- och yrkesvägledare kommer att behöva ta del av de planerade informations- och implementeringsinsatser som Skolverket kommer att genomföra, men även av lokala informations- och implementeringsinsatser. Det handlar dels om information och implementering vad gäller modellen för ämnesbetyg, dels ämnes- och programspecifika förändringar. Skolverket avser att återkomma med mer information om planerade implementeringsinsatser.

För rektorer handlar det även om att organisera utbildningen på skolorna utifrån de delvis ändrade programmen och de nya ämnena. Det kan även behövas viss kompetensutveckling av personal och tillgång till nya läromedel.

Studie- och yrkesvägledare behöver kunna informera elever om de reviderade ämnena och programmen och de individuella studieplanerna. För den kommunala vuxenutbildningen påverkas de individuella studieplanerna särskilt eftersom dessa kan behöva ändras utifrån att elever kan ha både kurser och ämnen i sina individuella studieplaner.

Förslagen får konsekvenser för såväl offentliga som enskilda huvudmän och vissa andra utbildningsanordnare som tillhandahåller utbildning motsvarande kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

Gymnasieskolans högskoleförberedande program

Läsåret 2021/2022 fanns det totalt 362 000 elever i gymnasieskolan varav 218 623 gick på högskoleförberedande program. Det fanns sammanlagt 1 284 skolenheter, varav 812 med kommunal huvudman, 460 med enskild huvudman och 12 regiondrivna skolenheter. En huvudman kan erbjuda samtliga nationella gymnasieprogram eller endast vissa av programmen.

Komvux på gymnasial nivå

⁷¹ Skolhuvudmän är dels kommuner, dels enskilda huvudmän som har fått ett godkännande av Skolinspektionen enligt 2 kap. 5 § skollagen. Även regioner kan vara huvudmän för nationella program som avser naturbruk och omvårdnad i gymnasieskolan.

Året 2021 fanns 259 812 elever inom komvux på gymnasial nivå vid 240 skolenheter. Statistik saknas för omfattningen av upphandlad utbildning. Utöver detta finns 3 regiondrivna huvudmän.

Gymnasieskolans yrkesprogram

Läsåret 2021/2022 fanns 105 618 elever på gymnasieskolans yrkesprogram. Av dessa finns 72 715 elever hos offentlig huvudman och 32 903 elever hos enskilda huvudmän. En huvudman kan erbjuda samtliga nationella gymnasieprogram eller endast vissa av programmen.

Antal elever som läst yrkespaket⁷²

	<i>Nationellt paket</i>	<i>Regionalt paket</i>
Vård och omsorg	13 859	4 192
Barn och fritid	4 645	3 517
Fordon och transport	1 807	979
Bygg och anläggning	1 416	1 311
Handel och administration	1 971	752
El och energi	789	1 810
Restaurang och livsmedel	553	1 446
Industri teknik	240	942
Naturbruk	26	1 101
VVS och fastighet	271	696
Hantverk	577	369
Hotell och turism	108	214

Staten

Förslagen får även konsekvenser för statliga myndigheter inom utbildningsområdet. I propositionen⁷³ beskrivs att Universitets- och högskolerådet (UHR) påverkas i stor omfattning då myndigheten behöver justera om i sina digitala system, vissa föreskrifter och även genomföra implementeringsinsatser. Universitet och högskolor kan påverkas utifrån behörighetsfrågor i olika ämnen. Vidare påverkas universitet och högskolor påverkas utifrån olika lärarutbildningar. Centrala studiemedelsnämnden (CSN) kommer att behöva anpassa sitt handläggningssystem med anledning av ämnesbetyg. Skolverket samråder med dessa myndigheter i uppdragets genomförande.

Vidare berörs Statens skolinspektion (Skolinspektionen) när det gäller beslut om godkännanden som huvudmän för en viss utbildning som lämnas med stöd av 2 kap. 5 § skollagen (2010:800) utifrån de förändringar som föreslås om vissa program och inriktningars benämningar vilket Skolverket redovisade till regeringen den 16 september 2022. Skolinspektionen berörs även i form av att enskilda utbildningsanordnare med betygsrätt inom vuxenutbildningen kan behöva uppdatera sina ansökningar då tillstånd idag ges på kurs och kurskod. Skolverkets förslag på nya ämnen med nya ämnes- och nivå-koder kan medföra ett förnyat ansökningsförfarande för enskilda utbildningsanordnare inom vuxenutbildningen som önskar betygsrätt inom de föreslagna ämnena. När det gäller

⁷² Källa: Skolverket (2022): Elever och studieresultat i kommunal vuxenutbildning 2021.

⁷³ Prop. 2021/22:36.

Skolinspektionens tillståndsgivning har myndigheterna kontakt för att säkerställa att de huvudmän som berörs informeras i tid och att eventuella nya tillstånd hanteras på lämpligt sätt. Även Statens institutionsstyrelse (SiS) och Kriminalvården som anordnare av utbildning motsvarande gymnasieskola respektive kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå berörs av förslagen.

Skolverket har för avsikt att planera och genomföra informations- och implementeringsinsatser gentemot huvudmännen samt ta fram olika former av stödmaterial, bedömningsstöd och reviderade nationella prov. Förslagen får också konsekvenser för Skolverkets handläggning av lärarlegitimationer och statsbidrag.

5. Uppgifter om de bemyndiganden som Skolverkets beslutanderätt grundar sig på

Under förutsättning att Skolverket även framgent kommer att ha föreskriftsrätt avseende programstrukturer i gymnasieskolan och ämnesplaner i gymnasieskolan och inom komvux på gymnasial nivå har Skolverkets för avsikt att föreskriva om dessa med stöd av 1 kap. 4 § och 4 kap. 1 och 5 §§ gymnasieförordningen (2010:2039) samt 2 kap. 13 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning. När det gäller de förslag till ämnen som är föremål för samråd med Transportstyrelsen avser Skolverket att, utöver bemyndigandet i 1 kap. 4 § gymnasieförordningen och 2 kap. 13 § förordningen om vuxenutbildning, grunda sina föreskrifter på myndighetens bemyndiganden 8 kap. 4 § körkortsförordningen (1998:980) och 8 kap. 2 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens. När det gäller de förslag till motsvarande ämnen som endast ska kunna läsas inom kommunal vuxenutbildning, och där förkunskapskrav ställs avser Skolverket att, utöver dessa bemyndiganden, grunda sina föreskrifter på myndighetens bemyndigande i 3 kap. 6 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

När det gäller föreskrifter om behörighet att undervisa i yrkesämnena respektive i s.k. vissa ämnen har Skolverket för avsikt att meddela föreskrifter med stöd av 2 kap. 23 och 26 §§ förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare, förutsatt att Skolverket fortsatt har sådan föreskriftsrätt.

6. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

6.1 Kostnadsmässiga konsekvenser

De kostnadsmässiga konsekvenser som ett införande av ämnesbetyg innebär redovisas i propositionen Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper (prop. 2021/22:36). I propositionen, som nu är beslutad av riksdagen, konstaterar regeringen att det visserligen kan komma att behövas visst förberedande arbete inför att de förändrade bestämmelserna om sammantagen bedömning och ämnesbetyg träder i kraft, men att kompetensutveckling, ämnesdidaktiska diskussioner med mera inte är något nytt, utan en naturlig del av lärares arbete, reglerat i skollagen⁷⁴, och således ryms inom ramen för huvudmannens normala ansvar. Regeringen bedömer samtidigt att det, trots detta, under en övergångsperiod kan behövas särskilda riktade stödinsatser med anledning av förslagen. Dessa insatser bör genomföras med hjälp av statlig finansiering.

Skolverket bedömer å sin sida att myndighetens förslag kan innebära vissa kostnadsmässiga konsekvenser för huvudmännen i gymnasieskolan och inom komvux (i form av inköp av läromedel, lärplattformar och viss anpassning av informationsmaterial). Regeringen har

⁷⁴ 2 kap. 34 § skollagen.

föreslagit⁷⁵ att kompensation för implementering av reformen ska ges med 25 miljoner kronor per år för åren 2023–2024. Därutöver beräknas 140 miljoner kronor tillföras Skolverket för fördelning av statsbidrag till skolhuvudmännen för åren 2024–2026.

Skolverket bedömer att myndigheten behöver göra implementeringsinsatser för skolhuvudmän utifrån förslagen. Sådana insatser avser att motverka ytterligare kostnader hos skolhuvudmännen för att se till att de är väl förberedda för ett system med ämnesbetyg. Sådana kostnader beräknas tillkomma för föreskriftsarbete, implementeringsinsatser, information, stödmaterial, digitala system, processen för ändringar i lärares legitimation med mera. Medel har även avsatts för UHR:s arbete med att införa ämnesbetyg.

När det gäller Skolverkets förslag har myndigheten identifierat vissa kostnadsmissiga konsekvenser, bland annat i fråga om lärarlegitimation. Att meddela legitimationer till lärare och efter ansökan komplettera dessa är en del av Skolverkets uppdrag. Även om Skolverket eftersträvar en smidig och automatiserad hantering av lärares behörighet i legitimationerna med anledning av förslagen kan myndigheten konstatera att lärare kan komma att påverkas om ämnen ändras och detta innebär att lärarna behöver ansöka om eller komplettera sin legitimation. Ansökan om legitimation eller komplettering av legitimation är normalt förenad med en avgift för den sökande, 1 500 kronor för ansökan om legitimation och 750 kronor för komplettering.

Skolverket delar den bedömning regeringen gör i propositionen⁷⁶ att sådana kompletteringar eller ändringar bör vara avgiftsfria för enskilda lärare och att det därför kan finnas behov av att se över regelverket om avgifter i detta avseende. Av propositionen framgår en beräkning av vilka kostnader som skulle uppstå för Skolverket om lärares legitimationer behöver ändras och uppskattar kostnaden till 6 miljoner kronor fördelade på tre år.

6.2 Konsekvenser för lärarlegitimation

När det gäller ändringar av lärares behörighet i legitimationerna med anledning av förslagen bör Skolverket, enligt regeringens proposition om ämnesbetyg⁷⁷, eftersträva en så smidig och automatiserad hantering som möjligt. Detta eftersom sådana ändringar kommer att bero på att staten gör förändringar som den enskilde läraren inte kan påverka. I propositionen konstateras vidare att en ansökan normalt sett är förenad med en avgift för den sökande och att det kan finnas behov av att se över regelverket om avgifter i det avseendet. Skolverket har uppmärksammat regeringen på att förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare behöver ändras för att lärare inte ska behöva betala ansökningsavgift för att komplettera sin legitimation med nya ämnen.⁷⁸

Förslagen kommer att påverka lärare i olika omfattning (se ovan under respektive program). Vissa justeringar av ämnen bedöms underlätta förutsättningarna för lärare att bli behöriga i ämnet. Under respektive ämne ovan (se ovan under avsnitt A1) framgår vad som krävs för just det ämnet och vilken eventuell åtgärd som krävs av en redan legitimerad lärare för att kunna få ämnet i sin legitimation. Åtgärderna och Skolverkets hantering kommer att se olika ut beroende på om läraren redan har fått legitimation eller inte samt när i tid som läraren gör en ansökan till Skolverket. Det kommer även att skilja sig åt beroende på vilken behörighet som läraren har i sin legitimation.

⁷⁵ Prop. 2021/22:36.

⁷⁶ Prop. 2021/22:36.

⁷⁷ Prop. 2021/22:36.

⁷⁸ Skolverkets regeringsredovisning den 16 september 2022, dnr. 2020:1822.

Skolverket har nedan, för att på ett överblickbart sätt redovisa konsekvenser för lärarbehörigheter, placerat in samtliga föreslagna ämnen i tre grupper som föranleder olika typer av åtgärder från Skolverket och från den enskilda läraren:

1. **Det nya ämnet har samma namn som det nuvarande ämnet som utgår**

I dessa fall kvarstår lärarens behörighet och Skolverket behöver endast göra ett tillägg av det nya ämnets ämneskod i lärarlegitimationsregistret. Läraren behöver inte ansöka om komplettering av legitimationen för ett ämne som har kvar samma namn.

2. **Det nya ämnet motsvarar ett nuvarande ämne men har ett annat namn**

I dessa fall kan Skolverket ge behörighet i det nya ämnet utifrån den tidigare behörigheten. Läraren behöver ansöka om att komplettera sin legitimation för att få behörighet i det nya ämnet. Dessa lärare kommer att kontaktas av Skolverket för mer information.

3. **Det nya ämnet saknar motsvarighet i ett nuvarande ämne**

I dessa fall behöver Skolverket göra en bedömning av lärarens utbildning och/eller yrkeserfarenhet för att pröva om läraren uppfyller kraven för att bli behörig i det nya ämnet. Läraren behöver därför ansöka om att komplettera sin legitimation med behörighet i det nya ämnet. Skolverket kommer att informera om när det blir möjligt att ansöka om behörighet i de nya ämnena.

Lärare som har fått beslut om legitimation före den 1 januari 2024

Lärare som har fått beslut om legitimation före den 1 januari 2024, då de nya ämnesplanerna föreslås träda i kraft, kommer att kunna ansöka om att komplettera sin legitimation för att bli behörig att undervisa i de nya ämnena. Skolverket kommer att kontakta de lärare som är behöriga att undervisa i ett eller flera nuvarande ämnen som Skolverket bedömer har en motsvarighet i ett nytt ämne. Dessa lärare kommer att behålla sin tidigare behörighet i nuvarande ämnen samt efter ansökan kunna få de nya motsvarande ämnena tillagda i sin legitimation. När nuvarande ämnen har upphört kommer de även att tas bort från lärarlegitimationsregistret. Skolverket har uppmärksammat regeringen på att en sådan komplettering utifrån nuvarande reglering innebär att läraren behöver betala en avgift.

En prövning mot de nya ämnena för en redan legitimerad bygger på en bedömning där kunskapskraven för ett av dagens ämne motsvarar de kunskapskrav som krävs för ett eller flera nya ämnen. Det nya ämnet behöver därmed vara sprunget ur dagens ämne för att Skolverket ska kunna ge behörighet i det nya ämnet utifrån dagens ämne. Exempelvis bedömer Skolverket, under förutsättning att nödvändiga förordningsändringar genomförs, att lärare med behörighet att undervisa i nuvarande ämne *svenska* bör kunna bli behöriga att undervisa i de nya ämnena *svenska, litteratur, kreativt skrivande, retorik* och *journalistiskt skrivande* då innehållet i det nuvarande ämnet *svenska* har delats upp i fler ämnen för att passa en ämnesutformad gymnasieskola.

En del lärare kommer inte att behöva ansöka om att komplettera sin legitimation. Det gäller om läraren enbart är behörig att undervisa i ämnen som inte delas och inte byter namn, exempelvis *djurparksdjur*. Den redan beslutade behörigheten kvarstår och Skolverket uppdaterar lärarlegitimationsregistret så att det även framgår ämneskod för det nya ämnet med samma namn. Om denna lärare vill provas mot fler ämnen behöver läraren göra en ansökan om komplettering av sin legitimation, vilket är förenat med en ansökningsavgift.

Skolverket har kontrollerat hur stor andel av nuvarande ämnen som har en motsvarighet i de nya ämnena och funnit att de allra flesta av nuvarande ämnen har motsvarigheter. Det innebär att de allra flesta lärare som har legitimation idag, efter ansökan om komplettering, kommer att kunna bli behöriga i nya ämnen. Men det finns ett antal av nuvarande ämnen

som kommer att upphöra och som saknar motsvarighet bland de nya ämnena. I gymnasieskolan är dessa ämnen följande:

- *el- och hybridfordonsteknik*
- *elektroniksystem - installation och underhåll*
- *elementmontering*
- *flerbränslefordonsteknik*
- *fordons- och transportbranschen*
- *fordonsteknik*
- *fordonstestteknik*
- *hippologi*
- *humanistiska och samhällsvetenskaplig hållbart samhälle spets inom försöksverksamheten med riksrekryterande gymnasial spetsutbildning*
- *hälsa*
- *hälsovård*
- *lantbruksmaskiner*
- *lastmaskiner och truckar inom naturbruk*
- *marinmotorteknik*
- *mediekommunikation*
- *medier, samhälle och kommunikation*
- *naturvetenskaplig spets inom försöksverksamheten med riksrekryterande gymnasial spetsutbildning*
- *språk specialisering*
- *trädgårdsmaskiner*
- *verktygs- och materialhantering.*

När det gäller gymnasieskolan finns per den 28 november 2022 totalt 61 lärare som är behöriga att undervisa i något av dessa ämnen och som inte har någon annan behörighet i gymnasieskolan. Skolverket har granskat samtliga ärenden och funnit följande:

- 50 lärare har annan behörighet som inte kommer att påverkas, exempelvis i grundskolan och/eller anpassad gymnasieskola.
- 44 lärare har behörighet i fordons- och transportbranschen, fordonsteknik, hippologi eller verktygs- och materialhantering och bör, enligt Skolverkets bedömning, efter ansökan om komplettering kunna bli behöriga i fler ämnen i gymnasieskolan utifrån sin behörighetsgivande examen.
- Omkring 10 lärare har enbart behörighet i fordons- och transportbranschen, fordonsteknik eller verktygs- och materialhantering och kan inte få någon ny behörighet utifrån sin behörighetsgivande examen.

Skolverket bedömer att anställningsbarheten för de cirka 10 lärare som förlorar sin ämnesbehörighet i mindre grad kommer att förändras då behörighet enbart i något av dessa ämnen inte är tillräckligt för en lärartjänst på fordons- och transportprogrammet eller ett annat yrkesprogram. Dessa lärare kommer dock fortsatt ha en lärarlegitimation och undervisning i yrkesämnena kan bedrivas utan legitimation och behörighet. Skolverket bedömer därför denna konsekvens som liten i förhållande till fördelarna med att införa de nya ämnena som föreslås.

Lärare som har en pågående ansökan den 1 januari 2024

Utgångspunkten för Skolverkets prövning av lärarlegitimationer är att lärare som har en pågående ansökan hos Skolverket den 1 januari 2024 kommer att kunna bli behöriga att undervisa i både nuvarande ämnen och i nya föreslagna ämnen. Skolverket bedömer det som nödvändigt att under en övergångsperiod ge ämnesbehörighet i både dagens ämnen

och nya ämnen, eftersom undervisningen i gymnasial utbildning kommer att omfatta både nuvarande och nya ämnen under den perioden. Att legitimera på detta sätt innebär att det blir tydligt vad läraren är behörig att undervisa i. På så sätt undviks att lärare under denna period missgynnas i en anställningssituation. När nuvarande ämnen upphör kommer de även att tas bort från lärarlegitimationsregistret.

Lärare som ännu inte har ansökt om legitimation

Lärare som har en ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen eller motsvarande äldre examen (behörighetsgivande examen) men som ännu inte har ansökt om legitimation kommer, efter en prövning, att kunna få behörighet i de föreslagna nya ämnena. Detta gäller även för lärare som har antagits till ett yrkeslärarprogram i äldre ämnen och lärare som har påbörjat ett ämneslärarprogram i äldre ämnen.

En lärare som ansöker om legitimation från och med den 1 januari 2024, och vars ansökan beslutas före det att nuvarande ämnen har upphört, kommer att kunna ansöka om och provas mot behörighet både i nuvarande ämnen och i nya ämnen. De kommer alltså att kunna få sin ansökan prövad både mot nu gällande föreskrifter som rör s.k. vissa ämnen respektive yrkesämnen, och mot de nya föreslagna föreskrifterna. Vilka föreskrifter som blir aktuella att tillämpa i en ansökan styrs av vilka ämnen som läraren ansöker om att bli behörig i. När nuvarande ämnen har upphört kommer de även att tas bort från lärarlegitimationsregistret. En lärare som exempelvis har en yrkeslärarexamen i ämnet aktiviteter och värdskap kommer alltså att kunna bli behörig att undervisa i såväl det nuvarande ämnet aktiviteter och värdskap, som i motsvarande nya ämnen aktiviteter och upplevelser, besöksnäringen samt resor och destinationer.

När nuvarande föreskrifter inte längre ska tillämpas och nuvarande ämnen har upphört kommer en ansökan endast provas mot behörigheter i nya ämnen. Om en lärare i en sådan situation ansöker med en behörighetsgivande examen omfattande nuvarande ämnen kommer Skolverket att bedöma vilka nya föreslagna ämnen som dessa lärares behörighetsgivande examen motsvarar. Lärare som exempelvis har en yrkeslärarexamen i ämnet *aktiviteter och värdskap* kommer då alltså inte att bli behörig att undervisa i detta ämne när det har upphört. Skolverket bedömer att läraren då i stället kommer att kunna bli behörig att undervisa i de nya motsvarande ämnena *aktiviteter och upplevelser, besöksnäringen* samt *resor och destinationer*.

Skolverket samråder med Universitets- och högskolerådet (UHR) och Universitetskanslersämbetet (UKÄ) vad gäller frågor om lärarbehörigheter och lärarutbildning.

6.3 Jämställdhetsperspektiv och funktionshinderperspektiv

Skolverket bedömer att förslagen inte medför några negativa effekter för jämställdhetsperspektivet. Jämställdhet har förstärkts i vissa ämnesplaner utifrån ämnets karaktär i gymnasieskolan.

Skolverket bedömer också att förslagen om längre och mer sammanhållna ämnen samt färre detaljer i betygskriterierna kommer att gynna elever, inklusive elever med funktionsnedsättning

6.4 Nationella minoriteter

Då syftet med de föreslagna ändringarna är att stärka kvaliteten och likvärdigheten i undervisningen och skapa förutsättningar för mer rättvisande betyg bedömer Skolverket att förslagen kommer att få positiva effekter även för de nationella minoriteterna. De nationella minoriteterna har synliggjorts i Skolverkets förslag till ämnesplaner i de gymnasiegemensamma ämnena *historia, religionskunskap, svenska* och *svenska som andraspråk* som redovisades till regeringen 16 september 2022.

I den tredje remissen som planeras till årsskiftet 2023–2024 avser Skolverket remittera förslag till ämnesplaner i *modersmål* och *minoritetsspråk*.

6.5 Konsekvenser för elever

Skolverket bedömer att förslagen är förenliga med barnkonventionens artiklar och bestämmelsen i 1 kap. 10 § skollagen (2010:800) om att barnets bästa ska vara utgångspunkten i all utbildning. Samråd har skett med elevorganisationer och även i samtal med elever i samband med besök i referensskolor, där förslagen har diskuterats med elever som till övervägande del stödjer förslagen.

Skolverket bedömer att förslagen som redovisas i denna konsekvensutredning ökar möjligheten till längre och mer sammanhållna ämnen som ger eleverna mer tid för lärande innan ett slutligt betyg sätts i ett ämne. Sammanhållna ämnen med progression kommer att minska fragmentiseringen och kan bidra till att öka elevers motivation, samt sänka den stress som kursbetygen skapar. Det kan också möjliggöra att mindre tid behöver läggas på bedömning och betygssättning, vilket ger mer tid för undervisning och i och med det en bättre förberedelse för både arbetsliv och fortsatta studier.

7. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Skolverket bedömer att förslagen inte påverkar de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

8. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Särskilda hänsyn gällande tidpunkten för ikraftträdande

De ändringar i skollagen som innebär att ämnesbetyg införs i gymnasieskolan och komvux på gymnasial nivå trädde i kraft den 15 juli 2022. Bestämmelserna ska tillämpas på utbildning nivå som påbörjas efter den 30 juni 2025.⁷⁹ Som skäl till tidpunkten för ikraftträdande angavs i propositionen att Skolverket behöver tid för arbetet med styrdokumentsutveckling och för att huvudmännen, rektorerna och lärarna ska ha möjlighet till kompetensutveckling samt för att planera och organisera verksamheterna så att de är anpassade för det nya systemet. Vidare angavs att elever och föräldrar behöver få information i god tid inför val till gymnasieskola, gymnasiesärskola eller komvux.

Regeringen har ännu inte beslutat om ändringar i gymnasieförordningen eller förordningen om vuxenutbildning till följd av införandet av ämnesbetyg i skollagen.

När det gäller de förslag som Skolverket remitterar i denna omgång föreslår Skolverket att dessa ska träda i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter utgången av juni 2025. Skälen till detta är att huvudmän ska hinna förbereda sig inför ämnesbetygens införande, att huvudmän som har tillstånd ska hinna ansöka om förnyade tillstånd och att Skolverket ska kunna utfärda behörigheter att undervisa i de nya ämnena i tid till tillämpningen.

⁷⁹ Införande av ämnesbetyg enligt lagen (2022:147) om ändring i skollagen (2010:800) samt införande av anpassad utbildning enligt lagen (2022:1317) om ändring i skollagen (2010:800).

Övergångsbestämmelser finns i skollagen

Enligt övergångsbestämmelser till skollagen ska äldre bestämmelser fortsatt gälla för utbildning i gymnasieskolan som har påbörjats före den 1 juli 2025. För kommunal vuxenutbildning ska äldre bestämmelser fortsatt gälla i fråga om kurser och sammanhållna yrkesutbildningar som har påbörjats före den 1 juli 2025. Efter den 30 juni 2030 ska dock utbildning inom gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå som har påbörjats före den 1 juli 2025 fullföljas enligt de bestämmelser som gäller för utbildning som har påbörjats efter den 30 juni 2025.

Programstrukturerna – ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Skolverket föreslår att de nya föreskrifterna för programstrukturer för programmen i gymnasieskolan ska träda i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. De nuvarande programstrukturerna kommer således fortsatt att vara tillämpliga för utbildning som påbörjas före den 1 juli 2025. Skolverket avser att återkomma med förslag om upphävande av de nuvarande programstrukturerna.

Ämnesplanerna – ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Skolverket föreslår att ämnesplanerna ska träda i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. I enlighet med övergångsbestämmelserna till skollagen kommer de nuvarande ämnesplanerna fortsatt vara tillämpliga på utbildning som påbörjats före den 1 juli 2025. Det innebär att de nuvarande ämnesplanerna kommer att behöva tillämpas parallellt med de nya under en viss övergångsperiod enligt vad som följer av övergångsbestämmelserna till skollagen.⁸⁰ Enligt övergångsbestämmelserna till skollagen framgår även att den som har påbörjat utbildning inom gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå före den 1 juli 2025 senast den 30 juni 2030 får genomgå prövning inom kommunal vuxenutbildning enligt bestämmelserna i 20 kap. 40 § i den äldre lydelsen. Prövning i en kurs får då göras bara hos en huvudman som erbjuder utbildning i ett ämne på en nivå som motsvarar den kurs som prövningen gäller. Det kan tilläggas, även om denna remiss inte innehåller förslag till föreskrifter om betygsdokument, att det i skollagen också finns en övergångsbestämmelse enligt vilken en gymnasieexamen som utfärdas efter den 30 juni 2025, utöver betyg i ämnen, får innehålla betyg som satts på kurser enligt de äldre bestämmelserna.⁸¹

Behörighetsföreskrifterna – ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Skolverkets föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

Skolverket föreslår att föreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2024, det vill säga samtidigt som de nya ämnesplanerna föreslås träda i kraft. Eftersom Skolverket föreslår nya föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne föreslår Skolverket att nu gällande föreskrifter, Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne, upphävs i samband med att de nya föreskrifterna träder i kraft. De nya ämnesplanerna ska tillämpas på utbildning som påbörjas efter utgången av juni 2025 och vid tidpunkten för ikraftträdandet gäller och tillämpas fortfarande nuvarande ämnesplaner i gymnasial utbildning.

⁸⁰ Se ikraftträdande och- övergångsbestämmelser till lagen (2022:147) om ändring i skollagen.

UHR föreslår att deras likalydande föreskrifter om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen ska träda i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas vid antagning till yrkeslärarutbildning som startar efter den 31 juli 2024. Detta innebär att sista gången studenter påbörjar yrkeslärarutbildningen utifrån nuvarande kunskapskriterier kommer att vara vårterminen 2024 (antagning hösten 2023). Yrkeslärarprogrammet omfattar 90 högskolepoäng, vilket motsvarar 1,5 års heltidsstudier eller 3 års studier på halvfart. De studenter som påbörjar en utbildning vårterminen 2024 och fullgör en yrkeslärarexamen med full studietakt kommer således att examineras i juli 2025. De studenter som påbörjar en utbildning vårterminen 2024 och fullgör en yrkeslärarexamen på halvfart kommer att examineras i januari 2027. Skolverkets utgångspunkt är att lärare som har fullgjort en yrkeslärarexamen med antagning utifrån nuvarande kunskapskriterier och ämnen inte ska missgynnas av förslagen till nya och förändrade ämnen och kunskapskriterier. Med anledning av detta bedömer Skolverket att det finns ett behov att säkerställa att lärare som är under utbildning kan meddelas behörighet i och undervisa i nuvarande ämnen, och som examen omfattar, i vart fall fram till utgången av juni 2027.

För att det ska vara möjligt att fortsatt kunna få legitimation och behörighet i de ämnen som nu tillämpas i gymnasial utbildning, bedömer Skolverket därför att nu gällande föreskrifter behöver kunna tillämpas under en övergångsperiod. Myndigheten föreslår därför att nu gällande föreskrifter, som föreslås upphävas, fortsatt ska gälla för den som ansöker om att bli behörig i ett ämne enligt de upphävda föreskrifterna, dock längst till utgången av juni 2027.

Skolverkets föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i gymnasieskolan

Skolverket föreslår att föreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2024, det vill säga samtidigt som de nya ämnesplanerna föreslås träda i kraft. Eftersom Skolverket föreslår nya föreskrifter om vad som krävs för att lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i s.k. vissa ämnen i gymnasieskolan föreslår Skolverket att nu gällande föreskrifter, Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:159) om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i gymnasieskolan, upphävs i samband med att de nya föreskrifterna träder i kraft. De nya ämnesplanerna ska tillämpas på utbildning som påbörjas efter utgången av juni 2025 och vid tidpunkten för ikraftträdandet gäller och tillämpas fortfarande nuvarande ämnesplaner i gymnasial utbildning. För att det ska vara möjligt att fortsatt kunna få legitimation och behörighet i de ämnen som nu tillämpas i gymnasial utbildning, bedömer Skolverket därför att nu gällande föreskrifter behöver kunna tillämpas under en övergångsperiod. Till skillnad mot föreskrifterna om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne saknas det högskoleutbildningar som påverkas av att kriterierna för relevant kompetens ändras. Därför finns det inte ett motsvarande behov av att säkerställa att lärare som är under utbildning inte missgynnas av förslagen på nya och förändrade ämnen och krav för behörighet i dessa ämnen. Myndigheten föreslår därför att nu gällande föreskrifter, som föreslås upphävas, fortsatt ska gälla för den som ansöker om att bli behörig i ett ämne enligt de upphävda föreskrifterna, dock längst till utgången av juni 2025.

Behov av speciella informationsinsatser

Skolverket kommer att bistå huvudmän med informations- och implementeringsinsatser inför ett införande av ämnesbetyg inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning.

B Kommuner och regioner

I propositionen redogjordes för konsekvenser av ämnesbetygsreformen. Här tar Skolverket upp konsekvenser som mer precist följer av Skolverkets förslag. Skolverket bedömer att

förändringarna får vissa konsekvenser för kommuner och regioner i egenskap av huvudmän för utbildningen. Det kommer bland annat att innebära behov av att se över bemanning i samband med att utbildningar och behörighetskrav för lärare ändras samt att se över organiseringen av utbildningarna och planera för implementering.

Den kommunala självstyrelsen regleras bland annat i 14 kap. regeringsformen (RF). Enligt 14 kap. 3 § RF bör en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den. Innebörden av bestämmelsen är att en eventuell inskränkning i den kommunala självstyrelsen ska prövas mot en proportionalitetsprincip. Förslagen som omfattas av den här konsekvensutredningen bedöms inte innebära några utökade skyldigheter för de kommunala huvudmännen, utan bedöms ligga inom ramen för huvudmannens normala ansvar, och bedöms alltså inte innebära någon inskränkning i den kommunala självstyrelsen.

C Företag

De förslag som omfattas av denna konsekvensutredning rör såväl offentliga som enskilda huvudmän och andra enskilda utbildningsanordnare. De bedömningar som Skolverket gör i fråga om konsekvenser ovan gäller också enskilda huvudmän för fristående skolor på samma sätt som de kommunala huvudmännen.

Enskilda utbildningsanordnare med betygsrätt inom vuxenutbildningen kan behöva uppdatera sina ansökningar då tillstånd idag ges på kurs och kurskod. Skolverkets förslag på nya ämnen med nya ämnes- och nivå-koder kan medföra ett förnyat ansökningsförfarande för enskilda utbildningsanordnare inom vuxenutbildningen som önskar betygsrätt inom de föreslagna ämnena.

Informations- och implementeringsinsatser och stöd kommer även att riktas till enskilda huvudmän och vissa andra enskilda utbildningsanordnare. Förslagen bedöms inte få effekter av betydelse för dessa företags arbetsförutsättningar eller konkurrensförmåga.

D Samråd

Under arbetet med regeringsuppdraget har Skolverket inbjudit en rad intressenter till olika samråd. De förslag som omfattas av denna remiss har även förankrats med ämnesexperter och forskare. Kommentarer har vidare samlats in från de referensskolor som Skolverket har överenskommelser med samt med referenslärare inom utbildning i gymnasieskolan och inom komvux. De nationella programråden samt rådet för de högskoleförberedande programmen har också deltagit i arbetet med synpunkter och förslag.

Skolverket har även haft möten med företrädare för de nationella minoriteterna, funktionshinderorganisationer och läromedelsförlagen.

Vidare har samråd skett med olika intresseorganisationer och i vissa fall arbetsgivare. Samråd har även hållits med olika myndigheter och organisationer, till exempel Universitets- och högskolerådet (UHR), Universitetskanslersämbetet (UKÄ), Skolinspektionen, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Vuxenutbildning i samverkan (VIS) och universitet och högskolor med lärarutbildning.

Skolverket har under arbetet samrått med Skolverkets råd för de högskoleförberedande programmen. Vidare har samråd skett med olika nationella centrum, resurscentrum och ämnesföreningar, Kungliga vetenskapsakademiens kommitté för utbildning, myndigheter som SPSM och Institutet för språk och folkminnen samt ett flertal universitet och högskolor.

Utöver dessa samråd inom ramen för uppdraget har Skolverket en löpande referensverksamhet, där lärare, rektorer, elever och andra intressenter har möjlighet att delge erfarenheter av och synpunkter på styrdokumentet.

För utbildningar som kräver olika former av certifikat eller auktorisationer har samråd skett, till exempel för inriktningen *elteknik* på el- och energiprogrammet. Här har Skolverket haft tät kontakt med Elsäkerhetsverket och ECY. Det medför att ämnet installationsteknik, nivå 1 tillsammans med *ellära*, nivå 1 är ett krav från ESV för den teoretiska delen för att få auktorisation B.

E Kontaktpersoner

Vid eventuella frågor, kontakta enheten för gymnasieskola:

Anna Jägberg, undervisningsråd anna.jagberg@skolverket.se eller

Eva Ekstedt Salzmänn, undervisningsråd eva.ekstedt.salzmänn@skolverket.se.

Konsekvensutredning avseende förslag till föreskrifter med anledning av införandet av ämnesbetyg i anpassade gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå

- Förslag till ämnesplaner för de ämnen som ingår i de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan och som även ska gälla inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå
- Förslag till programstrukturer för samtliga nationella program i anpassade gymnasieskolan
- Förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne i gymnasieskolan och i anpassade gymnasieskolan
- Förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från 6–8 §§ i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Sammanfattning

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2023¹ avseende Statens skolverk har myndigheten i uppdrag att genomföra förberedelser för ämnesbetyg. Skolverket ska i enlighet med propositionen *Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper* (prop. 2021/22:36) och beslutade ändringar i skollagen (2010:800) förbereda för en övergång till ämnesbetyg i gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå samt kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå.²

Skolverket lämnar i denna andra remissomgång förslag på

- ämnesplaner för ämnen som ingår i en ämneslärarexamen enligt 4 kap. förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare³
- ämnesplaner för s.k. vissa ämnen
- ämnesplaner för yrkesämnen

¹ Regeringens dnr U2022/03031, U2022/03625, U2022/03626 m.fl.

² Den 2 juli 2023 byter gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning namn till anpassad gymnasieskola respektive kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning. Ändringarna i skollagen (2010:800) införs till följd av propositionen *EleVBälsa och stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning* (prop. 2021/22:162).

³ Ämneslärarexamen regleras i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) och ämneskombinationerna regleras i 4 kap. förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare.

- programstrukturer för de nationella programmen i gymnasieskolan
- programstrukturer för de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan
- vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne
- vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan
- vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan.

Skolverket har valt att redovisa förslagen i två konsekvensutredningar, en för gymnasieskolan och en för anpassade gymnasieskolan. I denna konsekvensutredning redovisas Skolverkets förslag avseende anpassade gymnasieskolan inklusive kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå.

Förslagen och de konsekvenser som redovisas i denna konsekvensutredning utgår från de tidigare förslag som Skolverket redovisade till regeringen den 16 september 2022. Dessa förslag remitterades av Skolverket den 9 februari till 10 maj 2022. Denna konsekvensutredning avser förslag till föreskrifter om ämnesplaner för de ämnen som ingår i de nationella programmen inom anpassade gymnasieskolan och som även ska gälla inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå, föreskrifter om programstrukturer för de nationella programmen inom anpassade gymnasieskolan, föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne och föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan⁴.

Ämnesbetygsreformen syftar till att ge bättre förutsättningar till fördjupat lärande och lärande över tid där betyget ska spegla elevens kunskaper i ämnet som helhet. Ett ytterligare syfte är att ge bättre planeringsförutsättningar för lärare.

Modellen för ämnesbetyg innebär att ämnen delas upp i nivåer i stället för dagens kurser och att progressionen i ämnena förstärks för att skapa bättre förutsättningar för elevernas lärande över tid. Skolverket bedömer att nivåer i ett ämne ska bygga på varandra och att en överliggande nivå ska förutsätta kunskaper från den underliggande nivån. Eftersom betygskriterierna behöver fungera för samtliga nivåer i ämnet, är de betygskriterier som föreslås mindre detaljerade än dagens betygskriterier. Skolverket lämnar förslag när det gäller hur ämnen avgränsas och hur programmets uppbyggnad ser ut. Förslagen innehåller också innehållsliga förändringar för att säkerställa att ämnen och program är uppdaterade och relevanta.

För den ämnesutformade anpassade gymnasieskolan föreslår Skolverket programstrukturer för varje nationellt program som utgår från ämnen och nivåer i dessa ämnen. I september 2022 redovisade Skolverket förslag till regeringen om de nationella programmets benämning som regleras i bilaga 3 till skollagen (2010:800) och de delar av programstrukturen som regleras i bilaga 2 till gymnasieförordningen (2010:2039).⁵ Det är regeringen som beslutar hur dessa förslag ska hanteras vidare. Förslagen i denna remiss utgår från de förslag som har redovisats till regeringen och omfattar ämnen och nivåer i ämnen inom det programgemensamma utrymmet, inriktningarna och programfördjupningen.

⁴ "Vissa ämnen" innebär i denna konsekvensutredning ämnen som regleras i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2017:102) om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i gymnasieskolan. "Vissa ämnen" är ur behörighetshänseende ämnen som inte kan ingå i en ämnesläraresexamen, och som inte heller är yrkesämnen. En lärare som redan är behörig att undervisa i ett eller flera ämnen i gymnasieskolan eller gymnasieskolan kan få behörighet att undervisa i ett eller flera "vissa ämnen" genom att visa relevant kompetens för ämnet eller ämnena. Relevant kompetens i ett ämne består av för ämnet relevanta högskolestudier eller likvärdiga kunskaper och kompetenser.

⁵ Skolverkets regeringsredovisning den 16 september 2022, dnr. 2020:1822.

Skolverkets samtliga förslag till ämnesplaner och programstrukturer som omfattas av denna konsekvensutredning finns i bilagor på Skolverkets webbplats. Där finns även förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne i gymnasieskolan och i anpassade gymnasieskolan och förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i s.k. vissa ämnen i gymnasieskolan och i anpassade gymnasieskolan.

Skolverket har gjort bedömningen att i denna remissomgång endast redovisa åtta styrdokument på sådant sätt de formellt kommer att vara utformade när de är beslutade och kungjorda som en författning, till exempel förslag avseende ämnesplan för ämnet *trafikanthkunskap* och programstrukturen för programmet för hälsa, vård och omsorg.

Enligt regeringens proposition om ämnesbetyg bör Skolverket eftersträva en så smidig och automatiserad hantering som möjligt när det gäller ändringar av lärares behörighet i legitimationerna. I propositionen konstateras vidare att en ansökan normalt sett är förenad med en avgift för den sökande och att det kan finnas behov av att se över regelverket om avgifter i det avseendet.

Förändringarna kommer att medföra behov av informations- och implementeringsinsatser samt behov av uppdatering av lärares legitimationer.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Innehåll	4
Bakgrund.....	6
Omfattning och avgränsningar	7
A Allmänt.....	9
1. Beskrivning av Skolverkets överväganden och förslag.....	9
Möjligheter och begränsningar med ett ämnesutformat system	9
Ämnesbetyg ställer krav på ämnesplanernas konstruktion.....	10
Mål.....	11
Nivåer	11
Centralt innehåll och progression.....	12
En uppsättning betygskriterier.....	12
Nya värdeord i anpassad gymnasieskola.....	13
Ämnen behöver delas.....	13
Bildningsbegreppet, det tredelade uppdraget och vissa andra övergripande aspekter i styrdokumentet för anpassade gymnasieskolan.....	13
Särskilda förutsättningar för komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå.....	14
Kopplingen till ett framtida yrkesliv behöver stärkas för anpassade gymnasieskolan ..	15
Anpassade gymnasieskolans programstrukturer	15
Garanterad undervisningstid	16
Gymnasiegemensamma ämnen i anpassade gymnasieskolan	17
Engelska	17
Estetisk verksamhet.....	17
Historia	18
Idrott och hälsa	18
Matematik.....	19
Naturkunskap	19
Religionskunskap	20
Samhällskunskap	20
Svenska och svenska som andraspråk.....	21
Svenska	22
Svenska som andraspråk.....	22
Nationella program i anpassade gymnasieskolan.....	22
Programmet för estetiska verksamheter	23
Ämnesplaner på programmet för estetiska verksamheter	23
Programmet för fastighet och byggnation	27
Ämnesplaner på programmet för fastighet och byggnation.....	27
Programmet för fordonsvård och godshantering	28
Ämnesplaner på programmet för fordonsvård och godshantering.....	29
Programmet för handel och service	32
Ämnesplaner på programmet för handel och service	32
Programmet för hantverk och produktion.....	33
Ämnesplaner på programmet för hantverk och produktion.....	34
Programmet för hotell, restaurang och bageri.....	35
Ämnesplaner på programmet för hotell, restaurang och bageri	35
Programmet för hälsa, vård och omsorg.....	37
Ämnesplaner på programmet för hälsa, vård och omsorg	37
Programmet för samhälle, natur och språk.....	39
Ämnesplaner på programmet för samhälle, natur och språk	40

Programmet för skog, mark och djur	41
Ämnesplaner på programmet för skog, mark och djur.....	41
Ämnesplaner som finns på flera program.....	45
Ämnesplaner för döva och hörselskadade	48
2. Förslag till föreskrifter som rör behörighet för lärare.....	48
Ämnen i anpassade gymnasieskolan som motsvaras av ämnen i anpassade grundskolan.....	49
Förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan.....	49
Förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne.....	50
Skolverket och UHR har enats om principer för hur föreskrifterna ska vara utformade	50
3. Beskrivning av alternativa lösningar för det Skolverket vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd.....	51
4. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen	52
5. Uppgifter om de bemyndiganden som Skolverkets beslutanderätt grundar sig på.....	53
6. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen	53
6.1 Kostnadsmässiga konsekvenser	53
6.2 Konsekvenser för lärarlegitimation.....	54
6.3 Jämställdhetsperspektiv och funktionshinderperspektiv	57
6.4 Nationella minoriteter.....	57
6.5 Konsekvenser för elever.....	57
7. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.....	58
8. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser.....	58
B Kommuner och regioner	60
C Företag.....	60
D Samråd	61
E Kontaktpersoner.....	61

Bakgrund

Begreppsanvändning med anledning av att gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning (komvux) som särskild utbildning byter namn

Den 2 juli 2023 byter gymnasiesärskolan och komvux som särskild utbildning namn till anpassad gymnasieskola respektive komvux som anpassad utbildning.⁶ De förslag till ämnesplaner och programstrukturer som Skolverket nu remitterar ska tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 och förslagen har därför utformats i enlighet med de kommande benämningarna för dessa skolformer. Begreppet gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola ersätter begreppet gymnasiesärskolepoäng och har förts in i bilaga 4 till skollagen. Det nya begreppet används därför i denna konsekvensutredning. Genom ändringar som har förts in i gymnasieförordningen har även begreppet gymnasiesärskolegemensamma ämnen ersatts av begreppet gymnasiegemensamma ämnen i anpassad gymnasieskola och begreppet gymnasiesärskolebevis har ersatts av begreppet gymnasiebevis avseende anpassad gymnasieskola. Även dessa nya begrepp används därför nedan.

Bakgrund till uppdraget

Utgångspunkten till de förslag som Skolverket redan har remitterat och till de förslag som redovisas i denna konsekvensutredning är riksdagens beslut om propositionen *Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper* (prop. 2021/22:36) som fattades den 23 februari 2022. Beslutet innebär bland annat att ämnesbetyg ska ersätta kursbetyg när det gäller gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola, komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Syftet med ämnesbetygsreformen är att ge bättre förutsättningar för fördjupat lärande och lärande över tid och motivation för eleverna att genomföra utbildningen. Ämnesbetygen ska bättre spegla elevers kunskaper i ämnet som helhet än som separata kursbetyg. Lärare ska därmed få bättre förutsättningar att planera och genomföra undervisningen utifrån hela ämnet.

Regeringsuppdrag att genomföra förberedelser för ämnesbetyg

Enligt Skolverkets regleringsbrev för budgetåret 2023⁷ har myndigheten i uppdrag att genomföra förberedelser för ämnesbetyg. Skolverket ska i enlighet med propositionen *Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper* (prop. 2021/22:36) och beslutade ändringar i skollagen förbereda för en övergång till ämnesbetyg i anpassad gymnasieskola och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå. I uppdraget ingår att genomföra implementeringsinsatser utformade för de olika skolformerna. Vid genomförandet av uppdraget ska myndigheten föra en dialog med Universitets- och högskolerådet och Centrala studiestödsnämnden. Myndigheten ska löpande hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) informerat om uppdraget. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 10 januari 2025.

Myndighetens instruktionsenliga uppdrag

Enligt myndighetens instruktion ska Skolverket kontinuerligt bedöma behovet av utveckling av läroplaner och andra styrdokument för skolväsendet som regeringen beslutar om. Myndigheten ska vid behov föreslå ändringar av dessa samt även utforma och kontinuerligt utveckla de styrdokument som myndigheten har bemyndigande att meddela föreskrifter om.⁸ I samband med uppdraget om att förbereda för ett införande av ämnesbetyg har myndigheten gjort bedömningen att arbetet enligt instruktionen ska

⁶ Riksdagen beslutade den 21 juni 2022 om propositionen *Elevehälsa och stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning*, prop. 2021/22:162, bet. 2021/22:UbU27, rskr. 2021/22:429.

⁷ <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?rbid=23208>.

⁸ 5 § förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk.

bedrivs parallellt med regeringsuppdragen som rör införandet av ämnesbetyg⁹ så att de styrdokument som beslutas inför ett införande av ämnesbetyg 2025 är uppdaterade och relevanta. De olika delarna – regeringsuppdragen och myndighetens uppdrag enligt instruktionen – har hanterats integrerat i arbetet. Förslag till förändringar utifrån de olika uppdragen beskrivs samlat i denna konsekvensutredning.

Skolverket har redovisat delar av uppdraget till regeringen

Skolverket redovisade till regeringen i september 2022 de delar av uppdraget som innehåller förslag som kräver ändringar dels i skollagen och som beslutas av riksdagen, dels på förordningsnivå och som beslutas av regeringen.¹⁰ Det som redovisades var förslag till examensmål, programmål, ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena och de delar i programstrukturen för de nationella programmen som regeringen beslutar om. Innan förslagen redovisades till regeringen remitterades förslagen under våren 2022.¹¹ Skolverkets förslag i denna konsekvensutredning utgår från de tidigare förslag som myndigheten har redovisat till regeringen. Eftersom regeringen ännu inte fattat några beslut kan förutsättningarna för Skolverkets förslag komma att ändras beroende på vad regeringen beslutar att gå vidare med.

Omfattning och avgränsningar

De förslag som Skolverket arbetar med inom ämnesbetygsreformen utmynnar i tre olika remissomgångar. Denna konsekvensutredning behandlar de förslag som remitteras i den andra omgången och rör anpassade gymnasieskolan och i delar, komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Skolverket avser att efter denna remissomgång besluta om de remitterade förslagen inför ett införande av ämnesbetyg hösten 2025.

Förslag till ändringar i de styrdokument som beslutas av Skolverket:

- programstrukturer¹² för de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan
- ämnesplaner för samtliga övriga ämnen som hör till de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå inklusive de gymnasiegemensamma ämnena i anpassade gymnasieskolan
- föreskrifter som reglerar behörighet att undervisa i yrkesämnena i anpassade gymnasieskolan¹³ respektive föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan¹⁴.

⁹ Redovisning av uppdrag om införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom komvux på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå samt uppdrag om att lämna förslag till åtgärder som rör hantverksprogrammet, dnr. 2020:1822.

¹⁰ Redovisning av uppdrag om införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom komvux på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå samt uppdrag om att lämna förslag till åtgärder som rör hantverksprogrammet, dnr. 2020:1822.

¹¹ Konsekvensutredning avseende förslag med anledning av införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom komvux på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå, dnr. 2022:55.

¹² En programstruktur är uppbyggd av respektive nationellt program i anpassade gymnasieskolan enligt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS) för respektive program.

¹³ Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne.

¹⁴ ”Vissa ämnen” innebär här ämnen som regleras i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2017:102) om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan. ”Vissa ämnen” är i behörighetshänseende ämnen som inte kan ingå i en ämneslärarexamen, och som inte heller är yrkesämnena. En lärare som redan är behörig att undervisa i ett eller flera ämnen i gymnasieskolan kan få behörighet att undervisa i ett eller flera ”vissa ämnen” genom att visa relevant kompetens för ämnet eller ämnena. Relevant kompetens i ett ämne består av för ämnet relevanta högskolestudier eller likvärdiga kunskaper och kompetenser.

I denna konsekvensutredning presenteras förslag för de nio nationella programmen i anpassade gymnasieskolan och tillhörande ämnesplaner som även ska gälla inom komvux som anpassad utbildning inom komvux på gymnasial nivå. I konsekvensutredningen presenteras först ämnesplanerna för de ämnen som är gymnasiegemensamma i anpassade gymnasieskolan. Därefter presenteras programstrukturen för respektive program och förslagen till ämnen som ingår i programmen. De ämnesplaner som finns på flera av programmen redovisas under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program*.

Ämnesplaner för döva och hörselskadade redovisas under rubriken *Ämnesplaner för döva och hörselskadade*.

I bilagorna till konsekvensutredningen presenterats respektive programstruktur i sin helhet och de ämnesplaner som ingår i de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan.

Skolverket planerar en tredje remissomgång vid årsskiftet 2023 – 2024. Den kommer omfatta ämnesplanen *eurytmi* för Waldorf-utbildningar samt ämnesplaner för *modersmål* och *minoritetsspråk*. Eventuella förslag till ytterligare ämnen, där behov har framkommit i samband med denna remiss, kan också komma att remitteras i den tredje remissomgången. Myndigheten avser även att i ett senare skede remittera ytterligare föreskrifter, bland annat föreskrifter om olika betygsdokument.

Av Skolverkets uppdrag enligt regleringsbrevet för 2022 framgick att om myndigheten bedömer att vissa förändringar behöver göras i de nationella programmens innehåll och att det är lämpligt att göra dessa i samband med en övergång till ämnesbetyg ska Skolverket lämna förslag till sådana justeringar¹⁵. Myndigheten har dock inte fått i uppdrag att genomgripande förändra innehållet i de aktuella skolformerna. Arbetet har därför inte syftat till att ta fram helt nya program, undantaget det särskilda regeringsuppdraget om hantverksprogrammet. Utgångspunkten är i stället att det nuvarande kunskapsinnehållet i huvudsak ska anpassas och uppdateras inom ramen för befintliga program och ämnen. Däremot kan till exempel förändrade behov i arbetslivet och delning av ämnen innebära att de föreslagna förändringarna är mer omfattande i vissa ämnen och program än andra.

Inför regeringsuppdraget om att förbereda för ett införande av ämnesbetyg och inom ramen för Skolverkets instruktionsenliga uppdrag att kontinuerligt revidera styrdokumentet, har Skolverket genomfört en behovsanalys¹⁶. I det arbetet identifierades bland annat behovet av att i linje med modellen för ämnesbetyg säkerställa en tydlig progression mellan nivåerna i ämnesplanerna, att ta fram en uppsättning betygskriterier som ska gälla för samtliga nivåer i ämnet samt att skapa mer sammanhållna ämnen (se vidare under rubriken *Ämnesbetyg ställer krav på ämnesplanernas konstruktion*). Ett annat behov som identifierades var att se över det centrala innehållets omfattning i relation till undervisningstid och poäng. Vidare identifierades ett behov av att säkerställa bildningsperspektivet i utbildningarna och att förstärka det tredelade uppdraget, det vill säga att anpassade gymnasieskolan i enlighet med skollagen ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet, samt motsvarande för övriga berörda skolformer. Ytterligare behov som identifierades i det förberedande arbetet var att på ett bättre sätt förstärka kopplingen till ett framtida yrkesliv på de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan och inom komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå.

I genomförandet av uppdraget har Skolverket genomfört samråd med representanter för Skolverkets olika målgrupper, till exempel lärare, rektorer, elever, myndigheter och branschföreträdare. Under avsnitt D nedan presenteras det samrådsarbete som Skolverket har genomfört.

¹⁵ Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Statens skolverk.

¹⁶ Skolverket, dnr. 2020:131.

Nedanstående förslag redovisades till regeringen 16 september 2022 och berörs därför inte av denna konsekvensutredning. Förslagen i denna remiss bygger dock vidare på förslagen som tidigare redovisats till regeringen.

Förslag som har redovisats till regeringen:

- examensmål för de nationella programmen inklusive vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år
- programmålen för de nio nationella programmen i anpassade gymnasieskolan
- de programgemensamma ämnena och deras poängomfattning för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan
- de nationella inriktningarna som anges i bilaga 1 till gymnasieförordningen,
- ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena¹⁷
- de gymnasiegemensamma ämnena i anpassade gymnasieskolan, deras namn och poängomfattning
- ändringar rörande hantverksprogrammet som föreslås avvecklas och inriktningen *textil design* föreslås flyttas till estetiska programmet och byta namn till *modedesign*. Förslagen innebär vidare att ett nytt program, *frisör- och stylistprogrammet*, föreslås inrättas.

A Allmänt

1. Beskrivning av Skolverkets överväganden och förslag

Skolverket vill med förslagen i denna remiss skapa ämnen som fungerar väl med ämnesbetyg och programstrukturer som är framtagna för en ämnesutformad anpassad gymnasieskola i enlighet med riksdagens beslutade proposition. Nuvarande programstrukturer och ämnen är inte framtagna för en ämnesutformad anpassad gymnasieskola med ämnesbetyg. Som en konsekvens behöver även föreskrifterna som rör behörighet att undervisa i olika ämnen anpassas till de nya ämnena.

Möjligheter och begränsningar med ett ämnesutformat system

Ämnesbetygsreformen syftar till att ge eleverna bättre förutsättningar till fördjupat lärande än vad dagens kursutformning gör. Ämnesbetyg bör i högre grad ge förutsättningar för ett lärande över tid där betyget ska spegla elevens kunskaper i ämnet som helhet. Ett ytterligare syfte är att ge bättre planeringsförutsättningar för lärare.

Modellen för ämnesbetyg innebär att ämnen ska delas upp i nivåer i stället för dagens kurser och att progressionen i ämnena förstärks för att skapa bättre möjlighet för elevers lärande över tid. Skolverket bedömer att nivåer i ett ämne ska bygga på varandra och att en överliggande nivå ska förutsätta kunskaper från den underliggande nivån. Eftersom betygs-kriterierna behöver fungera för samtliga nivåer i ämnet, innebär det att de betygs-kriterier som föreslås är mindre detaljerade än dagens betygs-kriterier. Skolverket lämnar förslag när det gäller hur ämnen avgränsas och hur programmets uppbyggnad ser ut. Förslagen innehåller också innehållsliga förändringar för att säkerställa att ämnen och program är uppdaterade och relevanta.

Skolverket anser att modellen kan bidra till de syften som beskrivs ovan. Framför allt innebär systemet att det är elevens betyg på visade kunskaper i slutet av ett ämne som kommer med i elevens gymnasiebevis avseende anpassade gymnasieskolan. Samtidigt har

¹⁷ Redovisning av uppdrag om införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå samt uppdrag om att lämna förslag till åtgärder som rör hantverksprogrammet, dnr. 2020:1822.

Skolverket i arbetet kunnat konstatera att förväntningarna på systemet med ämnesbetyg riskerar att vara större än vad premisserna tillåter. Det är inte säkert att de positiva effekterna av ämnesbetyg blir så omfattande som det ibland kan framstå. Eftersom ämnesbetyg föreslås införas i ett befintligt system kommer det att medföra fördelar i form av flera längre och mer sammanhållna ämnen. Det är samtidigt viktigt att bevara det som fungerar väl inom dagens system. Behovet av flexibilitet är till exempel fortsatt stort inom den anpassade gymnasieskolan för att utbildningen ska kunna tillgodose varje elevs behov och förutsättningar. Möjligheten att inom ramen för ett program i den anpassade gymnasieskolan läsa nivåer av ämnen från gymnasieskolan behöver därför kvarstå. Ämnesbetyg kommer vidare att kombineras med dagens system med gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola och minsta garanterad undervisningstid. Det innebär inte per automatik mer tid för undervisning i respektive ämne. Beslut om undervisningstid kommer att fattas utifrån samma regelverk som idag.

Utgångspunkten för Skolverkets genomförande av uppdraget är att det nuvarande kunskapsinnehållet i program och ämnen anpassas i relation till ämnesbetyg. Förslagen innebär också relevanta uppdateringar av ämnen och program utifrån teknik- och samhällsutveckling. Skolverket har dock inte haft i uppdrag att genomgripande förändra innehållet i de aktuella skolformerna. Det har dels framförts önskemål från målgrupper och intressenter om ändringar i innehåll i olika ämnen och program, dels framgått tydliga behov av justeringar. Skolverket har strävat efter att balansera de ramar som ämnesbetygsmodellen sätter med övriga förutsättningar som gäller för de aktuella skolformerna och i förhållande till alla de synpunkter som framkommit i myndighetens arbete med uppdraget. Syftet med remissförfarandet är att hämta in värdefulla synpunkter och få syn på ytterligare behov av justeringar när det gäller de aktuella förslagen. Skolverket välkomnar remissinstansernas synpunkter och förslag.

Ämnesbetyg ställer krav på ämnesplanernas konstruktion

I den av riksdagen beslutade propositionen om ämnesbetyg framgår att progressionen i ämnena behöver förstärkas för att modellen ska fungera samt att ämnen ska delas upp i nivåer i stället för dagens kurser.¹⁸ Skolverkets förslag innebär att nivåer i ett ämne ska bygga på varandra och att en nivå ska förutsätta kunskaper från den underliggande nivån. Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i förhållande till de betygskriterier som har föreskrivits för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper på den aktuella nivån. Enligt modellen för ämnesbetyg ska det enligt riksdagens beslut finnas en uppsättning betygskriterier för hela ämnet, i stället för dagens betygskriterier som finns för varje kurs i ämnet.

Detta medför att såväl målen som betygskriterierna behöver fungera för samtliga nivåer i ämnet, vilket innebär att de behöver vara mindre detaljerade än de är idag. När betyg sätts på en nivå görs det utifrån betygskriterierna och det centrala innehållet i den aktuella nivån. Ett godkänt betyg omfattar alltid samtliga poäng eleven har läst i ämnet till och med den senaste godkända nivån. Denna modell är den som Skolverket har haft att utgå från i arbetet.

För att stödja ett införande av ämnesbetyg har modellen för hur ämnesplaner idag är utformade behövt ses över och anpassas utifrån den beslutade propositionen om ämnesbetyg. Skolverket har analyserat den nuvarande modellen för ämnesplaner och konstaterat att grundstrukturen i form av syftestext inklusive målen för ämnet¹⁹, centralt innehåll och betygskriterier även fortsatt är lämplig. Modellen med syftestext, mål, centralt

¹⁸ Prop. 2021/22:36 s. 76 ff.

¹⁹ Ämnets syfte avslutas med ett antal mål i punktform. Målen fokuserar på de kunskaper i ämnet som ska betygssättas och det finns därför en relation mellan målen och betygskriterierna.

innehåll och betygsriterier ger även ett sammanhållet system med övriga skolformer. Skolverket bedömer att det behövs en förskjutning av tyngdpunkten i ämnesplanerna, från betygsriterier, som behöver bli mindre detaljerade, till ämnets syfte och centrala innehåll. Detta ligger som redan nämnts i linje med de förändringar som har genomförts i revideringen av kursplanerna i anpassade grundskolan. Det ligger också i linje med att systemet med ämnesbetyg innebär ett större fokus på lärande och kunskapsutveckling.

Det centrala innehållet behöver skrivas så tydligt att det ger tillräcklig vägledning för lärarnas planering av undervisningen samtidigt som det beskriver progression mellan nivåerna. Detta behöver sammanvägas med såväl konstaterade behov av att minska mängden stoff i vissa ämnen, att värna om lärares professionella utrymme, samt att visst innehåll med nödvändighet måste ingå enligt önskemål från olika målgrupper. Dessa faktorer har noga sammanvägts i arbetet.

Mål

Varje ämnesplan inleds idag med en syftestext som beskriver vilka kunskaper eleven ska få möjlighet att utveckla i undervisningen. Syftet avslutas med ett antal punkter som fungerar som mål för ämnet som helhet. Målen anger vilka kunskaper och förmågor som ska betygsättas. Idag förekommer det att vissa mål i ett ämne bara relaterar till vissa kurser. Eftersom nivåer i ett ämne, i ett system med ämnesbetyg, bygger på varandra och där betyget på en nivå ska kunna ersätta betygen på tidigare nivåer, kommer samma mål att behöva gälla för ämnet som helhet.

Nivåer

Nivåindelning av ämnen utgör modellens grundkonstruktion. Betyget efter en viss nivå ska spegla elevens kunskaper i ämnet som helhet med dess underliggande nivåer, utan att läraren för den skull ska ha behövt gå tillbaka till vad eleven har presterat på tidigare nivåer. För att säkerställa att ett betyg från en högre nivå verkligen betyder att eleven har kunskaper som även omfattar underliggande nivåer behöver ämnena därför konstrueras så att det finns en tydlig koppling och progression vad gäller innehåll mellan nivåerna. Av de ämnen som finns idag är vissa uppbyggda med en relativt tydlig progression, medan andra ämnen kan bestå av kurser som inte bygger på varandra, eller en kombination av dessa principer.

Skolverket uppmärksammade tidigt att modellen för ämnesutformning kan leda till att visst ämnesinnehåll, som idag endast ingår i en kurs, behöver återkomma i flera nivåer eller flyttas till ett nytt ämne. När innehåll behöver återkomma på flera nivåer kan det i någon mån motverka möjligheten att skapa en tydlig progression och upplevas som onödigt upprepande.

Det totala antalet betygssättningstillfällen kommer inte att skilja sig i så stor utsträckning från idag, då betyg på varje nivå kommer att sättas och dessa är viktiga avstämnings-tillfällen. Vissa ämnen kommer även fortsättningsvis att vara mindre omfattande eller läsas under kort tid, vilket kan innebära att eleven till exempel får vissa slutliga betyg redan i år 1. Men en enskild elev kommer vid ett införande av ämnesbetyg i vissa fall att möta något färre ämnen under sin utbildning och framför allt få färre betyg i sitt gymnasiebevis för anpassade gymnasieskolan. Detta är en följd av ett system med ämnesbetyg och säkerställer att det är elevens kunskaper i slutet av ett ämne som kommer speglas i betyget. Elever på olika utbildningar kommer däremot att läsa olika långt i ämnen, beroende på hur många nivåer i ett ämne som ingår i elevens studieväg.

I nuvarande ämnesplaner anges alltid om en kurs i ett ämne bygger på en annan kurs. I modellen för ämnesbetyg bygger en högre nivå alltid på en underliggande nivå eller ett annat ämne. Av den anledningen har Skolverket gjort bedömningen att det inte längre

behöver anges specifikt när nivåer bygger på varandra i enlighet med modellens grundförutsättningar. I förslagen till ämnesplaner bör däremot anges när en nivå bygger direkt på kunskaper från anpassade grundskolan eller motsvarande.

De nivåer i de ämnen som föreslås i denna remiss har i stor utsträckning samma omfattning i gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola som dagens kurser. Detta beror på att modellen ska lämpa sig för de berörda skolformerna och att ett och samma ämne ofta läses i olika omfattning på olika utbildningar. En annan orsak är att regeringen i propositionen om ämnesbetyg beskriver att behovet av avstämningstillfällen och återkoppling till eleven i form av betyg kommer att ges i ungefär samma utsträckning som idag.²⁰ I många fall betyder det att myndigheten bedömer att 100 poäng är den mest ändamålsenliga omfattningen av en nivå. Det förekommer dock nivåer om 50 poäng, framför allt i de gemensamma ämnena i anpassad gymnasieskola där en sådan omfattning beslutats av riksdagen. I ämnen där så har bedömts lämpligt finnas också förslag på nivåer om 200 poäng.

Centralt innehåll och progression

Det centrala innehållet i dagens ämnesplaner är det ämnesinnehåll som eleven ska få möta i undervisningen. De olika delarna av det centrala innehållet kan få olika mycket utrymme i undervisningen och kombineras på olika sätt utifrån olika delar av ämnets syfte. Utöver det centrala innehållet kan läraren komplettera med ytterligare innehåll utifrån elevernas behov och intresse, men läraren måste i undervisningen åtminstone behandla det som anges i det centrala innehållet.

Progressionen mellan nivåer i ett system med ämnesbetyg behöver konstrueras så att ett innehåll som undervisas på en nivå ligger till grund för det som undervisas på efterföljande nivå. Inledande nivåer av ämnesplanerna innehåller formuleringar av karaktären ”orientering om” eller ”enkelt” för att tydliggöra vilken nivå av kunnande som är tänkt att utvecklas genom undervisningen. I högre nivåer i ett ämne synliggörs progressionen genom till exempel tillägg av innehållsliga områden eller genom olika konkretiseringar av det centrala innehållet som tydliggör vad undervisningen ska behandla i de nivåerna.

I en tidigare behovsanalys inför revideringen av kurs- och ämnesplaner 2019²¹ uppmärksammade Skolverket också frågan om progression. Då konstaterades även behov av att förbättra progressionen mellan skolformer, främst mellan den anpassade grundskolan och den anpassade gymnasieskolan. Där så har bedömts lämpligt har Skolverket därför fortsatt arbetet med att tydliggöra progressionen mellan skolformerna.

En uppsättning betygsriterier

I ett ämnesutformat system ska ett ämne enligt propositionen ha en uppsättning betygsriterier, till skillnad från dagens kursutformade utbildning där varje kurs har en sådan uppsättning. Det innebär att betygsriterierna behöver vara mer övergripande än dagens betygsriterier för att kunna användas för betygsättning på hela ämnet och fungera för betygsättningen i samtliga nivåer.

Ett annat skäl för att de nya betygsriterierna behöver vara övergripande är att ju fler bedömningsaspekter som finns i betygsriterierna, ju större risk för en instrumentell syn på betygsättning, i stället för på lärande och undervisning. Skolverket har redan gjort ett arbete med att minska detaljeringsgraden i betygsriterierna i samband med revideringen av anpassade grundskolans kursplaner.²² En följd av att de nya betygsriterierna blir mindre detaljerade än dagens betygsriterier är att betygsriterierna kan uppfattas som mindre

²⁰ Prop. 2021/22:36 s. 81 och 122.

²¹ Skolverket dnr. 2018:1453.

²² Skolverket dnr. 2019:173 och dnr. 2019:770.

precisa, eftersom detaljer inte skrivs fram på samma sätt som idag. Skolverket har dock bedömt att fördelarna med att minska detaljeringsgraden överväger denna nackdel. Revideringen kan också kräva att detaljer flyttas från dagens betygskriterier till det centrala innehållet.

Nya värdeord i anpassad gymnasieskola

Skolverket föreslår att ämnesplanerna får delvis nya värdeord i betygskriterierna. Av den referensverksamhet och de analyser som Skolverket har genomfört i samband med revideringen av ämnesplanerna för anpassade gymnasieskolan och komvux som anpassad utbildning framkommer att värdeorden i gällande ämnesplaner är svåra att förstå och ger stort utrymme för tolkningar. Det är i första hand värdeordet ”medverkar” som kritiserats. I många kurser är det idag det enda värdeordet som används i betygskriterierna för E. Värdeordet tolkas olika av olika lärare, vilket inte är unikt för det här värdeordet, men konsekvensen tycks bli mer långtgående i synen på eleven i undervisningen. I Skolverkets förslag till ämnesplaner föreslås därför nya värdeord för betyget E, till exempel att eleven ”för **mycket enkla** resonemang” eller ”visar **vissa kunskaper**”. Avsikten med förslaget att förändra värdeorden är inte att höja kraven för betyget E. I vissa ämnesplaner har justeringar därför gjorts i det centrala innehållet i syfte att säkerställa att kraven för ett godkänt betyg inte höjs.

Ämnen behöver delas

En följd av en tydlig progression mellan nivåerna och av att varje ämne ska ha samma mål för ämnets samtliga nivåer samt att varje ämne ska ha en uppsättning betygskriterier blir att ett antal ämnen kommer att behöva delas. Om kurserna inte passar att arbetas om i sådan utsträckning att de byggs upp med progression och med gemensamma betygskriterier går nämligen inte modellen för ämnesbetyg att tillämpa. Ett exempel är den nuvarande ämnesplanen för ämnet svenska som idag innehåller fyra kurser. De två första kurserna *svenska 1*, 200 poäng och *svenska 2*, 100 poäng kan i en ämnesutformad anpassad gymnasieskola bilda ett ämne med två nivåer, men de sidoordnade kurserna *litteratur*, 100 poäng och *skrivande*, 100 poäng kan inte ingå i progressionen för svenskämnet då de är konstruerade för att fördjupa endast ett visst delområde inom det bredare ämnet *svenska*. De behöver därmed utformas som egna ämnen med egna mål och betygskriterier. Detta innebär att det totalt sett utifrån Skolverkets förslag kommer att finnas fler ämnen jämfört med idag.

Bildningsbegreppet, det tredelade uppdraget och vissa andra övergripande aspekter i styrdokumentet för anpassade gymnasieskolan

Enligt läroplanen för anpassade gymnasieskolan ska skolan skapa de bästa förutsättningarna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling.²³ Bildningsprocesser har således en central roll i utbildningen. Bildningsaspekter uttrycks idag i första hand i läroplanernas inledande delar, medan de har en mer undanskymd roll i ämnesplaner. I Skolverkets arbete med förslagen har följande definition av begreppet bildning använts:

- Bildning som en individuell och öppen process utan givet slut och som drivs av viljan att veta mer och att utvecklas.
- Bildning som innebär individens delaktighet i en gemensam referensram av kunskaper.
- Bildning som förmågan till klokt och etiskt handlande i förhållande till sig själv, till andra människor och naturen.

²³ Förordningen (SKOLFS 2013:148) om läroplan för anpassade gymnasieskolan. Den ändrade benämningen av skolformen träder i kraft den 2 juli 2023.

Skolverket har även kunnat konstatera att det så kallade tredelade uppdraget, det vill säga att den anpassade gymnasieskolan ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet²⁴ är olika väl representerat i de olika nationella programmen och ämnena, på ett sätt som inte alltid kan förklaras med program- eller ämnesanpassning. Enligt Skolverkets bedömning går bildningsuppdraget och det tredelade uppdraget i linje med varandra.

De fyra perspektiven (det etiska perspektivet, miljöperspektivet, det internationella perspektivet och det historiska perspektivet) i läroplanerna ses som en del av bildningsuppdraget och återfinns på olika sätt i Skolverkets förslag utifrån ämnets karaktär.

Skolverket föreslår även att vissa andra övergripande aspekter i läroplanerna förstärks i ämnesplanerna utifrån ämnenas karaktär för att säkerställa att läroplanernas intentioner syns på ett tydligare sätt. De aspekter som har setts över i arbetet är demokrati, digital kompetens, entreprenörskap, företagande och hållbar utveckling, jämställdhet samt kritiskt förhållningssätt.

Särskilda förutsättningar för komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå

Målen för den kommunala vuxenutbildningen (komvux) är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande, ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling²⁵. Utbildningen ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning. Den ska också utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet. Utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar.²⁶ Komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå ska också utformas så att den enskildes studier kan kombineras med studier inom komvux andra skolformsdelar men även kunna kombineras med arbete²⁷. Komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå bedrivs idag i form av kurser och i form av ett komvuxarbete. I den beslutade propositionen föreslår regeringen att det ska införas ett ämnesutformat system med ämnesbetyg även i komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå.

De fyra perspektiven (det etiska perspektivet, miljöperspektivet, det internationella perspektivet och det historiska perspektivet) återfinns i läroplanen för vuxenutbildningen²⁸. Utöver dessa fyra perspektiv lyfter läroplanen för vuxenutbildningen fram ytterligare två perspektiv: ett femte perspektiv om att ”utbildningen ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja att pröva och omsätta nya idéer i handling och att lösa problem”, samt ett sjätte perspektiv om att ”vuxenutbildningen ska bidra till att utveckla elevernas digitala kompetens och utbildningen ska bidra till att alla elever utvecklar förståelse av hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling”. Sammantaget bedömer Skolverket att de förslag som gäller bildningsperspektivet och andra övergripande aspekter ligger väl i linje med vuxenutbildningens uppdrag.

Av läroplanen framgår också att vuxenutbildningens målgrupp är heterogen och att eleverna är individer med i hög grad olika förutsättningar. Även elevernas mål med utbildningen kan variera kraftigt. Detta blir än mer tydligt sett till komvux som anpassad utbildning. Utbildningen måste därför anpassas utifrån individens behov och förutsättningar och den kan variera både i längd och till innehåll. Det är viktigt att elever kan börja på den nivå där de befinner sig kunskapsmässigt, utan att behöva ”läsa upp”

²⁴ 18 kap. 2 § skollagen (2010:800).

²⁵ 20 kap. 2 § skollagen.

²⁶ 20 kap. 2 § skollagen.

²⁷ Inom målgruppen för komvux som anpassad utbildning är det också vanligt att studier kombineras med daglig verksamhet.

²⁸ Förordningen (SKOLFS 2012:101) om läroplanen för vuxenutbildningen.

tidigare nivåer. Kopplat till detta är det viktigt att lyfta behovet av att i det ämnesutformade systemet fortsatt kunna dela upp nivåer i delnivåer, på motsvarande sätt som nationella kurser inom särskild utbildning på gymnasial nivå idag får delas upp i delkurser.²⁹ Detta är vanligt förekommande inom skolformsdelen idag. Detta är viktigt för kompletterande och fortsatta studier i stort och kan även vara viktigt för att kunna få ett komvuxbevis. I den av riksdagen beslutade propositionen anges att blandbetyg, det vill säga betyg från olika system, ska vara möjligt i komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå.³⁰ För att detta ska vara möjligt behöver regeringen besluta om nödvändiga förordningsändringar. Sådana ändringar kan innebära att Skolverket behöver ta fram nya föreskrifter som anger vilka kurser som motsvarar vilka ämnen eller nivåer i ämnen. I propositionen aviseras om ett bemyndigande för Skolverket att föreskriva om detta och att myndigheten bör ta fram ett underlag som baseras på var innehållet i respektive kurs ska återfinnas i de nya ämnesplanerna som ska tillämpas från 1 juli 2025, samt vilka kurser som kan ersätta ämnesnivåer.

Intentionen med reformen om att skapa långa sammanhållna ämnen motsvarar inte automatiskt det behov av flexibilitet som elever i komvux som anpassad utbildning kan ha. En utgångspunkt där är att en elev inte ska läsa mer än nödvändigt sett till elevens syfte och mål med sina studier. Indelningen i nivåer är dock avsedd att stödja den nödvändiga flexibiliteten, inte minst för att underlätta för elever inom komvux som anpassad utbildning att få en utbildning utifrån individens behov.

I den delredovisning av regeringsuppdraget som Skolverket lämnade till regeringen i september 2022³¹ redovisade myndigheten förslag avseende målen för gymnasiearbetet i anpassade gymnasieskolan. Dessa förslag gäller inte för komvux då Skolverket har bemyndigande att meddela föreskrifter om komvuxarbetet. De nyligen införda målen för komvuxarbetet som regleras av Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2021:29) om mål för komvuxarbetet har inte setts över i detta arbete och ingår därför inte i denna remiss. Om Skolverkets förslag till ändringar i målen för gymnasiearbetet i anpassade gymnasieskolan realiserar avser myndigheten dock att se över målen för komvuxarbetet. Sammantaget ser Skolverket att flera följdändringar kommer att behöva införas i förordningen om vuxenutbildning till följd av ämnesbetygsreformen och Skolverkets förslag.

Kopplingen till ett framtida yrkesliv behöver stärkas för anpassade gymnasieskolan

I reformen av anpassade gymnasieskolan 2013³² betonades vikten av att i högre grad förbereda eleverna för ett framtida yrkesliv. Skolverket har dock konstaterat att kopplingen till framtida yrkesliv behöver stärkas och anpassas ytterligare till skolformen.

Ett sätt att stärka kopplingen till ett framtida yrkesliv har varit att låta ämnen och innehåll i den anpassade gymnasieskolan i högre grad motsvara yrkesämnen i gymnasieskolan. På detta sätt underlättas samarbetet mellan skolformerna på ett sätt som kan medverka till en stärkt koppling till det framtida yrkeslivet.

Anpassade gymnasieskolans programstrukturer

Bestämmelser om omfattningen av de gymnasiegemensamma ämnena på ett visst nationellt program i anpassade gymnasieskolan finns i bilaga 4 till skollagen och för de programgemensamma ämnena i bilaga 2 till gymnasieförordningen.³³

²⁹ 2 kap. 10 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

³⁰ Prop. 2021/22:36 s. 103 ff.

³¹ Skolverkets regeringsredovisning den 16 september 2022, dnr. 2020:1822.

³² Propositionen *En gymnasiesärskola med hög kvalitet* (prop. 2011/12:50).

³³ Skollagen (2010:800) och gymnasieförordningen (2010:2039).

Skolverkets programstrukturer för respektive nationellt program i anpassade gymnasieskolan utgörs för den kursutformade anpassade gymnasieskolan av de föreskrifter som reglerar vilka kurser som ingår i programmet och vilka kurser som får erbjudas som programfördjupning.³⁴ För den ämnesutformade anpassade gymnasieskolan föreslår Skolverket en ny programstruktur för varje nationellt program som utgår från vilka ämnen och nivåer i dessa ämnen som ska ingå på programmet. Skolverket har i september 2022 redovisat till regeringen Skolverket förslag på de delar av programstrukturen som regleras i bilaga 4 till skollagen och i bilaga 2 till gymnasieförordningen.³⁵ Skolverket redovisade även förslag till ändrade namn för vissa av de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan, vilka regleras i bilaga 3 till skollagen. Det är regeringen som beslutar hur dessa förslag ska hanteras vidare. Förslagen i denna remiss utgår från förslagen som redovisades till regeringen och innehåller de delar av programstrukturerna som i den ämnesutformade anpassade gymnasieskolan skulle motsvara Skolverkets nuvarande bemyndiganden att föreskriva om programstrukturerna.

I ett ämnesutformat system ska varje ämne ha en ämnesplan. Ett ämne ska bestå av en eller flera nivåer. Om det finns särskilda skäl får flera ämnen ha en gemensam ämnesplan.³⁶ I prop. 2021/22:36 anges att sådana skäl kan finnas till exempel när det gäller dagens ämne *moderna språk*. I dag kan en elev i ämnet *moderna språk* till exempel läsa kursen *moderna språk 1* i både *tyska* och *franska* och därmed få två separata kursbetyg, ett i varje språk. På motsvarande sätt kan en elev i ämnet *musik* parallellt läsa olika instrument exempelvis dels *flöjt*, dels *piano*, och få ett betyg för varje instrument. Modellen för ämnesbetyg innebär dock att ett godkänt betyg som sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer. Regeringen anför i propositionen att systemet bör renodlas så att det inte ska vara möjligt att sätta flera betyg på samma nivå i ett ämne. Det innebär att till exempel *franska* som modernt språk och *tyska* som modernt språk behöver utgöra olika ämnen. Det kan samtidigt enligt regeringen vara rimligt att dessa ämnen har en gemensam ämnesplan. För sådana ämnen ser Skolverket behov av att i programstrukturerna kunna ange det som föreslås bli namnet på den gemensamma ämnesplanen. I de förslag till programstrukturer som nu remitteras föreslås därför att namnet på den gemensamma ämnesplanen för *moderna språk* anges, även om det inte utgör ett eget ämne.

Garanterad undervisningstid

Elever i anpassade gymnasieskolan har rätt till en minsta garanterad undervisningstid på minst 3 600 undervisningstimmar om 60 minuter.³⁷ De flesta kurser har idag en omfattning om 100 gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola, där antalet gymnasiepoäng är ett mått på den tänkta studieomfattningen av en kurs och på dess beräknade arbetsinsats. Det regleras att det är huvudmannen som beslutar om antalet undervisningstimmar för varje kurs och gymnasiearbetet samt om hur undervisningstiden ska fördelas över läsåren.³⁸ Regeringen har inte ännu kungjort förordningsändringar till följd av ämnesbetygsreformen. Skolverket utgår i nuläget från att de nya regleringarna kommer att motsvara nuvarande reglering och att möjligheten att anpassa och till exempel öka antalet undervisningstimmar när det gäller de nivåer där skolan bedömer att det särskilt behövs, kvarstår. Det kan exempelvis handla om den sista nivån i ett ämne.

³⁴ Skolverkets bemyndiganden finns i 4 kap. 1 a och 5 §§ gymnasieförordningen.

³⁵ Skolverkets regeringsredovisning den 16 september 2022, dnr. 2020:1822.

³⁶ 19 kap. 22 § och 20 kap. 6 § skollagen.

³⁷ 19 kap. 17, 19 och 20 §§ skollagen.

³⁸ 4 kap. 22 § gymnasieförordningen (2010:2039).

Gymnasiegemensamma ämnen i anpassade gymnasieskolan

Engelska

Ämnesplanen i *engelska* föreslås behålla sin nuvarande struktur och omfatta tre nivåer om 100 poäng vardera. I arbetet med att förbereda för ämnesbetyg i ämnet *engelska* har Skolverket arbetat för att flytta den progression som i dag finns i betygskriterierna för de olika kurserna till det centrala innehållet i de olika nivåerna. Det har även funnits ett behov av att tydliggöra vilken svårighetsgrad de olika nivåerna i ämnet avser. Förslaget till ämnesplan innehåller därför förtydliganden av vilken svårighetsgrad som avses i de olika nivåerna ifråga om läs- och hörförståelse, till exempel ”texter, främst korta och enkla” i *engelska*, nivå 1. Även det centrala innehållets anknytning till arbetslivet har förstärkts genom innehållet ”Ämnesområden som är användbara inom arbetslivet” i *engelska*, nivå 1 och 2. Flytten av progression från betygskriterierna har i Skolverkets förslag medfört en jämnare stegring mellan betygsstegen men, även en viss glidning i vad som krävs för olika betygssteg jämfört med dagens kurser.

Skolverket föreslår att den del av målen och betygskriterierna i den nuvarande ämnesplanen för ämnet *engelska* som handlar om att reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används utgår. Motivet är att ett sådan del i betygskriterierna kan medföra en risk att fler elever än i dag inte får ett godkänt betyg i *engelska* eftersom **medverkar** och **bidrar** enligt Skolverkets förslag inte längre kommer att användas i betygskriterierna. I bedömningen har Skolverket beaktat att motsvarande mål finns i anpassade grundskolan. Där finns dock konstruktionen med **medverkar** och **bidrar** kvar i betygskriterierna för betyget E vilket innebär större ökad flexibilitet vid betygssättningen. Skolverkets avsikt med förslaget är inte att minska utrymmet för sociokulturellt innehåll i undervisningen. Därför kvarstår detta med samma omfattning i centralt innehåll som i nuvarande ämnesplan.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *engelska* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *engelska*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

En lärare är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade gymnasieskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i anpassade grundskolan. Skolverket bedömer att ämnet *engelska* i anpassade gymnasieskolan motsvarar ämnet *engelska* i anpassade grundskolan.

Estetisk verksamhet

Skolverket föreslår att ämnet *estetisk verksamhet* kvarstår som eget ämne med en nivå om 100 poäng.

Ämnets bidrag till kulturlivet är stärkt med följande skrivning: ”Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att genom sina kunskaper om och färdigheter i estetiska uttryck bidra till ett rikt kulturliv i samhället.” Även begreppsanvändning, jämförd arbetsmiljö samt praktiskt arbete föreslås stärkas i ämnet *estetisk verksamhet* med följande skrivningar i syftetexten: Undervisningen ska även behandla ämnesspecifika begrepp. Undervisningen ska betona en jämförd och inkluderande arbetsmiljö med utgångspunkt i samtycke och trygghet. I undervisningen ska eleverna ges möjlighet att arbeta praktiskt med olika former av skapande verksamhet, både på egen hand och tillsammans med andra, för att därigenom utveckla förmåga att kommunicera med estetiska uttryck.” Vidare har begreppet drama har ersatts med begreppet teater i ämnet generellt för att bättre spegla konstformen teater.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *estetisk verksamhet* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i *estetisk verksamhet*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *estetisk verksamhet* fortsatt ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne, eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Historia

Ämnet *historia* föreslås uppdateras och struktureras i tre nivåer: *historia*, nivå 1, 50 poäng, *historia*, nivå 2, 100 poäng och *historia*, nivå 3, 100 poäng. *Historia*, nivå 1, 50 poäng är den enda nivå som läses av samtliga elever inom skolformen. Detta skapar utmaningar för att hitta en rimlig balans mellan vad som är så pass viktigt att det bör ingå för alla och vad som är rimligt att ta upp i undervisningen inom ramen för nivåns omfattning.

Den föreslagna ämnesplanen för *historia* i anpassade gymnasieskolan är reviderad så att den, så långt det är möjligt, ska likna ämnesplanen för *historia* i gymnasieskolan. Nytt centralt innehåll, liknande *historia* i gymnasieskolan, är skrivningar om en minoritetsgrupps historia i *historia*, nivå 1 och de nationella minoriteterna i Sverige i *historia*, nivå 2.

I ämnet uppmuntras det till praktiska moment i undervisningen genom att det i syftet står att teoretiska moment bör förtydligas och kompletteras genom praktiska moment där detta är möjligt och att det i det centrala innehållet i nivå 1 står ”Hur historiska händelser och aktörer används, till exempel i gatunamn och minnesmärken”.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *historia* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *historia*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

En lärare är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade gymnasieskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i anpassade grundskolan. Skolverket bedömer att ämnet *historia* i anpassade gymnasieskolan motsvarar *sambällsorienterande ämnen* i anpassade grundskolan.

Idrott och hälsa

Den nu gällande ämnesplanen i idrott och hälsa omfattar tre kurser, *idrott och hälsa* 1, 200 poäng, *idrott och hälsa* 2, 100 poäng samt *idrott och hälsa* 3, *vald idrott*, 100 poäng.

Ämnet *idrott och hälsa* föreslås omfatta två nivåer: *idrott och hälsa*, nivå 1, 200 poäng, som i nu gällande ämnesplan, samt nivå 2, 100 poäng. Skolverket föreslår att en tydligare progression mellan de två nivåerna skrivs fram. Till exempel föreslår Skolverket fysiska aktiviteter som utvecklar en allsidig rörelseförmåga, däribland dans och rörelse till musik för elever som läser *idrott och hälsa* nivå 1. Detta blir i nivå 2 fördjupning i några fysiska aktiviteter som befäster och utvecklar en allsidig rörelseförmåga.

Enligt föreslagen ämnesplan ges eleverna möjlighet att fördjupa sig i självvalda aktiviteter som befäster deras rörelseförmåga som ett steg mot att efter avslutad skolgång kunna göra kloka val som främjar god hälsa genom fysisk aktivitet.

Målpunkterna föreslås precis som i nuvarande ämnesplan i *idrott och hälsa* fortfarande vara tre men ett av målen förstärker nu kunskaper om vilken betydelse fysiska aktiviteter och levnadsvanor har för hälsa och välbefinnande i likhet med gymnasieskolans ämnesplan.

Utifrån den nu gällande ämnesplanen finns modeller för att ge eleverna möjligheter att planera och genomföra träning som de har nytta av resten av livet. Detta upplevs som mycket positivt av referensskolor i stället för som tidigare fokusera mer på enskilda aktiviteter och bedöma dessa. I Skolverkets förslag kvarstår denna möjlighet.

Det har framförts önskemål om skrivningar som mer liknar gymnasieskolans ämnesplan i *idrott och hälsa* särskilt när det gäller kunskaper kring hälsobegreppet och frisk- och riskfaktorer. Skolverket föreslår därför tydligare skrivningar i syftestext och centralt innehåll

om elevernas förmåga att genomföra fysiska aktiviteter på ett ergonomiskt och säkert sätt i såväl vardags- som arbetsliv.

Kursen *idrott och hälsa 3 vald idrott*, 100 poäng föreslås ersättas av ett nytt ämne, *idrottsfördjupning*, som omfattar en nivå om 100 poäng. Ämnet beskrivs under rubriken Ämnesplaner som finns på flera program.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *idrott och hälsa* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *idrott och hälsa* med samma namn. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

En lärare är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade gymnasieskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i anpassade grundskolan. Skolverket bedömer att ämnet *idrott och hälsa* i anpassade gymnasieskolan motsvarar ämnet *idrott och hälsa* i anpassade grundskolan.

Matematik

Ämnesplanen i *matematik* föreslås bestå av två nivåer om vardera 100 poäng. Den nuvarande kursen *matematik 3* föreslås utgå, då den inte använts. Även om detta innebär en potentiell begränsning för elever i anpassade gymnasieskolan finns fortfarande möjlighet att läsa nivåer inom *matematik* för gymnasieskolan.

Utöver detta föreslår Skolverket vissa mindre justeringar, framför allt av språklig art, till exempel för att ge ett tydligare och mer likartat språk mellan skolformerna och för att betona matematikens användning inom arbetslivet. Några mer konkreta exempel är att formuleringar om matematiska begrepp justeras både i mål och betygskriterier, för att inte ge en bakvänd progression jämfört med anpassade grundskolan. Termen yrkesliv ändras genomgående till arbetsliv för att i större mån omfatta till exempel daglig verksamhet. Det centrala innehållet som berör mätning av tid har kompletterats med planering av tid.

Bedömningen är att dessa ändringar inte kräver större omställningar i undervisningen, utan i relativt stor mån avspeglar hur undervisningen redan bedrivs.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *matematik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *matematik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

En lärare är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade gymnasieskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i anpassade grundskolan. Skolverket bedömer att ämnet *matematik* i anpassade gymnasieskolan motsvarar ämnet *matematik* i anpassade grundskolan.

Naturkunskap

Den föreslagna ämnesplanen för *naturkunskap* i anpassade gymnasieskolan är reviderad så att den, så långt det är möjligt, ska likna ämnesplanen för *naturkunskap* i gymnasieskolan.

Ämnesplanen för *naturkunskap* föreslås bestå av två nivåer: *naturkunskap*, nivå 1, 50 poäng och *naturkunskap*, nivå 2, 100 poäng. Ämnet *naturkunskap* föreslås struktureras på ett sätt som medger en progression genom ämnets nivåer. Det får till följd att till exempel innehåll, som tidigare funnits i en senare kurs, nu påbörjas i nivå 1 för att sedan fördjupas i nivå 2.

Den nuvarande kursen *naturkunskap 3*, 100 poäng är enligt lärare vid referenssamråd en kurs som aldrig används och har därför inte fått någon motsvarighet i det reviderade ämnet.

Ämnet *naturkunskap* har delats. Kurserna *återvinning och kretslopp* 1, 100 poäng och 2, 100 poäng har gjorts om till ämnet *återvinning, återanvändning och återbruk*, nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. Avsikten är att få bättre mål och betygskriterier för båda ämnena, eftersom det nya ämnet *återvinning, återanvändning och återbruk* mer tydligt är ett yrkesämne.

Ämnet har även uppdaterats och återfinns under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *naturkunskap* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i *naturkunskap*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

En lärare är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade gymnasieskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i anpassade grundskolan. Skolverket bedömer att ämnet *naturkunskap* i anpassade gymnasieskolan motsvarar *naturorienterande ämnen* i anpassade grundskolan.

Religionskunskap

Skolverket föreslår att ämnet *religionskunskap* fortsatt är strukturerat på samma sätt som idag. Dagens tre kurser ersätts av tre nivåer i ämnet: *religionskunskap*, nivå 1, 50 poäng, *religionskunskap*, nivå 2, 100 poäng och *religionskunskap*, nivå 3, 100 poäng. *Religionskunskap*, nivå 1, 50 poäng är den enda nivå som läses av samtliga elever inom skolformen. Detta skapar utmaningar för att hitta en rimlig balans mellan vad som är så pass viktigt att det bör ingå för alla och vad som är rimligt att undervisa om inom ramen för nivåns omfattning.

Den föreslagna ämnesplanen för *religionskunskap* i anpassade gymnasieskolan är reviderad så att den, så långt det är möjligt, ska likna ämnesplanen för *religionskunskap* i gymnasieskolan. Nytt centralt innehåll, liknande *religionskunskap* i gymnasieskolan, är skrivningar om olika urfolks trosföreställningar i nivå 3. Nytt är även tillägget i nivå 1 om kärlek utifrån olika tolkningar inom religioner och andra livsåskådningar.

I ämnet uppmuntras det till praktiska moment i undervisningen för bättre inläring, såsom i ämnets syfte ”I undervisningen bör teoretiska moment förtydligas och kompletteras genom praktiska moment där detta är möjligt”.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *religionskunskap* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *religionskunskap*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

En lärare är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade gymnasieskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i anpassade grundskolan. Skolverket bedömer att ämnet *religionskunskap* i anpassade gymnasieskolan motsvarar *sambällsorienterande ämnen* i anpassade grundskolan.

Samhällskunskap

Ämnet *samhällskunskap* föreslås bestå av tre nivåer. Nivå 1 omfattar 50 poäng och nivå 2 och 3 omfattar 100 poäng vardera. Detta är oförändrat från idag.

Samhällskunskap, nivå 1, 50 poäng är den enda nivå som läses av samtliga elever inom skolformen. Detta skapar utmaningar för att hitta en rimlig balans mellan vad som är så pass viktigt att det bör ingå för alla och vad som är rimligt att undervisa inom ramen för nivåns omfattning.

I ämnets syfte är den mest övergripande förändringen att den medborgarbildande funktionen tydliggjorts. Detta skapar en bättre balans inom det tredelade uppdraget och innebär att bildnings- och demokratiuppdragen, och därmed kopplingen till läroplanens inledande delar, förstärks.

Under rubriken ”Inflytande och beslutsfattande” har de tre första innehållspunkterna i den nuvarande ämnesplanen formulerats om. Rättsprinciper och rättsstaten har stärkts i en egen punkt. Bedömningen är att det inte borde uppfattas som ökad stofffrängsel eftersom det knyter an till och konkretiserar den tidigare skrivningen om att utkräva sina rättigheter.

Under områdesrubriken ”Ekonomiska och sociala frågor” har punkten ”skatter, välfärd och offentlig verksamhet” tillkommit för att tydliggöra kopplingen mellan samhällsnivån och den privatekonomiska och för att skapa en progression från anpassade grundskolan. Dagens punkt om arbetsmarknaden har bedömts vara för omfattande i relation till poängomfattningen och för abstrakt i relation till skolformen och har därför anpassats.

De tidigare kurserna *trafikantkunskap* och *samhällskunskap – arbetslivets villkor* föreslås bli egna ämnen och beskrivs under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *samhällskunskap* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *samhällskunskap*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

En lärare är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade gymnasieskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i anpassade grundskolan. Skolverket bedömer att ämnet *samhällskunskap* i anpassade gymnasieskolan motsvarar *samhällsorienterande ämnen* i anpassade grundskolan.

Svenska och svenska som andraspråk

De båda ämnena *svenska* och *svenska som andraspråk* är likvärdiga i utbildningssystemet. Såväl *svenska* som *svenska som andraspråk* läses som gymnasiegemensamma ämnen i anpassad gymnasieskola. De båda ämnena har också ett till stora delar gemensamt innehåll. I syfte att skapa en ökad tydlighet för professionen bedömer Skolverket att det innehåll i de båda ämnesplanerna som är gemensamt bör formuleras på likalydande sätt. Endast skillnader som kan motiveras utifrån målgruppens behov bör kvarstå.

Nedan redovisas först de förslag till förändringar som är desamma för ämnesplanerna. Därefter beskrivs skillnaderna under en rubrik för respektive ämnesplan.

I ämnet syfte har ändringar gjorts i syfte att stärka det tredelade uppdraget, bildningsuppdraget och demokratiuppdraget. I syftet har också förändringar gjorts för att främja kritisk läsning.

Målpunkterna har gjorts färre och mindre detaljerade. Denna förändring har gjorts i syfte att skapa förutsättningar för mindre omfattande och detaljerade betygskriterier.

Det centrala innehållet har strukturerats om i syfte att skapa en tydlig och ändamålsenlig progression genom ämnets nivåer. Även förändringar av innehållsmässig karaktär har gjorts i det centrala innehållet i syfte att främja läsning och litteraturhistorisk bildning.

Progressionen behöver formuleras på ett sätt som gör att den ger goda förutsättningar för elevernas kunskapsutveckling och bildning. Samtliga övergripande kunskapsområden introduceras redan i nivå 1 för att skapa tydliga progressionslinjer. För att undvika upprepning och stoffträngsel har vissa övergripande kunskapsområden skrivits fram med olika fokus i de ingående nivåerna. Exempel på detta är den språkvetenskapliga delen av ämnesplanerna inom vilken språklig variation ingår i *svenska*, nivå 1, och *svenska som andraspråk*, nivå 1, medan språkförhållanden i Sveriges nationella minoritetsspråk återfinns i *svenska*, nivå 2 och *svenska som andraspråk*, nivå 2.

I förslaget till reviderad ämnesplan i *svenska* har läsningen fått ett tydligare fokus i syfte att bidra till genomförandet av ovanstående uppdrag. Ämnets syfte i förslaget till reviderad ämnesplan innehåller skrivningar om att undervisningen ska stimulera elevernas läsinträsse.

Kritisk läsning behöver lyftas fram i ämnesplanen. Den pågående samhällsutvecklingen som kännetecknas av omfattande informationsmängd ställer högre krav på denna kompetens än tidigare. Skolverket föreslår därför att kritisk läsning får en större tyngd i den reviderade ämnesplanen i *svenska* och *svenska som andraspråk*.

Svenska

Ämnet *svenska* föreslås omfatta 300 poäng. I nuvarande ämnesplan omfattar ämnet 500 poäng. För att ämnet *svenska* ska fungera i ett ämnesbetygssystem med krav på tydlig progression mellan ämnets nivåer och betygskriterier som gäller för hela ämnet har de fördjupningskurser som i nu gällande ämnesplan ingår i ämnet *svenska*, kurserna *litteratur* och *skrivande*, lyfts ut och gjorts om till egna ämnen om vardera 100 poäng. Dessa ämnen beskrivs under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program*.

Två nivåer ingår i ämnet *svenska*, nivå 1, 200 poäng, som bygger på kunskaper från anpassade grundskolan eller motsvarande, och *svenska* nivå 2, 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *svenska* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i *svenska*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

En lärare är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade gymnasieskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i anpassade grundskolan. Skolverket bedömer att ämnet *svenska* i anpassade gymnasieskolan motsvarar ämnet *svenska* i anpassade grundskolan.

Svenska som andraspråk

Ämnet *svenska som andraspråk* föreslås omfatta 300 poäng. Två nivåer ingår i ämnet, *svenska som andraspråk*, nivå 1, 200 poäng, som bygger på kunskaper från anpassade grundskolan eller motsvarande, och *svenska som andraspråk*, nivå 2, 100 poäng. Ämnesplanen för *svenska som andraspråk* behöver på ett tydligare och mer ändamålsenligt sätt främja andraspråksutveckling samt skapa förutsättningar för en undervisning som möter de behov som elever som lär sig ett andraspråk kan ha. Ämnesplanen har därför kompletterats med skrivningar som syftar till att bättre anpassa ämnesplanen efter målgruppens behov, till exempel skrivningar om flerspråkighet samt strategier för andraspråksutveckling. De skillnader mellan ämnesplanerna för *svenska* respektive *svenska som andraspråk* som inte kan härledas till behov hos målgruppen för respektive ämne har i den reviderade ämnesplanen arbetats bort.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *svenska som andraspråk* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i *svenska som andraspråk*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

En lärare är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade gymnasieskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i anpassade grundskolan. Skolverket bedömer att ämnet *svenska som andraspråk* i anpassade gymnasieskolan motsvarar ämnet *svenska som andraspråk* i anpassade grundskolan.

Nationella program i anpassade gymnasieskolan

I denna konsekvensutredning redovisas förslagen för de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan. För varje program presenteras först Skolverkets förslag till programstruktur. Därefter redovisas de förslag till ämnesplaner under respektive program som primärt hör till det programmet. Beskrivningen av de olika programmen skiljer sig åt i vissa fall. Detta beror på programmens olika karaktär och behov av att synliggöra ett visst program med en viss struktur. Programmen redovisas i bokstavsordning.

Under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program* redovisas ämnesplaner som förekommer på ett flertal program. En särskild rubrik finns också för *Ämnesplaner för döva och hörselskadade*.

Skolverket lämnade den 16 september 2022 en redovisning till regeringen avseende förslag som kräver regeringens eller riksdagens beslut. För förslag gällande programmens namn

och vilka programgemensamma ämnen som ska ingå i programmen och dess hänvisas till regeringsredovisningen.³⁹

Programmet för estetiska verksamheter

Programstruktur

Skolverket föreslår att programstrukturen ändras avseende ämnena *digitalt skapande*, *medieproduktion*, *estetisk kommunikation* och *service och bemötande*. Ämnet *digitalt skapande*, nivå 1, 100 poäng föreslås ingå i det programgemensamma utrymmet och ersätta ämnet *medieproduktion* 1, som i stället blir valbart i programfördjupningen. Ämnet *estetisk kommunikation* har i dag två kurser om 100 poäng som båda är programgemensamma. Skolverket föreslår att *estetisk kommunikation*, nivå 1, 100 poäng förblir programgemensamt och att nivå 2, 100 poäng flyttas till programfördjupningen. Vidare föreslås att det programgemensamma ämnet *konst och kultur* byter namn till *konsterna och samhället*.

Skolverket föreslår vidare att ämnet *service och bemötande*, nivå 1, 100 poäng läggs till i det programgemensamma utrymmet för att stärka kopplingen till ett framtida yrkesliv. Estetiska kunskaper används inom många yrkesområden och för att tydligare peka på möjligheter till arbete inom fler yrkesområden, där estetiska kunskaper kan komma till gagn, till exempel handel, omsorg och kultur, bedömer Skolverket att kopplingen till ett framtida yrkesliv tydliggörs.

Ämnesplaner på programmet för estetiska verksamheter

Animation

Ämnet *animation* är avdelat från ämnet *medieproduktion* som föreslås bli ett eget ämne med en nivå på 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *medieproduktion* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *animation*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *animation* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne, eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Bild och form

Ämnet *bild och form* är en ny benämning på dagens ämne *bild* och föreslås bestå av tre nivåer om vardera 100 poäng. Då ämnet föreslås byta namn i gymnasieskolan föreslås samma namnändring i anpassad gymnasieskola. Ämnets innehåll är uppdaterat.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *bild* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *bild och form*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

En lärare är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade gymnasieskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i anpassade grundskolan. Skolverket bedömer att ämnet *bild* i anpassade grundskolan motsvarar ämnet *bild och form* i anpassade gymnasieskolan.

³⁹ Redovisning av uppdrag om införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom komvux på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå samt uppdrag om att lämna förslag till åtgärder som rör hantverksprogrammet, dnr. 2020:1822.

Dans

Ämnet *dans* föreslås uppdateras och kvarstå som eget ämne med tre nivåer om vardera 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *dans* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *dans*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Digitalt skapande

Skolverket föreslår att ämnet *digitalt skapande* uppdateras och kvarstår som eget ämne med en nivå om 100 poäng. Ämnet föreslås bli programgemensamt och ersätta dagens ämne *mediaproduktion*. Ämnet föreslås bli programgemensamt på både programmet för estetiska verksamheter i anpassad gymnasieskola och på estetiska programmet i gymnasieskolan. För att programmen ska spegla varandra föreslås ändringen gälla båda programmen och skolformerna.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *digitalt skapande* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *digitalt skapande*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Vidare bedömer Skolverket att lärare som är behöriga i något av ämnena *bild och form* eller *musik* i anpassad gymnasieskola ska kunna bli behöriga om de har läst 15 högskolepoäng i digitalt skapande inom ett estetiskt område.

Skolverket föreslår att ämnet *digitalt skapande* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne, eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Estetisk kommunikation

Ämnet *estetisk kommunikation* föreslås uppdateras och kvarstå som eget ämne i två nivåer om vardera 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *estetisk kommunikation* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i *estetisk kommunikation*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *estetisk kommunikation* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne, eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Formgivning och design

Skolverket föreslår att det nuvarande yrkesämnet *form och design* byter namn till *formgivning och design*. Ämnet är uppdaterat och föreslås bestå av två nivåer om vardera 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *form och design* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *formgivning och design*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fotografisk bild

Ämnet *fotografisk bild* föreslås uppdateras och struktureras i två nivåer om vardera 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *fotografisk bild* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *fotografisk bild*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *fotografisk bild* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne, eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Instrument eller sång

Skolverket föreslår en ny ämnesplan, *instrument eller sång*, för ämnen inom instrument och sång. Den nya ämnesplanen utgår från motsvarande ämne i gymnasieskolan och ersätter den nuvarande kursen *musik – specialisering* i ämnet *musik* i anpassade gymnasieskolan. Den nya ämnesplanen föreslås bestå av en nivå om 100 poäng. Den föreslagna ämnesplanen för ämnen inom *instrument eller sång* är formulerad så att individuella instrument eller sång kan läsas inom ramen för ämnesplanen. Varje instrument eller sång föreslås utgöra ett eget ämne. Därmed ska ämnesplanen kunna omfatta flera olika ämnen inom instrument eller sång och betyg ska kunna ges i respektive instrument eller sång. Av bestämmelserna i skollagen framgår att det för varje ämne ska finnas en ämnesplan. Om det finns särskilda skäl får flera ämnen ha en gemensam ämnesplan.⁴⁰ Utifrån att det finns möjlighet för Skolverket att reglera att en ämnesplan får vara gemensam för flera ämnen föreslår Skolverket att det av bilagan till föreskrifterna om en gemensam ämnesplan för ämnen inom instrument eller sång ska framgå vilka ämnen i form av uppräknade instrument, eller sång, som ämnesplanen gäller för. Skolverket bedömer att respektive skola, dess resurser och lärarkompetens är avgörande för huruvida skolan kan erbjuda undervisning i respektive ämne. Skolan behöver därmed inte erbjuda undervisning i samtliga instrument.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *musik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *instrument eller sång*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

En lärare i anpassade gymnasieskolan är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade gymnasieskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i anpassade grundskolan. Läraren är dock även behörig att undervisa i andra ämnen eller ämnesområden för vilka lärarens kompetens är relevant. Skolverket bedömer att ämnena inom *instrument eller sång* i anpassade gymnasieskolan motsvarar ämnet *musik* i anpassade grundskolan.

Konstarterna och samhället

Skolverket föreslår att det nuvarande ämnet *konst och kultur* byter namn till *konstarterna och samhället*. Ämnet föreslås uppdateras och ha ett tydligare fokus mot konstarterna och samhället. Innehållet i ämnet speglar samma innehåll som motsvarande ämne på gymnasieskolans estetiska program där den nuvarande kursen med samma namn föreslås delas av från ämnet *konst och kultur* och bli ett eget ämne med namnet *konstarterna och samhället*. Ämnet föreslås få en nivå om 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *konst och kultur* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *konstarterna och samhället*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *konstarterna och samhället* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne, eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Medieproduktion

Skolverket föreslår att det nuvarande ämnet *medieproduktion* ska delas upp i två ämnen; *medieproduktion* och *animation*, och baseras på dagens motsvarande kurser. Ämnet *medieproduktion* är uppdaterat och föreslås bestå av en nivå på 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *medieproduktion* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *medieproduktion*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Vidare bedömer Skolverket att lärare som är behöriga i något av ämnena

⁴⁰ 19 kap. 22 § och 20 kap. 6 § skollagen.

bild och form, *fotografisk bild* eller *musik* i anpassad gymnasieskola ska kunna bli behöriga om de har läst 15 högskolepoäng i medieproduktion eller mediekommunikation.

Skolverket föreslår att ämnet *medieproduktion* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne, eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Musik

Ämnet *musik* omfattar i dagens system totalt fyra kurser om vardera 100 poäng: *musik* 1 och 2, *musikproduktion* och *musik – specialisering*. Ämnet *musik* är omfattande och Skolverket bedömer att ämnet har olika områden som behöver delas av för att kunna struktureras i enlighet med modellen för ämnesbetyg. Skolverket föreslår därför att det nuvarande ämnet *musik* delas och struktureras om till flera ämnen: *musik* och *musikproduktion* samt de ämnen som omfattas av ämnesplanen *instrument eller sång*. Dessa nya ämnen är baserade på dagens kurser och förändrade utifrån behov från skolverksamheterna. Det nya ämnet *musik* är uppdaterat och föreslås struktureras i två nivåer om vardera 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *musik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *musik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

En lärare är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade gymnasieskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i anpassade grundskolan. Skolverket bedömer att ämnet *musik* i anpassade gymnasieskolan motsvarar ämnet *musik* i anpassade grundskolan.

Musikproduktion

Skolverket föreslår att den nuvarande kursen *musikproduktion* delas av från ämnet *musik* och blir ett eget ämne. Ämnet är renodlat inriktat på musikproduktion. Ämnet motiveras även utifrån motsvarigheten i gymnasieskolan. Ämnet har en nivå på 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *musik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *musikproduktion*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *musikproduktion* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne, eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Teater

Ämnet *teater* omfattar i dagens system fyra kurser om vardera 100 poäng. Skolverket föreslår att ämnet delas och struktureras om till två nya ämnen; *teater* och *teater – vald uttrycksform*, baserade på dagens kurser. Ämnesplanen för ämnet *teater* är uppdaterad och föreslås struktureras i tre nivåer om vardera 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *teater* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *teater*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Teater – vald uttrycksform

Teater – vald uttrycksform föreslås bli ett nytt ämne baserat på dagens kurs *teater – specialisering* i det nuvarande ämnet *teater*. Ämnet *teater – vald uttrycksform* är uppdaterat och föreslås omfatta en nivå på 100 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *teater* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *teater – vald uttrycksform*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *teater – vald uttrycksform* bör klassificeras som ett teaterämne i anpassad gymnasieskola eftersom enbart en typ av utbildning bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Programmet för fastighet och byggnation⁴¹

Programstruktur

Skolverket har föreslagit till regeringen att ämnena *byggkunskap* och *fastighetsskötsel* läggs i den programgemensamma delen. Skolverket föreslår att nivå 1 i respektive ämne ingår i det programgemensamma utrymmet. Det tidigare programgemensamma ämnet *material och verktyg* föreslås utgå. Innehållet i det nuvarande ämnet *material och verktyg* föreslås fördelas på de två nya ämnena *byggkunskap* och *fastighetsskötsel*. Denna förändring har lett till en utökning med 100 poäng av ämnet *byggkunskap* i jämförelse med det nuvarande ämnet *bygg och anläggning*. Därtill har förändringen lett till en omfördelning av centralt innehåll mellan ämnena *byggkunskap* och *fastighetsskötsel* inom ramen för respektive ämnes nivå 1. Skolverkets förslag till ändringar i programstrukturen följer av arbetet med att förtydliga, fördjupa och bredda programmets innehåll i syfte att ge bättre möjligheter till arbete i ett framtida arbetsliv.

Skolverkets analys visar att eleverna i viss utsträckning får arbete inom fastighetsskötsel med fokus på yttre miljö, avfallshantering och återvinning. Dessutom erfar Skolverket att eleverna får arbete inom fackhandel samt inom de sektorer som hanterar återanvändning kopplat till handel. Med detta som bakgrund föreslår Skolverket en förstärkning i programfördjupningen med ämnen kopplade till områden som försäljning, återvinning och produktutveckling. Därtill föreslås programfördjupningen förstärkas med ämnen för de elever som vill fördjupa sig inom programmets huvudområden *bygg* respektive *fastighet*.

Ämnesplaner på programmet för fastighet och byggnation

Byggkunskap

Skolverket föreslår att det nya ämnet *byggkunskap* innehåller det nuvarande ämnet *bygg och anläggning* och kurserna *bygg och anläggning* 1, 2 och 3. Det nya ämnet, *byggkunskap*, föreslås få två nivåer om 200 poäng vardera. Skolverket föreslår en utökning av ämnets omfattning med 100 poäng med anledning av att delar av dagens ämne *material och verktyg* har tillförts i ämnet. Ämnet ger tillsammans med ämnet *fastighetsskötsel* en bredd i programfördjupningen, vilket ger eleverna möjlighet till anpassning utifrån behov, intresse och möjlighet.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *bygg och anläggning* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *byggkunskap*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fastighetsskötsel

Det nya ämnet *fastighetsskötsel* föreslås utgå från det nuvarande ämnet *fastighetsskötsel* med kurserna, *fastighetsskötsel*, 200 poäng, *fastighetsskötsel – byggnadsunderhåll*, 100 poäng och *fastighetsskötsel – inre miljö*, 100 poäng. Skolverket föreslår att det nya ämnet *fastighetsskötsel* inom ämnesutformningen består av två nivåer om 200 poäng vardera.

Ämnets omfattning i poäng är oförändrad. Ämnets första nivå ligger i den programgemensamma delen och ämnets andra nivå ligger i programfördjupningen. Nuvarande innehåll i ämnet *material och verktyg* har fördelats på de två nya ämnena *byggkunskap* och *fastighetsskötsel*. Därtill har förändringen lett till en omfördelning av centralt

⁴¹ Nuvarande programmet för fastighet, anläggning och byggnation.

innehåll mellan ämnena *byggkunskap* och *fastighetsskötsel* inom ramen för respektive ämnes nivå 1.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *fastighetsskötsel* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *fastighetsskötsel*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Måleri

Skolverket föreslår att ämnet *måleri* i stora delar lämnas oförändrat utifrån nuvarande ämne *måleri*. Skolverket föreslår att ämnets poängomfattning lämnas oförändrad genom att omfatta två nivåer om 100 poäng vardera. I Skolverkets förslag har det centrala innehållet i ämnet *måleri* omarbetats med syfte att skapa en tydligare konkretion och progression mellan nivåerna. Därtill har centralt innehåll från dagens ämne *material och verktyg* tillförts i ämnets centrala innehåll.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *måleri* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *måleri*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Återvinning, återanvändning och återbruk

Skolverket föreslår att det nya ämnet *återvinning, återanvändning och återbruk* utgår från kurserna *återvinning och kretslopp 1* och *återvinning och kretslopp 2* i dagens ämne *naturlära*. Skolverket föreslår att det nya ämnet får namnet *återvinning, återanvändning och återbruk* med två nivåer om 100 poäng vardera.

Avsikten med Skolverkets förslag att dela ämnet *naturlära* är att få bättre mål och betygsriterier för båda ämnena, eftersom det centrala innehållet i det nya ämnet *återvinning, återanvändning och återbruk* mer tydligt är ett yrkesämne. Ämnesinnehållet i det nya ämnet *återvinning, återanvändning och återbruk*, nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng har även utökats och konkretiserats som yrkesämne, så att mål och betygsriterier än mindre kan vara gemensamma med dagens kurser, *återvinning och kretslopp 1* och *2*, i ämnet *naturlära*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *hantverkstekniker* eller *form och design* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *återvinning, återanvändning och återbruk*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ämnen som utgår ur programmet för fastighet och byggnation

Skolverket föreslår att ämnet *material och verktyg* utgår ur programmet.

Programmet för fordonsvård och godshantering

Programstruktur

Skolverket föreslår omarbetade och moderniserade ämnesplaner och programstruktur för programmet för fordonsvård och godshantering för att behandla mer avgränsade yrkesområden. De nya ämnena och den reviderade programstrukturen bedöms ge eleverna bättre förutsättningar att möta det arbetsliv som finns år 2029, då de första eleverna i den anpassade gymnasieskolan har slutfört utbildningen. De nya ämnena har också anpassats till ämnesbetygsmodellen. Skolverket har i samband med arbetet haft dialog med bland annat representanter för fordons- och transportbranschen.

Skolverket har tidigare föreslagit⁴² regeringen att ämnet *fordonsteknik* ska utgå samt att de andra ämnena *fordonsbranschen* och *godshantering* inom den programgemensamma delen ersätts av det nya ämnet *fordonsvård och godshantering*. Om regeringen beslutar enligt

⁴² Skolverkets regeringsredovisning den 16 september 2022, dnr. 2020:1822.

Skolverkets förslag medför det att den programgemensamma delen minskar med 100 poäng.

När det gäller yrkesämnena som föreslås inom programfördjupningen får eleverna möjlighet att tillgodogöra sig fördjupade kunskaper som är mer sammanhängande än idag. Eleverna får också utökande valmöjligheter inom flera fördjupningsområden.

Skolverket bedömer att de nya yrkesämnena och den omarbetade programstrukturen stärker elevernas möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen samt att elevernas möjligheter till anställning stärks.

Ämnesplaner på programmet för fordonsvård och godshantering

Fordonsvård och godshantering

Skolverket föreslår ett nytt ämne med namnet *fordonsvård och godshantering* består av nivå 1, 200 poäng och nivå 2, 200 poäng. Ämnet är nytt och behandlar verksamheter och olika arbetsmiljöer inom fordonsvård och godshantering. Vidare behandlar ämnet även enklare arbetsuppgifter inom områdena fordonsvård och godshantering.

Lärare som är behöriga att undervisa i de nuvarande ämnena *fordonsbranschen*, *fordonsteknik* eller *godshantering* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fordonsvård och godshantering*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fordonsvård och underhållsteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne med namnet *fordonsvård och underhållsteknik* som består av nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng. Ämnet är nytt och behandlar fordonsvård och underhåll av fordon. Ämnet behandlar även fordons huvudkomponenter samt produkter, verktyg och utrustning för fordonsvård och underhåll av fordon.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *fordonsteknik* eller *fordonsvård* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *fordonsvård och underhållsteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fordonsvård och underhållsteknik – bussar

Skolverket föreslår ett nytt ämne med namnet *fordonsvård och underhållsteknik – bussar*, nivå 1, 200 poäng. Ämnet är nytt och behandlar fordonsvård och underhåll av bussar. Ämnet behandlar även bussars huvudkomponenter samt produkter, verktyg och utrustning för fordonsvård och underhåll.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *fordonsteknik* eller *fordonsvård* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *fordonsvård och underhållsteknik – bussar*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fordonsvård och underhållsteknik – cyklar och mopeder

Skolverket föreslår ett nytt ämne med namnet *fordonsvård och underhållsteknik – cyklar och mopeder*, nivå 1, 200 poäng. Ämnet är nytt och behandlar enklare service och underhåll av cyklar och mopeder. Ämnet behandlar även cyklars och mopeders huvudkomponenter samt produkter, verktyg och utrustning för service, underhåll och enklare reparationer.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *fordonsteknik* eller *fordonsvård* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *fordonsvård och underhållsteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fordonsvård och underhållsteknik – grönyte- och småmaskiner

Skolverket föreslår ett nytt ämne med namnet *fordonsvård och underhållsteknik – grönyte- och småmaskiner*, nivå 1, 200 poäng. Ämnet är nytt och behandlar enklare service, vård och underhåll av grönyte- och småmaskiner samt deras redskap och tilläggsutrustningar.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *fordonsteknik* eller *fordonsvård* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *fordonsvård och underhållsteknik – grönyte- och småmaskiner*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fordonsvård och underhållsteknik – lastbilar och anläggningsmaskiner

Skolverket föreslår ett nytt ämne med namnet *fordonsvård och underhållsteknik – lastbilar och anläggningsmaskiner*, nivå 1, 200 poäng. Ämnet är nytt och behandlar fordonsvård och underhåll av lastbilar och anläggningsmaskiner. Ämnet behandlar även lastbilars och anläggningsmaskiners huvudkomponenter samt produkter, verktyg och utrustning för fordonsvård och underhåll.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *fordonsteknik* eller *fordonsvård* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *fordonsvård och underhållsteknik – lastbilar och anläggningsmaskiner*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fordonsvård och underhållsteknik – personbilar

Skolverket föreslår ett nytt ämne med namnet *fordonsvård och underhållsteknik – personbilar*, nivå 1, 200 poäng. Ämnet är nytt och behandlar fordonsvård och underhåll av fordon. Ämnet behandlar även fordons huvudkomponenter samt produkter, verktyg och utrustning för fordonsvård och underhåll av fordon.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *fordonsteknik* eller *fordonsvård* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *fordonsvård och underhållsteknik – personbilar*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Godshantering, lager och terminal

Skolverket föreslår ett nytt ämne med namnet *godshantering, lager och terminal* består av nivå 1, 200 poäng, nivå 2, 200 poäng och nivå 3, 200 poäng. Ämnet är nytt och behandlar hantering av gods inom lager och terminal. Ämnet behandlar även lagerhållning och inventering av gods samt teknisk utrustning för godshantering.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *godshantering* eller *lager och terminal* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *godshantering, lager och terminal*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Lager och gods – byggvaror

Skolverket föreslår ett nytt ämne med namnet *lager och gods – byggvaror*, nivå 1, 200 poäng. Ämnet är nytt och behandlar hantering av gods på lager för byggvaror. Ämnet behandlar även lagerhållning av byggvaror.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *godshantering* eller *lager och terminal* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *lager och gods – byggvaror*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Lager och gods – dagligvaror

Skolverket föreslår ett nytt ämne med namnet *lager och gods – dagligvaror*, nivå 1, 200 poäng. Ämnet är nytt och behandlar hantering av gods på lager för dagligvaror. Ämnet behandlar även sortering och lagerhållning av dagligvaror.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *godshantering* eller *lager och terminal* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *lager och gods – dagligvaror*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Lager och gods – fordonsdelar

Skolverket föreslår ett nytt ämne med namnet *lager och gods – fordonsdelar*, nivå 1, 200 poäng. Ämnet är nytt och behandlar arbetsplatser där fordonsdelar hanteras. Ämnet behandlar även hantering, och lagerhållning av fordonsdelar.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *godshantering* eller *lager och terminal* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *lager och gods – fordonsdelar*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Lager och gods – handelsträdgård

Skolverket föreslår ett nytt ämne med namnet *lager och gods – handelsträdgård*, nivå 1, 200 poäng. Ämnet är nytt och behandlar hantering av gods på lager för produkter inom handelsträdgårdar. Ämnet behandlar även sortering och lagerhållning av produkter för handelsträdgårdar.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *godshantering* eller *lager och terminal* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *lager och gods – handelsträdgård*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Lager och gods – jordbruk och skogsbruk

Skolverket föreslår ett nytt ämne med namnet *lager och gods – jordbruk och skogsbruk*, nivå 1, 200 poäng. Ämnet är nytt och behandlar hantering av gods på lager för jordbruk och skogsbruk. Ämnet behandlar även sortering och lagerhållning av produkter för jordbruk och skogsbruk.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *godshantering* eller *lager och terminal* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *lager och gods – jordbruk och skogsbruk*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ämnen som utgår ur programmet för fordonsvård och godshantering

Ämnet *hjulutrustningsteknik* föreslås utgå och det ämnesinnehåll som bedömts vara relevant för framtiden har fördelats ut och integrerats i de nya ämnena *fordonsvård och underhållsteknik*, *fordonsvård och underhållsteknik – personbilar*, *fordonsvård och underhållsteknik – grönyte- och småmaskiner*, *fordonsvård och underhållsteknik – bussar*, *fordonsvård och underhållsteknik – lastbilar och anläggningsmaskiner* och *fordonsvård och underhållsteknik – cyklar och mopeder*.

Ämnet *lager och terminal* utgår och det ämnesinnehåll som bedömts vara relevant för framtiden har fördelats ut och integrerats i de nya ämnena *godshantering*, *lager och terminal*, *lager och gods – fordonsdelar*, *lager och gods – jordbruk och skogsbruk*, *lager och gods – handelsträdgård*, *lager och gods – dagligvaror* och *lager och gods – byggvaror*.

Programmet för handel och service⁴³

Programstruktur

Skolverket har lämnat förslag till regeringen om att ämnena *försäljning och kundservice*, 100 poäng och *praktisk marknadsföring*, 100 poäng läggs till i den programgemensamma delen. Skolverket föreslår att nivå 1 i de respektive ämne ingår i det programgemensamma utrymmet. Ämnet *service och bemötande* föreslås ersättas med ämnet *försäljning och kundservice*. Ämnet *handel* föreslås utökas till två nivåer, *handel*, nivå 1, 100 poäng och *handel*, nivå 2, 100 poäng. Ämnet *information och kommunikation* föreslås kvarstå i nuvarande omfattning.

Skolverket föreslår att ämnena *administration* och *inköp och logistik* får förändringar som påverkar programfördjupningen. Ämnet *administration* återfinns i förslaget endast i programfördjupningen. Vidare föreslår Skolverket att det nuvarande ämnet *inköp och logistik* byter namn till *logistik* och får en nivå om 100 poäng och finns i förslaget endast i programfördjupningen.

För att tydligare stärka kopplingen till ett framtida arbetsliv för målgruppen har programstrukturen setts över. Eftersom de flesta arbetstillfällen finns inom service i butik eller lager har ett syfte varit att tydliggöra vilka arbetsuppgifter som elevgruppen kan utföra efter avslutad utbildning. Skolverket föreslår därför att de administrativa ämnena utgår ur den programgemensamma delen, men finns kvar i programfördjupningen om det skulle finnas behov av att erbjuda och läsa sådana. Det har också, utifrån det nationella försäljnings- och serviceprogrammet i gymnasieskolan, gjorts en översyn och anpassning för att få en bättre överensstämmelse med de programgemensamma delarna.

Ämnesplaner på programmet för handel och service

Administration

Ämnet *administration* föreslås bestå av tre nivåer: nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. I ämnet *administration* föreslås alla nivåer flyttas till programfördjupningen. Skolverket föreslår inga större ändringar i innehållet av ämnet. Ämnet är uppdaterat enligt branschens önskemål.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *administration* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *administration*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Digital kompetens

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *digital kompetens*, med en nivå om 100 poäng. I dag ligger kursen *digital kompetens* under ämnet *information och kommunikation*. Ämnet föreslås ligga i programfördjupningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *information och kommunikation* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *digital kompetens*. Dessa lärare kommer att kunna ansöka om att uppdatera sin legitimation.

Försäljning och kundservice

Skolverket föreslår ett nytt ämne på programmet, *försäljning och kundservice*, som består av tre nivåer: nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. I dag finns kursen *service och bemötande* inom den programgemensamma delen men den är av mer allmän karaktär och det har bedömts att det behövs ett ämne inom programmet som bättre täcker behovet från branschen och är mer inriktat mot handelssektorn.

⁴³ Nuvarande programmet för administration, handel och varuhantering.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *försäljning och kundservice* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *försäljning och kundservice* kommer därför behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet. Ämnet finns på nationella programmet försäljning och service.

Handel

Ämnet *handel* föreslås bestå av tre nivåer: nivå 1, 100 poäng, nivå 2, 100 poäng och nivå 3, 100 poäng. I ämnet *handel* finns idag fyra kurser: *handel 1*, *2*, *3* och *praktisk marknadsföring*. Kursen *praktisk marknadsföring* föreslås bli eget ämne. Skolverket föreslår inga större ändringar i innehållet av ämnet i övrigt.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *handel* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *handel*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Information och kommunikation

Ämnet *information och kommunikation* föreslås bestå av två nivåer: nivå 1, 100 poäng och nivå 2, 100 poäng. I ämnet *information och kommunikation* finns idag tre kurser: *information och kommunikation 1* och *2* samt *digital kompetens*. Kursen *digital kompetens* föreslås bli ett eget ämne. Skolverket föreslår inga större ändringar i innehållet i ämnet i övrigt.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *information och kommunikation* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *information och kommunikation*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Logistik

Ämnet *logistik* föreslås bestå av en nivå: nivå 1, 100 poäng. Inom nuvarande ämne *inköp och logistik* finns idag fyra kurser: *inköp 1* och *2* och *logistik 1* och *2*. Skolverket föreslår att dagens kurser i ämnet *inköp och logistik* slås ihop till ett ämne med en nivå. Innehållet i dessa kurser anses vara på för hög nivå för målgruppen och Skolverket har därför tagit fram ett nytt ämne som bättre ska vara anpassad till målgruppen där syftet är att tydliggöra vilka arbetsuppgifter som elevgruppen kan utföra efter avslutad utbildning.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *inköp och logistik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *logistik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Praktisk marknadsföring

Ämnet *praktisk marknadsföring* föreslås bestå av en nivå: nivå 1, 100 poäng. Idag ligger kursen *praktisk marknadsföring* under ämnet *handel*. Skolverket föreslår att ämnet blir ett eget ämne med en nivå om 100 poäng. Ämnet föreslås ligga i den programgemensamma delen på programmet.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *handel* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *praktisk marknadsföring*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Programmet för hantverk och produktion

Programstruktur

Skolverket föreslår att antalet programgemensamma poäng fortsätter att vara 400 poäng. Ämnet *formgivning och design*, och *hantverk och produktion* finns kvar som programgemensamma ämnen och utökas dessutom genom att *hantverk och produktion* tillkommer.

Med Skolverkets förslag fördelas innehållet i *material och verktyg*, *hantverkstekniker* och *industriell produktion* mellan övriga yrkesämnena vilket ger eleverna möjlighet läsa längre och mer sammanhållna ämnen som på ett tydligare sätt kopplas till utövandet av praktiska

uppgifter. Vidare föreslår Skolverket en förstärkning i programfördjupningen med ämnen kopplade till produktion. Därtill förstärks programfördjupningen med ämnen för de elever som vill fördjupa sig inom programmets huvudområden: *hantverk* eller *produktion*. För att tydligare stärka programmet för framtida arbetsliv för målgruppen har ett behov av att göra en översyn av programstrukturen funnits. Eftersom de flesta arbetstillfällen finns inom industriell produktion är syftet att tydliggöra vilka arbetsuppgifter som elevgruppen kan utföra efter avslutad utbildning.

Ämnesplaner på programmet för hantverk och produktion

Hantverk och produktion

Skolverket föreslår att ämnet *hantverk och produktion* utökas till 300 poäng. Ämnet föreslås bli programgemensamt ämne. Innehåll från ämnet *material och verktyg* har tillkommit. Ämnet har två nivåer med 100 poäng i nivå 1 och 200 poäng i nivå 2, sammanlagt 300 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *hantverk och produktion* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *hantverk och produktion*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Produktion i metall

Innehållet i ämnet *produktion i metall* föreslås komma ifrån ämnet *industriell produktion*. Även innehåll från ämnet *verkstadsteknik* och kursen *verkstad grund* samt delar av ämnet *material och verktyg* ingår i ämnet. Ämnet föreslås få tre nivåer med 100 poäng i varje nivå, sammanlagt 300 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *industriell produktion* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *produktion i metall*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Produktion i trä

Innehållet i ämnet *produktion i trä* föreslås komma ifrån ämnet *hantverkstekniker*. Även innehåll från ämnet *verkstadsteknik* och kursen *verkstad grund* samt delar av ämnet *material och verktyg* föreslår Skolverket ska ingå i det nya ämnet. Ämnet har fyra nivåer med 200 poäng i nivå 1–3 och 100 poäng i nivå 4, sammanlagt 700 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *hantverkstekniker* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *produktion i trä*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skärande bearbetning

Skolverket föreslår att innehållet i ämnet *skärande bearbetning* kommer ifrån ämnet *verkstadsteknik* och kurserna *skärande bearbetning 1* och *skärande bearbetning 2*. Ämnet föreslås få två nivåer med 100 poäng i varje nivå, sammanlagt 200 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *verkstadsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *skärande bearbetning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Sammanfogningsteknik

Skolverket föreslår att innehållet i det nya ämnet *sammanfogningsteknik* ifrån ämnet *verkstadsteknik* och kurserna *sammanfogningsteknik 1* samt *sammanfogningsteknik 2*. Ämnet har två nivåer med 100 poäng i varje nivå, sammanlagt 200 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *verkstadsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *sammanfogningsteknik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Ämnen som utgår ur programmet för hantverk och produktion

Det programgemensamma ämnet *material och verktyg* utgår. Innehållet inkluderas till stor del i yrkesämnet *hantverk och produktion*. Innehåll från *hantverk och produktion* inkluderas även i nya yrkesämnena i programfördjupningen, *produktion i trä* respektive *produktion i metall*.

Ämnet *hantverkstekniker* utgår och innehållet inkluderas i det nya ämnet *produktion i trä*.

Ämnet *industriell produktion* utgår och innehållet inkluderas i det nya ämnet *produktion i metall*.

Ämnet *verkstadsteknik* utgår och innehållet delas upp i två nya ämnen, *skärande bearbetning* och *sammanfogningsteknik*.

Programmet för hotell, restaurang och bageri

Programstruktur

I programmet för hotell, restaurang och bageri föreslår Skolverket ett längre och mer sammanhållet ämne *måltid och bransch*. Ämnet är en sammanslagning av innehållet i de nuvarande programgemensamma kurserna, *bageri- och konditorikunskap*, *livsmedels och näringskunskap*, *måltids- och branschkunskap* och *service och bemötande*. Det nya ämnet *måltid och bransch* föreslås ha tre nivåer om totalt 500 poäng där alla nivåerna är programgemensamma och därmed obligatoriska.

Skolverket föreslår att dagens kurser *hotell*, *konferens och evenemang* och *våningsservice* bildar ämnet *hotell*. Ämnets första nivå om 100 poäng blir obligatorisk och följs av ytterligare två nivåer om 200 poäng vardera.

Ämnet *måltid och bransch* speglar motsvarande ämne i gymnasieskolan bättre, där hotellområdet saknas då restaurang- och livsmedelsprogrammet inte omfattar området. I och med att hotellämnets första nivå blir synlig i den obligatoriska programgemensamma delen blir det tydligt att programmet även relaterar till hotell- och turismprogrammet. Bägge ämnena blir också tydligare i sitt innehåll och konstruktion med detta upplägg.

Genom att låta programmets ämnen och innehåll spegla motsvarande yrkesämnena i gymnasieskolan underlättas samarbetet mellan skolformerna på ett sätt som kan medverka till en stärkt koppling till det framtida yrkeslivet. Det kan exempelvis handla om tillgång till yrkesämneskunniga lärare, samläsning och kontakterna med det lokala arbetslivet när det arbetsplatsförlagda lärandet planeras.

Ämnesplaner på programmet för hotell, restaurang och bageri

Bageri och konditori

Ämnet *bageri och konditori* föreslås få tre nivåer, *bageri och konditori*, nivå 1, 100 poäng, *bageri och konditori*, nivå 2, 100 poäng och *bageri och konditori*, nivå 3, 200 poäng.

Ämnet motsvarar nuvarande ämnet *bageri- och konditorikunskap*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *bageri- och konditorikunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *bageri och konditori*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Frukost och buffé

Ämnet *frukost och buffé* föreslås få två nivåer, *frukost och buffé*, nivå 1, 100 poäng och *frukost och buffé*, nivå 2, 100 poäng. Ämnet är utbrutet ur dagens ämne *serveringskunskap* och fokuserar på förmågan att utföra arbetsuppgifter inom området frukost och buffé.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *serveringskunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i *frukost och buffé*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Hem- och konsumentkunskap

Ämnet *hem- och konsumentkunskap* föreslås få en nivå, *hem- och konsumentkunskap*, nivå 1, 100 poäng. Ämnet motsvarar dagens ämne med samma namn.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *hem- och konsumentkunskap* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *hem- och konsumentkunskap*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Hotell

Ämnet *hotell* föreslås få tre nivåer, *hotell*, nivå 1, 100 poäng, *hotell*, nivå 2, 200 poäng och *hotell*, nivå 3, 200 poäng. Det nya ämnet omfattar som idag områdena *reception*, *konferens* och *våningsservice* men med större fokus på förmågan att utföra arbetsuppgifter inom området.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *hotell* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *hotell*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Lokalvård

Ämnet *lokalvård* föreslås få två nivåer, *lokalvård*, nivå 1, 100 poäng och *lokalvård*, nivå 2, 100 poäng. Ämnet motsvarar dagens ämne med samma namn.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *lokalvård* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *lokalvård*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Mat och butik

Ämnet *mat och butik* föreslås få två nivåer, *mat och butik*, nivå 1, 100 poäng och *mat och butik*, nivå 2, 100 poäng. Ämnet bygger delvis på dagens ämne *livsmedels- och näringskunskap* och kursen *mat i butik*, 100 poäng, men med mindre fokus på näringskunskap och mer på förmågan att utföra arbetsuppgifter inom området. Ämnet speglar motsvarande ämne i gymnasieskolan.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *livsmedels- och näringskunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *mat och butik*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Matlagning

Ämnet *matlagning* föreslås få tre nivåer, *matlagning*, nivå 1, 100 poäng, *matlagning*, nivå 2, 100 poäng och *matlagning*, nivå 3, 200 poäng. Ämnet motsvarar dagens ämne *matlagningskunskap* med större fokus på förmågan att utföra arbetsuppgifter inom området.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *matlagningskunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya *matlagning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Matupplevelser

Ämnet *matupplevelser* föreslås få en nivå, *matupplevelser*, nivå 1, 100 poäng. Ämnet motsvarar dagens ämne med samma namn där bland annat grundläggande sensorik ingår.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *matupplevelser* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *matupplevelser*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Måltid och bransch

Ämnet *måltid och bransch* föreslås få tre nivåer, *måltid och bransch*, nivå 1, 200 poäng, *måltid och bransch*, nivå 2, 200 poäng och *måltid och bransch*, nivå 3, 100 poäng. Ämnet är en sammanslagning av innehållet i nuvarande programgemensamma kurser: *måltids- och branschkunskap*, 200 poäng i ämnet *måltids- och branschkunskap*, *bageri- och konditoriekunskap*, 100

poäng i ämnet *bageri- och konditorikunskap*, *livsmedels- och näringskunskap*, 100 poäng i ämnet *livsmedels- och näringskunskap samt service och bemötande* 1, 100 poäng i ämnet *service och bemötande*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *måltids- och branschkunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *måltid och bransch*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Servering

Ämnet *servering* föreslås få tre nivåer, *servering*, nivå 1, 100 poäng, *servering*, nivå 2, 100 poäng och *servering*, nivå 3, 200 poäng. Ämnet motsvarar dagens ämne *serveringskunskap* men med större fokus på förmågan att utföra arbetsuppgifter inom området.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *serveringskunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *servering*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Service och bemötande

Läs vidare under rubriken *Ämnesplaner som finns på flera program*.

Programmet för hälsa, vård och omsorg

Programstruktur

Skolverket har föreslagit för regeringen att ämnena *barnet i förskolan*, *fritid och friskvård* och *hälsa* läggs till i den programgemensamma delen. Övriga ämnen kvarstår som tidigare i ämne och omfattning. Syftet är att tydligare peka mot möjligheten till arbete inom fritidssektorn men även för att erhålla en bättre balans i programstrukturen mellan de tre områdena fritid, förskola och äldreomsorg.

Skolverket föreslår att fyra ämnen; *barnet i förskolan*, *fritid och friskvård*, *hälsa* samt *vård och omsorg* får förändringar som påverkar programfördjupningen. Ämnet *barnet i förskolan* nivå 2, 100 poäng återfinns i förslaget i programfördjupningen, likaså det nya ämnet *fritidsanläggningars drift*, nivå 1, 100 poäng. Ämnet *hälsa* föreslås få nivå 2, 100 poäng i programfördjupningen.

För ämnet *vård och omsorg* föreslås en sammanslagning av dagens kurs 2, 100 poäng och kurs 3, 100 poäng. Det innebär att ämnet *vård och omsorg*, nivå 2, omfattar 200 poäng.

Skolverket bedömer att kopplingen till framtida yrkesliv blir tydligare med att de tre tänkta arbetsområdena, fritidssektorn, förskola och omsorg speglas redan i utbudet av ämnen i den programgemensamma delen. I programfördjupningen återfinns sedan ytterligare nivåer av de programgemensamma ämnesplanerna samt ytterligare ämnen som hör ihop med de tre tänkta arbetsområdena, fritidssektorn, förskola och omsorg.

Ämnesplaner på programmet för hälsa, vård och omsorg

Barnet i förskolan

Barnet i förskolan, nivå 1, 100 poäng föreslås bli ett programgemensamt ämne på programmet. *Barnet i förskolan*, nivå 2, 100 poäng föreslås ligga i programfördjupningen. Ett särskilt syfte med ämnesbetygsreformen för anpassade gymnasieskolan är att stärka kopplingen till arbetslivet. Av den anledningen föreslår Skolverket att *barnet i förskolan*, nivå 1, 100 poäng blir programgemensamt eftersom det visar på arbetet inom barnomsorgen. Nivå 2 i ämnet återfinns i programfördjupningen för att elever ska kunna fördjupa sig ytterligare i ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *barnet i förskolan* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *barnet i förskolan*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Fritidsanläggningars drift

Ämnet *fritidsanläggningars drift*, nivå 1, 100 poäng föreslås som ett nytt ämne. Tidigare ingick delar av ämnet i *fritid och friskvård*. Det nya ämnet *fritidsanläggningars drift*, nivå 1, 100 poäng föreslås ligga i programfördjupningen. Dagens ämnesplan *fritid och friskvård* har delats i två ämnen, *fritid och friskvård* samt *fritidsanläggningars drift*. Det centrala innehållet har arbetats om och fördelats över dessa båda ämnen. Skälen för delningen är för att ämnet bättre ska passa modellen för ämnesbetyg, för att ämnena tydligare visar mot arbetsområden samt att tydligare visa på arbetsområden för målgruppen. Dessutom speglar de ämnena på barn- och fritidsprogrammet i gymnasieskolan.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *fritid och friskvård* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fritidsanläggningars drift*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Fritid och friskvård

Skolverket föreslår att dagens ämnesplan *fritid och friskvård* delas i två ämnen, *fritid och friskvård* och *fritidsanläggningars drift*. Det nya ämnet *fritid och friskvård* föreslås få en nivå om 100 poäng som ligger programgemensamt. I och med delningen av dagens ämnesplan *fritid och friskvård* till två ämnen, *fritid och friskvård* och *fritidsanläggningars drift*, har det centrala innehållet arbetats om och fördelats över de två nya ämnena. Ämnena visar dels tydligare mot arbetsområden för målgruppen dels speglar de ämnena på barn- och fritidsprogrammet.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *fritid och friskvård* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *fritid och friskvård*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Hälsa

Hälsa, nivå 1, 100 poäng föreslås bli ett programgemensamt ämne. *Hälsa*, nivå 2, 100 poäng föreslås ligga i programfördjupningen. Skolverkets förslag utgår från uppdraget om ökad tydlighet mot olika möjliga arbetsområden efter genomförd utbildning. Ämnet *hälsa* bedöms inte vara en grund för kommande arbetsområden. Däremot är det fortfarande av värde för elever att kunna läsa delar av ämnet *hälsa* som programgemensamt som en del i grunderna både för hälsoaspekterna för de områden utbildningen förbereder för och den egna hälsan. Förslaget att lägga ämnet *hälsa*, nivå 1, 100 poäng i den programgemensamma delen och *hälsa*, nivå 2, 100 poäng i programfördjupningsdelen ger utrymme för andra ämnen att ta plats i den programgemensamma delen.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *hälsa* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *hälsa*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Människan

Skolverket föreslår att ämnet *människan* endast genomgår enstaka uppdateringar och anpassas till ämnesbetygsmodellen. Ämnet föreslås ha en nivå om 100 poäng. Ämnet ligger kvar i den programgemensamma delen. Endast en uppdatering av ämnet utifrån ämnesbetygsmodellen har gjorts.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *människan* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *människan*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Människokroppen

Ämnet *människokroppen* föreslås genomgå enstaka uppdateringar och anpassats till ämnesbetygsmodellen. Ämnet föreslås ha en nivå om 100 poäng. Ämnet föreslås ligga kvar i programfördjupningsdelen. Endast en uppdatering av ämnet utifrån ämnesbetygsmodellen har gjorts.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *människokroppen* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *människokroppen*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Vård och omsorg

Skolverkets förslag är att ämnet *vård och omsorg* i stället för tre nivåer omfattar två nivåer, nivå 1, 200 poäng samt nivå 2, 200 poäng. Förslaget innebär ingen förändring gällande nivå 1, 200 poäng eftersom kurs 1 i ämnet även nu omfattar 200 poäng. Innehållet i dagens ämne gällande kurs 2, 100 poäng och kurs 3, 100 poäng föreslås integreras i en ny nivå 2. Denna nya nivå 2 föreslås omfatta 200 poäng. På så vis behålls samma poängomfattning som nu men med en annan fördelning. Skolverket föreslår att innehållet i dagens två kurser om 100 poäng vardera väl går att sammanfoga i en nivå om 200 poäng. För ämnet *vård och omsorg* föreslås att *vård och omsorg*, nivå 1, 200 poäng läggs i den programgemensamma delen och *vård och omsorg*, nivå 2, 200 poäng i programfördjupningsdelen. Förslaget medför en tydligare styrning av innehållet i ämnet som då stärker möjligheten till arbete inom området vård och omsorg.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *vård och omsorg* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *vård och omsorg*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Programmet för samhälle, natur och språk

Programstruktur

Programstrukturen för programmet för samhälle, natur och språk föreslås inte få några förändringar jämfört med dagens ingående ämnen och omfattning.

Skolverket föreslår att fler yrkesämnen läggs in i programfördjupningen. Till exempel har de nya ämnena *arbetslivets villkor*, *handel*, *hundkunskap*, *återvinning*, *återanvändning*, *återbruk*, samt ämnet *mat och butik* lagts till. Utmaningen för detta program är att arbetsförlagt lärande (apl) är obligatoriskt men de flesta ämnena är antingen gymnasiegemensamma ämnen i anpassad gymnasieskola eller andra mer teoretiskt präglade ämnen.

Skolverket föreslår följande programgemensamma ämnen för programmet, vilket inte innebär någon förändring av de programgemensamma ämnena eller deras omfattning jämfört med i dag:

- *engelska*, nivå 2, 100 poäng
- *geografi*, nivå 1, 100 poäng
- *medieproduktion*, nivå 1, 100 poäng
- *naturlära*, nivå 2, 100 poäng
- *samhällslära*, nivå 2, 100 poäng
- *svenska*, nivå 2, 100 poäng
- *eller*
- *svenska som andraspråk*, nivå 2, 100 poäng.

Under Skolverkets arbete med ämnesbetygsreformen har det blivit tydligt att eleverna i målgruppen för programmet är intresserade av det teoretiska innehållet i programmet och aktivt har valt bort ett mer yrkesspecifikt program. Behovet att skapa meningsfull apl är

ändå av största vikt för eleverna, då detta utgör en stor del av utbildningen och är värdefullt för att underlätta etablering på arbetsmarknaden. Skolverket föreslår därför att fler yrkesämnen läggs till i programfördjupningen för att underlätta för skolorna att hitta arbetsplatser åt eleverna, vilket ökar anknytningen till yrkeslivet.

Ämnesplaner på programmet för samhälle, natur och språk

Då flertalet ämnen på programmet för samhälle, natur och språk är ämnen som antingen är gymnasiegemensamma ämnen i anpassad gymnasieskola eller ämnen som redovisas under andra program eller under rubriken *Ämnen som finns på flera program* redovisas enbart ämnena *geografi* och *moderna språk* nedan.

Geografi

Skolverket föreslår att ämnet uppdaterats och är struktureras i två nivåer, *geografi*, nivå 1, 100 poäng och *geografi*, nivå 2, 100 poäng.

Den föreslagna ämnesplanen i *geografi* för anpassade gymnasieskolan är reviderad så att den, så långt det är möjligt, ska likna ämnesplanen för *geografi* i gymnasieskolan. Begreppen, som även återfinns i gymnasieskolans ämne, endogena och exogena processer skrivs in i ämnesplanen. Nytt i ämnet är även de tre områdesrubrikerna, livsmiljöer, hållbar utveckling och geografiska källor och verktyg. Kunskaper om klimatförändringar och hållbar utveckling har stärkts i ämnesplanen genom att det skrivs in i ett av målen.

I ämnet uppmuntras det till praktiska moment i undervisningen genom att i syftet och i centralt innehåll redan på nivå 1 skriva in att eleverna i undervisningen ska ges möjlighet att genomföra fältstudier.

För att göra ämnet mer tillgängligt och ta bort eventuella tröskeeffekter föreslås att målet i den nu gällande ämnesplanen förmåga att använda metoder tas bort. I övrigt föreslås inte något radikalt nytt innehåll i ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *geografi* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i ämnet *geografi*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

En lärare är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade gymnasieskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i anpassade grundskolan. Skolverket bedömer att ämnet *geografi* i anpassade gymnasieskolan motsvarar ämnet *geografi* i anpassade grundskolan.

Moderna språk

Skolverket föreslår en ämnesplan för *moderna språk*. De språk som erbjuds inom *moderna språk* ska i det ämnesutformade systemet utgöra separata ämnen. Av bestämmelserna i skollagen framgår att det för varje ämne ska finnas en ämnesplan. Om det finns särskilda skäl får flera ämnen ha en gemensam ämnesplan.⁴⁴ Utifrån att det finns möjlighet för Skolverket att reglera att en ämnesplan får vara gemensam för flera ämnen föreslår Skolverket att ämnesplanen för moderna språk ska vara gemensamma för flera olika moderna språk, det vill säga flera olika ämnen. Förslaget innebär vidare att de olika språk som anges i bilagan till föreskrifterna utgör de ämnen som ämnesplanen omfattar. Ämnesplanen föreslås bestå av en nivå om 100 poäng och har bearbetats så att den speglar motsvarande ämnesplan i gymnasieskolan. Till exempel föreslås att samma språkliga företeelser ska anges, däribland grammatiska strukturer och stavning.

Skolverket föreslår vidare att den del av målen och betygskriterierna i nuvarande ämnesplan för moderna språk som handlar om att reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och

⁴⁴ 19 kap. 22 § och 20 kap. 6 § skollagen. Angående särskilda skäl, se ovan under avsnittet Anpassade gymnasieskolans programstrukturer.

kulturella företeelser i olika sammanhang och delar av världen där målspråket används utgår. Motivet är att ett sådan del i betygskriterierna kan medföra en risk att fler elever än i dag inte får ett godkänt betyg i *moderna språk* eftersom **medverkar** och **bidrar** enligt Skolverkets förslag inte längre kommer att användas i betygskriterierna. Skolverkets avsikt med förslaget är inte att minska utrymmet för sociokulturellt innehåll i undervisningen. Därför kvarstår detta med samma omfattning i centralt innehåll som i nuvarande ämnesplan.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *moderna språk* ska fortsatt vara behöriga att undervisa i *moderna språk*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnen inom *moderna språk* ska klassificeras som s.k. vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan, eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevanta för behörighet i ämnet.

Programmet för skog, mark och djur

Programstruktur

Skolverket föreslår endast små ändringar i programstrukturen för programmet för skog, mark och djur då programmet redan idag bedöms ha en tydlig koppling till många av de arbetsområden som programmet utbildar mot. Inga förändringar föreslås av vilka ämnen som ska vara programgemensamma, utan dessa är även fortsättningsvis *biologi – naturbruk*, *naturbruk* och *naturbruksteknik*. En problematik finns här i att programmet kan utbilda mot ett tämligen brett spektrum av yrkesområden, och de programgemensamma ämnena ska passa alla dessa. Bedömningen är att den nuvarande lösningen även fortsättningsvis uppfyller det kravet, men på bekostnad av att den blir förhållandevis allmänt hållen.

Fokus i arbetet med programstrukturen har legat på att hitta rätt ämnesinnehåll sett till dels att utbildningen ska utmynna i ett yrkeskunnande med stark arbetsmarknadsrelevans, dels säkerställa att nivån är den rätta.

Utöver förändringar som bottnar i ämnesbetygsregleringen, som att vissa ämnen behöver delas, så ligger den största förändringen för programmet i att ett antal ämnen utgår ur programfördjupningen. Orsakerna till detta är ofta att utbildningens innehåll renodlats mot områden med god arbetsmarknadsrelevans. Exempel på sådana ämnen som utgår är *godshantering* och *fordonsteknik*. Vidare har ämnesinnehåll som behandlar övningskörning med traktorkortpliktigt fordon tagits bort från programmet då sådan körning inom ramen för anpassade gymnasieskolan anses inte ligga inom ramen för gällande lagstiftning.⁴⁵

Ämnesplaner på programmet för skog, mark och djur

Biologi – naturbruk

Ämnet *biologi – naturbruk* föreslås utgöras av två nivåer om 100 poäng vardera. De är naturbruksövergripande och den första nivån är programgemensam. Innehållet från de tidigare kurserna *djurens biologi* och *marken och växternas biologi* har arbetats in i ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *biologi – naturbruk* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *biologi – naturbruk*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Fastighetsunderhåll inom naturbruk

Skolverket föreslår ett nytt ämne med namnet *fastighetsunderhåll inom naturbruk*. Ämnet föreslås omfatta en nivå om 100 poäng. Ämnet har gjorts något mer naturbruksspecifikt

⁴⁵ Se exempelvis det myndighetsövergripande stödmaterialet Förarutbildning inom gymnasieutbildning och komvux, version 3, framtaget av Skolverket och Transportstyrelsen 2018.

och nivån anpassats till att elever från programmet huvudsakligen kommer att arbeta inom andra yrkesområden än fastighetsunderhåll.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *fastighetskötsel* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fastighetsunderhåll inom naturbruk*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Hundkunskap

Skolverket föreslår ämnet *hundkunskap* som är nytt för anpassade gymnasieskolan och omfattar en nivå om 100 poäng. Ämnet bedöms fylla en lucka inom programmet vilken tidigare fyllts av olika lokala lösningar inom ämnet *sällskapsdjur*.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *hundkunskap* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne i den anpassade gymnasieskolan. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *hundkunskap* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *hundkunskap* i gymnasieskolan ska dock kunna bli behöriga att undervisa i ämnet *hundkunskap* i anpassade gymnasieskolan. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Hästkunskap

Skolverket föreslår att ämnet *hästkunskap* delas i tre ämnen; *hästkunskap*, *körning med häst*, och *ridning*. Den grundläggande delen med basen kring hästen och hästhållning behåller namnet *hästkunskap* och ges två nivåer om 100 poäng respektive 200 poäng.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *hästkunskap* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *hästkunskap*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Kattkunskap

Ämnet *kattkunskap* är nytt och föreslås omfatta en nivå om 100 poäng. Ämnet bedöms fylla en lucka inom programmet vilken tidigare fyllts av olika lokala lösningar inom ämnet *sällskapsdjur*.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *kattkunskap* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *kattkunskap* behöver därför göra en ansökan om komplettering av legitimation.

Körning med häst

Ämnet *körning med häst* som har delats från ämnet *hästkunskap* föreslås få två nivåer om 100 poäng var och tar enbart upp de delar som är specifika för körningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *hästkunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *körning med häst*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Lantbruksdjur

Skolverket föreslår att ämnet *lantbruksdjur* omfattar två nivåer om 100 respektive 200 poäng. Det föreslagna innehållet innebär inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *lantbruksdjur* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *lantbruksdjur*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Motorsåg

Skolverket föreslår att ämnet *motorsåg* delas från det befintliga ämnet *motor- och röjmotorsåg* och föreslås ha en nivå om 100 poäng. Innehållet har fått ett starkt fokus på säkerhet och anpassats efter skolformens nivå.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *motor- och röjmotorsåg* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *motorsåg*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Naturbruk

Ämnet *naturbruk* är ett programgemensamt ämne i en nivå om 200 poäng. Förslagen innebär inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *naturbruk* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *naturbruk*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Naturbruksteknik

Skolverket föreslår att ämnet *naturbruksteknik* är ett programgemensamt ämne med två nivåer om 100 poäng var. Tidigare ingick en specialiseringskurs vilken omarbetats till att vara en nivå inom ämnet med så öppna formuleringar som möjligt i syfte att inte avgränsa till ett snävt teknikområde eller liknande. Värt att notera är att övningskörning med traktorkortpliktigt fordon inom anpassade gymnasieskolan inte anses förenligt med gällande lagstiftning. Skolverket tillsammans med Transportstyrelsen bedömer därmed att traktor- och truckkörning, och framför allt körning där traktorn eller trucken används som ett arbetsredskap i olika arbetsuppgifter i en arbetslivskontext, inte kan ingå i den anpassade gymnasieskolans ämne *naturbruksteknik*. För de elever som kan och vill utvecklas mer, finns möjligheten för skolhuvudmannen att erbjuda eleverna att läsa enstaka ämnen från naturbruksprogrammet inom ett aktuellt område, exempelvis traktorpliktiga fordon.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *naturbruksteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *naturbruksteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Ridning

Skolverket föreslår att ämnet *ridning*, som har delats från ämnet *hästkunskap*, får två nivåer om 100 poäng var och tar enbart upp de delar som är specifika för ridningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *hästkunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *ridning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Röjmotorsåg

Ämnet *röjmotorsåg* som har delats från ämnet *motor- och röjmotorsåg* föreslås få en nivå om 100 poäng. Innehållet fokuseras på säkerhet och har anpassats efter skolformens nivå.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *motor- och röjmotorsåg* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *röjmotorsåg*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skogsbruk

Ämnet *skogsbruk* innehåller två nivåer om 100 poäng respektive 200 poäng. Förslagen innebär inte några andra ändringar än viss nivåjustering och en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *skogsbruk* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *skogsbruk*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skötsel av utemiljöer

Ämnet *skötsel av utemiljöer* innehåller två nivåer om 100 respektive 200 poäng. Förslagen innebär inte några andra ändringar än viss nivåjustering och en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *skötsel av utemiljöer* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *skötsel av utemiljöer*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Sällskapsdjur

Ämnet *sällskapsdjur* innehåller två nivåer om 100 respektive 200 poäng. Den tidigare specialiseringskursen i ämnet har i viss mån ersatts av de nya ämnena *hundkunskap* respektive *kattkunskap*. Förslagen innebär inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *sällskapsdjur* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *sällskapsdjur*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Trädgårdsanläggning

Ämnet *trädgårdsanläggning* innehåller två nivåer om 100 respektive 200 poäng. Förslagen innebär inte några andra ändringar än viss nivåjustering och en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *trädgårdsanläggning* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *trädgårdsanläggning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Trädgårdsodling

Skolverket föreslår att ämnet *trädgårdsodling* består av två nivåer om 100 respektive 200 poäng. Innehållet i de tidigare kurserna *odling i växthus* respektive *odling på friland* har arbetats in i ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *trädgårdsodling* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *trädgårdsodling*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Växtkunskap

Ämnet *växtkunskap* innehåller två nivåer om 100 poäng vardera. Förslagen innebär inte några andra ändringar än en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *växtkunskap* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *växtkunskap*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Växtodling

Ämnet *växtodling* innehåller två nivåer om 100 respektive 200 poäng. Förslagen innebär inte några andra ändringar än viss nivåjustering och en anpassning till ämnesbetygsmodellen med progression mellan nivåerna och anpassade betygskriterier.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *växtodling* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *växtodling*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Ämnesplaner som finns på flera program

Arbetslivets villkor

Skolverket föreslår att kursen *arbetslivets villkor* i dagens ämnesplan *samhällskunskap* blir ett eget ämne då dess innehåll är svårt att som specialisering knyta till progressionen i hela ämnet *samhällskunskap*. Ämnet *arbetslivets villkor* föreslås få en nivå om 100 poäng. Ämnet behandlar grundläggande kunskaper om villkor i arbetslivet, till exempel hur man söker arbete och arbetsmiljöfrågor.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *samhällskunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *arbetslivets villkor*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *arbetslivets villkor* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Entreprenörskap

Ämnet *entreprenörskap* föreslås omfatta 100 poäng och innehåller en nivå. Undervisningen i ämnet *entreprenörskap* syftar till att utveckla elevernas kunskaper om entreprenörskapets betydelse för individer, verksamheter och samhälle. Vidare ska undervisningen ge eleverna möjlighet att utveckla förmåga att omsätta idéer i praktisk verksamhet samt utveckla förståelse av hur målinriktade processer kan startas, utformas och genomföras. Hållbar utveckling är ett perspektiv som förstärks i ämnet *entreprenörskap*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *entreprenörskap* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *entreprenörskap*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Hem- och konsumentkunskap

Ämnet *hem- och konsumentkunskap* föreslås få en nivå, *hem- och konsumentkunskap*, nivå 1, 100 poäng. Ämnet motsvarar dagens ämne med samma namn.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *hem- och konsumentkunskap* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *hem- och konsumentkunskap*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Kreativt skrivande och litteratur

De nya ämnen som föreslås skapas av fördjupningskurserna i gällande ämnesplan för ämnet *svenska* är *litteratur* och *kreativt skrivande*. Båda ämnena består av en nivå som omfattar 100 poäng. Den nuvarande kursen *skrivande* motsvaras i det nya systemet av *kreativt skrivande*.

Ämnet *kreativt skrivande* syftar till att utveckla elevernas förmåga att skriva skönlitterära texter samt förståelse av det kreativa skrivandets olika uttrycksmedel. Vidare ska undervisningen stimulera elevernas konstnärliga kreativitet och skaparglädje samt ge eleverna möjlighet att hitta sitt personliga uttryckssätt genom övningar i att i skrift gestalta och förmedla känslor, erfarenheter, insikter och reflektioner. I ämnet ingår också att läsa andra elevers och författares texter och diskutera dem vad gäller språkligt uttryck och innehåll.

Ämnet *litteratur* syftar till att utveckla elevernas förmåga att läsa och reflektera över skönlitteratur. Undervisningen ska bidra till att vidga elevernas litterära referensram genom att lyfta fram texter från olika tider och kulturer och därigenom främja elevernas bildning. Eleverna ska vidare ges möjlighet att utveckla förståelse av hur skönlitterära texter kan läsas och tolkas utifrån olika perspektiv.

I båda ämnena ingår läsning av skönlitteratur.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *svenska* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i de nya ämnena *kreativt skrivande* och *litteratur*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

En lärare är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade gymnasieskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i anpassade grundskolan. Skolverket bedömer att ämnet *kreativt skrivande* och *litteratur* i anpassade gymnasieskolan motsvarar ämnet *svenska* i anpassade grundskolan.

Service och bemötande

Ämnet *service och bemötande* föreslås få en nivå, *service och bemötande*, nivå 1, 100 poäng. Ämnet omfattar samma område som dagens ämne med samma namn.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *service och bemötande* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *service och bemötande*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Trafikantkunskap

Skolverket föreslår att kursen *trafikantkunskap* i dagens ämnesplan *samhällskunskap* blir ett eget ämne då dess innehåll är svårt att som specialisering knyta till progressionen i hela ämnet *samhällskunskap*. Ämnet *trafikantkunskap*, nivå 1, 100 poäng är ett nytt ämne. Här behandlas grundläggande kunskaper om trafikantkunskap till exempel trafikregler och skyddsutrustning.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *samhällskunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *trafikantkunskap*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *trafikantkunskap* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Ämnena idrottsfördjupning, specialidrott och tävlings- och träningslära

Idrottsfördjupning

Skolverket föreslår att dagens kurs *idrott och hälsa 3 vald idrott*, 100 poäng ersätts av ett nytt ämne, *idrottsfördjupning*, nivå 1, 100 poäng. Detta ligger då närmare gymnasieskolans ämnesplaner för ytterligare fördjupning inom specifik idrott. Innehållet blir mer inriktat mot en vald idrott ur ett prestationsperspektiv vilket efterfrågats. Då anpassade gymnasieskolan till skillnad från gymnasieskolan, där *idrott och hälsa* endast har 200 poäng på två nivåer, har en poängomfattning om 300 poäng på två nivåer inom *idrott och hälsa* gör Skolverket bedömningen att ett nytt ämne med en möjlighet till ett mer prestationsinriktat innehåll öppnar upp för anpassade gymnasieskolor att erbjuda en fördjupning inom vald idrott. Detta föreslås också på motsvarande sätt inom gymnasieskolan för de elever som inte läser ämnet *specialidrott* men ändå vill ha mer idrott.

Skolverket gör bedömningen att denna konstruktion svarar bättre mot efterfrågan av idrottskurser än ytterligare en nivå om 100 poäng inom ämnet *idrott och hälsa*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *idrott och hälsa* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *idrottsfördjupning*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

En lärare är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade gymnasieskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i anpassade grundskolan. Skolverket bedömer att ämnet *idrottsfördjupning* i anpassade gymnasieskolan motsvarar ämnet *idrott och hälsa* i anpassade grundskolan.

Specialidrott

För att möjliggöra en tydlig progression genom ämnets nivåer samt att en uppsättning betygskriterier ska gälla för samtliga nivåer föreslår Skolverket att ämnet *specialidrott* delas i två ämnen, *specialidrott*, med tre nivåer om sammanlagt 400 poäng (den första nivå omfattar 200 poäng övriga två nivåer 100 poäng vardera), och *tränings- och tävlingslära*, en nivå om 100 poäng. Antal mål har minskats från dagens sex till fyra för *specialidrott* samt från sex till tre för *tränings-och tävlingslära*.

Ändringar har också gjorts i det centrala innehållet så att en tydlig progression kan följas mellan nivåerna. Ett exempel är att praktiskt utförande av träningsmetoder för uthållighet, styrka, rörlighet, snabbhet och koordination i nivå 1 blir i nivå 2 och 3 val av samt genomförande av träningsmetoder baserade på den egna utvecklingen.

En högre grad av självständighet går att följa från nivå 1 där innehållet till stor del styrs av läraren medan i nivå 2 och 3 skrivs progressionen fram mot egna val och genomförande utifrån det egna utvecklingsbehovet.

Nya betygskriterier som gäller respektive ämne har också formulerats.

Ämnet *specialidrott* omfattar i dagens system fem kurser om vardera 100 poäng, tre kurser med benämning *specialidrott* och två kurser med benämningen *tränings- och tävlingslära*. Ämnet finns på av Skolverket godkända idrottsutbildningar inom såväl gymnasieskolan som anpassade gymnasieskolan dock med olika omfattning ur poängperspektiv. Kurserna *specialidrott* 1,2 och 3 har haft fokus på genomförande av träning, tävling och satsning mot elitnivå inom vald idrott vilket är syftet med gymnasiala idrottsutbildningar i stort. Kurserna *tränings-och tävlingslära* 1 och 2 har haft ett större teoretiskt fokus.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *specialidrott* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *specialidrott*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *specialidrott* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne, eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Tävlings- och träningslära

Skolverket föreslår att ämnet *specialidrott* delas upp i två enskilda ämnen, *specialidrott* och *tävlings- och träningslära*. Eftersom ämnet *specialidrott* förekommit på gymnasieskolans- och anpassade gymnasieskolans idrottsutbildningar sedan lång tid och är ett etablerat begrepp, avser Skolverket inte att ta bort ämnesnamnet *specialidrott* utan föreslår i stället att de nu gällande kurserna *idrottsspecialisering* 1, 2 och 3 och deras kunskapsinnehåll fortsatt får namnet *specialidrott* om tre nivåer på 200 poäng, 100 poäng och 100 poäng, och att kurserna *tränings- och tävlingslära* behåller sitt namn men blir ett nytt ämne, på en nivå om 100 poäng.

Det finns behov av uppdelning i två ämnen utifrån progression av det centrala innehållet i förhållande till samtliga mål. En första längre nivå (200 poäng) behövs i ämnet *specialidrott* eftersom de elever som läser ämnet på gymnasiala idrottsutbildningar⁴⁶ läser 400 poäng, 200

⁴⁶ 5 kap. 31 § gymnasieförordningen.

poäng inom programfördjupningen samt 200 poäng inom individuellt val. Detta svarar då bättre mot intentionerna med längre och mer sammanhållna ämnen.

I nu gällande kurser i *tränings- och tävlingslära* finns ett delvis överlappande och upprepande centralt innehåll. Det finns även överlappningar mellan *tränings- och tävlingslära* och dagens *specialidrott*. Skolverket har därför renodlat det centrala innehållet mellan två nya ämnen och också gjort bedömningen att *tävlings- och träningslära* i fortsättningen ska omfatta 100 poäng i en nivå. De delar av kunskapsinnehållet som upplevts alltför teoretiserat har förtydligats med mer av återkommande kunskapsområden för att förstärka och ge möjlighet till repetition. Begreppet ”kommunicera” har använts genomgående då det har upplevts som mer målgruppsanpassat än tidigare begrepp som analysera.

Det kommer heller inte att finnas något ”bygger på ” mellan ämnena *tränings- och tävlingslära* och *specialidrott* vilket skulle kunna få till följd att eleverna enbart skulle läsa ämnet *specialidrott* om 400 poäng. Skolverket har därför försökt tydliggöra detta genom en skrivning i de båda ämnenas ämnesplaner att de tillsammans utgör en helhet för elevens elitidrottssatsning.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *specialidrott* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *tränings- och tävlingslära*. Dessa lärare kommer att få information om hur de ansöker om behörighet i det nya ämnet.

Skolverket föreslår att ämnet *tränings- och tävlingslära* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne, eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

Ämnesplaner för döva och hörselskadade

Svenskt teckenspråk

Den föreslagna ämnesplanen för *svenskt teckenspråk* omfattar 200 poäng. Ämnet innehåller två nivåer om vardera 100 poäng, *svenskt teckenspråk*, nivå 1, 100 poäng och *svenskt teckenspråk*, nivå 2, 100 poäng.

Undervisningen i ämnet *svenskt teckenspråk* ska syfta till att eleverna utvecklar förmåga att använda teckenspråk för att kommunicera i olika situationer. Vidare ska undervisningen ge eleverna möjlighet att utveckla förmåga att producera teckenspråkiga texter samt att tillägna sig och tolka olika typer av teckenspråkiga texter.

Antalet målpunkter i syftestexten har reducerats i syfte att skapa förutsättningar för mer övergripande och mindre detaljerade betygskriterier. I det centrala innehållet har skrivningar om dövas och hörselskadades språkinläring och flerspråkighet lagts till.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *svenskt teckenspråk* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i *svenskt teckenspråk*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Skolverket föreslår att ämnet *svenskt teckenspråk* ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne, eftersom myndigheten ser att olika utbildningar bedöms vara relevant för behörighet i ämnet.

2. Förslag till föreskrifter som rör behörighet för lärare

Ämnesbetygsreformen innebär att befintliga legitimationer kommer att behöva uppdateras för många lärare. Behörighetsreglerna i anpassade gymnasieskolan ser olika ut beroende på om det är ett ämne som klassificeras som ett yrkesämne, ett ämne som motsvarar ett ämne i anpassad grundskola eller om det handlar om ett s.k. vissa ämne. Skolverkets förslag och hur de påverkar lärares legitimationer och behörighet i olika ämnen beskrivs ovan under respektive ämne.

Ämnen i anpassade gymnasieskolan som motsvaras av ämnen i anpassade grundskolan

Behörig att undervisa i anpassade gymnasieskolan i andra ämnen än yrkesämnena är den som är behörig att undervisa i anpassade grundskolans årskurs 7–9.⁴⁷ För att ges en sådan behörighet krävs generellt sett att läraren har en speciallärarexamen med inriktning mot utvecklingsstörning⁴⁸ och en lärarutbildning avsedd för undervisning i grundskolans årskurs 4–6 eller att läraren kan ges behörighet i något av ämnena bild, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa eller musik i grundskolans årskurs 4–9 eller gymnasieskolan. En lärare i anpassade gymnasieskolan är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade grundskolan som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i. Läraren är dock även behörig att undervisa i andra ämnen eller ämnesområden för vilka lärarens kompetens är relevant (s.k. vissa ämnen, se vidare nedan).

För ämnena dans och teater i anpassade gymnasieskolan finns särskilda bestämmelser om vad som krävs för att vara behörig att undervisa i dessa ämnen i anpassade gymnasieskolan.⁴⁹ För att ges en sådan behörighet krävs att läraren har en speciallärarexamen med inriktning mot utvecklingsstörning och en ämneslärarexamen omfattande något av ämnena eller har fullgjort 30 högskolepoäng i något av ämnena.

Som redovisats ovan anser Skolverket att vissa av de föreslagna nya ämnena varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Myndigheten bedömer att dessa ämnen i anpassade gymnasieskolan motsvaras av ämnen i anpassade grundskolan, vilket framgår ovan under respektive ämne, och således ska kunna ge behörighet att undervisa i dessa ämnen i anpassade gymnasieskolan, vilket i delar kan kräva förordningsändringar.

Förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan

Vad som krävs för att vara behörig att undervisa i anpassade gymnasieskolan i andra ämnen än yrkesämnena framgår bland annat av 2 kap. 27 § förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. En lärare som genom sin examen eller kompletterande studier uppfyller kraven för att vara behörig att undervisa i ett eller flera ämnen i anpassade gymnasieskolan (som inte är yrkesämnena) kan även få behörighet att undervisa i ett eller flera andra ämnen, eller ämnesområden, för vilka lärarens kompetens är relevant (s.k. vissa ämnen).

Skolverket får meddela föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för ett sådant ämne eller ämnesområde. Ett sådant s.k. vissa ämne får inte motsvaras av ett ämne eller ämnesområde i anpassade grundskolan.⁵⁰ Skolverket har meddelat sådana föreskrifter genom Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2017:102) om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i gymnasieskolan. I bilagan till föreskrifterna anges om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för ett ämne enligt 2 kap. 27 § andra stycket förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. Relevant kompetens i ett s.k. visst ämne består av för ämnet relevanta högskolestudier eller likvärdiga kunskaper och kompetenser.

Eftersom Skolverket föreslår nya och förändrade ämnen behöver myndighetens föreskrifter ses över. Skolverkets förslag till nya föreskrifter innehåller bestämmelser om vad som krävs

⁴⁷ 2 kap. 27 § och 2 kap. 13, 14, 14 a, 15 eller 15 a §§ förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

⁴⁸ Den 2 juli 2023 ersätts begreppet utvecklingsstörning med begreppet intellektuell funktionsnedsättning.

⁴⁹ 2 kap. 27 b § förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

⁵⁰ 2 kap. 27 och 27 a §§ förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i de s.k. vissa ämnen som anges i denna konsekvensutredning. Ändringarna innebär således förslag till vilka krav som ställs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vart och ett av de föreslagna ämnen som föreslås vara s.k. vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan, se Skolverkets förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan.

Förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

En lärare är endast behörig att undervisa i det eller de yrkesämnena i gymnasieskolan för vilka lärarens yrkeskunskaper är relevanta. Motsvarande gäller i sak även för anpassade gymnasieskolan. Skolverket får meddela föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att de ska vara relevanta för ett yrkesämne i anpassade gymnasieskolan.⁵¹ Skolverket har meddelat sådana föreskrifter genom Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne. I bilaga 1 till föreskrifterna anges vad som krävs för att en lärares yrkeskunskaper ska vara relevanta för respektive yrkesämne i gymnasieskolan. Relevanta yrkeskunskaper för ett yrkesämne i anpassade gymnasieskolan är de som regleras i bilaga 1 för motsvarande ämne i gymnasieskolan. Vilka yrkesämnena i anpassade gymnasieskolan som motsvarar yrkesämnena i gymnasieskolan framgår av bilaga 2 till föreskrifterna.

Eftersom Skolverket föreslår nya och förändrade ämnen behöver myndighetens föreskrifter ses över. Skolverkets förslag till nya föreskrifter innehåller de yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i de yrkesämnena som anges i denna konsekvensutredning. Ändringarna innebär således förslag till så kallade kunskapskriterier för vart och ett av de föreslagna ämnena.

Särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen har den som genom yrkeserfarenhet har tillägnat sig kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper. Universitets- och högskolerådet (UHR) får meddela närmare föreskrifter om vad som är kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper.⁵² Eftersom Skolverket föreslår nya ämnen innebär det att UHR behöver ändra i sina motsvarande föreskrifter – Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS 2013:4) om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen. Myndigheterna skickar ut respektive föreskrifter på remiss var för sig.⁵³

Skolverket och UHR har enats om principer för hur föreskrifterna ska vara utformade

- Ett ämne bör inte vara bredare än att en lärare kan undervisa i hela ämnet.
- Myndigheternas föreskrifter ska utformas så att de är likalydande.
- Det som myndigheterna kan föreskriva om är yrkeskunskaper. I ämnesplanerna, som lärarna ska undervisa utifrån, ingår även andra mer generella kunskapsområden. Dessa kunskaper och förmågor får lärarna antas ha bland annat utifrån den grundläggande behörigheten för högskolestudier.
- Yrkeskunskaperna ska vara såväl erfarenhetsbaserade som teoretiska.⁵⁴
- Med kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper avser myndigheterna innehåll (vad man ska kunna), nivå (hur väl man ska kunna det) och aktualitet (att kunskapen är

⁵¹ 2 kap. 25, 28 och 29 §§ förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

⁵² 4 § förordningen (2010:2021) om tillträde till utbildning som leder till yrkeslärarexamen.

⁵³ UHR:s remiss, dnr 4.1.2-02016-2019.

⁵⁴ Detta innebär att en person genom yrkesutövning anses kunna förvärva såväl erfarenhetsbaserade som teoretiska yrkeskunskaper. Det innebär däremot inte att en person som genom utbildning förvärvat teoretiska yrkeskunskaper också anses ha förvärvat erfarenhetsbaserade yrkeskunskaper.

- giltig i nutid). För att definiera vad som är nödvändig kunskap använder sig myndigheterna av Sveriges referensram för kvalifikationer, SeQF, nivå 5.⁵⁵
- De kvalificerade och relevanta yrkeskunskaperna uttrycks i form av kunskapskriterier. Kunskapskriterierna ska ge en förutsägelse om vilka yrkeskunskaper som, tillsammans med yrkeslärarutbildningen eller lärarutbildningen⁵⁶, ger optimala förutsättningar för att kunna undervisa i det aktuella ämnet.
 - En viktig utgångspunkt för kunskapskriterierna är ämnesplanerna för de enskilda yrkesämnena i gymnasieskolan eftersom det är ämnesplanerna som anger vad läraren kommer att undervisa i. Kunskapskriterierna utgår också från yrkeskunskaper förvärvade genom yrkesutövandet i arbetslivet och som anses nödvändiga som grund för att undervisa i ett yrkesämne.

SeQF används som utgångspunkt för kunskapskriterierna

För att definiera vad som är nödvändiga kunskaper för att undervisa i ett yrkesämne använder sig myndigheterna av Sveriges referensram för kvalifikationer, SeQF. Ramverket innehåller åtta referensnivåer - från grundläggande nivå (nivå 1) till avancerad nivå (nivå 8). De åtta referensnivåerna uttrycks som resultat av lärande, som definieras som vad en person vet, förstår och kan göra när en lärandeprocess är avslutad, inte för hur lärandet uppnåtts. Myndigheterna har i framtagandet av kunskapskriterier utgått från principen att den som undervisar ska ha kunskaper som ligger minst en nivå över de kunskaper en elev förvärvat i gymnasieskolan. Den som vill undervisa i yrkesämnena i gymnasieskolan ska ha yrkeskunskaper motsvarande minst nivå 5 i SeQF. Utbildning inom anpassade gymnasieskolan är inplacerad på nivå 2 i SeQF.

3. Beskrivning av alternativa lösningar för det Skolverket vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Skolverket bedömer att de generella ändringar som görs för att förbereda anpassade gymnasieskolan för ämnesbetyg är nödvändiga utifrån de ändringar som införts i skollagen om ämnesbetyg samt enligt det uppdrag om förberedelser för ämnesbetyg i gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och dess motsvarigheter inom den kommunala vuxenutbildningen som Skolverket har att genomföra.⁵⁷

Parallellt med anpassning till ämnesutformning föreslår Skolverket även olika nödvändiga uppdateringar av gymnasieprogram och ämnen för att de ska vara aktuella utifrån teknik- och samhällsutveckling. I de fall det finns mer program- eller ämnesspecifika alternativa lösningar presenteras dessa under respektive program eller ämnen.

Om de ändringar som Skolverket föreslår inte kommer till stånd skulle det innebära att ämnesbetygsreformen inte kan realiseras fullt ut eftersom det är nödvändigt att ämnesplanerna för de ämnen som ges inom såväl anpassade gymnasieskolan som komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå utformas i enlighet med hur bestämmelserna i skollagen är utformade. Om en reglering inte kommer till stånd så kommer de vinster som förväntas av ämnesbetygsreformen att utebli. Förslagen ökar möjligheten till längre och mer sammanhållna ämnen som ger eleverna mer tid för lärande innan ett slutligt betyg sätts i ett ämne. Sammanhållna ämnen med progression kommer att minska fragmentiseringen och kan bidra till att minska stressen och öka elevers motivation.

⁵⁵ För ett fåtal yrkesämnena inom vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år har SeQF nivå 6.

⁵⁶ För behörighet enligt 2 kap. 25 § punkt 3 förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare krävs inte nödvändigtvis en yrkeslärarexamen.

⁵⁷ Givet i Skolverkets regleringsbrev för 2023.

4. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Förslagen berör samtliga elever som påbörjar sin utbildning på gymnasial nivå, i anpassade gymnasieskolan och inom komvux som anpassad utbildning, efter den 30 juni 2025. Enligt övergångsbestämmelserna till ändringarna i skollagen ska äldre bestämmelser fortfarande gälla för utbildning i anpassade gymnasieskolan som har påbörjats före den 1 juli 2025. Detsamma gäller för komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå i fråga om kurser eller en sammanhållen yrkesutbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. Efter den 30 juni 2030 ska utbildningen dock fullföljas enligt de nya bestämmelser som gäller för utbildning som har påbörjats efter den 30 juni 2025.

Förslagen kommer att påverka skolhuvudmän⁵⁸ som bedriver eller avser att bedriva utbildning inom anpassade gymnasieskolan då dessa behöver förhålla sig till de ändrade programstrukturerna och de nya ämnena. Förslagen om nya ämnesplaner berör även huvudmän och utbildningsanordnare inom vuxenutbildningen som bedriver eller avser att bedriva komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå.

Förslagen kommer även att påverka lärare i olika omfattning (se ovan under respektive programs redovisning). Vissa justeringar av ämnen bedöms underlätta förutsättningarna att uppnå kraven för lärarlegitimation. Under respektive ämne ovan framgår vad som krävs för just det ämnet.

Elever, lärare, rektorer och studie- och yrkesvägledare

Skolverkets förslag berör elever, lärare, rektorer och studie- och yrkesvägledare som arbetar i anpassade gymnasieskolan och i komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå.

Elever, lärare, rektorer och studie- och yrkesvägledare kommer att behöva ta del av de planerade informations- och implementeringsinsatser som Skolverket kommer att genomföra, men även av lokala informations- och implementeringsinsatser. Det handlar dels om information och implementering vad gäller modellen för ämnesbetyg, dels ämnes- och programspecifika förändringar. Skolverket avser att återkomma med mer information om planerade implementeringsinsatser.

För rektorer handlar det även om att organisera utbildningen på skolorna utifrån de delvis ändrade programmen och de nya ämnena. Det kan även behövas viss kompetensutveckling av personal och tillgång till nya läromedel.

Studie- och yrkesvägledare behöver kunna informera elever om de reviderade ämnena och programmen och de individuella studieplanerna. För den kommunala vuxenutbildningen påverkas de individuella studieplanerna särskilt eftersom dessa kan behöva ändras utifrån att elever kan ha både kurser och ämnen i sina individuella studieplaner.

Förslagen får konsekvenser för såväl offentliga som enskilda huvudmän och vissa andra utbildningsanordnare som tillhandahåller utbildning motsvarande komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå.

Anpassade gymnasieskolan

Läsåret 2021/2022 fanns 6 754 elever i anpassade gymnasieskolan vid sammanlagt 171 skolenheter, varav 138 med kommunal huvudman, 32 med enskild huvudman och 5 regiondrivna skolenheter. En huvudman kan erbjuda samtliga program i anpassade gymnasieskolan eller endast vissa av programmen.

⁵⁸ Skolhuvudmän är dels kommuner, dels enskilda huvudmän som har fått ett godkännande av Skolinspektionen enligt 2 kap. 5 § skollagen. Även regioner kan vara huvudmän för nationella program som avser naturbruk och omvårdnad i anpassade gymnasieskolan, se 19 kap. 18 § skollagen.

Komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå

Läsåret 2021/2022 fanns 1 284 elever inom komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå vid 142 skolenheter.

Staten

Universitet och högskolor kan påverkas utifrån olika lärarutbildningar. Statens skolinspektion (Skolinspektionen) berörs när det gäller beslut om godkännanden som huvudmän för en viss utbildning som lämnas med stöd av 2 kap. 5 § skollagen utifrån de förändringar som föreslås om förändrade benämningar av vissa program vilket Skolverket redovisade till regeringen den 16 september 2022. Skolinspektionen berörs även i form av att enskilda utbildningsanordnare med betygsrätt inom vuxenutbildningen kan behöva uppdatera sina ansökningar då tillstånd idag ges på kurs och kurskod. Skolverkets förslag på nya ämnen med nya ämnes- och nivå-koder kan medföra ett förnyat ansökningsförfarande för enskilda utbildningsanordnare inom vuxenutbildningen som önskar betygsrätt inom de föreslagna ämnena. När det gäller Skolinspektionens tillståndsgivning har myndigheterna kontakt för att säkerställa att de huvudmän som berörs informeras i tid och att eventuella nya tillstånd hanteras på lämpligt sätt. Även Statens institutionsstyrelse (SiS) och Kriminalvården som anordnare av utbildning motsvarande anpassade gymnasieskolan respektive komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå berörs av förslagen.

Skolverket har för avsikt att planera och genomföra informations- och implementeringsinsatser gentemot huvudmännen samt ta fram olika former av stödmaterial och bedömningsstöd. Förslagen får också konsekvenser för Skolverkets handläggning av lärarlegitimationer och statsbidrag.

5. Uppgifter om de bemyndiganden som Skolverkets beslutanderätt grundar sig på

Under förutsättning att Skolverket även framgent kommer att ha föreskriftsrätt avseende programstrukturer i anpassade gymnasieskolan och ämnesplaner i anpassade gymnasieskolan och inom komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå har Skolverket för avsikt att föreskriva om dessa med stöd av 1 kap. 4 § och 4 kap. 1 a och 5 §§ gymnasieförordningen (2010:2039) samt 2 kap. 13 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

När det gäller föreskrifter om behörighet att undervisa i yrkesämnena respektive s.k. vissa ämnen har Skolverket för avsikt att meddela föreskrifter med stöd av 2 kap. 27 a och 29 §§ förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare, förutsatt att Skolverket fortsatt har sådan föreskriftsrätt.

6. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

6.1 Kostnadsmässiga konsekvenser

De kostnadsmässiga konsekvenser som ett införande av ämnesbetyg innebär redovisas i propositionen Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper (prop. 2021/22:36). I propositionen, som nu är beslutad av riksdagen, konstaterar regeringen att det visserligen kan komma att behövas visst förberedande arbete inför att de förändrade bestämmelserna om sammantagen bedömning och ämnesbetyg träder i kraft, men att kompetensutveckling, ämnesdidaktiska diskussioner med mera inte är något nytt, utan en

naturlig del av lärares arbete, reglerat i skollagen⁵⁹, och således rymts inom ramen för huvudmannens normala ansvar. Regeringen bedömer samtidigt att det, trots detta, under en övergångsperiod kan behövas särskilda riktade stödinsatser med anledning av förslagen som bör genomföras med hjälp av statlig finansiering.

Skolverket bedömer å sin sida att myndighetens förslag kan innebära vissa kostnadsmässiga konsekvenser för huvudmännen i anpassade gymnasieskolan och inom komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå (i form av inköp av läromedel, lärplattformer, kompetensutvecklingsbehov och viss anpassning av informationsmaterial). Regeringen⁶⁰ har föreslagit att kompensation för implementering av reformen ska ges med 25 miljoner kronor per år för åren 2023–2024. Därutöver beräknas 140 miljoner kronor tillföras Skolverket för fördelning av statsbidrag till skolhuvudmännen för åren 2024–2026.

Skolverket bedömer att myndigheten behöver göra implementeringsinsatser för skolhuvudmän utifrån förslagen. Sådana insatser avser att motverka ytterligare kostnader hos skolhuvudmännen för att se till att de är väl förberedda för ett system med ämnesbetyg. Sådana kostnader beräknas tillkomma för föreskriftsarbete, implementeringsinsatser, information, stödmaterial, digitala system, processen för ändringar i lärares legitimation med mera.

När det gäller Skolverkets förslag har myndigheten identifierat vissa kostnadsmässiga konsekvenser, bland annat i fråga om lärarlegitimation. Att meddela legitimationer till lärare och efter ansökan komplettera dessa är en del av Skolverkets uppdrag. Även om Skolverket eftersträvar en smidig och automatiserad hantering av lärares behörighet i legitimationerna med anledning av förslagen kan myndigheten konstatera att lärare kan komma att påverkas om ämnen ändras och detta innebär att lärarna behöver ansöka om eller komplettera sin legitimation. Ansökan om legitimation eller komplettering av legitimation är normalt förenad med en avgift för den sökande, 1 500 kronor för ansökan om legitimation och 750 kronor för komplettering.

Skolverket delar den bedömning regeringen gör i propositionen⁶¹ att sådana kompletteringar eller ändringar bör vara avgiftsfria för enskilda lärare och att det därför kan finnas behov av att se över regelverket om avgifter i detta avseende. Av propositionen framgår en beräkning av vilka kostnader som skulle uppstå för Skolverket om lärares legitimationer behöver ändras och uppskattar kostnaden till 6 miljoner kronor fördelade på tre år.

6.2 Konsekvenser för lärarlegitimation

När det gäller ändringar av lärares behörighet i legitimationerna med anledning av förslagen bör Skolverket, enligt regeringens proposition om ämnesbetyg⁶², eftersträva en så smidig och automatiserad hantering som möjligt. Detta eftersom sådana ändringar kommer att bero på att staten gör förändringar som den enskilde läraren inte kan påverka. I propositionen konstateras vidare att en ansökan normalt sett är förenad med en avgift för den sökande och att det kan finnas behov av att se över regelverket om avgifter i det avseendet. Skolverket har uppmärksammat regeringen på att förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare behöver ändras för att lärare inte ska behöva betala ansökningsavgift för att komplettera sin legitimation med nya ämnen.⁶³

Förslagen kommer att påverka lärare i olika omfattning (se ovan under respektive program). Vissa justeringar av ämnen bedöms underlätta förutsättningarna för lärare att bli

⁵⁹ 2 kap. 34 § skollagen.

⁶⁰ Prop. 2021/22:36.

⁶¹ Prop. 2021/22:36.

⁶² Prop. 2021/22:36.

⁶³ Skolverkets regeringsredovisning den 16 september 2022, dnr. 2020:1822.

behöriga i ämnet. Under respektive ämne ovan (se ovan under avsnitt A1) framgår vad som krävs för just det ämnet och vilken eventuell åtgärd som krävs av en redan legitimerad lärare för att kunna få ämnet i sin legitimation. Åtgärderna och Skolverkets hantering kommer att se olika ut beroende på om läraren redan har fått legitimation eller inte samt när i tid som läraren gör en ansökan till Skolverket. Det kommer även att skilja sig åt beroende på vilken behörighet som läraren har i sin legitimation.

Skolverket har nedan, för att på ett överblickbart sätt redovisa konsekvenser för lärarbehörigheter, placerat in samtliga föreslagna ämnen i tre grupper som föranleder olika typer av åtgärder från Skolverket och från den enskilda läraren:

1. **Det nya ämnet har samma namn som det nuvarande ämnet som utgår**

I dessa fall kvarstår lärarens behörighet och Skolverket behöver endast göra ett tillägg av det nya ämnets ämneskod i lärarlegitimationsregistret. Läraren behöver inte ansöka om komplettering av legitimationen för ett ämne som har kvar samma namn.

2. **Det nya ämnet motsvarar ett av ett nuvarande ämne men har annat namn**

I dessa fall kan Skolverket ge behörighet i det nya ämnet utifrån den tidigare behörigheten. Läraren behöver ansöka om att komplettera sin legitimation för att få behörighet i det nya ämnet. Dessa lärare kommer att kontaktas av Skolverket för mer information.

3. **Det nya ämnet saknar motsvarighet i ett nuvarande ämne**

I dessa fall behöver Skolverket göra en bedömning av lärarens utbildning och/eller yrkeserfarenhet för att pröva om läraren uppfyller kraven för att bli behörig i det nya ämnet. Läraren behöver därför ansöka om att komplettera sin legitimation med behörighet i det nya ämnet. Skolverket kommer att informera om när det blir möjligt att ansöka om behörighet i de nya ämnena.

Lärare som har fått beslut om legitimation före den 1 januari 2024

Lärare som har fått beslut om legitimation före den 1 januari 2024, då de nya ämnesplanerna föreslås träda i kraft, kommer att kunna ansöka om att komplettera sin legitimation för att bli behörig att undervisa i de nya ämnena. Skolverket kommer att kontakta de lärare som är behöriga att undervisa i ett eller flera nuvarande ämnen som Skolverket bedömer har en motsvarighet i ett nytt ämne. Dessa lärare kommer att behålla sin tidigare behörighet i nuvarande ämnen samt efter ansökan kunna få de nya motsvarande ämnena tillagda i sin legitimation. När nuvarande ämnen har upphört kommer de även att tas bort från lärarlegitimationsregistret. Skolverket har uppmärksammat regeringen på att en sådan komplettering utifrån nuvarande reglering innebär att läraren behöver betala en avgift.

En prövning mot de nya ämnena för en redan legitimerad lärare bygger på en bedömning där kunskapskraven för ett av dagens ämne motsvarar de kunskapskrav som krävs för ett eller flera nya ämnen. Det nya ämnet behöver därmed vara sprunget ur dagens ämne för att Skolverket ska kunna ge behörighet i det nya ämnet utifrån dagens ämne. Exempelvis bedömer Skolverket att lärare med behörighet att undervisa i nuvarande ämne *svenska* bör kunna bli behöriga att undervisa i de nya ämnena *svenska*, *litteratur* och *kreativt skrivande* då innehållet i det nuvarande ämnet *svenska* har delats upp i fler ämnen för att passa en ämnesutformad anpassad gymnasieskola.

En del lärare kommer inte att behöva ansöka om att komplettera sin legitimation. Det gäller om läraren enbart är behörig att undervisa i ämnen som inte delas och inte byter namn, exempelvis *lantbruksdjur*. Den redan beslutade behörigheten kvarstår och Skolverket uppdaterar lärarlegitimationsregistret så att det även framgår ämneskod för det nya ämnet

med samma namn. Om denna lärare vill provas mot fler ämnen behöver läraren göra en ansökan om komplettering av sin legitimation, vilket är förenat med en ansökningsavgift.

Skolverket har kontrollerat hur stor andel av nuvarande ämnen som har en motsvarighet i de nya ämnena på gymnasial nivå och funnit att de allra flesta av nuvarande ämnen har motsvarigheter. Det innebär att de allra flesta lärare som har legitimation idag, efter ansökan om komplettering, kommer att kunna bli behöriga i nya ämnen. Men det finns ett antal av nuvarande ämnen som kommer att upphöra och som saknar motsvarighet bland de nya ämnena.

I anpassad gymnasieskola saknar ämnena *hjulustrustningsteknik* samt *material och verktyg* en motsvarighet bland de föreslagna nya ämnena. Per den 16 december 2022 finns det 107 lärare som endast är behöriga att undervisa i *material och verktyg* i gymnasiesärskolan. Samtliga lärare som har behörighet i *hjulustrustningsteknik* har också behörighet att undervisa i fler ämnen i anpassad gymnasieskola. Skolverket har granskat samtliga ärenden och funnit följande:

- 80 lärare bör, enligt Skolverkets bedömning, efter ansökan om komplettering kunna bli behöriga i fler ämnen i anpassad gymnasieskola utifrån sin behörighetsgivande examen.
- 27 lärare kan inte få någon ny behörighet i anpassad gymnasieskola utifrån sin behörighetsgivande examen.

Samtliga 107 lärare är dock behöriga att undervisa i andra skolformer och kommer därmed fortsatt ha ämnesbehörighet i sin legitimation efter det att ämnena upphävs. Skolverket bedömer att anställningsbarheten för de 27 lärare som förlorar sin ämnesbehörighet i mindre grad kommer att förändras, då behörighet att undervisa i enbart material och verktyg inte är tillräckligt för en lärartjänst på något yrkesprogram. Skolverket bedömer därför denna konsekvens som liten i förhållande till fördelarna med att införa de nya ämnena som föreslås.

Lärare som har en pågående ansökan den 1 januari 2024

Utgångspunkten för Skolverkets prövning av lärarlegitimationer är att lärare som har en pågående ansökan hos Skolverket den 1 januari 2024 kommer att kunna bli behöriga att undervisa i både nuvarande ämnen och i nya föreslagna ämnen. Skolverket bedömer det som nödvändigt att under en övergångsperiod ge ämnesbehörighet i både dagens ämnen och nya ämnen, eftersom undervisningen i gymnasial utbildning kommer att omfatta både nuvarande och nya ämnen under den perioden. Att legitimera på detta sätt innebär att det blir tydligt vad läraren är behörig att undervisa i. På så sätt undviks att lärare under denna period missgynnas i en anställningssituation. När nuvarande ämnen upphör kommer de även att tas bort från lärarlegitimationsregistret.

Lärare som ännu inte har ansökt om legitimation

Lärare som har en ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen eller motsvarande äldre examen (behörighetsgivande examen) men som ännu inte har ansökt om legitimation kommer, efter en prövning, att kunna få behörighet i de föreslagna nya ämnena. Detta gäller även för lärare som har antagits till ett yrkeslärarprogram i äldre ämnen och lärare som påbörjat ett ämneslärarprogram i äldre ämnen.

En lärare som ansöker om legitimation från och med den 1 januari 2024, och vars ansökan beslutas före det att nuvarande ämnen har upphört, kommer att kunna ansöka om och provas mot behörighet både i nuvarande ämnen och i nya ämnen. De kommer alltså att kunna få sin ansökan prövad både mot nu gällande föreskrifter som rör s.k. vissa ämnen respektive yrkesämnen, och mot de nya föreslagna föreskrifterna. Vilka föreskrifter som blir aktuella att tillämpa i en ansökan styrs av vilka ämnen som läraren ansöker om att bli behörig i. När nuvarande ämnen har upphört kommer de även att tas bort från lärarlegitimationsregistret. En lärare som exempelvis har en yrkeslärarexamen i ämnet

livsmedels- och näringskunskap kommer alltså att kunna bli behörig att undervisa i såväl det nuvarande ämnet *livsmedels- och näringskunskap*, som i det nya motsvarande ämnet *mat och butik*.

När nuvarande föreskrifter inte längre ska tillämpas och nuvarande ämnen har upphört kommer en ansökan endast prövas mot behörigheter i nya ämnen. Om en lärare i en sådan situation ansöker med en behörighetsgivande examen omfattande nuvarande ämnen kommer Skolverket att bedöma vilka nya föreslagna ämnen som dessa lärares behörighetsgivande examen motsvarar. Lärare som exempelvis har en yrkeslärarexamen i ämnet *livsmedels- och näringskunskap* kommer då alltså inte att bli behörig att undervisa i detta ämne när det har upphört. Skolverket bedömer att läraren då i stället kommer att kunna bli behörig att undervisa i det nya ämnet *mat och butik*.

6.3 Jämställdhetsperspektiv och funktionshinderperspektiv

Skolverket bedömer att förslagen inte medför några negativa effekter för jämställdhetsperspektivet. Jämställdhet har förstärkts i vissa ämnesplaner utifrån ämnets karaktär i anpassade gymnasieskolan.

Skolverket bedömer också att förslagen om längre och mer sammanhållna ämnen samt färre detaljer i betygskriterierna kommer att gynna elever, inklusive elever med funktionsnedsättning.

Skolverket bedömer vidare att föreslagna nya värdeord i betygskriterierna gör det tydligare för potentiella arbetsgivare vilka kunskaper ett godkänt betyg motsvarar, vilket kan stärka elevernas möjligheter till etablering på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning.

Skolverket bedömer avslutningsvis att kopplingen till ett framtida yrkesliv har stärkts i den anpassade gymnasieskolans nationella program och inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå genom att utbildningarna gjorts mer relevanta för arbetsmarknaden, vilket bör främja elevernas möjligheter till etablering och egen försörjning.

6.4 Nationella minoriteter

Då syftet med de föreslagna ändringarna är att stärka kvaliteten och likvärdigheten i undervisningen och skapa förutsättningar för mer rättvisande betyg bedömer Skolverket att förslagen kommer att få positiva effekter även för de nationella minoriteterna. Dessutom synliggörs de nationella minoriteterna ytterligare i Skolverkets förslag till ämnesplaner i de gemensamma ämnena i anpassade gymnasieskolan *historia, religionskunskap, svenska* och *svenska som andraspråk*.

I den tredje remissen som planeras till årsskiftet 2023–2024 avser Skolverket remittera förslag till ämnesplaner i *modersmål* och *minoritetsspråk*.

6.5 Konsekvenser för elever

Skolverket bedömer att förslagen är förenliga med barnkonventionens artiklar och bestämmelsen i 1 kap. 10 § skollagen om att barnets bästa ska vara utgångspunkten i all utbildning. Samråd och diskussioner har skett med elever, som till övervägande del stödjer förslagen.

Skolverket bedömer att förslagen som redovisas i denna konsekvensutredning ökar möjligheten till längre och mer sammanhållna ämnen som ger eleverna mer tid för lärande innan ett slutligt betyg sätts i ett ämne. Sammanhållna ämnen med progression kommer att minska fragmentiseringen och kan bidra till att öka elevers motivation, samt sänka den stress som kursbetygen skapar. Det kan också möjliggöra att mindre tid behöver läggas på

bedömning och betygssättning, vilket ger mer tid för undervisning och i och med det en bättre förberedelse för arbetslivet.

7. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Skolverket bedömer att förslagen inte påverkar de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

8. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Särskilda hänsyn gällande tidpunkten för ikraftträdande

De ändringar i skollagen som innebär att ämnesbetyg införs i anpassade gymnasieskolan och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå trädde i kraft den 15 juli 2022. Bestämmelserna ska börja tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.⁶⁴ Som skäl till tidpunkten för ikraftträdande angavs i propositionen att Skolverket behöver tid för arbetet med styrdokumentsutveckling och för att huvudmännen, rektorerna och lärarna ska ha möjlighet till kompetensutveckling samt för att planera och organisera verksamheterna så att de är anpassade för det nya systemet. Vidare angavs att elever och föräldrar behöver få information i god tid inför val till gymnasieskola, gymnasiesärskola eller komvux.

Regeringen har ännu inte beslutat om ändringar i gymnasieförordningen eller förordningen om vuxenutbildning till följd av införandet av ämnesbetyg i skollagen.

När det gäller de förslag som Skolverket remitterar i denna omgång föreslår Skolverket att dessa ska träda i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter utgången av juni 2025. Skälen till detta är att huvudmän ska hinna förbereda sig inför ämnesbetygens införande, att huvudmän som har tillstånd ska hinna ansöka om förnyade tillstånd och att Skolverket ska kunna utfärda behörigheter att undervisa i de nya ämnena i tid till tillämpningen.

Övergångsbestämmelser finns i skollagen

Enligt skollagens övergångsbestämmelser ska äldre bestämmelser fortfarande gälla för utbildning i anpassade gymnasieskolan som har påbörjats före den 1 juli 2025. För komvux ska äldre bestämmelser fortsatt gälla i fråga om kurser och sammanhållna yrkesutbildningar som har påbörjats före den 1 juli 2025. Efter den 30 juni 2030 ska dock utbildning inom gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå som har påbörjats före den 1 juli 2025 fullföljas enligt de bestämmelser som gäller för utbildning som har påbörjats efter den 30 juni 2025.

Programstrukturerna – ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Skolverket föreslår att de nya föreskrifterna för programstrukturer ska träda i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. De nuvarande programstrukturerna kommer således fortsatt att vara tillämpliga för utbildning

⁶⁴ Införande av ämnesbetyg enligt lagen (2022:147) om ändring i skollagen (2010:800) samt införande av anpassad utbildning enligt lagen (2022:1317) om ändring i skollagen (2010:800).

som påbörjas före den 1 juli 2025. Skolverket avser att återkomma med förslag om upphävande av de nuvarande programstrukturerna.

Ämnesplanerna – ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Skolverket föreslår att ämnesplanerna ska träda i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. I enlighet med övergångsbestämmelserna till skollagen kommer de nuvarande ämnesplanerna fortsatt vara tillämpliga på utbildning som påbörjats före den 1 juli 2025. Det innebär att de nuvarande ämnesplanerna kommer att behöva tillämpas parallellt med de nya under en viss övergångsperiod enligt vad som följer av övergångsbestämmelserna till skollagen.⁶⁵ Enligt övergångsbestämmelserna till skollagen framgår även att den som har påbörjat utbildning inom gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, komvux på gymnasial nivå eller komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå före den 1 juli 2025 senast den 30 juni 2030 får genomgå prövning inom komvux enligt bestämmelserna i 20 kap. 40 § i den äldre lydelsen. Prövning i en kurs får då göras bara hos en huvudman som erbjuder utbildning i ett ämne på en nivå som motsvarar den kurs som prövningen gäller.

Behörighetsföreskrifterna – ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Skolverkets föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

Skolverket föreslår att föreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2024, det vill säga samtidigt som de nya ämnesplanerna föreslås träda i kraft. Eftersom Skolverket föreslår nya föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne föreslår Skolverket att nu gällande föreskrifter, Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne, upphävs i samband med att de nya föreskrifterna träder i kraft. De nya ämnesplanerna ska tillämpas på utbildning som påbörjas efter utgången av juni 2025 och vid tidpunkten för ikraftträdandet gäller och tillämpas fortfarande nuvarande ämnesplaner i gymnasial utbildning.

UHR föreslår att deras likalydande föreskrifter om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen ska träda i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas vid antagning till yrkeslärarutbildning som startar efter den 31 juli 2024. Detta innebär att sista gången studenter påbörjar yrkeslärarutbildningen utifrån nuvarande kunskapskriterier kommer att vara vårterminen 2024 (antagning hösten 2023). Yrkeslärarprogrammet omfattar 90 högskolepoäng, vilket motsvarar 1,5 års heltidsstudier eller 3 års studier på halvfart. De studenter som påbörjar en utbildning vårterminen 2024 och fullgör en yrkeslärarexamen med full studietakt kommer således att examineras i juli 2025. De studenter som påbörjar en utbildning vårterminen 2024 och fullgör en yrkeslärarexamen på halvfart kommer att examineras i januari 2027. Skolverkets utgångspunkt är att lärare som har fullgjort en yrkeslärarexamen med antagning utifrån nuvarande kunskapskriterier och ämnen inte ska missgynnas av förslagen till nya och förändrade ämnen och kunskapskriterier. Med anledning av detta bedömer Skolverket att det finns ett behov att säkerställa att lärare som är under utbildning kan meddelas behörighet i och undervisa i nuvarande ämnen, och som examen omfattar, i vart fall fram till utgången av juni 2027.

För att det ska vara möjligt att fortsatt kunna få legitimation och behörighet i de ämnen som nu tillämpas i gymnasial utbildning, bedömer Skolverket därför att nu gällande föreskrifter behöver kunna tillämpas under en övergångsperiod. Myndigheten föreslår därför att de nu gällande föreskrifterna, som föreslås upphävas, fortsatt ska gälla för den som ansöker om att bli behörig i ett ämne enligt de upphävda föreskrifterna, dock längst till utgången av juni 2027.

⁶⁵ Se ikraftträdande och- övergångsbestämmelser till lagen (2022:147) om ändring i skollagen.

Skolverkets föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan

Skolverket föreslår att föreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2024, det vill säga samtidigt som de nya ämnesplanerna föreslås träda i kraft. Eftersom Skolverket föreslår nya föreskrifter om vad som krävs för att lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i s.k. vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan föreslår Skolverket att nu gällande föreskrifter, Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2017:102) om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i gymnasiesärskolan, upphävs i samband med att de nya föreskrifterna träder i kraft. De nya ämnesplanerna ska tillämpas på utbildning som påbörjas efter utgången av juni 2025 och vid tidpunkten för ikraftträdandet gäller och tillämpas fortfarande nuvarande ämnesplaner i gymnasial utbildning. För att det ska vara möjligt att fortsatt kunna få legitimation och behörighet i de ämnen som nu tillämpas i gymnasial utbildning, bedömer Skolverket därför att nu gällande föreskrifter behöver kunna tillämpas under en övergångsperiod. Till skillnad mot föreskrifterna om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne saknas det högskoleutbildningar som påverkas av att kriterierna för relevant kompetens ändras. Därför finns det inte ett motsvarande behov av att säkerställa att lärare som är under utbildning inte missgynnas av förslagen på nya och förändrade ämnen och krav för behörighet i dessa ämnen. Myndigheten föreslår därför att de nu gällande föreskrifterna, som föreslås upphävas, fortsatt ska gälla för den som ansöker om att bli behörig i ett ämne enligt de upphävda föreskrifterna, dock längst till utgången av juni 2025.

Behov av speciella informationsinsatser

Skolverket kommer att bistå huvudmän med informations- och implementeringsinsatser inför ett införande av ämnesbetyg inom anpassade gymnasieskolan och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå.

B Kommuner och regioner

I propositionen redogjordes för konsekvenser av ämnesbetygsreformen. Här tar Skolverket upp konsekvenser som mer precist följer av Skolverkets förslag. Skolverket bedömer att förändringarna får vissa konsekvenser för kommuner och regioner i egenskap av huvudmän för utbildningen. Det kommer bland annat att innebära behov av att se över bemanning i samband med att utbildningar och behörighetskrav för lärare ändras samt att se över organiseringen av utbildningarna och att planera för implementering.

Den kommunala självstyrelsen regleras bland annat i 14 kap. regeringsformen (RF). Enligt 14 kap. 3 § RF bör en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den. Innebörden av bestämmelsen är att en eventuell inskränkning i den kommunala självstyrelsen ska prövas mot en proportionalitetsprincip. Förslagen som omfattas av den här konsekvensutredningen bedöms inte innebära några utökade skyldigheter för de kommunala huvudmännen, utan bedöms ligga inom ramen för huvudmannens normala ansvar, och bedöms alltså inte innebära någon inskränkning i den kommunala självstyrelsen.

C Företag

De förslag som omfattas av denna konsekvensutredning rör såväl offentliga som enskilda huvudmän och andra enskilda utbildningsanordnare. De bedömningar som Skolverket gör i fråga om konsekvenser ovan gäller också enskilda huvudmän för fristående skolor på samma sätt som de kommunala huvudmännen.

Enskilda utbildningsanordnare med betygsrätt inom vuxenutbildningen kan behöva uppdatera sina ansökningar då tillstånd idag ges på kurs och kurskod. Skolverkets förslag på nya ämnen med nya ämnes- och nivå-koder kan medföra ett förnyat ansökningsförfarande för enskilda utbildningsanordnare inom vuxenutbildningen som önskar betygsrätt inom de föreslagna ämnena.

Informations- och implementeringsinsatser och stöd kommer även att riktas till enskilda huvudmän och vissa andra enskilda utbildningsanordnare. Förslagen bedöms inte få effekter av betydelse för dessa företags arbetsförutsättningar eller konkurrensförmåga.

D Samråd

I arbetet har ämnesexperter anlåtits, framför allt lärare och skolledare inom anpassade gymnasieskolan och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Rektorer och lärare har under beredningsprocessen getts möjligheter att lämna synpunkter på de reviderade ämnesplanerna. De nationella programråden har också deltagit i arbetet med förslagen med synpunkter och förslag.

Samråd har skett med olika referensgrupper för de gymnasiegemensamma ämnena i anpassade gymnasieskolan där lärare och elever från anpassade gymnasieskolan och vuxenutbildningen ingått.

Under arbetet med regeringsuppdragen har Skolverket inbjudit en rad intressenter till olika samråd, exempelvis olika intresseorganisationer och i vissa fall arbetsgivare. Synpunkter har inhämtats från bland annat FUB, Riksgymnasiet i Örebro, Institutet för språk och folkminnen, Riksidrottsförbundet med tillhörande specialidrottsförbund, SPSM samt ett antal universitet och högskolor.

Skolverket har även haft möten med företrädare för de nationella minoriteterna, funktionshinderorganisationer och läromedelsförlagen. Samråd har vidare hållits med olika myndigheter och organisationer, till exempel UHR, UKÄ, Skolinspektionen, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Vuxenutbildning i samverkan (VIS) och universitet och högskolor med lärarutbildning.

Utöver dessa samråd inom ramen för uppdraget har Skolverket en löpande referensverksamhet, där lärare, rektorer, elever och andra intressenter har möjlighet att delge erfarenheter av och synpunkter på styrdokumentet.

E Kontaktpersoner

Vid eventuella frågor, kontakta enheten för gymnasieskola:

Anna Jägberg, undervisningsråd anna.jagberg@skolverket.se eller

Eva Ekstedt Salzmänn, undervisningsråd eva.ekstedt.salzmänn@skolverket.se.